125 GODINA TRADICIJE

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Aleksandar Hemon, svjetski poznati pisac, gost Vriska

Kao sredstvo napretka, umjetnost je jedna od mnogih liberalnih fantazija

Str. 20.

Danas prilozi

NOVI LIST
www.novilist.hr
UTEMELJIO FRANO SUPILO 2. SIJEČNJA 1900.
UTORAK / RIJEKA / 16. RUJNA 2025. / BROJ 25.673 / GODINA LXXIX
CIJENA 1,79 EURA

VRIJEME

DHMZ
www.meteo.hr

DANAS
max. 25
min. 20

SUTRA
max. 25
min. 18

VEDRAN KARUZA

STANOVANJE Niz primjedbi i kritika na prijedlog Programa priuštivog najma

Građani strahuju od još skupljeg najma i rasta cijene stanova

HOK-u je sporno što se na javni poziv kao najmoprimci ne mogu javiti obrtnici, a pojedini građani upozoravaju da se, kada je riječ o kvadraturi, jednako vrednuju »šupe« i luksuzni stanovi

Str. 2. i 3.

REUTERS

Str. 34. i 35.

Legendarni trener o aktualnom trenutku Bijelih

Kek: Victor Sanchez sa sobom donosi mirnoću i štih velikih klubova

Muke krčkih srednjoškolaca na putu do Rijeke

Arriva ne ariva navrijeme, učenici ne arivaju u školu

ARHIVA NL

Str. 14.

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Vlada donosi novi paket mjera i potpora

Subvencije za struju i plin idu na pola, računi veći za četiri eura

Str. 5.

Uvodnik

Piše
Tihana TOMIČIĆ

Zastupnike zanima samo ZDS - život ne

Svega je jučer bilo na prvom aktualcu u jesenskom zasjedanju - i svi su bili na svoj način u pravu. Ali pritom su zastupnici nažalost samo dokazali da su društvene podjele u Hrvatskoj tako duboko ukopane da jednostavno nema mogućnosti da se u dogledno vrijeme ti rovovi preskoče. Sve će ostati isto.

U pravu je Siniša Hajdaš Dončić iz SDP-a kad moli premijera Andreja Plenkovića da kriminalizira ZDS i stavi ga u sferu kaznenog zakona. Ali u pravu je i premijer Andrej Plenković kad kaže da je za hrvatsko društvo blagotvorno da je na vlasti HDZ desnoga centra, a ne neka ekstremna desnica, ili desniji HDZ Karamarkovog tipa. Ali istovremeno takav HDZ, baš zato jer okuplja i dobar dio centra, mora lavirati između »dvostrukih konotacija« oko ZDS-a. Njihov je birački bazen toliki da to jednostavno moraju - žele li ostati na vlasti.

S druge strane, iz Možemo! tuku iz svih oružja prema Plenkoviću i HDZ-u, tvrdeći da provode ustašizaciju društva, no jednako tako Možemo! nije u Zagrebu zabranio Thompsonov koncert. A mogao je, kao što je to učinila Pula.

Ali postoje i razlike između pristupa u oporbi - iako SDP i Možemo! zajedno napadaju na Plenkovića i Vladu, SDP ima ponešto specifičan pristup. SDP je u pravu kad realno sagledava da ne može baš svatko tko obuče majicu na ZDS biti u zatvoru, jer niti ima mjesta za to, a niti je to intencija nositelja majice, 15-godišnjaka koji nije prošao dovoljno dobro obrazovanje da bi znao da korištenje ZDS nije pozitivna pojava.

Tako su SDP i HDZ na sličnim postavkama, a potpuno različito ih tumače - to je zanimljiv fenomen hrvatskog društva sam po sebi. Šteta samo što je jedan umjeren čovjek, kao što je predsjednik Sabora Gordan Jandroković, zaboravio jučer reagirati na tvrdnje s krajnje desnice o tome da je Zagreb 8. svibnja 1945. godine - okupiran. To je tvrdnja na razini one izjave Mire Bulja sa ZDS-om - i tada je propustio dovoljno snažno reagirati. I sada opet.

Zanimljiv je bio i stav ministra Tome Medveda o tome da Ministarstvo kulture također financira i festival Nosi se - dobro je da je to rekao, kako ne bi ispalo da politiku Vlade vodi netko drugi (za-branitelji), a ne sami članovi Vlade. »Baš me briga što se tamo govori, svatko ima pravo govoriti što želi«, rekao je Plenković. Teško se s njim ne složiti.

No, ono što je najzanimljivije, i sigurno najbitnije, jest da na cijelom aktualcu nije bilo niti jednog prominentnog pitanja o onome što građane jedino istinski zanima, a to su Vladine mjere - njihovo ukidanje ili nastavak. Danas će se donijeti na Vladi odluka o tome, i o tome će nam ovisiti cijena struje i plina. Ali zastupnike to ne zanima, pa ni zastupnike ljevice. Oni valjda misle da su u sabornici na nogometnoj utakmici - dva tabora navijača, samo što ne uzmu fućkalice, transparente i vuvuzele.

Tu je glavni problem recentne hrvatske ljevice - koliko god programa napisali o ekonomiji i socijali, njihova retorika svodi se na ideologiju. Sazovu press o inflaciji, zapetljaju se o - ZDS. Progovore o zločinima nakon Drugog svjetskog rata, zapetljaju se o Goli otok. Je li proslava 25. svibnja u Kumrovcu, kad se slavi bivša država i bivši lider Josip Broz Tito i njegov rođendan, nešto što bi SDP svojim novim prijedlogom izmjena zakona - sankcionirao? Praktički je nemoguće shvatiti što je pjesnik, pardon SDP-ovac, htio reći. Pritom, svođenje Andreja Plenkovića na glavnog hrvatskog ustašu baš i nije realno, to znaju i birači. Nije se HDZ toliko pomaknuo s desnog centra, koliko bi retorika lijevog pola na to ukazivala. Jer uostalom, zakonski prijedlog s kojim SDP ide oko ZDS vrlo je sličan onome što je HDZ već uveo, a to je credo jučerašnjeg Plenkovićevog govora - potpune zabrane ne vode nikuda.

Nažalost, jedine »mjere« koje su jučer zastupnike zanimale, bile su mjere protiv (i)migranata - i to od strane zastupnika koji su prespavali ljeto i nije ih bilo u javnosti doslovno tri mjeseca.

Uvijek je na aktualcu na trenutke i zabavno i međusobno šamaranje zastupnika. Ali nažalost dojam je opet da su potpuno beskorisni.

STANOVANJE Niz prijedloga i kritika stiglo na javno savjetova

Građani strahuju najma i rasta cije

SERGEJ DRECHSLER

Priuštiva najamnina ne smije prelaziti 30 posto mjesečnih prihoda kućanstva

HOK-u je sporno što se na javni poziv kao najmoprimci ne mogu javiti obrtnici, a pojedini građani upozoravaju da se, kada je riječ o kvadraturi, jednako vrednuju »šupe« i luksuzni stanovi

Tomislav PRUSINA

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine do 20. rujna provodi postupak javnog savjetovanja o prijedlogu Programa priuštivog najma, kojem je cilj povećati ponudu dugoročnog i priuštivog najma stanova, a između ostalog razrađuje kriterije za potencijalne buduće podstanare, kao i privatne vlasnike praznih stanova.

Kao što je bilo i za očekivati javno savjetovanje je privuklo veliki interes javnosti te su reagirali brojni građani, ali i institucije, društva, udruge i mnogi koji se vide kao direktni budući korisnici.

Diskriminacija

Tako je Hrvatska obrtnička komora uputila primjedbu na prijedlog Programa priuštivog najma držeći da isključuje obrtnike te da je riječ o očitoj diskriminaciji. U obrazloženju navode da prijedlog sadrži odredbu kojom se na javni poziv ne može javiti kao najmoprimac osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost, odnosno u vlasništvu ima aktivnu vlastitu tvrtku ili obrt. HOK također ističe da nikakvi drugi uvjeti nisu propisani, nego je ostavljeno lokalnoj samoupravi odrediti uvjete natječajem. Navode kako je ovim prijedlogom propisano da Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama javne pozive raspisuje prema procijenjenim potrebama jedinica lokalne samouprave, uključenjem obrtnika u potencijalne korisnike programa bi se mogao riješiti i problem deficitarnih zanimanja u određenim hrvatskim regijama. HOK predlaže da se, s obzirom na sve navedeno, omogući obrtnicima javljanje na te javne pozive.

SERGEJ DRECHSLER

Lokalna vlast će dostavljati APN-u podatke o potrebama na svom području

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom je predložio da se, s pretpostavkom postojanja liste stanova po jedinicama lokalne samouprave, prednost pri izboru stana da osobama s invaliditetom uzimajući u obzir arhitektonsku pristupačnost stanova u ponudi.

- Vjerujem da će u ponudi biti brojni stanovi koji nisu pristupačni i nemaju nijedan element za svladavanja visinskih razlika. Predlažemo da prednosti u slučaju istih broja bodova najmoprimaca ima najmoprimac s teškim (IV. stupnja) i težim (III. stupnja) invaliditetom posebice u slučajevima izbora/dodjele arhitektonski pristupačnog stana, navodi pravobranitelj za OSI.

Više sudionika rasprave e-savjetovanja traži preciznije formulacije. Jedan tako pita zašto se mladima postavlja dobna granica baš na 25 godina i predlaže da to bude 23 ili 24, traži jasnije razdvajanje najamnine i režija, definiciju »održavanja« i što točno spada pod obvezu najmoprimca, te uvjete za raskid ugovora. Predlaže i da se pri provjeri imovinskog stanja gleda »bilo kakva nekretnina«, ne samo stambena, jer i zemljište može utjecati na stvarne potrebe.

> *Prednost pri izboru stana treba dati osobama s invaliditetom uzimajući u obzir arhitektonsku pristupačnost stanova u ponudi*
>
> Pravobranitelj osoba s invaliditetom

Jedan je od komentatora predložio Registar ranjivih skupina podstanara, sa specifičnim kategorijama i mjerama podrške za gluhe osobe i djecu s oštećenjem sluha, od kvota i pristupačnosti do komunikacijskih posrednika i prilagodbi stanova. Traži se više bodova za samohrane roditelje, uz pozivanje na statistiku siromaštva, predlaže se bodovanje aktivnog članstva u DVD-u i HGSS-u - ljudi koji slobodno vrijeme daju zajednici, a nemaju nikakve povlastice.

Jedan od sudionika rasprave pak upozorava na tri rizika. Prvo, naknada vlasniku računa samo kvadraturu, ne i kvalitetu što smatra da se jednako vrednuje »šupu« i luksuznu novogradnju. Kao

IVICA GALOVIĆ/PIXSELL

VELIKI POŽAR U TVORNICI STOLARIJE KRAJ PLETERNICE

PLETERNICA Veliki požar u tvornici stolarije tvrtke Windor buknuo je jučer popodne u mjestu Buk, nedaleko od Pleternice, javio je HRT.

- U 15.32 alarmirana je Javna vatrogasna postrojba Požeško-slavonske županije i DVD Pleternica. Dolaskom na mjesto požara uočeno je da gori velika površina, proizvodna hala. Požar se još uvijek gasi, ali je prekinuto njegovo širenje. Vrši se dogašivanje i aktivno gašenje dijela u kojem je još požar, rekao je za Hrvatski radio županijski vatrogasni zapovjednik Marko Ašenberger. Na terenu je bilo 40 vatrogasaca s 12 vozila. Srećom, u požaru nema ozlijeđenih ni djelatnika ni vatrogasaca. »Najveći problem predstavlja nam to što nema blizu hidrantske mreže«, rekao je Ašenberger. (B.D.P.)

nje o prijedlogu Programa priuštivog najma

u od skupljeg ene stanova

Obračun najamnine

Priuštiva najamnina plaća se APN-u i ona ne smije prelaziti 30 posto mjesečnih prihoda kućanstva, umanjeno za režijske troškove. Mjesečni režijski troškovi izračunavaju se prema formuli: površina stana × 2,50 eura. Primjerice, obitelj s ukupnim prihodima od 2.000 eura za stan od 60 kvadrata plaćala bi najam po formuli: prihodi × 0,30 − 2,50 eura po kvadratu = 600 - 150 = 450 eura mjesečno. Ako bi im prihodi rasli, rasla bi i najamnina, dok bi u slučaju smanjenja primanja obitelj imala pravo zatražiti korekciju. Razliku do iznosa koji dobiva vlasnik, nadoknadio bi APN. Vlasnici nekretnina uključeni u Program priuštivog najma ostvaruju pravo na naknadu u visini lokalne medijalne najamnine. Ona se isplaćuje u dvije rate i to 60 posto odmah nakon predaje nekretnine APN-u, a preostalih 40 posto nakon isteka polovice ugovorenog razdoblja. Primjerice, za stan od 60 četvornih metara u Zagrebu s ugovorom na pet godina, medijalna najamnina iznosi 660 eura mjesečno. To je 7.920 eura godišnje, odnosno 39.600 eura za pet godina. Prva isplata iznosila bi 23.760 eura, a druga 15.840 eura. Ako se nekretnina ne nalazi u uporabljivom stanju, vlasnik je mora dovesti u uporabljivo stanje u roku od šest mjeseci.

drugo ističe da bi se mogla poremetiti tržišna ravnoteža - dugogodišnji podstanar sa 300 eura mogao bi ostati bez te cijene ako država posredno »jamči« višu medijalnu. I kao treći rizik spominje neravnopravan položaj postojećih najmodavaca koji uredno plaćaju porez. Zaključuje kako bi ova intervencija mogla pogurati, odnosno povisiti i najamnine i cijene stanova.

Trošak namještaja

Neki su otvorili i praktična pitanja kao što je s namještajem.

- Ako najam bude »priuštiv«, a stan nenamješten, trošak opremanja i selidbe pada na najmoprimca - što umanjuje priuštivost. Predlažem da država pomogne vlasnicima opremiti stanove (uz prebijanje na isplatama), kaže u svom komentaru jedan građanin.

Također se predlaže da se kao osiguranje tražbine ne upisuje založno pravo na nekretninu, već da se koriste bjanko zadužnice, jer bi hipoteka spriječila ulazak nekretnine u program. Pojedini sudionici podsjećaju i na ranije najave o poticajima privatnim investitorima i revolving fondu za gradnju stanova za dugoročni najam.

- Imam spreman manji projekt. Ima li prostora u zakonskom okviru da se takvi projekti direktno uvrste u program, pita komentator prijedloga programa dok drugi predlaže ubrzanu gradnju velikih studentskih domova u velikim gradovima.

Logika je, ističe, stara koliko i studentske sobe - svaki dom oslobađa stotine stanova s tržišta najma i smanjuje pritisak na cijene.

Do 20. rujna građani i organizacije mogu registracijom na eSavjetovanja ostaviti mišljenja, prijedloge i primjedbe. Nakon toga slijedi analiza pristiglih komentara i eventualne dorade. No društveno gledajući pred ovim programom su tri testa. Priuštivost koja se stvarno osjeti u novčaniku - 30 posto prihoda minus standardizirane režije zvuči razumno, ali provedba ovisi o točnom mjerenju prihoda, kontroli stvarnih troškova i pravovremenim korekcijama. Potrebno je osigurati tržišne učinke bez neželjenih posljedica - medijalna najamnina kao referenca mora biti precizno lokalizirana i dinamična, uz mehanizme da ne »povuče« ostatak tržišta naviše i ne kazni postojeće korektne odnose najma.

Također, nužno je pravedno i jasno bodovanje - uključujući obrtnike, samohrane roditelje, volontere, osobe s invaliditetom i rane faze karijera mladih. Što su kriteriji jasniji, to je veće povjerenje.

Realizacija programa

Aktiviranje praznih stambenih jedinica i njihovo uključivanje u Program priuštivog najma jedna je od mjera Nacionalnog plana stambene politike Hrvatske do 2030., koji je Vlada donijela u ožujku ove godine. Što to predlagač planira postići programom i kako će izgledati njegova realizacija?

Predviđa se aktiviranje stambenih jedinica u državnom vlasništvu kao i uključivanje praznih stanova u privatnom vlasništvu čime bi se, uz isplatu naknade vlasnicima, više godina prazne nekretnine dale u najam građanima koji svoje stambeno pitanje ne mogu riješiti na tržištu nekretnina. Programom se, prema Nacionalnom planu stambene politike, cilja na kućanstva koja nemaju riješeno stambeno pitanje niti posjeduju vlastitu stambenu nekretninu, kućanstva s minimalnim do prosječnim prihodima, mlade osobe i obitelji s više djece, osobe s invaliditetom te osobe čija su zanimanja na popisu deficitarnih. Detaljno se razrađuje postupak provedbe javnih poziva za vlasnike i najmoprimce, sustav bodovanja, potrebnu dokumentaciju, način utvrđivanja i provedbe lista reda prvenstva, način izračuna lokalno priuštive najamnine, opće uvjete ugovora o davanju nekretnine na uporabu i ugovora o najmu.

BODOVANJE

Nužno je pravedno i jasno bodovanje - uključujući obrtnike, samohrane roditelje, volontere, osobe s invaliditetom i rane faze karijera mladih

Provodit će ga Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) dok će jedinice lokalne samouprave dostavljati APN-u podatke o potrebama na svom području i popise deficitarnih zanimanja, na temelju čega će APN objavljivati javne pozive za vlasnike praznih stanova i zainteresirane najmoprimce u sredstvima javnog informiranja i na svojim mrežnim stranicama. Po završetku poziva, APN će utvrditi listu raspoloživih stambenih jedinica i formirati listu prvenstva za najmoprimce. Rangiranje će se provoditi prema kriterijima poput prihoda kućanstva, broja članova obitelji, broja djece, dobi, stupnju invaliditeta, mjesta prebivališta, stručne spreme i potrebe za deficitarnim zanimanjima. Najmoprimcima se potom nudi stan s liste raspoloživih stanova, a odgovarajuća površina stana određuje se prema propisima o društveno poticanoj stanogradnji, uz dopuštena odstupanja od minus pet do plus 20 četvornih metara.

Ugovor o davanju stana na uporabu sklapa APN s vlasnikom, nakon odabira najmoprimca, dok se ugovor o najmu sklapa između APN-a i najmoprimca. APN pritom obavlja sve administrativne i tehničke poslove provedbe Programa priuštivog najma i vodi bazu podataka o iskazima interesa i sklopljenim ugovorima.

Privatni smještaj u srpnju je imao manje turista

MATE KOMINA

U kolovozu nas je posjetilo 4,96 milijuna turista

Više noćenja bilo samo u hotelima

U srpnju je turistima na raspolaganju bilo ukupno 421 tisuća soba, apartmana i mjesta za kampiranje, što je tri tisuće manje nego u srpnju prošle godine, dok je broj kreveta ostao isti, 1,1 milijun, podaci su Državnog zavoda za statistiku.

Pri tom su sobe i apartmani činili najveći dio komercijalnog smještaja, 60,2 posto, a najviše kreveta (61,2 posto) evidentirano je u skupini »odmarališta i slični objekti za kraći odmor«, u što ulazi i privatni smještaj. Tako je u 243 tisuće soba, apartmana i mjesta za kampiranje bilo ukupno 676 tisuća kreveta što je četiri tisuće soba i apartmana manje, a kreveta deset tisuća manje nego lanjskog srpnja.

Kampovi u minusu

U kategoriji »hoteli i sličan smještaj« bilo je dostupno 82 tisuće soba i apartmana ili 19,5 posto od ukupnih kapaciteta te 173 tisuće kreveta i u odnosu na srpanj prošle godine ta kategorija smještaja bilježi povećanje kapaciteta - broj soba u hotelima veći je za oko tisuću s tri tisuće više kreveta. Pri tom je prosječna popunjenost hotelskih soba i kreveta u srpnju 2025., unatoč nešto većem broju, bila slična onoj u srpnju 2024. godine - prosječna popunjenost hotelskih soba bila je 78,4 posto, a kreveta 92,6 posto, dok je u srpnju prošle godine to bilo 78,6 i 91,8 posto. Sve vrste komercijalnog smještaja u srpnju bilježe manje turista i to za 1,3 posto u odnosu na

PAD NOĆENJA

Iako su sve jadranske županije u kolovozu imale najveći broj turista, gotovo sve bilježe pad broja noćenja osim Dubrovačko-neretvanske

srpanj 2024. ili njih 4,4 milijuna, koji su ostvarili 25 milijuna noćenja ili 0,8 posto manje. Usporedbe radi, i u prošlogodišnjem srpnju je u te objekte došlo manje turista, i to dva posto manje nego u srpnju 2023., ali je noćenja bilo 0,5 posto više. U smještajnim jedinicama i krevetima u objektima za kraći odmor također se bilježi manji broj noćenja, za 1,8 posto, iako na takav smještaj otpada najviše noćenja (56,5 posto) od ukupnih 14,1 milijun.

Kampovi su pak u odnosu na lanjski srpanj s noćenjima u minusu za 1,2 posto, a jedino su hoteli u plusu za 2,5 posto i s 4,9 milijuna ostvarenih noćenja.

Prema podacima eVisitora, i u kolovozu smo ostvarili pad noćenja od dva posto u odnosu na isti mjesec prošle godine. Posjetilo nas je 4,96 milijuna turista, isto kao i u lanjskom kolovozu, a većina noćenja od 86 posto ostvarena je u komercijalnom smještaju. Daleko najviše noćenja ili 13 milijuna ostvareno je u objektima u domaćinstvima, no i u toj vrsti smještaja se bilježi pad noćenja za 2,8 posto. Kampovi su i u kolovozu ostvarili minus u noćenjima od 1,7 posto, dok su hoteli opet jedini u plusu s noćenjima od jedan posto u odnosu na lanjski kolovoz.

Dobra predsezona

Iako su sve jadranske županije u kolovozu imale najveći broj turista, gotovo sve bilježe pad broja noćenja osim Dubrovačko-neretvanske koja je u blagom plusu od 0,3 posto, kao i Zagreb od 0,2 posto. Istra je u kolovozu imala oko 2 posto manje noćenja, Kvarner oko 3,5 posto, Zadarska oko 1,3 posto, Šibensko-kninska oko 2,3 posto, dok je Splitsko-dalmatinska u noćenjima slična lanjskom kolovozu.

Unatoč nešto slabijem kolovozu, koji se nastavio na nešto slabiji srpanj po fizičkom turističkom prometu, prvih osam mjeseci prošli su ipak s blagim porastima u odnosu na isto razdoblje prošle godine, zbog dobre predsezone, pokazuju podaci Hrvatske turističke zajednice. Turista je došlo ukupno nešto više od 17,1 milijuna ili 2 posto više nego u lanjskih osam mjeseci, a porast od jedan posto donijelo je nešto više od 89,9 milijuna noćenja.

Po nacijama ili tržištima, od ukupnih noćenja najviše su tradicionalno i u ovogodišnjem kolovozu ostvarili njemački turisti, 6,7 milijuna, što je 5,8 posto manje nego u prošlogodišnjem kolovozu, a u prvih deset tržišta jedino su domaći ili turisti iz Hrvatske ostvarili isti broj noćenja ili 3,9 milijuna. Time su se domaći gosti našli na drugom mjestu, dok su treći slovenski turisti s 2,9 milijuna noćenja ili blagim minusom od 0,4 posto.

D. KATALINIĆ

Većina dalekovoda u Hrvatskoj napravljena je prije četrdesetak godina

HRVOJE JELAVIĆ/PIXSELL

Mobilizacija kapitala

Dok su u 2024. globalna ulaganja u elektroenergetske mreže prema podacima Međunarodne energetske agencije (IEA) dosegnula rekordnih 370 milijardi dolara, Hrvatska nije uspjela mobilizirati dovoljne institucionalne izvore kapitala, a nepredvidivo regulatorno okruženje, izostanak dugoročnih strateških odluka i akcijskih planova te ograničenja tržišnog natjecanja onemogućuju privatna ulaganja, zaključuju u HUP-u.

560
milijuna eura uloženo kroz Nacionalni plan oporavka

ENERGETIKA **Dotrajali dalekovodi ozbiljno ograničenje razvitku sustava**

Za obnovu elektromreže trebaju 34 milijarde eura

Zbog zastarjelosti elektroenergetske mreže Hrvatsku se ubraja u europske zemlje s izraženim infrastrukturnim deficitom, gubici u prijenosu struje su veliki, a povećana proizvodnja iz obnovljivih izvora mrežu čini nestabilnom

Dražen KATALINIĆ

Hrvatska mora hitno početi obnavljati dotrajalu elektroenergetsku mrežu jer je za više od 50 posto električne infrastrukture istekao rok trajanja, a više od 60 posto duljine dalekovoda je starije od 40 godina, te bi do 2030. u obnovu i modernizaciju prijenosne mreže trebalo uložiti 33,8 milijardi eura, za što je država osigurala tek 10,8 milijardi.

Zbog zastarjelosti elektroenergetske mreže Hrvatsku se ubraja u europske zemlje s izraženim infrastrukturnim deficitom, gubici u prijenosu i distribuciji struje su veći nego što bi trebali biti, povećana proizvodnja iz obnovljivih izvora energije mrežu čini nestabilnom, a sustav je zbog dostrajalosti podložan ekstremnim vremenskim uvjetima koji mogu izazvati ozbiljne probleme u opskrbi električnom energijom. No, zbog dobre povezanosti s mrežama susjednih zemalja, sigurnost napajanja je još uvijek zadovoljavajuća zbog čega nam je mreža ipak otporna na većinu poremećaja pa su i raspadi prijenosnog sustava u nas iznimno rijetki.

Ograničenje cijene

Prijenosni sustav je zastario jer se elektrifikacija radila 70-ih i 80-ih godina prošlog stoljeća zbog čega je većina dalekovoda u prosjeku stara 40 i više godina, a visokonaponska mreža obnovljena je samo u istočnoj Slavoniji jer je bila razrušena u Domovinskom ratu. Što se tiče trafostanica, tu stojimo malo bolje jer je većina obnovljena i izgrađena prije 20 godina. S obzirom na veliki jaz u dostupnim sredstvima za obnovu prijenosnog sustava, nužno je razmotriti dodatne izvore financiranja iz EU fondova, ali i poduzeti hitne mjere za mobilizaciju privatnih ulaganja, poručuju iz Hrvatske udruge poslodavaca.

Tim više što su obnova, jačanje i modernizacija distribucijske elektroenergetske mreže jedan od ključnih elemenata u provedbi energetske tranzicije Europske unije prema dekarboniziranom energetskom sustavu. Iako je HEP proteklih godina započeo s nizom projekata usmjerenih k stvaranju moderne elektromreže, ograničenja cijena energenata, koja su u Hrvatskoj na snazi posljednjih godina, oslabila su novčane tokove i prijeko potrebni investicijski kapacitet HEP-a kao ključnog investitora u elektroenergetsku infrastrukturu, podsjećaju u udruzi poslodavaca i napominju da su tržišne cijene električne energije ključne za poticanje ulaganja u energetsku učinkovitost, dok subvencionirana cijena smanjuje i motivaciju kućanstava za promjenu potrošačkih navika i ulaganja u učinkovitija rješenja.

TRAFOSTANICE
Što se tiče trafostanica, tu stojimo malo bolje jer je većina obnovljena i izgrađena prije 20 godina

U Ministarstvu gospodarstva podsjećaju da je kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) u prijenosni i distribucijski elektroenergetski sustav te njegovu modernizaciju i nadogradnju uloženo 560 milijuna eura, a dodatna sredstva planiraju se iz Modernizacijskog fonda i sredstava koja se očekuju nakon 2027. godine. Podsjećaju da je do kraja prošle godine u sustav priključeno 1.500 megavata novih obnovljivih izvora energije, a provedba projekata koji su u tijeku će biti završena sredinom iduće godine.

Pametna brojila

Pritom posebno ističu projekt modernizacije mreže vrijedan 286 milijuna eura koji uključuje digitalizaciju distribucijskog sustava kako bi se na njega mogli spojiti kapaciteti iz obnovljivih izvora energije, zamjenu i postavljanje novih električnih kablova, starijih od 40 godina, za napajanje otoka, modernizciju postojećih dalekovoda te ugradnju pametnih brojila u distribucijskoj mreži što je prvi preduvjet za jačanje pametnih sustava.

Podsjetimo, uvođenje napredne mjerne infrastrukture za više od dva milijuna korisnika HEP planira završiti 2029. godine. U desetogodišnjem planu razvoja distribucijske mreže, od 2024. do 2033., HEP planira ukupno uložiti 1,42 milijarde eura, uglavnom u srednjenaponsku i niskonaponsku mrežu.

U HUP-u također podsjećaju da se već tri godine čeka da Hrvatska regulatorna energetska agencija (HERA) donese metodologiju za priključenje obnovljivih izvora energije na mrežu zbog čega je u blokadi 2,6 milijardi eura ulaganja kapaciteta većeg od 2,600 megavat sati čime bi se zadovoljile potrebe čak 50 posto kućanstava za električnom energijom u Hrvatskoj.

- Izostanak strateških ulaganja u prijenosnu infrastrukturu (400 kilovoltnog dalekovoda Konjsko-Melina) uz kašnjenje u usvajanju i provedbi 10-godišnjeg plana razvoja mreže, nepovoljno djeluje na sigurnost opskrbe, sigurno preuzimanje proizvodnje iz postrojenja u Dalmaciji te onemogućuje planiranja ozbiljnih ulaganja u veće i moderne energetski-intenzivne industrijske kapacitete uoči postupnog isteka roka trajanja gotovo 50 posto elektroenergetske mreže, napominju u HUP-u i dodaju da unatoč globalnom trendu ubrzanog rasta investicija u elektroenergetske mreže, Hrvatska bilježi stagnaciju privatnih ulaganja u energetsku infrastrukturu.

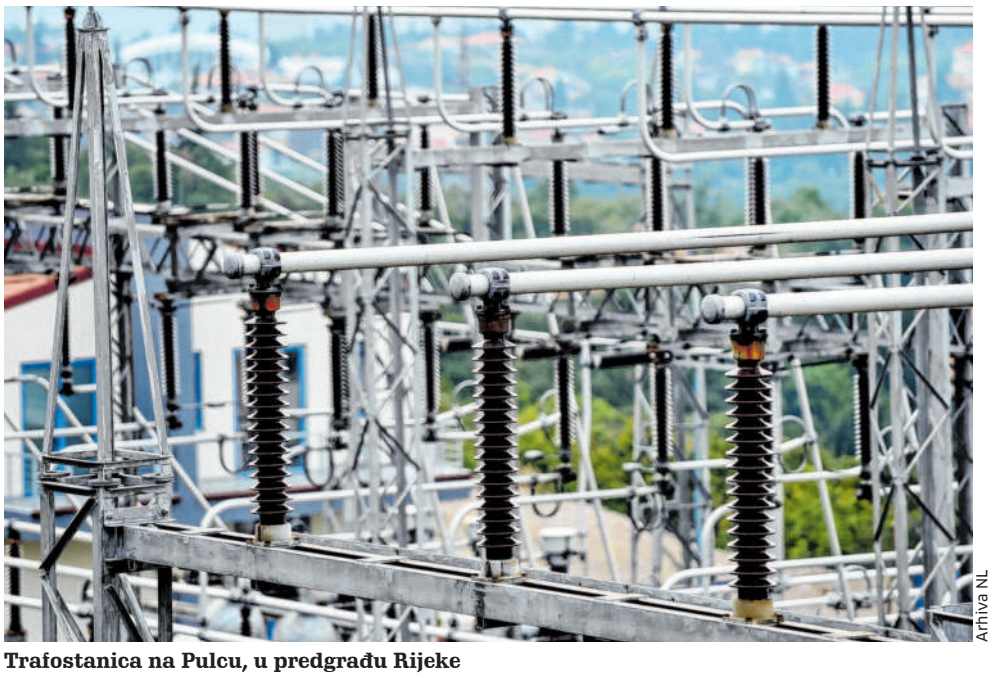

Arhiva NL

Trafostanica na Pulcu, u predgrađu Rijeke

Rast cijena

INFLACIJA U KOLOVOZU 4,1 POSTO

ZAGREB ›› Državni zavod za statistiku potvrdio je stopu inflacije za kolovoz od 4,1 posto u svojoj drugoj procjeni koju tradicionalno objavljuje sredinom mjeseca. Stopa inflacije od 4,1 posto ista je kao i u srpnju čime je prekinut tromjesečni trend ubrzavanja inflacije na godišnjoj razini započet u svibnju kada je inflacija porasla s travanjskih 3,2 na 3,5 posto, a u lipnju dodatno ubrzala na 3,7 posto. Na mjesečnoj razini, to jest u odnosu na srpanj, potrošačke cijene su neznatno porasle za 0,1 posto.

Najveći porast potrošačkih cijena u odnosu na lanjski kolovoz u prosjeku je ostvaren u kategoriji stanovanja, vode, električne energije, plina i ostalih goriva, za 8,1 posto, a ta kategorija obuhvaća troškove povezane sa stanom ili kućom, uključujući najamninu, održavanje i popravke, kao i troškove potrošene vode, električne energije i plina, kao i drva, nafte ili drugih energenata koji se koriste za potrebe kućanstva.

Slijede restorani i hoteli s rastom cijena od 7,5 posto u odnosu na kolovoz prošle godine, zatim hrana i bezalkoholna pića sa 6,3 posto, obrazovanje s 5,9 posto, alkoholna pića i duhan s 5,6 posto te razna dobra i usluge s 5,4 posto.

A. KRIŽANEC

Hrana sve skuplja

Porast cijena od 5,1 posto bilježi i kategorija zdravlja te rekreacija i kultura s četiri posto. Gledano prema glavnim komponentama indeksa, najveći rast cijena i prošlog je mjeseca zabilježen kod usluga od 6,4 posto, slijedi ih rast cijena hrane, pića i duhana od 6,2 posto, zatim energije od 2,5 posto te industrijskih neprehrambenih proizvoda bez energije za 0,5 posto. Cijene stanovanja i režija najviše su poskupjele i u odnosu na srpanj, i to za 1,9 posto, a slijede ih restorani i hoteli s rastom cijena od tek 0,7 posto na mjesečnoj razini. Istodobno je pad cijena zabilježen u kategoriji prijevoza za 1,3 posto, odjeći i obući za 0,6 posto te komunikacijama, za 0,4 posto.

Mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC), koji omogućuje usporedbu s drugim članicama EU-a, inflacija u Hrvatskoj u kolovozu je iznosila 4,6 posto, čime je Hrvatska osmi mjesec zaredom bila među zemljama s najvišom inflacijom, a višu stopu inflacije od Hrvatske zabilježila je jedino Estonija, 6,2 posto. (D. K.)

KRIZA UGLAVNOM PROŠLA Vlada donosi novi model mjera i potpora za energente

Subvencije za struju i plin idu na pola, računi veći za četiri eura

Socijalno najugroženiji ostat će zaštićeniji - oni će i dalje dobivati vaučere kojima mogu pokriti mjesečni trošak režija, a vrijednost bi trebala ostati na istoj razini od 70 eura

Tihana TOMIČIĆ

Trend smanjivanja državnih potpora za cijene energenata, struje i plina, kakav postoji u većini zemalja EU-a zadnjih mjeseci, sada će podržati i Hrvatska. Vlada će na današnjoj sjednici izaći s novim prijedlogom mjera koji je prethodno dogovorila sa svim socijalnim partnerima, od poslodavaca do sindikata, i dobila njihovu načelnu podršku. Bit je da, prema zasad neslužbenoj najavi, Vlada neće odjednom ukinuti subvencije struje, plina i toplinske energije već će ih - prepoloviti.

To se odnosi na kućanstva, a pitanje je hoće li isto vrijediti i za male tvrtke i neprofitni javni sektor, ali hoće li Vlada ostati vjerna snažnijoj podršci poduzetnicima i gospodarstvenicima, ili će prevagnuti stav da masa kućanstava počinje snositi veći teret nego u zadnjim kriznim godinama, vidjet će se kad se izbruse i najsitniji detalji prijedloga.

Lokalne samouprave

Naime, jasno je da su tvrtke poput HEP-a i drugih u međuvremenu, otkako mjere vrijede, morali biti od države dodatno sufinancirani kako bi pokrili trošak ove razlike u prihodu, stoga je država, kako god se okrene, snosila taj teret.

Sad je plan da se subvencije potpuno dokinu u proljeće 2026. godine, dakle nakon zimske sezone grijanja, a danas se kreće s primjenom »fifty-fifty« modela. Prosječno mjesečno povećanje računa bi dakle trebalo iznositi nešto više od četiri eura, a to poskupljenje bi trebalo ići u dva navrata - prvi od 1. listopada, a drugi na početku nove godine - dakle, »po četvrtinama«.

Dosad je Vlada pokrivala oko 102 eura godišnjeg računa za električnu energiju prosječnom kućanstvu koje troši 3.000 kilovatsati, a kako će se ta subvencija prepoloviti, to znači da će prosječno kućanstvo platiti godišnji račun pedesetak eura više.

Prepolovit će se i subvencije za plin - prema izračunu Vlade od prošlog jesenskog paketa mjera, prosječno kućanstvo koje troši 12.000 kilovatsati godišnje je uz subvencije uštedjelo 85 eura godišnje. To znači da će od 1. listopada imati oko 42 eura više godišnje račune za plin prema postojećim cijenama tog energenta. To je prosječno mjesečno povećanje računa oko 3,5 eura.

Što se tiče toplana, njih koristi najmanji broj građana po većim gradovima - Rijeka je tu izuzetak jer je veliki broj nebodera u sustavu toplana, a oni su dosad imali ponajviše subvencije. Sada bi im računi trebali porasti petnaestak posto s rezanjem subvencija, a to znači da će godišnji račun porasti za oko 105 eura. Tu određenu veću ulogu mogu odigrati lokalne samouprave

TOPLANE

Što se tiče toplana, računi bi trebali porasti petnaestak posto s rezanjem subvencija, a to znači da će godišnji račun porasti za oko 105 eura

Arhiva NL

Riječani se u velikom broju griju na energiju iz toplana

- nitko ne brani velikim gradovima da sami više subvencioniraju svoje građane u sustavu toplana.

Socijalni partneri

Naravno, socijalno najugroženiji ostat će zaštićeniji - oni će i dalje dobivati vaučere kojima mogu pokriti mjesečni trošak režija, a vrijednost bi trebala ostati na istoj razini od 70 eura.

Arhiva NL

Građani koji za kuhanje i grijanje koriste električnu energiju povećanje cijene će osjetiti iznad hrvatskog prosjeka

- Predstavili smo deveti paket mjera našim partnerima - predstavnicima HGK-a, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske poljoprivredne komore, HUP-a, Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisnih hrvatskih sindikata, Matice hrvatskih sindikata, Matice umirovljenika Hrvatske, Sindikata umirovljenika Hrvatske i Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, kao i zajednica županija, gradova i Hrvatske zajednice općina, rekao je o tome premijer Andrej Plenković nakon sastanka sa socijalnim partnerima. Kućanstva, poduzetnici te javne ustanove i institucije plaćat će i dalje energente po priuštivijim cijenama od tržišnih. Cilj je fazno popuštanje mjera radi prilagodbe na prelazak na tržišne cijene energije, poručio je.

- Moramo se polako vratiti u tržišno gospodarstvo, a kalibrirane mjere ostaju onima kojima je to socijalno najpotrebnije. Mjere ostaju značajne i za kućanstva, rekao je Plenković jučer nakon aktualnog sata u Saboru. Potvrdio je da ostaje cijena obroka od 0,86 eura za studente, a ukupni paket ovih novih mjera težit će 175 milijuna eura.

DINAMIKA

Poskupljenje bi trebalo ići u dva navrata - prvi od 1. listopada, a drugi na početku nove godine - dakle, »po četvrtinama«

- Riječ je o nastavku politike socijalne kohezije koju provodimo cijelo vrijeme, rekao je Plenković.

Ovo je deveti krug Vladinih mjera, a u prethodnih osam ukupno je osigurano preko 8 milijardi eura potpora.

Saborski Odbor za ljudska prava većinom je glasova prihvatio izvješće glavnog državnog odvjetnika o radu DORH-a

Turudić: Nijedna istraga nije zaustavljena

Pozdravi poput »ZDS«, ako bi se sveli samo na uzvikivanje, su u domeni prekršajne odgovornosti, rekao je

Saborski Odbor za ljudska prava većinom je glasova u ponedjeljak prihvatio izvješće glavnog državnog odvjetnika Ivana Turudića za 2024. godinu. Turudić je, predstavljajući Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Izvješće glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2024. godini, naveo da su od njegova stupanja na dužnost uspjeli u skraćivanju trajanja postupaka pred DORH-om.

- Bitno smo smanjili broj predmeta koji premašuju šest mjeseci trajanja, kazao je, dodavši da javnost s pravom smatra da postupci traju predugo.

- Pravda koja je dugotrajna prestaje biti pravda i postaje nepravda. Ne može kazneni postupak trajati 10 ili 15 godina, jer je tada upitna njegova svrha. Umiru svjedoci, često i okrivljenici i pravda ne bude ostvarena, ustvrdio je Turudić.

DAVOR KOVAČEVIĆ

Turudić i Pupovac na Odboru za ljudska prava

Istaknuo je i da je zaustavljen trend porasta broja neriješenih predmeta, a bit će i dalje smanjivan jer će biti zaposleno 20 do 30 posto novih državnih odvjetnika.

- Državno odvjetništvo je samostalno i neovisno pravosudno tijelo, a ako se govori o tajmingu nekog procesuiranja, onda se upire prstom u instituciju koja broji 700 državnih odvjetnika, zamjenika da su podložni volji jednog čovjeka što nije moguće i ne može biti točno jer je svaki zamjenik državnog odvjetnika samostalan i neovisan u svom postupanju, istaknuo je. Može, dodaje, viši državni odvjetnik izdati obveznu uputu, a ja to otkako sam na dužnosti nisam napravio i mislim da nikada neću napraviti. Ustvrdio je kako se nikada nije dogodilo da bi ijedna istraga bila zaustavljena.

GOVOR MRŽNJE

Šef DORH-a izvijestio je da je prošle godine zaprimljeno kaznenih prijava za govor mržnje protiv 67 osoba

Izvijestio je da je prošle godine zaprimljeno kaznenih prijava za govor mržnje protiv 67 osoba, što je na razini prethodnih godina, a za zločin iz mržnje je prijavljeno 46 osoba, dok je godinu ranije prijavljeno 57 osoba. Osvrnuo se i na odnos između kaznenog i prekršajnog djela za govor mržnje, rekavši da je ustaljena sudska praksa pa i ESLJP-a da, ako nije eksplicitno pozivanje na diskriminaciju i nasilje nad određenom zajednicom što su u Hrvatskoj najčešće Srbi i homofobni napadi, onda nije kazneno nego prekršajno djelo.

- Za to nema puno prijavljenih, a pozdravi poput ustaškog »za dom spremni«, ako bi se sveli samo na uzvikivanje, to bi bilo u domeni prekršajne odgovornosti, napomenuo je. Podsjetio je da je Visoki prekršajni sud donio odluku o »uzvikivanju jednog pjevača u svojoj pjesmi 'za dom spremni'« da nije dokazano da je počinio prekršaj jer nije dokazano da je došlo do uznemiravanja javnosti. Kazao je i da je dobio presudu za jednog bivšeg zapovjednika bivše jedinice iz Domovinskog rata koja je 1991. transformirana u Hrvatsku vojsku, koji je za vrijeme proslave Oluje u Kninu pjevao »za dom spremni«, za što ga je prijavio MUP. No, dodao je, iz te se presude ne može baš puno zaključiti, ali je pučka pravobraniteljica najavila da će pokrenuti inicijativu za zaštitu zakonitosti.

- Čekamo tu inicijativu pa ćemo je pažljivo razmotriti, rekao je Turudić. (S.B./Hina)

Davor KOVAČEVIĆ

Ljevica histerizira čitavo ljeto - premijer Andrej Plenković

Sabina Glasovac i Siniša Hajdaš Dončić

SABOR Aktualno prijepodne prošlo u raspravi vladajućih i ljevice o ustašama i ZDS-u

Plenković odbacio optužbe lijeve oporbe da podržava ustašizaciju

Vi mislite uvjeriti narod da sam ja mecena ustašizacije, patron povijesnog revizionizma, pa tko će vam u to povjerovati? Kako će povjerovati? To vam ne može proći kod normalnih ljudi i zato ćemo mi opet pobijediti, najavio je predsjednik Vlade

Dražen CIGLENEČKI

Saborski zastupnici HDZ-a jučer su se toliko intenzivno javljali za riječ da je aktualno prijepodne, na prvi dan jesenskog zasjedanja, trajalo rekordno dugo. Čim je neki oporbeni zastupnik rekao nešto, prema njihovom mišljenju, neprihvatljivo, pet, šest ili više HDZ-ovaca reklamiralo je povredu Poslovnika kako bi polemizirali s političkim protivnikom.

U manjoj su im mjeri ovi i odgovarali. Predsjednik Sabora Gordan Jandroković u jednom je trenutku negodovao zbog ovakvog tijeka aktualnog prijepodneva, ali nije imao izbora nego to pustiti. S tim da je zastupnicima masovno dijelio opomene jer su institut povrede Poslovnika koristili za replike.

Dvolični zakoni

Očekivano, najviše je vremena potrošeno za ljetošnja društvena previranja, koncerte, festivale i »Za dom spremni«. Dužnosnici ljevice stavljali su to sve u kontekst »ustašizacije Hrvatske«, dok su premijer Andrej Plenković i zastupnici HDZ-a tvrdili da se zapravo ništa nije dogodilo, da su SDP i Možemo! sve izmislili kako bi potom mogli lažno optuživati Vladu i parlamentarnu većinu. Bilo je i ocjena da su iznimno posjećeni koncerti Marka Perkovića Thompsona pokazali da je ljevica - izgubila.

Premijer Plenković nije dobio puno pitanja, ali sve je o ovim temama uspio izreći u dijalogu s predsjednikom SDP-a Sinišom Hajdašem Dončićem i šeficom Kluba Možemo! Sandrom Benčić, a nekoliko zanimljivih opaski imao je i na upit Urše Raukar Gamulin.

Proteklih mjeseci su se, uvjeren je premijer, odvijali »histerija« i »ljetni blues« lijevo-liberalne opozicije. Hajdaš Dončić pokušao ga je nagovoriti da prihvati zakonski prijedlog SDP-a kojim bi se skoro u potpunosti zabranilo »Za dom spremni«

- Mladima se perfidno serviraju poruke da je ZDS domoljubni pozdrav. To nije domoljubni pozdrav, to je laž i obmana. I zato je vrijeme da okrenemo novu stranicu. Vrijeme je da zakone koji su pisani dvolično, da ih se može drugačije tumačiti, stave u jednu formu da sudovi u Hrvatskoj mogu na isti način donositi presude. Živimo u turbulentnim vremenima nesigurnosti gdje dronovi nadlijeću članice NATO saveza, a mi smo često zakopani u rovovima prošlosti. Ne gradimo društvo povjerenja i ne gradimo jaku naciju. Stoga je moje pitanje vama, imate li vi hrabrosti ovu raspravu potaknuti u Saboru, rekao je Hajdaš Dončić.

Plenković je otklonio mogućnost zabrane ZDS-a dok je on na vlasti

OPOMENE
Predsjednik Sabora Gordan Jandroković u jednom je trenutku negodovao zbog ovakvog tijeka aktualnog prijepodneva, ali nije imao izbora nego to pustiti. S tim da je zastupnicima masovno dijelio opomene

- Kakav biste efekt izazvali u današnjem internetskom društvu u Hrvatskoj? Mislite da ćete uspjeti u tome da se to ne koristi više? Pa, to je iluzija, potpuna iluzija. Ja mislim da je rješenje u obrazovnom sustavu. Stvarajmo kulturu da znamo kakva je bila hrvatska povijest 20. stoljeća, da se jasno određujemo o fašističkim zločinima i u vrijeme NDH. Zabranama, vjerujte mi, nećete postići ništa. Mi smo imali raspravu na koaliciji i nema niti jednog člana tko je za nove zabrane. Znači, ta vam inicijativa neće proći, naglasio je predsjednik Vlade.

Radikalizacija društva

Sandra Benčić zamjerila je Plenkoviću oportunizam, smatrajući to razlogom tekuće radikalizacije hrvatskog društva.

- Pokazali ste se kao političar koji, zbog oportunizma i kratkoročne potencijalne koristi, kao i zbog kukavičluka, pušta malo fašizma, bahato misleći da ga možete kontrolirati. Upravo ovdje u Saboru institucionaliziran je ustaški pozdrav. Postali ste prvi premijer zemlje članice Europske unije koja je legalizirala nacistički pozdrav u svojoj lokalnoj varijanti. Ne zato što ste apologet fašizma, nego ste oportunist i kukavica, kazala je predsjednica Kluba Možemo!

Premijer joj je uzvratio konstatacijom da je »dobro da imamo ovakav HDZ jer to je blagotvorno za društvo«.

- Imamo i ovakvu Vladu uz koju sve manjine u Hrvatskoj imaju ne samo poštovanje njihovih prava nego i financiranje praktički svih njihovih projekata, neusporedivo s bilo kojom vladom do sada. Pogledajte brojeve, bili biste iznenađeni koliko ovi koji, kako ste rekli, nisu sami fašisti, ali su kukavice, ulažu u jačanje prava manjina. Kada bi se došlo, recimo, na deset posto toga vašim naporima, vi biste bili heroji. Ali, niste, to smo mi.

Nemojte imputirati nama niti kukavičluk niti radikalizam, niti povijesni revizionizam, niti ustašluk jer ih nema. To nije naša politika, ne možete je nigdje naći iako biste to htjeli. Htjeli biste maknuti HDZ iz desnog centra, pa ćete se vi vratiti u centar i dobiti iduće izbore.

Pa, šta je vama? Koga ćete maknuti, odakle? Mi smo tu gdje jesmo, istaknuo je Plenković.

Sandra Benčić imala je pravo na izražavanje (ne) zadovoljstva njegovim odgovorom.

Sloboda ili okupacija

- Koliko ste odlijepljeni od stvarnosti, govori činjenica da za radikalizaciju koja se dogodila ovog ljeta, rast ustaštva, vi optužujete ljevicu. Na Bledu ste rekli, krive su vam stranke centra jer nisu htjele s vama koalirati. Krive su stranke ljevice jer ne žele pristati na barem malo fašizma. Krivi su vam pisci, krivi su vam umjetnici, krivi su vam festivali, krivi su vam mediji, svi su vam krivi osim onog koji je počeo, a to ste vi. Govorite ljevici da je histerična jer ste vi politički anemični. Politički anemičnom svaki politički stav izgleda histerično jer vama je najbolje stav ne imati, zaključila je Sandra Benčić.

Plenković je neizravno polemiku s njom nastavio kada

> *Mladima se perfidno serviraju poruke da je ZDS domoljubni pozdrav. To nije domoljubni pozdrav, to je laž i obmana*
>
> Siniša Hajdaš Dončić

mu je Urša Raukar Gamulin postavila pitanje o personalnim promjenama u poreznom USKOK-u, spominjući usput i zabranitelje.

- Vi mislite uvjeriti narod da sam ja mecena ustašizacije, patron povijesnog revizionizma, pa tko će vam u to povjerovati? Kako će povjerovati? To vam ne može proći kod normalnih ljudi i zato ćemo mi opet pobijediti, najavio je predsjednik Vlade.

Osim što su ustrajno tvrdili da »Za dom spremni« nema nikakve veze s ustašama, nego isključivo s Domovinskim ratom, HDZ-ovci su se jučer u Saboru predstavili kao vatreni antikomunisti za koje je 1945. sinonim za zločin.

- Možemo! optužuje pola milijuna ljudi koji su, uključujući i mene, bili na fantastičnom koncertu, a zaboravlja da se prava radikalizacija događa svake godine 8. svibnja, kada se pod zvijezdom petokrakom i jugoslavenskom zastavom slavi nezapamćeni pokolj nakon Drugog svjetskoga rata u kojem su život izgubili mnogi civili, žene i djeca, bez ikakvog suđenja, kazao je Mislav Herman. Na osnovu ovog i sličnih istupa, zastupnici Možemo! upozorili su da je jasno da HDZ smatra da Zagreb 8. svibnja 1945 nije oslobođen, nego okupiran.

Anušić: Ni Vučić vas se ne bi postidio

Premijer Plenković već je nekoliko dana nakon Thompsonovog koncerta na Hipodromu ustvrdio da SDP i Možemo! govore kao srpski predsjednik Aleksandar Vučić, a jučer je to ponovilo više zastupnika vladajuće koalicije, kao i ministar Ivan Anušić.

- Hrvati u Srbiji su navikli biti ušutkivani s etiketiranjem ustaštva. Prestrašno je da u Hrvatskom saboru ljevica koristi istu strategiju kao Republika Srbija, rekla je, primjerice, HDZ-ova zastupnica iz Srbije Jasna Vojnić.

- Kad vas slušam, Informer i Aleksandar Vučić vas se ne bi postidjeli, kazao je Anušić odgovarajući SDP-ovcu Mišelu Jakšiću.

Potpredsjednik Sabora se, pak, prisjetio kako je Vučić prije godinu dana došao u Dubrovnik na Samit za Ukrajinu.

- Vi i vaša Vlada ste Vučića u Dubrovniku dočekali kao sedmo ili osmo svjetsko čudo. Sve ste mu mogli tada reći, ali bili ste manji od makovog zrna, ocijenio je Jakšić.

ZDRAVSTVO Svečano otvorena prva faza izgradnje Medicinskog centra Medikol

Privatna onkološka bolnica do 2026. bez lista čekanja

Cilj nam je da od dolaska pacijenta do dijagnoze ne prođe dulje od dva tjedna, a do početka liječenja najviše dva dana. Pacijenti koji trebaju palijativno liječenje započet će ga isti dan, najavio je Goran Marošević

Ljerka BRATONJA MARTINOVIĆ

Do kraja 2026. godine trebala bi biti dovršena prva faza izgradnje Medicinskog centra Medikol (MCM), privatne specijalne onkološke bolnice koja će biti koncipirana kao sveobuhvatni centar za dijagnostiku, istraživanje i liječenje onkoloških bolesti, a pledira na poziciju regionalnog centra izvrsnosti u području onkologije. Početak prve faze izgradnje ove privatne bolnice jučer je svečano obilježen u sjedištu Poliklinike Medikol u Zagrebu, čiji su vlasnici, Ivan Rajković i Ivanka Trstenjak Rajković, za ovaj projekt dobili status strateškog investicijskog projekta Republike Hrvatske.

Golemo zdanje

Kako su se pohvalili prilikom svečanosti, riječ je o najvećem privatnom ulaganju u hrvatski zdravstveni sustav, a ujedno i prvom i jedinom zdravstvenom projektu koji je dobio status strateškog.

Medicinski centar Medikol prostirat će se na 55.000 četvornih metara i pružati kompletnu medicinsku uslugu za dijagnozu i liječenje onkoloških bolesti. Nakon prve faze zapošljavat će 130 djelatnika, a po završetku čitavog projekta njih više od 500. Prva faza investicije teška je 106 milijuna eura, a prema riječima Ivana Rajkovića financira se iz značajnih vlastitih sredstava i bankovnog kreditnog angažmana HBOR-a i komercijalnih banaka.

SLAVKO MIDŽOR/PIXSELL

Hrvatska lošija od europskog prosjeka - dr. Goran Marošević

- Naša je vizija izgraditi onkološki centar s pacijentom u središtu, bez lista čekanja, gdje će suvremena dijagnostika i liječenje postati standard, a ne privilegij, poručio je prof. dr. Goran Marošević, medicinski direktor MCM projekta. Naveo je podatke Europske komisije i OECD-a prema kojima Hrvatska bilježi jednu od najvećih stopa smrtnosti od raka.

- Preživljenje naših pacijenata za 25 posto je lošije od prosjeka EU-a. To znači da godišnje gubimo 14.000 života, upozorio je Marošević i dodao kako upravo zbog njih Medikol kreće u poduhvat koji će promijeniti budućnost onkoloških pacijenata u Hrvatskoj.

Mladi kadrovi

Bit će to, istaknuo je, istinski sveobuhvatni onkološki centar s onkološkom dijagnostikom, internističkom onkologijom, radioterapijama i radiokirurgijom, a uz liječenje pacijenata bit će usmjeren i istraživanju i obrazovnim kapacitetima. Razvijat će, ističu, inovativne pristupe liječenju, a uz to stvarati mlade stručnjake koji će graditi budućnost hrvatske onkologije.

- Cilj nam je da od dolaska pacijenta do definitivne dijagnoze ne prođe dulje od dva tjedna, a do početka liječenja najviše dva dana. Pacijenti koji trebaju palijativno liječenje započet će ga isti dan, najavio je Marošević te dodao da je to »razina dostupnosti i brzine kakvu pacijenti zaslužuju«. Cilj im je, zaključuje, da pacijenti u Zagrebu, Osijeku ili Rijeci imaju jednaku šansu za izlječenje kao u Beču, Milanu ili Parizu, jer se danas u nekim zemljama »liječe u petoj, a negdje u drugoj brzini«.

Kontroverzni odnos privatnog i javnog

Upravo je označavanje ove investicije kao strateškog projekta od državnog značaja prilično kontroverzno, tim više što u njega kreće privatna ustanova koja već 30 godina uspješno poslovanje gradi na račun ugovaranja usluga s HZZO-om, dok onkologije u javnim bolnicama stagniraju. Uz to, pitanje je tko će imati pristup uslugama moderne onkološke bolnice i pod kakvim uvjetima. Državni je tajnik u Ministarstvu zdravstva Tomislav Dulibić jučer istaknuo kako ova bolnica neće biti konkurencija javnom zdravstvu, već sinergija javnog i privatnog sustava uz načelo transparentnosti.

HEP-Opskrba d.o.o. i Hrvatska elektroprivreda d.d. objavljuju

JAVNI POZIV ZA PROJEKT ZelEn

1. OPIS PREDMETA JAVNOG POZIVA

Predmet javnog poziva je donacija izvedbe projekata iz područja energetske učinkovitosti i/ili projekata obnovljivih izvora energije integriranih u građevine te sustavnog gospodarenja energijom.

Riječ je o korištenju sredstava prikupljenih na ime naknade za prodaju proizvoda HEP Opskrbe ZelEn. ZelEn, električna energija dobivena isključivo iz obnovljivih izvora, namijenjena je kupcima kategorije poduzetništvo i jedinstveni je takav proizvod na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj. Sva sredstva od prodaje proizvoda ZelEn prikupljaju se u posebni fond, te se koriste namjenski za projekte energetske učinkovitosti, izgradnju obnovljivih izvora energije integriranih u građevine te sustavnog gospodarenja energijom. Ciljevi namjenskog trošenja sredstava i provođenja projekata su:

- smanjenje emisija stakleničkih plinova uvođenjem "zelenih" tehnologija,
- doprinos povećanju kvalitete života korisnika usluga ustanova javnog sektora,
- edukacija i promocija energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i sustavnog gospodarenja energijom u javnosti.

2. UVJETI JAVNOG POZIVA

Sudionici natječaja mogu biti isključivo registrirane institucije ili ustanove javnog sektora sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, osnovane za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, sporta, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi i skrbi o invalidima, i u kojima vlasnik/osnivač ne obavlja djelatnost radi stjecanja dobiti.

Sudionici natječaja mogu biti isključivo institucije ili ustanove koje posjeduju projektnu dokumentaciju za izvedbu projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te uvođenje sustavnog gospodarenja energijom sa sveobuhvatnim troškovnicima i projektantskom procjenom investicije po svim stavkama troškovnika.

Troškove stručnog nadzora i koordinatora zaštite na radu (ukoliko zakon za opseg radova iz prijave to propisuje) te troškove obavljanja tehničkog pregleda u smislu pozitivnih zakonskih propisa RH i ishođenja zakonom propisanih i potrebnih dozvola snosi dobitnik donacije. Ako opseg zahvata iz prijavljenih mjera podliježe ishodovanju određenih akata nužnih za početak provedbe projekta iste treba priložiti prijavi (dozvole, suglasnosti i sl.).

Sudionici javnog poziva (članovi tijela ustanova) ne mogu biti zaposlenici HEP grupe.

3. IZNOSI DONACIJE

Odobrena donacijska sredstva po ovom javnom pozivu iznosit će ukupno najviše 150.000,00 EUR-a (slovima: stopedesettisuća eura) s PDV-om te nije dopušteno prijaviti projekt veće vrijednosti od prethodno navedenog iznosa.

Odbor za kontrolu namjenskog korištenja sredstava na ime naknade za proizvod ZelEn će prilikom ocjena i odabira prijava uzimati u obzir samo one prijave u kojima ukupan iznos svih prijavljenih mjera i troškova ne prelazi iznos vrijednosti donacije.

HEP-Opskrba d.o.o. i Hrvatska elektroprivreda d.d. zadržavaju pravo ne dodijeliti donaciju niti jednom sudioniku natječaja bez posebnog obrazloženja.

4. KRITERIJI ZA ODABIR - POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA PRIJAVU PROJEKTA

Za prijavljene mjere obavezno je priložiti sljedeću dokumentaciju:

1. **Rješenje o upisu u registar nadležnog tijela**, ako je upis u registar propisan, akt nadležnog tijela o osnivanju, ako se subjekt ne upisuje u registar i nije osnovan na temelju zakona ili izvod iz zakona, odnosno drugog propisa temeljem kojeg je subjekt osnovan,
2. **Obrazac prijave** (Obrazac preuzeti s internetske stranice zelen.hep.hr),
3. **Obrazac 1 - Suglasnost vlasnika/osnivača prijavitelja za prijavu projekta** na javni poziv za dodjelu donacije (Obrazac preuzeti s internetske stranice zelen.hep.hr),
4. **Obrazac 2 - Suglasnost vlasnika objekta za primjenu mjera** energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora, odnosno izvedbu projekta na objektu u njegovom vlasništvu koji podnositelj prijavljuje na natječaj (Obrazac preuzeti s internetske stranice zelen.hep.hr),
5. **Obrazac 3 – Osnovni podaci o mjeri koja se prijavljuje** (podaci za popunjavanje ovog obrazca proizlaze iz iskaza energetskih ušteda projektnog pregleda (ref. točka 9),
6. **Obrazac 4 – Lista dokumentacije koja se prilaže prijavi** (Obrazac preuzeti s internetske stranice: zelen.hep.hr),
7. **Kompletnu glavnu projektnu dokumentaciju zajedno s troškovnicima** (obvezna stavka troškovnika je „izrada projekata izvedenog stanja od strane ovlaštene osobe")[1],
8. **Procjenu investicije po stavkama troškovnika** (projektantska u okviru projektne dokumentacije i/ili informativna ponuda izvođača),
9. **Iskaz energetskih ušteda projektnog prijedloga na način da isti bude sukladan metodologiji koju propisuje Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 98/2021, NN 30/22 i NN 96/23)**. Iskaz je potrebno izraditi u obliku posebne dokumentacije ili kao izračun u sklopu projektne dokumentacije, koristeći isključivo referentne podatke ukoliko isti nisu eksplicitno definirani u glavnoj projektnoj dokumentaciji (sve u skladu s prethodno spomenutim Pravilnikom),
10. **Važeći izvještaj o provedenom energetskom pregledu izrađen od strane ovlaštenog energetskog certifikatora**,
11. **Važeći energetski certifikat izrađen od strane ovlaštenog energetskog certifikatora**,
12. **Ponude za obavljanje stručnog nadzora** za prijavljene mjere,
13. **Ponude za koordinatora zaštite na radu** za prijavljene mjere (ukoliko postoji zakonska obveza),
14. **Dozvole i suglasnosti nužne za početak provedbe projekta** (ukoliko postoji zakonska obveza za prijavljeni opseg radova).

Prednost imaju ustanove i projekti koji zadovoljavaju veći broj kriterija u nastavku:

- cjelodnevni režim rada,
- cjelogodišnji režim rada (12 mjeseci u godini),
- projekti koji imaju sveobuhvatne mjere energetske učinkovitosti (više različitih područja primjene mjera energetske učinkovitosti – građevinske, termotehničke i elektro),
- projekti za uvođenje obnovljivih izvora energije intregriranih u građevinu,
- veći broj korisnika objekta
- manji odnos investicijskih ulaganja i energetskih ušteda (iskazanih u jedinici EUR s PDV/kWh energetskih ušteda)

5. PRAVILA JAVNOG POZIVA

Prijave na javni poziv dostavljaju se elektroničkim putem na adresu zelen@hep.hr ili poštom na adresu HEP-Opskrba d.o.o. (Ulica grada Vukovara 37, 10 000 Zagreb), s naslovom poruke elektroničke pošte, odnosno uz naznaku na omotnici „IME PRIJAVITELJA_DODJELA SREDSTAVA NA IME NAKNADE ZA PROIZVOD ZelEn".

Prihvaćaju se isključivo prijave s dostavljenom kompletnom dokumentacijom navedenom u točci 4. „Kriterij za odabir – Potrebna dokumentacija za prijavu projekta".

Svi obrasci koji su obavezni dio prijavne dokumentacije mogu se preuzeti s internetske stranice zelen.hep.hr.

Hrvatska elektroprivreda d.d. i HEP Opskrba d.o.o. nemaju obvezu vratiti dokumentaciju koju Prijavitelji šalju u sklopu svoje prijave na ovaj javni poziv.

Prijavnica se uzima u obzir ukoliko je poslana najkasnije **do 14.11.2025. godine do 14,00 sati**.

6. REZULTATI JAVNOG POZIVA

Odbor za kontrolu namjenskog korištenja sredstava na ime naknade za proizvod ZelEn razmatrat će samo u roku pristigle prijavnice.

Odbor za kontrolu namjenskog korištenja sredstava na ime naknade za proizvod ZelEn može, prije donošenja konačne odluke o dodjeli sredstava, izlaskom na teren utvrditi okolnosti prijavljenog projekta.

Rezultati javnog poziva bit će objavljeni **do 31.1.2026. godine** na internetskoj stranici zelen.hep.hr.

7. PRAVA I OBVEZE

Hrvatska elektroprivreda d.d. će ovlaštenom predstavniku ustanove čije je projekt izabran, poštom uputiti prijedlog Ugovora o donaciji radi potpisa i sklapanja ugovora.

Hrvatska elektroprivreda d.d. i HEP Opskrba d.o.o. imaju pravo izvijestiti javnost o izboru i realizaciji projekata.

8. KONTAKT

HEP - Opskrba d.o.o.
Ulica grada Vukovara 37, 10 000 ZAGREB
WEB: www.hep.hr/opskrba, zelen.hep.hr
Adresa elektroničke pošte: zelen@hep.hr

[1] Troškovničke stavke moraju biti iskazane na način da su u skladu s provedbom nabave prema Zakonu o javnoj nabavi

PRIJETNJA U Kalinjingrad stigli lanseri za Iskander čiji je domet oko 500 kilometara

Na meti ruskih projektila više europskih gradova

Radijusom udara Iskanderi pokrivaju dio Poljske, Litve, Latvije, Njemačke i Estonije. Njihovo razmještanje u Kalinjingradskoj oblasti treba gledati kao nastavak ruskog »ispipavanja terena«

Bernard KARAKAŠ

REUTERS/VALENTYN OGIRENKO

Dijelovi Iskandera ispaljeni na glavni grad Ukrajine

VEDRAN KARUZA

Ovo je opasno zaoštravanje, no mislim da ipak neće prerasti u nešto više od provokacije. Ma što god mi mislili, Rusija je uvijek bila prilično oprezna i dobro su procjenjivali do kuda mogu ići bez da prijeđu crvenu liniju

Tvrtko Jakovina

Berlin i Varšava od prije nekoliko su dana na dometu balističkih raketa srednjeg dometa Iskander koje je Rusija razmjestila u Kalinjingradu, svojoj eksklavi na obali Sjevernog mora, smještenoj između Litve i Poljske. Najmanje dva lansera ovih raketa dometa oko 500 kilometara, čija bojeva glava teži i do 700 kilograma, snimljeni su satelitom tijekom vikenda na autocesti Kalinjingradske oblasti, oko 35 kilometara udaljeni od poljske granice.

Radijusom udara ovi raketni sustavi »pokrivaju« veliki dio Poljske, Litvu, Latviju, dio Njemačke, kao i trećinu Estonije. Kako je riječ o konvencionalnim raketama, koje ne nose nuklearne bojeve glave, puno je izglednije da bi one mogle, u nekome trenutku, biti iskorištene u slučaju nekog dodatnog zaoštravanja odnosa ili ograničenog sukoba, bez izazivanja nuklearnog rata. No njihovo razmještanje u Kalinjingradskoj oblasti treba prije gledati kao nastavak ruskog »ispipavanja terena« i granica do kuda se može ići.

Trn u oku NATO-a

- Ovo je opasno zaoštravanje, no mislim da ipak neće prerasti u nešto više od provokacije. Ma što god mi mislili, Rusija je uvijek bila prilično oprezna i dobro su procjenjivali do kuda mogu ići bez da prijeđu crvenu liniju, pa ne mislim da će drugačije biti i ovoga puta, kaže za naše novine politički analitičar dr. Tvrtko Jakovina.

Koliko god ovo razmještanje projektila bilo dio svojevrsnog nadmudrivanja i strateškog tanga koji Moskva pleše posljednjih dana, činjenica je kako je upravo Kalinjingradska oblast već godinama trn u oku NATO-a i prijetnja sigurnosti sjevernog dijela Europe. Riječ je o području koje je fizički izdvojeno iz ostatka Rusije, teritorija od oko 15 tisuća kvadratnih kilometara, ali i području na kojem je stacionirana ruska Baltička flota. Kao jedina luka Rusije na sjeveru koja je otvorena tijekom cijele godine, Kalinjingrad je već prije niz godina pretvoren u svojevrsni vojni bastion kojim Moskva projicira snagu na Baltik i istočnu Europu. Točan broj vojnika koji Rusija drži u tom području nije poznat, no procjenjuje se kako ih je, bez mornarice, oko 25 tisuća. Iako se ovo, na prvi pogled ne čini velikim brojem, treba imati na umu kako je njihova koncentracija vrlo visoka, a da su u Kalinjingradskoj oblasti smješteni i brojni raketni sustavi s nuklearnim bojevim glavama. Ako se izuzmu područja izravnih sukoba poput bojišnice u Ukrajini, Kalinjingrad već dugo vremena slovi kao najmilitariziranije područje u Europi.

- Iako sama nije u blizini bojišnice, Kalinjingradska oblast izvrsno služi kao područje s kojega se na istočno krilo NATO-a može raditi pritisak, baš kao i Transnistria, odmetnuta regija Rumunjske na granici s Ukrajinom. Tamo se, kada se uzme u obzir Baltička flota kojoj je Kalinjingrad glavna luka, nalaze snage s kojima je moguće ugroziti ne samo Latviju, Litvu, Estoniju i Poljsku, već i Švedsku, Finsku... Strateška važnost Kalinjingrada je ogromna, a nema sumnje kako će ju Putin maksimalno koristiti, kaže Vazsha Tavberidze, gruzijski novinar specijaliziran za sigurnosna pitanja istočne Europe.

Promjena taktike

Pored raketnih sustava i Baltičke flote koja je tamo smještena, još jedna stvar u Kalinjingradu predstavlja veliku prijetnju zapadnom savezu. Naime, upravo u Kalinjingradu je smještena jedna od najvažnijih ruskih baza za cyber ratovanje i radioelektroničke sabotaže koje im omogućavaju blokiranje GPS signala u širokom radijusu, čime se znatno otežava zračni i pomorski promet. To je najbolje iskusila prije nekoliko tjedana i Ursula von der Leyen kada je njen zrakoplov izgubio GPS navigaciju prilikom slijetanja u Sofiju, što je najvjerojatnije »odrađeno« iz Transnistrie. Slična stvar, samo u puno većem obimu, može se dogoditi na području koje je pod dometom kalinjingradskih sustava za ometanje.

Naravno, ma koliko god ruske snage u ovoj oblasti snažne bile, one u izravnom sukobu s NATO snagama u slučaju otvorenog rata nemaju prevelike šanse. Otprilike su u istoj poziciji u kojoj su, za vrijeme Hladnog rata, bile snage NATO-a u zapadnom Berlinu. Ali da Kalinjingradska oblast ostaje prijetnja Baltiku i neuralgična točka koja će destabilizirati situaciju na istočnom krilu NATO-a, to nema nikakve sumnje. Kalinjingradska oblast je vojni adut koji je Moskva već duže vrijeme imala u rukavu, ali adut na koji još uvijek nije igrala. Očito je da je s postavljanjem Iskandera u ovom području, projektila koji bez problema dosežu glavne gradove zemalja cijele regije, Kremlj odlučio promijeniti taktiku.

Amerikanci u Bjelorusiji

Američki vojni časnici promatrali su zajedničke vojne vježbe Rusije i Bjelorusije »Zapad-2025«, a njihov je dolazak na poligon u Bjelorusiji predstavljen kao iznenađenje. Američki časnici su dio delegacije koju čine 23 zemlje, uključujući dvije članice NATO-a, Tursku i Mađarsku. Prisutnost američkih časnika znak je zatopljavanja odnosa između Washingtona i Bjelorusije. John Coale, Trumpov predstavnik, prošli je tjedan bio u Minsku na razgovorima s bjeloruskim čelnikom Aleksandrom Lukašenkom, koji je pristao pustiti 52 zatvorenika, uključujući novinare i političke protivnike. SAD je zauzvrat odobrio ublažavanje sankcija bjeloruskoj nacionalnoj zrakoplovnoj tvrtki Belavia.

Jedan od vodećih konzervativnih političara napustio glavnu britansku stranku desnog centra i dodatno je oslabio

Farageova protuimigrantska stranka vodi

Jedan od vodećih konzervativnih političara u ponedjeljak je postao prvi zastupnik u parlamentu od prošlogodišnjih izbora koji je napustio glavnu britansku stranku desnog centra u korist protuimigrantske stranke Reform UK, koja sada vodi u anketama javnog mnijenja.

Govoreći na konferenciji za novinare uz čelnika stranke Reform UK Nigela Faragea, Danny Kruger rekao je da je bolno napustiti prijatelje, ali je dodao: »Ovo je moj tragičan zaključak: Konzervativna stranka je gotova, gotova kao nacionalna stranka, gotova kao glavna oporba.«

REUTERS/HANNAH MCKAY

Danny Kruger tvrdi da je njegova bivša stranka »gotova«

Iako je Farageova stranka dobila novog člana, Reform UK i dalje ima samo pet mjesta u parlamentu, a ankete pokazuju da je stranka porasla na prvo mjesto po popularnosti, budući da je Laburistička stranka premijera Keira Starmera izgubila podršku samo godinu dana nakon što je došla na vlast.

Kruger, bivši pomoćnik premijera Borisa Johnsona i Davida Camerona, bio je glasnogovornik za socijalnu skrb u »vladi u sjeni«. Vlada u sjeni u UK-u je odbor visokih dužnosnika službene oporbe koja preispituje rad aktualne vlade. Konzervativci, poznati i kao torijevci, najstarija su i najuspješnija britanska politička stranka, stoljećima vrlo često na vlasti, uključujući 32 od posljednjih 46 godina. Pretrpjeli su težak poraz na prošlogodišnjim nacionalnim izborima i od tada dodatno padaju u anketama, dok se popularnost Starmerove Laburističke stranke strmoglavila nakon političkih pogrešaka i slabog gospodarskog rasta. Najmanje desetak istaknutih konzervativaca pridružilo se Farageovoj stranci, iako je Kruger prvi koji je to učinio kao zastupnik od prošlogodišnjih izbora.

Farage, poznat kao remetilački politički faktor koji je postao međunarodno prepoznatljiv kampanjom za Brexit, najviše ima koristi od pada podrške Starmerovoj vladi. Rekao je da mu se Kruger obratio. Čelnica konzervativaca Kemi Badenoch rekla je da se neće dati omesti zbog prebjega.

- Znam da se ovakve stvari događaju dok stranka prolazi kroz promjene, rekla je za Sky News. (V. K./Hina)

U PRIPREMI SMO KALENDARA ZA 2026. GODINU

NOVI LIST 125 GODINA TRADICIJE

Dragi čitatelji,
povodom velikog jubileja – 125 godina Novog lista – pozivamo vas da sudjelujete u pripremi tradicionalnog kalendara Novog lista te svojim fotografijama ispričate priču o vremenu, prostoru i ljudima koji čine našu zajednicu.

Tražimo fotografije koje:

- bilježe duh Kvarnera i šire regije kroz svakodnevni život, rad, običaje i tradiciju
- prikazuju gradove, mjesta, ulice i prirodu koja se mijenja, ali ostaje prepoznatljiva
- otkrivaju ljude i događaje koji su obilježili protekla desetljeća, ali i stvaraju današnje uspomene
- donose emocije, trenutke i motive koji na osoban način povezuju vas s Novim listom i našim krajem

Prijave na natječaj trebaju sadržavati:

- podatke o autoru (ime i prezime, adresa stanovanja, broj mobitela)
- naziv fotografije

Fotografije dostaviti:

- u formatu 30 x 21 cm
- 300 dpi
- .tif ili kvalitetan .jpg

na e-mail:
natjecaj@novilist.hr

Najbolje fotografije bit će objavljene u posebnom kalendaru „125 godina Novog lista“, a autori nagrađeni s **135,00 EUR** po objavljenoj fotografiji.

Rok za dostavu: najkasnije do 1. listopada 2025. godine

Broj dostavljenih fotografija nije ograničen. Stručna komisija pregledat će i izdvojiti 24 fotografije, koje ćemo predstaviti u tiskanom i web izdanju Novog lista, a potom će čitatelji i javnost imati priliku izabrati 13 fotografija za objavu u kalendaru.
Kalendar povodom 125 godina Novog lista objavljujemo u subotu, 6. prosinca 2025. godine.

partneri projekta HEP JADROLINIJA Paket24 BRZA DOSTAVA HRVATSKE POŠTE STUDENTSKI CENTAR RIJEKA

POSEBNI PRILOG NOVOG LISTA

Zajedno

brinemo*čuvamo*djelujemo

U utorak, 16.09.

HEP uniri JADROLINIJA JANAF Paket24 BRZA DOSTAVA HRVATSKE POŠTE

SVEČANA AKADEMIJA Proslava 100. godišnjice osnutka biskupskog središta u Rijeci održan

Uzinić: Riječka nadbisku smo svi mi koji ovdje živi

Neka nam ovaj susret pomogne da nastavimo biti hodočasnici nade, poručio je riječki nadbiskup Mate Uzinić kojem su na jubileju čestitali gradonačelnica Iva Rinčić, župan Ivica Lukanović, v. d. rektora Davor Vašiček i pastor Baptističke crkve Giorgio Grlj. Svi su oni istaknuli Uzinića kao čovjeka iznimne širine, razumijevanja i prihvaćanja različitosti

Sanja GAŠPERT
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Stoljeće biskupijskog središta - svečana akademija u HNK-u Ivana pl. Zajca

Bratski zagrljaj svima - nadbiskup Mate Uzinić

RIJEKA U povodu proslave 100. godišnjice osnutka biskupskog središta u Rijeci, u HNK-u Ivana pl. Zajca sinoć je, na blagdan Majke Božje Žalosne, održana svečana akademija. Naime, uspostavom Riječke biskupije 1925. godine isusovačka crkva sv. Vida postala je katedralom, a Grad Rijeka postao je tako sjedište biskupije. Te godine 1925. biskup je birajući između tadašnje riječke Zborne crkve Assunte i isusovačke crkve sv. Vida odlučio da katedrala bude sv. Vid. Crkva sv. Vida nekada isusovačka, a od 1925. godine katedralna crkva, jedan je od najvažnijih spomenika u Hrvatskoj.

Isusovački kolegij

Pozdravne riječi na svečanoj akademiji u riječkom kazalištu uputili su riječki nadbiskup Mate Uzinić, v.d. rektora Sveučilišta u Rijeci Davor Vašiček, u ime vjerskih zajednica pastor Baptističke crkve Giorgio Grlj, gradonačelnica Rijeke Iva Rinčić i župan Ivica Lukanović.

- Sve lijepo pozdravljam i svima dajem svoj bratski zagrljaj i zahvaljujem što ste ne samo večeras ovdje, nego što ste dio ove naše Riječke nadbiskupije ili ste s njom povezani i zbog toga ste ovdje. Stoga, neka se ovo naše zajedništvo koje je znak zajedništva koje smo već imali nastavi i u budućnosti. Riječka nadbiskupija smo svi mi koji ovdje živimo ili joj pripadamo po krštenju ili smo se uključili u nju na druge načine. Želimo zahvalno i večeras pogledati svoju prošlost, želimo sa zahvalnošću pogledati našu sadašnjost, predstaviti ono što mi danas jesmo i zajedno pogledati u budućnost koja je i večeras oko nas u ovoj djeci koja su nam otpjevala himnu. Neka nam ovaj večerašnji susret, svima nama, Riječkoj nadbiskupiji i svima onima koji su s njom povezani pomogne da nastavimo biti hodočasnici nade. Neka vas čuva i štiti zagovor Majke Božje Žalosne i svetog Vida, našeg nebeskog zaštitnika, poručio je riječki nadbiskup Mate Uzinić.

Davor Vašiček, v.d. rektora Sveučilišta u Rijeci, podsjetio je kako je Sveučilište u Rijeci nedavno proslavilo svojih pedeset godina djelovanja, ali, dodao je, u ovom gradu akademijska tradicija postoji već 390 godina.

- Za nas je posebno važna 1633. godina, kada su studenti riječkog Isusovačkog kolegija carskom poveljom dobili ista prava kao i njihovi kolege u Grazu i Beču. Obilježavanje našeg sveučilišnog jubileja odvijalo se pod Isusovačkim motom Semper magis, Uvijek više, koji rado u svakoj prilici naglašavamo. Tom smo prigodom Riječkoj nadbiskupiji uručili grb Sveučilišta kao znak zahvalnosti za dugogodišnju potporu sveučilišnim projektima, razvoju strategije i promicanju znanja otvorenog prema zajednici. Nadbiskupija i sveučilište već desetljećima dijele zajedničko poslanje, a to je traganje i tumačenje istine, njegovanje dijaloga i izgradnje društva u kojem se znanje i vjera ne isključuju, nego međusobno nadopunjuju, rekao je Vašiček, koji je zahvalio i bivšem nadbiskupu mons. Ivanu Devčiću, koji je tijekom svog upravljanja Riječkom nadbiskupijom uvijek svesrdno poticao i razvijao kvalitetan odnos sa Sveučilištem u Rijeci.

Nadbiskupija i sveučilište već desetljećima dijele zajedničko poslanje, a to je traganje i tumačenje istine, njegovanje dijaloga i izgradnje društva u kojem se znanje i vjera ne isključuju, nego međusobno nadopunjuju

Davor Vašiček, v. d. rektora Sveučilišta

Često ne krijem zadovoljstvo, a ponekad i oduševljenje istupima našeg nadbiskupa Mate Uzinića. Hrabrost njegovih javnih istupa i jasne poruke na strani ljubavi, zajedništva, pomirenja i solidarnosti ohrabruju

Ivica Lukanović, primorsko-goranski župan

Rijeka može biti ponosna na svog nadbiskupa: on vraća vjeru i vjernicima i onima koji se takvima ne izjašnjavaju. On vraća Crkvi ulogu koju je izvorno imala: ulogu savjesti društva

Iva Rinčić, gradonačelnica Rijeke

Uloga Tamaruta i Popovića

U ime vjerskih zajednica nazočnima se obratio pastor Baptističke crkve iz Rijeke Giorgio Grlj, koji je rekao kako godišnjice pokazuju da je nešto ostalo iza nas, da je ostavilo traga.

- Zajedno smo putovali neko vrijeme, posebno zadnjih 28 godina otkako smo osnovali Ekumenski odbor Grada Rijeke. Nažalost, povijest posljednjih dvije tisuće godina je donijela mnoge raskole, mnogi su otišli svojim putovima, ali na svakom naraštaju iznova je da pokuša te putove približiti jedne drugima i zato smo 1997. godine osnovali Ekumenski odbor Grada Rijeke, zato hvala pokojnima nadbiskupu Antonu Tamarutu i mons. Dinku Popoviću, koji su prihvatili tu inicijativu, kojom smo počeli naše zajedničko putovanje, postali smo prijatelji. Izražavam nadu da će vaši nasljednici, koji će za nekoliko godina slaviti neku drugu obljetnicu, pronaći nove kreativne putove suradnje i prijateljevanja i svjedočenja vjere u jednoga Gospodina Isusa Krista, za kojega se kaže da je ubio neprijateljstvo, zaključio je pastor Grlj.

Uz čestitke, primorsko-goranski župan Ivica Lukanović rekao je kako je ovako veliki jubilej prilika da se sagleda čitavo stoljeće života Crkve u ovom kraju i njezin značaj za zajednicu i obitelji.

- Proteklih stotinu godina Rijeke i naše regije, Primorsko-goranske županije, obilježile su brojne i velike promjene. Mijenjale su se granice, politički sustavi i društvene okolnosti. No, prostori o kojima se brine Riječka nadbiskupija ostali su mjesto vjere, nade i okupljanja, ostali su mjesto za čovjeka koji gradi mostove među ljudima, njeguje osjećaj pripadnosti i promiče vrijednosti pomirenja i solidarnosti. Djelovanje Riječke nadbiskupije bilo je otvoreno za dijalog, za suradnju i susret svih ljudi, pa i onih različitih uvjerenja i odgajanih u drugim tradicijama. Upravo ta je otvorenost, uvjeren sam, najveća snaga nadbiskupije u Rijeci. Ona je pridonijela da je ovaj kraj nadaleko poznat po svom iskrenom bogatstvu različitosti. U tim uvjetima lako je surađivati, čak i kada su izazovi veliki, rekao je župan Lukanović dodajući kako Primorsko-goranska županija u Riječkoj nadbiskupiji ima pouzdanog, iskrenog i dobronamjernog partnera.

- Često ne krijem zadovoljstvo, a ponekad i oduševljenje istupima našeg nadbiskupa Mate Uzinića i njegovih najbližih suradnika. Hrabrost njegovih javnih istupa i jasne poruke na strani ljubavi, zajedništva, pomirenja i

TZ VIŠKOVO

STOTINU REKREATIVACA NA PRVOM HALUBAJSKOM TRAILU

VIŠKOVO U sklopu programa Matejne 2025. održano je prvo izdanje utrke »Halubajski trail - Run & Taste Local« u organizaciji Turističke zajednice Viškova i Sportsko-rekreativnog kluba Hardtrail. Više od stotinu trkača iz Viškova, Rijeke, Zagreba, Istre i susjedne Slovenije okupilo se iza Doma hrvatskih branitelja te krenulo na deset kilometara dugu stazu šetnicom Plešivac. Nakon održane utrke, u Kući halubajskega zvončara sudionike je dočekala prava domaća atmosfera: ukusna okrjepa i degustacija lokalnih proizvoda: domaćeg vina OPG Plovanić, sira i mliječnih delicija OPG Turki te slastica poput orehnjače, štrudle od jabuke i presnaca koje je pripremio Restoran Zvončar. Najuspješnijim trkačima u muškoj i ženskoj kategoriji uručeni su pehari i nagrade, a druženje je nastavljeno uz glazbenu atmosferu za koju se pobrinuo DJ Macola. (F. B.)

na sinoć u HNK-u Ivana pl. Zajca

pija imo

Povijest posljednjih dvije tisuće godina je donijela mnoge raskole, mnogi su otišli svojim putovima, ali na svakom naraštaju iznova je da pokuša te putove približiti jedne drugima i zato smo 1997. godine osnovali Ekumenski odbor Grada Rijeke

Giorgo Grlj,
pastor Baptističke crkve

solidarnosti ohrabruju, ne samo iskrene i dobronamjerne katolike, već i čitavu našu zajednicu, da će budućnost biti pravednija i bolja, poručio je župan Lukanović.

Zahvala Devčiću

Riječka gradonačelnica Iva Rinčić također je uputila čestitke te istaknula kako se »prisjećamo ne samo povijesnog značaja Riječke nadbiskupije, već i svih trenutaka u kojima je ona bila uz naš grad i njegove građane, pružajući im i duhovnu i stvarnu podršku«.

- Tijekom svih tih godina razvijala se bliska i trajna suradnja Rijeke i Riječke nadbiskupije, utemeljena na vrijednostima solidarnosti, zajedništva i brige za bližnje. To partnerstvo nije ostalo samo na formalnoj razini - ono je uvijek bilo ljudsko, toplo i prisutno u svakodnevnom životu našega grada. Ovom prigodom želim posebno zahvaliti našem nekadašnjem nadbiskupu Ivanu Devčiću, kao i nadbiskupu i metropolitu Mati Uziniću, na otvorenosti i kontinuiranoj suradnji, kao i na tome što su uvijek bili spremni zajednički odgovarati na potrebe naših građana. Kroz tu suradnju, tijekom godina razvijeni su brojni projekti koji i danas čine razliku u životima mnogih. Vrijedi istaknuti Hospicij Marija Krucifiksa Kozulić, Dom za osobe s demencijom, Caritas Riječke nadbiskupije, Dom sv. Ana - Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, ali i primjer zajedničkog djelovanja prilikom dolaska velikog broja migranata kada je u Rijeci osnovan punkt za pružanje pomoći, rekla je Rinčić dodajući kako je zajednička suradnja svoj poseban pečat dobila i u trenucima poput povijesnog posjeta pape Ivana Pavla II. Rijeci, ali i kroz trajnu tradiciju obilježavanja Dana sv. Vida.

- Rijeka je zahvaljujući tom zajedništvu postala mjesto gdje poštovanje, solidarnost i odgovornost prema drugome nisu samo riječi, već svakodnevna praksa. Upravo zato važno je da i dalje, nadahnuti tom suradnjom, gradimo društvo u kojem se poštuje dostojanstvo svakog čovjeka i u kojem briga za bližnjega ostaje glavni temelj. Nedavno se u Rijeci hodalo za život i hodalo za slobodu. Neki ove hodove nastoje toliko udaljiti da ispada kao da oni isključuju jedan drugoga. Navode nas na to oni koji isključuju sve što je, iz njihove perspektive, drugačije, oni koji, dolazeći jednako zdesna i slijeva, zapravo, ne razumiju. Sloboda i život idu jedno uz drugo, štoviše, oni su nerazdvojni i međusobno se osnažuju: nije li Isus žrtvovao život upravo za oslobođenje? Tko to shvati, doseže mir u sebi i širi ga na druge, a različitost mu se čini samo bogatstvom, poručila je Rinčić.

Franjin baštinik

Ona je istaknula svoju zahvalnost i poštovanje prema svima koji su kroz minula desetljeća gradili mostove suradnje između Grada i Nadbiskupije.

- To su temelji na kojima danas stojimo i na kojima ću, zajedno sa svojim suradnicima, nastaviti graditi otvorene, iskrene i prijateljske odnose. Crkva je vječna, ali biti vječnim ne znači biti neosjetljivim na sadašnjost. Neki su zadovoljni kada Crkva šuti, jer šutnju tumače kao podršku. Ali nadbiskup Uzinić zna da to nije pravi put: u najboljoj maniri nasljeđa otvorenosti pape Franje, kritičan je prema vlasti i aktualnim zbivanjima. Rijeka može biti ponosna na svog nadbiskupa: on vraća vjeru i vjernicima i onima koji se takvima ne izjašnjavaju. On vraća Crkvi ulogu koju je izvorno imala: ulogu savjesti društva, poručila je Rinčić.

U programu su riječju i slikom predstavljeni elementi identiteta Riječke nadbiskupije u prošlosti i sadašnjosti, a u glazbenom dijelu nastupili su Zbor Katoličke osnovne škole »Josip Pavlišić«, Dječji zbor Nebeske iskrice iz Župe sv. Mateja ap. - Viškovo, pod vodstvom Karle Mišković, Zbor Župe BDM Žalosne iz Mrkoplja pod vodstvom Marijana Padavića, Trsatski koralisti i Ženski vokalni ansambl Lilia, pod vodstvom fra Maria Zrakića, Katedralni zbor Cantores Sancti Viti, pod vodstvom Nine Naćinovića, Andrej Grozdanov, Alen Polić i glumci HNK-a Ivana pl. Zajca, Olivera Baljak, Denis Brižić i Giuseppe Nicodemo. Program je završio himnom »Kakav dar«, skladanom upravo za 100. godišnjicu Riječke biskupije, premijerno izvedenom u Perivoju Svetišta Majke Božje Trsatske, 14. lipnja ove godine na središnjoj proslavi blagdana sv. Vida i 100. godine otkako je Rijeka biskupijsko središte.

Najvažniji događaj dolazak pape Ivana Pavla II. u Rijeku

Riječka nadbiskupija nastala je i djelovala u složenim povijesnim okolnostima. Njezina povijest uključuje hrvatske, talijanske i slovenske korijene, a njezina sadašnjost oblikovana je sekularnim i pluralnim društvom. Riječka biskupija ustanovljena je samo godinu dana nakon aneksije Rijeke Kraljevini Italiji i obuhvaćala je grad Rijeku (koji je prije toga pripadao Senjsko-modruškoj biskupiji), dijelove Tršćansko-koparske te Ljubljanske biskupije. Novoj biskupiji pripalo je šesnaest župa koje su se nalazile na teritoriju tadašnje Kvarnerske provincije (dijelova današnje Hrvatske i Slovenije). Prvostolni Dekanat danas obuhvaća župe Grada Rijeke zapadno od Rječine: Assunta - Uznesenje Marijino, Kozala, Donja Drenova, Gornja Drenova, Žabica, Pehlin, Srdoči, Banderovo, Podmurvice, Krnjevo - Sv. Nikola Biskup i Sv. Nikola Tavelić, Škurinje. Najvažniji događaj u povijesti nadbiskupije bio je dolazak sv. Pape Ivana Pavla II. 2003. godine u Rijeku. Bio je to jubilarni 100. apostolski pohod Svetog Oca, tijekom kojega je boravio u Bogoslovnom sjemeništu, koje će se potom nazvati njegovim imenom, odakle je pohodio razne dijelove Hrvatske. U nedjelju, 8. lipnja, na Duhove, slavio je misu na riječkoj Delti.

Zbor Katoličke osnovne škole »Josip Pavlišić«

Mozaik okusa i doživljaja Rijeke i prstena na Gradini

M. JURČIĆ

Gradina puna kao šipak

Autohtona gastropriča oduševila posjetitelje

Događaj je spojio proizvođače, ugostitelje i turističke iskusnike, a koliko je sve bilo dobro osmišljeno, pokazala je brzina nestajanja hrane

RIJEKA Ne treba mnogo riječi, ne treba puno priče kad lica govore srećom. Trsatska gradina je zahvaljujući manifestaciji »Jačanje imidža gastronomije Rijeke i riječkog prstena - mozaik okusa i doživljaja«, u provedbi TZG-a Rijeke i TZ-ova riječkog prstena: Kostrene, Bakra, Kraljevice, Čavala, Jelenja, Viškova i Kastva kojem je pridružena i Klana, uz podršku Hrvatske turističke zajednice bila baš takva - zračila je oduševljenjem kako brojnih posjetitelja, tako i samih organizatora. Razlog toliko nabujale rijeke dobrih emocija bio je u osnovi jednostavan: Rijeka i sve šarenilo okolnih jedinica lokalne samouprave u cijelosti su otpustili kočnice najrazličitijih stega i do kraja oslobodili samopouzdanje, ali i samopoštovanje te pred goste iznijeli ono najbolje što imaju, ono što ih čini jedinstvenima i kroz vrijeme prepoznatljivima. Događaj je naime spojio proizvođače, ugostitelje, turističke iskusnice i iskusnike Rijeke i riječkog prstena u jedinstveni festival okusa i doživljaja.

Želimo pokazati svoju gastrosnagu, bogatstvo tradicije i kreativnost suvremene gastronomije

Petar Škarpa,
direktor TZ-a Rijeke

Lokalni specijaliteti

Koliko je sve bilo dobro osmišljeno, pa i ne samo u krajnjoj gastronomskoj izvedbi, pokazala je brzina nestajanja hrane: zajednički prostor TZ-a Jelenja i Čavala gdje je dominirala palenta kompirica i grobnički sir bili su »očišćeni« u nekoliko desetaka minuta. Ostali su kolači od palente sa suhim voćem, ali ni oni nisu dugo odolijevali navali gostiju najrazličitije dobi.

Direktor TZG-a Rijeke Petar Škarpa bio je doslovno »rastrgan« od posjetitelja prepunih pohvala i davanja izjava za medije, a ponavljalo se njegovo pojašnjenje razloga organizacije manifestacije.

- Željeli smo objediniti proizvođače, ugostitelje i turističke zajednice riječkog prstena, stvoriti jedinstvenu platformu za predstavljanje lokalnih specijaliteta i običaja, te na taj način najozbiljnije najaviti naš ulazak u 2026. godinu koja će biti u znaku Europske regije gastronomije. Želimo pokazati svoju gastrosnagu, bogatstvo tradicije i kreativnost suvremene gastronomije, naglašavao je Škarpa.

Posjetitelji su uistinu imali u čemu uživati jer ponuda lokalnih specijaliteta bila je zadivljujuća. Istovremeno oda tradiciji, ali i velika hrabrost u iskoracima poput sladoleda napravljenog od grobničkog sira, drenjula u likeru i slastica pripremljenih od njih, kostrenskih liganja kapetana Ante. Halubajska štrudla i viškovska maneštra od bobići i presnac - toliko poznati, jednostavni, dio svih naših odrastanja, a opet tako posebni.

- Kuharicu koja je izašla prije nekoliko godina, a u kojoj se na čakavskom opisuju naši tradicijski recepti, zbog velikog se zanimanja prevodi na engleski i standardni hrvatski. Jednostavno, a tako posebno, naše od namirnica koje karakteriziraju naš kraj. Zvuči jednostavno, a tako je osebujno, istaknula nam je Marina Jurić, direktorica TZ-a Viškova.

Riječka kockica

Bakar se predstavio Bakarskom vodicom, baškotima, i posebno osmišljenom tortom, Kastav jelima koja su spojila more i šumu te vinima među kojima se isticala belica. Mozaik okusa i doživljaja ponovo donosi zalogaje riječke kockice, uz prezentaciju pića - Kvarnerski pelinkovac i koktel Laval Spritz. Da bi se pokazalo i snagu današnje, najviše gastronomije, gostima se predstavio i chefovski tim Hiltona.

- U našem bakarskom kraju imamo jako veliku raskoš kada je gastronomija u pitanju. Svu tu našu tradiciju, u velikoj mjeri oplemenjujemo s dodirom današnjice tako da bez imalo pretjerivanja mogu istaknuti kako smo danas itekako konkurentni najjačim gastroregijama, pojasnila nam je Sonja Jelušić Marić, direktorica TZG-a Bakra.

Edi PRODAN

M. JURČIĆ

Domaće delicije kušali i strani turisti

Spriječena tragedija u riječkoj luci

DVOJICA POLICAJACA SPASILA STRANOG TURISTA IZ MORA

RIJEKA ›› Brzom reakcijom policijskih službenika Postaje pomorske policije Rijeka spašen je muškarac koji je pao u more. U nedjelju oko 22.50 policijski službenici obavljali su redovite zadaće na području riječke luke kada im je na Adamićevom gatu dotrčao zaštitar s pozivom u pomoć jer je kod jedrilice jedna osoba pala u more.

Odmah su se uputili prema mjestu događaja, gdje su policijski službenici u moru uočili muškarca koji se počeo utapati. Uvidjevši da je muškarac u ozbiljnoj opasnosti, jedan od policijskih službenika odmah je skočio u more, dok mu je drugi s obale pomagao u izvlačenju unesrećenoga na sigurno. Ubrzo je stigla i hitna medicinska pomoć koja je preuzela spašenu osobu te je prevezla u KBC Rijeka, gdje joj je pružena odgovarajuća liječnička pomoć. Prema utvrđenom, spašeni muškarac je strani državljanin koji je prilikom izlaska iz jedrilice izgubio ravnotežu te udario glavom u aluminijski stup i pao u more. Zahvaljujući pravovremenoj dojavi zaštitara te brzoj i hrabroj reakciji policijskih službenika Postaje pomorske policije Rijeka, spriječen je tragičan ishod i spašen ljudski život. (V. M.)

Ispiranje sustava javne vodoopskrbe

I DALJE SE PREPORUČUJE PROKUHAVANJE VODE ZA PIĆE

RIJEKA ›› Nakon prošlotjednog zamućenja izvorišta pitke vode zbog obilnih padalina, KD Vodovod i kanalizacija ispire vodospreme i vodoopskrbnu mrežu te se i nadalje savjetuje preventivna mjera prokuhavanja vode. Ovu mjeru prokuhavanja je potrebno provoditi do obavijesti o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju. Iz VIK-a obavještavaju javnost kako su vrijednosti mutnoće vode na izvorištima ispod maksimalno dozvoljenih vrijednosti propisanih Pravilnikom parametrima sukladnosti, metodama analiza i monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

VIK

I dalje se preporučuje prokuhavanje vode za piće

- Radi normalizacije u pružanju usluge vodoopskrbe ispiru se vodospreme i vodoopskrbna mreža, koje će s obzirom na veličinu, trajati više dana. Ispuštena voda na hidrantima može uzrokovati otjecanje većih količina vode po prometnicama te se zbog toga mole svi sudionici u prometu na oprez. Tijekom ispiranja vodoopskrbne mreže, voda će se pojedinim objektima, posebno višekatnicama, isporučivati sa smanjenim tlakom te je moguć povremeni prekid u isporuci vode, zbog čega molimo korisnike za razumijevanje, kažu u VIK-u.

Dodaju kako je isporučena voda mikrobiološki ispravna, ali unatoč poduzetim mjerama moguća je njena zamućenost.

- Sve dok se cijeli sustav javne vodoopskrbe ne ispere i nadalje se savjetuje preventivna mjera prokuhavanja vode prije njezine upotrebe za piće. Vodu za piće preventivno je potrebno prokuhati kroz najmanje tri minute te ju je potrebno čuvati na hladnom mjestu u istim posudama u kojima je prokuhana, kako bi se postigao dezinfekcijski učinak. Voda iz vodoopskrbnog sustava može se koristiti za kuhanje, tuširanje i ostale sanitarne potrebe, poručuju iz VIK-a.

Kako bi osigurali dostupnost pitke vode tijekom trajanja mjere prokuhavanja, KD Vodovod i kanalizacija pripremio je prijenosne spremnike s vodom za piće na sljedećim lokacijama: Rijeka, Osječka 47, Viškovo, Marinići 21/2, Bakar, Kukuljanovo 316. Građani mogu doći i natočiti vodu u vlastitu ambalažu svakim radnim danom od 8.30 do 15.30. (S. G.)

M. JURČIĆ

Digitalizacija više nije stvar izbora, već nužnost - Emil Priskić, Dario Horvat i Dino Tomljanović

DIGIARHIV Suradnja ŽOK-a i Terminalnih poslova

Obrtnicima olakšana digitalna tranzicija

Članovi Županijske obrtničke komore od sada se uz posebne pogodnosti mogu koristiti cjelovitim rješenjem za e-Račune i digitalno arhiviranje, u skladu s obvezama koje donosi novi Zakono o fiskalizaciji

Vladimir MRVOŠ

RIJEKA ›› Obrtnička komora Primorsko-goranske županije i riječka tvrtka Terminalni Poslovi d.o.o. predstavili su strateško suradnju s ciljem olakšavanja digitalne tranzicije za obrtnike. Kroz ovu suradnju, članovima Komore osigurane su posebne pogodnosti za korištenje sustava DigiArhiva, sveobuhvatnog rješenja za integraciju sa sustavom e-Računa i digitalno arhiviranje poslovne dokumentacije.

Sigurnost podataka

Inicijativa je pokrenuta kao odgovor na potrebe članstva za usklađenjem s novim zakonskim obvezama koje donosi nadolazeći Zakon o fiskalizaciji, stavljajući poseban naglasak na obvezu zaprimanja i obrade e-Računa. Dr. sc. Emil Priskić, predsjednik Obrtničke komore Primorsko-goranske županije, istaknuo je važnost ove suradnje za lokalne obrtnike.

- Naša je zadaća osluškivati potrebe naših članova i pružiti im konkretna rješenja koja im olakšavaju poslovanje. Digitalizacija nije više stvar izbora, već nužnost, a novi zakonski okviri predstavljaju izazov za mnoge. Ovim partnerstvom želimo im omogućiti jednostavan, siguran i povoljniji prijelaz na digitalno poslovanje, smanjiti administrativno opterećenje i osigurati da budu u potpunosti usklađeni s propisima, izjavio je Priskić.

> *DigiArhiva je više od običnog arhiva. To je cjeloviti DMS s pravno valjanom digitalizacijom u Hrvatskoj, što znači da nakon skeniranja dokumenta papirnati original više nije potrebno čuvati*
>
> Dario Horvat, direktor tvrtke Terminalni poslovi

Direktor tvrtke Terminalni Poslovi d.o.o., Dario Horvat, predstavio je DigiArhivu kao naprednu platformu osmišljenu da odgovori na sve izazove modernog poslovanja.

- DigiArhiva je više od običnog arhiva. To je cjeloviti DMS (Document Management System) s pravno valjanom digitalizacijom u Hrvatskoj, što znači da nakon skeniranja dokumenta papirnati original više nije potrebno čuvati. Naša platforma jamči najvišu razinu sigurnosti podataka putem enkripcije, a zahvaljujući naprednom OCR-u i indeksiranju, korisnici mogu pretraživati dokumente po samom sadržaju, što drastično ubrzava procese, pojasnio je Horvat.

Ušteda prostora

Kao ključne prednosti korištenja DigiArhive istaknute su ušteda prostora i resursa, kao i eliminacija potrebe za skladištenjem papirnate dokumentacije, što uvelike oslobađa uredski prostor. Uz to dolazi i povećana produktivnost, odnosno trenutni pristup bilo kojem dokumentu omogućuje zaposlenicima da se fokusiraju na ključne poslovne zadatke. Ono što je važno je i besprijekorna integracija s e-Računom. Sustav automatski zaprima e-Račune, sigurno ih pohranjuje i čini lako pretraživima. Sustav nudi i zakonsku usklađenost, jer platforma osigurava da poslovanje bude u skladu s najnovijim zakonskim zahtjevima, pružajući korisnicima pravnu sigurnost. Istaknuta je i ekološka osviještenost, jer smanjenjem upotrebe papira aktivno se doprinosi očuvanju okoliša i stvara »paperless« ured.

U okviru Obrtničke komore Primorsko-goranske županije djeluje 12.000 obrta s 24.000 zaposlenih, što predstavlja najveći »poslovni subjekt« na području županije, pa ova suradnja predstavlja važan korak u modernizaciji poslovanja lokalnih obrtnika, pružajući im alate potrebne za konkurentnost i uspjeh u digitalnom dobu.

Čelnici riječke podružnice Hrvatske udruge poslodavaca održali sastanak s gradonačelnicom Ivom Rinčić

Dobra radna mjesta ključ kvalitetnog života

RIJEKA ›› Porez na dohodak, lokalni porezi i komunalna davanja te nedostatak odgovarajućih poslovnih prostora i poslovnih zona u gradskim i prigradskim naseljima bile su teme radnog sastanka koji je Izvršni odbor Hrvatske udruge poslodavaca - Podružnice Rijeka, na čelu s predsjednicom Mašom Smokrović, održao s gradonačelnicom Rijeke Ivom Rinčić i suradnicima. Na sastanku su definirani zajednički ciljevi i aktivnosti u interesu građana i poduzetnika. Predstavnici HUP-a su ukazali na brojne neaktivne gradske i državne nekretnine na riječkom području, koje bi se mogle urediti i staviti na tržište, dijelom za poslovne subjekte kao mjera poticanja poduzetništva, a dijelom i za stambene namjene, kao model priuštivog stanovanja kojem bi se zadržale mlade obitelji i privukli novi stanovnici.

HUP

Koristan razgovor predstavnika HUP-a i gradske vlasti

- Nužno je kreirati stabilno i poticajno okruženje kao preduvjet za nova i dobro plaćena radna mjesta u sektorima veće dodane vrijednosti. Uvjereni smo da će to rezultirati dodatnim povećanjem kvalitete života u gradu i pravednijim društvom za sve stanovnike Rijeke, izjavio je direktor HUP-a Rijeka Nenad Seifert.

Bilo je riječi i o demografskim problemima i posljedično nedostatku kvalitetne i obrazovane radne snage.

- Kako bi se ostvarili preduvjeti da Rijeka ostane grad snažnog poduzetništva, čime bi se potaknulo prvenstveno naše mlade sugrađane da ostanu živjeti u Rijeci te privuklo i nove stanovnike koji žele stvarati u našem gradu, potrebno je preokrenuti postojeće trendove. Prvenstveno kroz olakšavanje privlačenja novih ulaganja, smanjenje komunalne naknade i doprinosa za male poduzetnike, startupe i nove investicije te priuštivo stanovanje za sve građane, istaknula je Maša Smokrović, predsjednica HUP-a - Podružnice Rijeka.

Gradonačelnica Rinčić istaknula je kako je Grad Rijeka svjestan da poduzetništvo pokreće nova radna mjesta i rast, zbog čega je prioritet olakšati poslovanje, bolje koristiti postojeće gradske i državne prostore te dodatno rasteretiti poduzetnike.

- Znamo da kvalitetna radna mjesta, uz priuštivo stanovanje, čine ključ zadržavanja mladih i privlačenja novih stanovnika. Upravo kroz partnerski odnos s poduzetnicima želimo osigurati da Rijeka ostane dinamičan i privlačan grad za život i rad, rekla je Rinčić.

S. GAŠPERT

VAŽNOST MOZGA Međunarodni znanstveni skup okupio stručnjake iz Hrvatske i svijeta

Neurodegenerativne bolesti su sljedeća pandemija

Broj novooboljelih i dalje raste te se predviđa da će se do 2050. ukupan broj oboljelih od neurodegenerativnih bolesti udvostručiti, bilo da se radi o Parkinsonovoj bolesti, Alzheimeru, multiploj sklerozi ili ALS-u, rekla je prof. dr. Vladimira Vuletić, predstojnica riječke Klinike za neurologiju

Barbara ČALUŠIĆ

M. JURČIĆ

Na skupu koji traje još danas sudjeluju međunarodno priznati znanstvenici i kliničari

RIJEKA » Međunarodni znanstveni skup, deveti Riječki forum o neurodegenerativnim bolestima, i ove godine podiže svijest o neurodegenerativnim bolestima i omogućava razmjenu ideja vodećih svjetskih stručnjaka iz tog područja. Skup čija je ovogodišnja tema »Liječenje prema mehanizmu nastanka bolesti, virusi, genetika, neurostarenje i neuroimunologija«, otvoren je jučer te će u dva dana na njemu biti predstavljena dostignuća i dvojbe na ovom području, ove godine s posebnim naglaskom na Alzheimerovu bolest, Parkinsonovu bolest, multiplu sklerozu, ALS i druge neurodegenerativne bolesti.

Kao i prethodnih godina, stručni forum u Rijeci je okupio brojne međunarodno priznate znanstvenike i kliničare iz Hrvatske, SAD-a, Velike Britanije, Švicarske, Švedske, Srbije, Italije, Rumunjske, Slovenije, Izraela, Kanade i Sjeverne Makedonije. Riječki forum organiziraju Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci - HAZU, Klinika za neurologiju Kliničkog bolničkog centra Rijeka, Katedra za neurologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Hrvatsko neurološko društvo i Hrvatski liječnički zbor - Podružnica Rijeka.

Nova dostignuća

- I ove godine na skupu sudjeluje niz zvučnih imena znanstvenika koji istražuju neurodegenerativne bolesti i koji rade znanost, imaju rezultate i na taj način doprinose novim terapijama i liječenju bolesnika. Razmjenjuju se najnovija otkrića na znanstvenom nivou, što je izuzetno važno jer su neurodegenerativne bolesti sljedeća pandemija. Naime, broj novooboljelih i dalje raste te se predviđa da će se do 2050. godine ukupan broj oboljelih od neurodegenerativnih bolesti udvostručiti, bilo da se radi o Parkinsonovoj bolesti, Alzheimeru, multiploj sklerozi ili ALS-u. Trenutno imamo puno otkrića što se tiče mehaničkih uzroka tih bolesti i samim time pronalaze se i lijekovi poput lijeka za ALS koji je genetski uvjetovan, a slično je i za Parkinsonovu bolest i multiplu sklerozu, kazala je predstojnica riječke Klinike za neurologiju prof. dr. Vladimira Vuletić.

Da riječka neurologija ne zaostaje s novim dostignućima u liječenju oboljelih, svjedoči i činjenica da se u njoj trenutno tri pacijenta nalaze na novoj terapiji za ALS. Vuletić je posebno istaknula kako riječka Klinika za neurologiju prati sve što se događa na području novih terapija za ove bolesti i tome prilagođava cijelu kliniku i način liječenja novim dostignućima.

Prof. dr. Zdravka Poljaković Skurić, predsjednica Hrvatskog neurološkog društva podsjetila je na važnost mozga, što dokazuje i klinička praksa.

- Prilikom oštećenja mozga, pogotovo ako su ta oštećenja značajnija, strada cijeli organizam. Svaki pomak u neuroznanosti i saznanja o funkcioniranju mozga pa i o bolestima, utjecat će na poboljšanje liječenja i kvalitete života oboljelih, istaknula je Poljaković Skurić.

Akademik Stipan Jonjić, voditelj Zavoda za biomedicinske znanosti HAZU-a, podsjetio je na tradiciju ovog skupa.

- Ovo su vrlo važne teme i jako je važno razumjeti njihov biološki aspekt, patogenezu i mehanizme bolesti da bismo onda razumjeli i njihovo liječenje, rekao je Jonjić koji se prisjetio pokojnog akademika Daniela Rukavine koji je jedan od inicijatora organiziranja ovog foruma.

Znanost je nužna

Skup je pozdravio i ravnatelj KBC-a Rijeka prof. dr. Alen Ružić

- Kao ravnatelj KBC-a Rijeka s prethodnim iskustvom prorektora za znanost Sveučilišta u Rijeci, uvjeren sam kako je znanost danas za sve nas nezamjenjiva. Znanost je nužna za razvoj i blagostanje naše zajednice. U svim područjima - od medicine, zdravog okoliša, pa do naprednih tehnologija i razvoja proizvoda visoke dodane vrijednosti, samo znanje i mudro upravljanje talentiranim kadrovima može u narednom periodu jamčiti željeni nacionalni razvojni skok. Kad govorimo o medicini, znanje je njena najveća vrijednost jer za bolesnike jamči zdravstvenu skrb po najvišim međunarodnim standardima. Ono je ujedno i pokretač društva u cjelini, a uloga znanja posebno je naglašena u aktualnom trenutku s obzirom na to da predstavlja temelj nove višegodišnje europske razvoje perspektive i brojnih budućih EU financiranja. Znanstveni skup koji je danas započeo u fokusu ima neurodegenerativne bolesti, po deveti puta se održava u Rijeci u suorganizaciji naše ustanove i ponovo okuplja vodeće međunarodne stručnjake. Osim iznimnih predavanja, radionica i rasprava, na ovakvim se mjestima sklapaju nove suradnje i počinju putevi kruženja naših mladih stručnjaka po najprestižnijim svjetskim centrima iz kojih se onda vraćaju osnaženi novim spoznajama, istraživački osamostaljeni i s kompetencijama primjenjivim u svakodnevnom radu s bolesnicima, poručio je Ružić.

> *Prilikom oštećenja mozga, pogotovo ako su ta oštećenja značajnija, strada cijeli organizam. Svaki pomak u neuroznanosti i saznanja o funkcioniranju mozga pa i o bolestima, utjecat će na poboljšanje liječenja i kvalitete života oboljelih*
>
> prof. dr. Zdravka Poljaković Skurić, predsjednica Hrvatskog neurološkog društva

Mostovi koji povezuju

Dekan Medicinskog fakulteta u Rijeci, prof. dr. Goran Hauser, ukazao je na činjenicu da već devetu godinu zaredom ovaj forum otvara akademsku godinu.

- Profesorica Vuletić na ovom kongresu okuplja svjetske stručnjake na području neurodegenerativnih bolesti i ovo je idealna kombinacija hrvatskih i europskih te svjetskih stručnjaka koji stvaraju mostove jer nama kongresi nisu samo predstavljanje novosti, već i međusobno povezivanje znanstvenika, zaključio je Hauser.

U bakarskom Domu kulture »Matija Mažić« održana deseta smotra zborova na kojoj je sudjelovalo devet skupina

Zborsko pjevanje u skladu s prirodom

BAKAR » Kulturno umjetnička udruga Sklad iz Bakra organizirala je tradicionalnu, ove godine jubilarnu desetu smotru zborova s ekokarakterom - »U skladu s prirodom«, koja je održana u Domu kulture »Matija Mažć« u Bakru. Devet zborova - Sklad Bakar, Učka Matulji, Kap Rijeka, LIPE Sisak, Sloga Hreljin, La Contrada Vrsar, RKZ Val Rijeka, HPD Zvijezda Danica Kraljevica, VS Lire Rijeka, Jeka Primorja Rijeka, ponudilo je raznovrstan i zabavan program - recitacija bakarskih djevojčica iz DND-a Bakar, klasične, tradicijske, etno i zabavne numere. Uz sve to, od samog početka smotra i sudionici zagovaraju lijepe i pozitivne ideje kao što je zaštita okoliša, umrežavanje, suradnja i jačanje zajednice. Da je ideja moguća, pokazuju bakarske udruge koje su stvorile kulturni ekosustav, a to su Bakarska gospoda, Bakarska žena, SPD Luben, Gradska straža Bakar, DVD Bakar, Gordana Kovačević, uz financijsku i logističku podršku Grada Bakra i Turističke zajednice grada Bakra.

M. ŠEGULJA

Zajednička fotografija sudionika smotre

- Niti nakon deset godina entuzijazam ne posustaje. Naprotiv, bakarski tim i danas korača uz isto geslo koje Sklad prati već 148 godina: Skladno naprijed! Bilo je to bogatstvo glazbe, prijateljstva, dobrih želja, druženja uz ukusne zalogaje koje su pripremile domaćice, bakarske udruge, ali i sami zborovi donoseći domaće delicije. Ne zaboravimo i darivane sadnice, brižno pripremljene i označene koje će za koji dan posaditi bakarski volonteri. Pridodajmo i listiće sa željama sudionika i posjetitelja koje će Bakarke brodićima poslati u bakarski zaljev, a SPD Luben će se pobrinuti da se saniraju. A niti ove godine nije izostalo skupno fotografiranje sudionika koje je Miljenko Šegulja organizirao na Masarykovoj obali i na pontonskoj šetnici. Publika je oduševljena, još jednom Sklad ujedinjava bakarske udruge i dokazuje se kao pokretač kulture grada, poručile su iz KUU-a Sklad iz Bakra, predsjednica Dunja Vladislović i organizatorica Dijana Keser, koje su još jednom mobilizirale cijelu zajednicu i napravile smotru za pamćenje.

S. GAŠPERT

AUTOBUS ZVAN ČEŽNJA Krčki srednjoškolci imaju učestali problem prijevoza do Rijeke

Arriva ne ariva navrijeme, učenici ne arivaju u školu

Autobusi svakodnevno kasne više od pola sata, a kada i dođu, zna se dogoditi da ne žele uzeti učenike na stanici iako imaju unaprijed plaćene karte, kaže brat jedne srednjoškolke iz Njivica, dodajući da ta praksa traje godinama, još iz doba kada je on išao u srednju školu prije sedam godina

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

RIJEKA Za učenike putnike, koji s otoka Krka stižu na nastavu u Rijeku, gotovo je pravilo zakasniti u školu. Barem tako tvrdi brat učenice koji se našoj redakciji obratio s prošlotjednim iskustvom njegove sestre. Navodeći da se ne radi o izdvojenom slučaju, već praksi koja se godinama ponavlja, još iz vremena kada je i on bio srednjoškolac prije sedam godina, ispričao je da autobusi svakodnevno kasne više od pola sata. Srednjoškolka iz Njivica, kojoj nastava počinje u 14 sati, prošli je tjedan, tvrdi njezin brat, krenula na autobus prijevozničke tvrtke Arriva Hrvatska koji na autobusnoj stanici treba biti u 12 sati računajući da autobusu do Rijeke treba 45 minuta te da će bez problema na vrijeme biti u školi.

Bezobrazni prometnik

Štoviše, kaže njezin brat, ona svjesno ide puno ranije za Rijeku poučena čestim kašnjenjem autobusa. Međutim, kada je autobus, umjesto u 12 sati, u Njivice stigao s kašnjenjem od 45 minuta, odnosno u 12.45, vozač je svim učenicima koji su čekali rekao da ih neće primiti u autobus, jer u to vrijeme stiže autobus koji je idući prema rasporedu vožnje.

- Ali očekivano nije došao jer je i taj kasnio između 30 i 45 minuta te su ponovo djeca kasnila u školu. Nakon ove situacije moja mama je kontaktirala Arrivu gdje su joj dali telefonski broj prometnika i rekli da nazove njega. Prometnik se javio i bio je izrazito bezobrazan i nije dao nikakvo

> *Svjesni smo da su kašnjenja autobusa neugodna, osobito kada je riječ o prijevozu učenika te nam je žao zbog navedenih poteškoća. U rujnu je promet na otoku i dalje pojačan, a gužve na prometnicama nažalost ponekad uzrokuju kašnjenja u dolasku na odredište*
>
> Arriva

objašnjenje. Naprotiv, na pitanje zašto autobusi kasne, odgovorio je »Nisam ja na cesti pa da znam kuda oni voze«, a na pitanje zašto vozač nije pokupio školsku djecu, rekao je »Nisam ja kriv što su turisti na cesti i bauljaju bez veze po cesti i autobusima«, priča brat srednjoškolke, navodeći da učenici imaju plaćene karte koje, štoviše, sufinanciraju županija i općine. To znači da tvrtka za svoju uslugu unaprijed dobiva javna sredstva poreznih obveznika, a onda tu istu djecu ostavlja na stanici i u autobuse ukrcava turiste i druge putnike koji im tada plaćaju karte i praktički prodaju isti proizvod dvaput.

Kao rješenje, dodaje naš sugovornik, prometnik je savjetovao da njegova sestra u školu krene još ranije. Ujedno kaže da djeca s otoka Krka nemaju alternativu, jer riječ je o jedinom prijevozniku na tim linijama, a kada se dogodi situacija kašnjenja u školu, ta prijevoznička tvrtka ne odgovara na mailove pritužbe, ali ne daje ni ispričnice učenicima.

ARHIVA NL

Prijevoz autobusom s otoka Krka do Rijeke za učenike je prava lutrija

Bolji pregled

Na naš upit o problemu s kojim se suočavaju krčki srednjoškolci, iz Arrive Hrvatska ističu da su svjesni kako se radi o neugodnoj situaciji.

- Svjesni smo da su kašnjenja autobusa neugodna, osobito kada je riječ o prijevozu učenika te nam je žao zbog navedenih poteškoća. U rujnu je promet na otoku i dalje pojačan, a gužve na prometnicama, unatoč polascima autobusa prema voznom redu, nažalost ponekad uzrokuju kašnjenja u dolasku na odredište. Što se tiče situacije u samim autobusima, tijekom prva dva tjedna svake školske godine bilježimo povećane gužve. Naime, dok svi srednjoškolci ne izrade pokazne karte, omogućujemo im putovanje bez važećih karata zbog čega ne raspolažemo preciznim podacima o broju putnika. Kada se tome doda i ostalo otočno stanovništvo koje ostvaruje pravo na besplatan prijevoz temeljem Zakona o otocima, a kojem status - nažalost, kao i prošle godine - još uvijek nije u rujnu reguliran, gužve su neizbježne. U tom prijelaznom razdoblju broj putnika može premašiti uobičajene kapacitete, zbog čega može doći do preopterećenja pojedinih linija. Kada svi učenici izrade pokazne karte i kada se ustali broj korisnika, imat ćemo bolji pregled potreba i moći ćemo, sukladno mogućnostima, angažirati dodatne kapacitete. Razumijemo tda ovakve situacije mogu biti zahtjevne za učenike i roditelje te im ovim putem zahvaljujemo na strpljenju, poručuju iz Arrrive Hrvatska.

Županija zatražila od prijevoznika da se ozbiljno pozabavi pritužbama

Pritužbu na Arrivu Hrvatska dobila je i Primorsko-goranska županija, koja je osnivač srednjih škola i iz čijeg se proračuna sufinancira prijevoz. Odmah po dobivanju pritužbe Županija je poslala upit prijevozniku uz napomenu da je nužno da se ozbiljno pozabave pritužbama i razmotre mogućnosti kako bi se ovakve situacije ubuduće izbjegle, budući da se radi o izuzetno osjetljivoj kategoriji putnika - učenicima i da njihova sigurnost svima mora biti na prvom mjestu.

Upit prijevozniku poslala je i Općina Omišalj iako, navode, nisu zaprimili pritužbe učenika, no reagirali su na upit naše redakcije te su dobili isti odgovor koji je Arriva Hrvatska uputila i našoj redakciji.

Dio učenika Centra za autizam Rijeka uselio se u prostore u Ulici Dolac koje im je privremeno dodijelio Grad Rijeka

Dvanaest prvašića uselilo se u pet novih učionica

RIJEKA Za učenike prvog razreda Centra za autizam Rijeka nova školska godina započela je tek jučer, a razlog prolongiranja početka nastave bilo je uređenje novih prostora u Ulici Dolac. Naime, od ove školske godine zbog povećanog broja korisnika Centar za autizam djeluje čak na tri lokacije. Uz prostore u samom Centru, i nakon što je prošle godine dobiven prostor u Katoličkoj osnovnoj školi »Josip Pavlišić«, jučer su na adresu Dolac 8 uselili prvašići.

U Gradu Rijeci, koji je osnivač Centra, pojašnjavaju da je zbog prevalencije poremećaja iz spektra autizma broj učenika Centra za autizam Rijeka u posljednje dvije godine porastao za gotovo 100 posto, a zgrada Centra u Ulici Stane Vončine 1 zbog povećanja broja posebnih razrednih odjela i odgojno-obrazovnih skupina prostorno više ne zadovoljava potrebe realiziranja programa rada s učenicima.

- Kako upisni postupak završava tek 31. kolovoza, tijekom ljeta ukazana je žurna potreba za smještanjem novoupisane djece koju nije moguće smjestiti u postojeće prostore ustanove. Naime, školu trenutno pohađa 51 učenik, dok za 17 novoupisanih učenika škola nema prostornih kapaciteta. Za dio učenika, njih petero, pronađeno je privremeno rješenje smještaja u prostorima Riječke nadbiskupije, dok se za smještaj odnosno potrebe odgojno-obrazovnog rada za još 12 učenika uredio gradski prostor na adresi Dolac 8/II. Prostor će se Centru za autizam Rijeka ustupiti na korištenje bez naknade, što je praksa i za ostale naše odgojno-obrazovne ustanove, objašnjavaju u Gradu.

Ujedno dodaju da se radi o prostoru površine 169 četvornih metara, raspoređenog u pet većih prostorija s hodnikom, sanitarnim prostorima i popratnim manjim prostorima. Prostor je opremljen potrebnom opremom i sitnim inventarom, provedeni su svi radovi potrebni za stvaranje sigurnog okruženja za učenike, kao što je servis centralnoga grijanja, provjera vodoinstalacija, servis plinskog bojlera, zamjena svjetala, ugradnja nove brave, ugradnja zaštite za prozore, a provedeno je i ispitivanje ispravnosti svih električnih instalacija, radnog okoliša i radne opreme.

- U opremanje prostora prema suvremenim standardima, uloženo je 24 tisuće eura za opremu i sitan inventar, a za radove uređenja približno 10 tisuća eura. Taj se iznos odnosi na sanaciju elektroinstalacija i rasvjetnih tijela, sanaciju sustava centralnoga grijanja i ostale manje radove koji omogućuju kvalitetno korištenje prostora. Zbog opremanja dislociranih prostora na adresi Dolac te nastavka rada u promijenjenim uvjetima, Centar za autizam za 12 novoupisnika, odnosno četiri odjela prvih razreda po troje učenika, donio je odluku o odgodi početka nastavne godine za 15. rujna. Škola je za takvu odluku zatražila i sve potrebne suglasnosti nadležnih institucija, iznose u Gradu.

Prvi dan škole u novim prostorima Centra za autizam

Također, zaključuju da je uređenje novih prostora samo privremeno rješenje jer se intenzivno radi na projektu izgradnje zgrade na Rujevici koja bi objedinjavala učenike dvije odgojno-obrazovne ustanove, Centra za autizam i Centra za odgoj i obrazovanje.

I. ŠESTAN KUČIĆ

PROJEKT ZA TRAJEKT Zaključen pilot-projekt koji su inicirali učenici creske gimnazije

Prednost otočana pri ukrcaju na trajekt vrlo dobro prihvaćena

Pilot-projekt rezultat je inicijative učenika creske gimnazije, polaznika fakultativnog predmeta Škola i zajednica, koji su pod vodstvom profesorice Sonje Pokupec Salković uspjeli »uvjeriti« ministra Olega Butkovića da se prioritetni ukrcaj testira ove ljetne sezone na trajektnoj liniji Valbiska - Merag

Napisao i snimio Walter SALKOVIĆ

Putnicima su za uspomenu jučer dijeljene kemijske olovke i bedževi s logom Projekta za trajekt

Završetak Projekta za trajekt bio je jučer na Mergu u 8.30 sati

Sonja Pokupec Salković s voditeljem luke Merag Arijanom Granićem i učenicama Janjom, Helenom i Erikom

MERAG Kao što je bilo i najavljeno, 15. rujna zaključen je pilot-projekt prednosti ukrcaja na trajekt za stanovnike otoka Cresa i Lošinja kojeg su, prema naputku ministra Olega Butkovića, provele županijske lučke uprave Cres i Krk, budući da su u njega bile uključene trajektne luke Merag i Valbiska. Svakog dana na trajekt koji polazi iz Merga u 8.30 sati, kao i na onaj koji kreće iz Valbiske u 18.15 sati korisnici otočne iskaznice imali su prvenstvo ukrcaja pod uvjetom da na pristanište stignu barem 20 minuta prije polaska trajekta. Prema reakcijama otočana, projekt je bio vrlo dobro prihvaćen, a prioritetni ukrcaj mnoge je spasio od višesatnih čekanja i kašnjenja na obveze na kopnu, dok kod ostalih gostiju otoka nije bilo značajnijih negativnih reakcija.

(Ne)moguća misija

Pilot-projekt rezultat je inicijative učenika creske gimnazije, polaznika fakultativnog predmeta Škola i zajednica, koji su se, pod vodstvom svoje profesorice Sonje Pokupec Salković, prihvatili za mnoge nemoguće misije – otočanima osigurati prednost prilikom ukrcaja na trajekt. Nakon provedenih anketa i niza razgovora s predstavnicima svih razina vlasti, uspjeli su »uvjeriti« ministra Butkovića da se njihova inicijativa testira ove ljetne sezone na trajektnoj liniji Valbiska - Merag.

Posljednjeg dana provođenja pilot-projekta, na Mergu u 8 i 30, otočane koji su koristili povlasticu prioritetnog ukrcaja ispratili su profesorica Sonja Pokupec Salković i nekoliko njezinih učenica. Putnicima su za uspomenu podijelili kemijske olovke i bedževe s logom Projekta za trajekt, kako su nazvali svoju inicijativu, a profesorica Sonja Pokupec Salković uputila je zahvalu svima koji su podržali projekt.

Povijesna odluka

- Zahvaljujem učenicima koji su upisali predmet Škola i zajednica i odlučili konkretnim potezima olakšati život svojoj otočnoj zajednici te svima koji su nam izrazili podršku tijekom razdoblja razgovora i pregovora. Naravno, svega ovoga ne bi bilo bez, rekla bih, povijesne odluke ministra Olega Butkovića. I na kraju, netko je morao tekst Naputka provesti u djelo, tako da moje najveće zahvale idu djelatnicima županijskih lučkih uprava Cresa i Krka koji su u protekla dva i pol mjeseca odradili herojski posao. Nadam se da su završetkom pilot-projekta stvoreni uvjeti da prednost otočana pri ukrcaju na trajekt postane uobičajena stvar - rekla je profesorica Sonja Pokupec Salković, dodajući da ŠiZ ekipa ne namjerava odustati jer zna da ima potporu lokalne zajednice.

> *Nadam se da su završetkom pilot-projekta stvoreni uvjeti da prednost otočana pri ukrcaju na trajekt postane uobičajena stvar*
>
> prof. Sonja Pokupec Salković

Jedinstveni događaj uz simbol Venecije

GONDOLA I U CRESKOJ LUCI

Gondola u Cresu

W. SALKOVIĆ

CRES Nakon što je sudjelovala na festivalu Losinava u Malom Lošinju, jedna venecijanska gondola zaplovila je i creskom lukom. Njome je upravljao Andrea Balbi, predsjednik Udruženja gondolijera Venecije, koji je hrvatski zet te sa svojom suprugom Vanjom posjeduje kuću za odmor u Cresu.

- Kad sam prije 13 godina prvi put došao u Cres odmah sam rekao da želim tu dovesti svoju gondolu i danas se ostvario taj moj san - rekao je Balbi, sretan što je njegovo atraktivno plovilo privuklo toliko zanimanja da je odlučio ploviti creskim portom do 1 sat u noći.

Jedinstveni događaj, autentičnu venecijansku gondolu u creskoj luci, mnogi su iskoristili za kratku vožnju ili barem fotografiju, a organizirano su je došle razgledati skupine djece iz škole. Kako se svaki razlog može iskoristiti za feštu, nakon vožnje i fotografiranja uslijedio je Gondola Party u vinskom baru Miramar, uz buzaru od dagnji i škampi i raznovrsnu glazbu. (W. S.)

Ugodno druženje u Županijskoj specijalnoj bolnici Insula na Rabu

Prijem za umirovljene djelatnike

RAB U Stručnoj knjižnici održan je prijem djelatnika Županijske specijalne bolnice Insula koji su u tekućoj godini umirovljeni. U ugodnoj i opuštenoj atmosferi uz kavu i fritule prisjetili su se nekih lijepih trenutaka i anegdota tijekom dugogodišnjeg radnog vijeka u Bolnici, podijelili svoja svježa umirovljenička iskustva te razgovarali o aktualnim prilikama u zdravstvu i društvu.

- Našim dragim bivšim kolegicama i kolegama želimo dobro zdravlje te da svoje umirovljeničke dane ispune sitnim radostima i aktivnostima za koje ranije možda nisu imali dovoljno vremena. Vrata naše ustanove svima su im, kao i našim ostalim umirovljenim djelatnicima, otvorena za buduće susrete i druženja - poručili su iz ŽSB-a Insula.

Ravnateljica prof. dr. sc. Vesna Šendula-Jengić i zamjenik glavne sestre Tomislav Matošić u znak zahvalnosti za dugogodišnji predani rad i trud uručili su im zahvalnice i prigodne darove. (L. B.)

ŽSB INSULA

Ćakula u Stručnoj knjižnici

ŽSB INSULA

Zahvalnice i prigodni darovi za umirovljenike

Bez struje

Novi Vinodolski: » naselje Drsnik od 9 do 14 sati

Promjena na području grada Crikvenice

JUČER UKINUTA LJETNA REGULACIJA PROMETA

CRIKVENICA » Iz Grada Crikvenice obavještavaju sve sudionike u prometu da se od 15. rujna ukida ljetna regulacija prometa na području grada Crikvenice. U naselju Crikvenica se ukida zabrana prometa od 21 do 5 sati na Strossmayerovom šetalištu (od hotela Miramare do Črnog mula) te na Gajevom šetalištu (od Črnog mula do objekta na adresi Gajevo šetalište 23b – bivša Mendula). Ukidaju se i dodatne table s oznakom »Osim za stanare i goste hotela i privatnog smještaja«. Također, ukida se jednosmjeran promet u Ulici dr. Antuna Barca, u smjeru prema Zidarskoj ulici. U naselju Selce se ukida zabrana prometa na Šetalištu Ivana Jeličića (od Trga Palih boraca do hotela Slaven) od 18 do 5 sati. U naselju Dramalj se ukida jednosmjeran promet u Ulici braće Domijan u smjeru zapada, nastavno u Ulici Kačjak (uz obalu do raskrižja glavne ulice Kačjak i ulice koja vodi prema turističkom naselju Kačjak). U naselju Jadranovo se ukida jednosmjeran promet u Ulici Obala u smjeru istoka te ulicama Šiljevica i Primorska.

- Molimo sve sudionike u prometu da se pridržavaju nove regulacije i prometne signalizacije te zahvaljujemo na dosadašnjoj suradnji i razumijevanju tijekom ljetne sezone - poručuju iz Grada Crikvenice. (R. Š.)

Dionica ceste DC8 od Selca do Novog

PREKIDI PROMETA DO PET MINUTA ZBOG MINIRANJA

CRIKVENICA » Sukladno zaprimljenoj informaciji od strane Hrvatskih cesta, iz Grada Crikvenice obavještavaju građane i sve sudionike u prometu o uspostavi privremene regulacije prometa na državnoj cesti DC8, dionica 006, od km 17+300 do km 18+900 (dionica Selce – Novi Vinodolski), zbog izvođenja radova miniranja u sklopu izgradnje autoceste A7. Privremena regulacija uključuje kratkotrajne prekide prometa u trajanju do pet minuta, koji će se provoditi isključivo ponedjeljkom, srijedom i petkom u 14 sati, u razdoblju od 15. rujna do 30. studenoga. (R. Š.)

Dostupnost zdravstvene zaštite

MOBILNA LJEKARNA OD DANAS NA USLUZI GRAĐANIMA LSŽ-a

SENJ » S ciljem unaprjeđenja dostupnosti zdravstvene zaštite i osiguranja jednakih usluga svim građanima Ličko-senjske županije, danas počinje obavljanje ljekarničke djelatnosti u mobilnoj ljekarni, a dolazit će i na područje grada Senja. Ministarstvo zdravstva, Ličko-senjska županija i Ljekarna Ličko-senjske županije potpisali su sporazum o davanju vozila mobilne ljekarne na uporabu i korištenje, a vozilo je nabavljeno financijskim sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

Mobilna ljekarna omogućava stanovnicima udaljenih ruralnih područja da na jednostavan i siguran način dobiju sve neophodne lijekove, stručne savjete farmaceuta i informacije o pravilnoj primjeni terapije. Time se smanjuju barijere u pristupu zdravstvenoj zaštiti i unapređuje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Prioritet i cilj ove usluge je da svaki građanin Ličko-senjske županije, bez obzira na mjesto stanovanja, ima pristup lijekovima i farmaceutskoj skrbi.

Mobilna ljekarna bit će u Krasnu svakog petka od 8 do 10 sati ispred Područne ambulante, u Jablancu svakog utorka od 12 do 14 sati ispred Područne ambulante, u Vrhovinama svakog utorka od 8 do 10 sati ispred Područne ambulante u Vrhovinama, Senjska 47, u Kosinjskom Bakovcu svake srijede od 11 do 12 sati ispred Društvenog doma, u Donjem Kosinju od 12 do 13 sati ispred Društvenog doma, a u Korenici svake nedjelje od 8 do 12 sati ispred Doma zdravlja Ličko-senjske županije – ispostave Korenica i ispostave Zavoda za hitnu medicinu Ličko-senjske županije. (D. Pr.)

Mobilna ljekarna obilazit će i senjsko područje

Živopisne narodne nošnje na rivi u Selcu

Zvuci Slavonije i Baranje

PREDSTAVLJANJE **Folklor, pjesma, ples i narodni običaji**

Slavonsko-baranjska tradicija u centru Selca

Posjetitelji su uživali u bogatom i raznolikom programu KUU-a »Franjo Ebling« iz Svetog Đurađa te HKUD-a Darda iz Darde

Robert ŠIMONOVIĆ
Snimila Ana KRIŽANEC

SELCE » Pitoreskno Selce na jednu je večer postalo središte slavonsko-baranjske tradicije. Kulturno događanje pod nazivom »Dašak tradicije Slavonije i Baranje u Primorsko-goranskoj« održano je u centru Selca, a posjetitelji su uživali u bogatom i raznolikom programu KUU-a »Franjo Ebling« iz Svetog Đurađa te HKUD-a Darda iz Darde. Prepoznatljiv folklor, pjesma, ples i narodni običaji ovih krajeva razveselili su Selčane i Selačkinje te njihove goste.

Kompletne nošnje

Gabrijela Harkanovac, predsjednica KUU-a »Franjo Ebling«, otkriva da su članovi Udruge Selce posjetili u sklopu godišnjeg odmora, s ciljem da ga provedu aktivno, odnosnu u predstavljanju plesova Slavonije.

- Postojimo od 1989. godine. Posjedujemo kompletne nošnje, često nastupamo, i to ne samo s našim plesovima Slavonije, već i onima Baranje, Bilogore i Posavine. Zaista uživamo u tome što radimo i sretni smo kad možemo drugima pokazati kako njegujemo tradiciju. Posebno je lijepo vidjeti djecu i mlade u našim redovima, koji su još uvijek zainteresirani za folklor - govori Gabrijela Harkanovac.

U Selcu su predstavili gradsku nošnju sela Sveti Đurađ, nekadašnjeg varoša. Ženska gradska nošnja sastoji se od cipela, bijelih čarapa, dvije do tri podsuknje ukrašene čipkom, suknje koja se pruža do nožnih listova, pregače i urešene bluze. Oko vrata su dukati. Udane žene na glavi imaju šamije - motane marame, a djevojke smotanu pletenicu koja je ukrašena cvjetovima.

- Najpoznatiji ples koji izvodimo je definitivno šokačko kolo. Pjeva se bećarac gdje god da se pođe i što god da se radi - dodaje naša sugovornica.

Podunavski tip

HKUD Darda postoji od 2000. godine, a predsjednica Silvana Golub Kostolanović otkriva da članovi primarno izvode baranjske plesove, ali i plesove Slavonije, bunjevačkog kraja, Međimurja, Bilogore, Srijema i Posavine. Članovi Udruge nose nošnju podunavskog tipa, iako u Baranji postoje još i nošnje podravskog tipa.

- Svečana nošnja podunavskog tipa se sastoji od šarenih čarapaka i crvenih čarapa. Djevojke na sebi imaju rubinu koja se sastoji iz gornjeg dijela - oplećka i donjeg dijela - krilaca. Rubina je ukrašena čipkom, dukatićima i s tri vrste mašlija. Imaju i pojas koji se zove šara. Tu su tkane pregače od svile – svilenac. Na glavi imamo oglavlja koja mogu biti pletenci ili kondže, ovisi o starosti osobe koja nosi nošnju. Djevojke imaju pletenice, a starije udate žene imaju kondže na glavi. Muška nošnja se sastoji od čizama, širokih bijelih gaća, muške rubine ili košulje, prsluka i šešira na glavi - pojašnjava Silvana Golub Kostolanović.

I dok mi tako razgovaramo u pozadini odjekuje »Oj, Baranjo, sestro Slavonije, u tebi mi je živit' najmilije«, a fešta traje i traje...

Gabrijela Harkanovac i Silvana Golub Kostolanović

Velik interes za selačko kulturno događanje

> *Zaista uživamo u tome što radimo i sretni smo kad možemo drugima pokazati kako njegujemo tradiciju*
>
> Gabrijela Harkanovac, predsjednica KUU-a »Franjo Ebling«

Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

Bez struje

Bregi: Ulica Frlići kbr. 52, 52/A, 53/C i 54/A i Ulica Pošćići kbr. 58 - 61 (s A i B slovima) od 8.30 do 12 sati

HRVATSKI MUZEJ TURIZMA Najavljena izložba o hotelu Esplanade i Orient Expressu

Otkrivanje bogate povijesti dvaju simbola luksuza

Izložba donosi nostalgičan pogled u doba kada je putovanje bilo više od dolaska na odredište – bilo je to iskustvo luksuza, elegancije i prestiža - najavila je autorica koncepcije i kustosica izložbe dr. sc. Nataša Ivančević

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Matea Plišić, Nataša Ivančević i Lada Sega na jučerašnjem predstavljanju izložbe

IZLOŽBA
Otvorenje izložbe »U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina Hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa« bit će u četvrtak 18. rujna u 18 sati, a moći će se pogledati do 31. listopada

OPATIJA Hrvatski muzej turizma u suradnji s hotelom Esplanade iz Zagreba najavio je na konferenciji za novinare otvorenje izložbe »U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina Hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa«, koje će biti u četvrtak 18. rujna u 18 sati, a moći će se pogledati do 31. listopada. Detaljnije su izložbu u Vili Angiolini predstavile autorica koncepcije i kustosica izložbe dr. sc. Nataša Ivančević, asistentica kustosice Matea Plišić te autorica postava Lada Sega.

- Izložba »U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina Hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa« otkriva bogatu povijest dvaju simbola luksuza – zagrebačkog hotela Esplanade i legendarnog vlaka Orient Express. Izložba donosi nostalgičan pogled u doba kada je putovanje bilo više od dolaska na odredište – bilo je to iskustvo luksuza, elegancije i prestiža. U prvom dijelu izložbe posjetitelji će imati priliku uroniti u priču o hotelu Esplanade, koji već punih stotinu godina predstavlja simbol vrhunske usluge, elegancije i urbanog duha Zagreba. Prvu nagradu na međunarodnom natječaju koji je raspisalo Dioničko društvo za izgradnju svratišta i konačišta osvojio je arhitekt Otto Rehnig. No, zbog poskupljenja građevnog materijala i radne snage Rehnig se povukao s projekta, koji nije htio mijenjati. Stoga je za projekt i realizaciju izgradnje zaslužan zagrebački arhitekt Dionis Sunko. Hotel je završen 1925. godine, nakon nešto više od dvije godine gradnje.

Brojne svečanosti

Od samog početka Esplanade je središte zagrebačkog društvenog života. U hotelu su se održavale brojne svečanosti, elitni plesovi, modne revije, prvi izbor za Miss Jugoslavije (1926.) te izbor za Miss Zagreba (1927.). Hotel Esplanade bio je mnogo više od mjesta za odmor ili noćenje – bio je prostor stvaranja, susreta i nadahnuća te poprište kulturnoga, političkoga i društvenog života grada. Njegov elegantni ambijent, međunarodna atmosfera i posebna energija privlačili su umjetnike, književnike i intelektualce. Marija Jurić Zagorka često je odsjedala u hotelu kako bi u miru pisala. Miroslav Krleža rado je boravio na glasovitoj Oleander terasi, a sam hotel opisivao je kao mjesto na kojem »Balkan prestaje i počinje Europa«. Iako nije bio prvi hotel u Zagrebu, Esplanade je u mnogim aspektima bio hotel pionir. U njegovim prostorijama održane su prve modne revije i prvi izbor za miss, a također je bio mjesto prvog striptiza u Zagrebu. Godine 1967. u Esplanadi je otvoren prvi kasino. Hotel je bio prvi koji je imao vlastiti snack bar te je prvi posluživao čokoladicu uz kavu. To je bilo mjesto gdje je u zemlji prvi put obilježeno Valentinovo 1989. godine. Tema izložbe obuhvaća povijest izgradnje hotela, glasovite raskošne plesove, gastronomsku tradiciju, promidžbu luksuza, kao i poznate ličnosti goste hotela, a posebno dolazak legendarne francusko-američke glumice, pjevačice i plesačice Josephine Baker 1929. godine.

Nova ruta vlaka

Drugi dio izložbe vodi posjetitelje tragom najpoznatijeg vlaka svih vremena – Orient Expressa, koji prvi put polazi s pariškoga željezničkog kolodvora početkom listopada 1883. godine, put tadašnjeg Konstantinopola. Otkrili smo do sada nepoznatu inicijativu Trgovačko-obrtničke komore Zagreb s partnerskim komorama u Francuskoj za uspostavu nove rute Orient Expressa 1906. godine, koja bi prolazila našim krajevima. Izložba potom prati poslijeratnu rutu Simplon-Orient-Expressa, koja proizlazi iz spomenute ideje zagrebačke i francuske komore, a otvara se 1919. godine te prolazi hrvatskim željezničkim postajama u Zagrebu, Slavonskom Brodu i Vinkovcima. Jedinstvenim artefaktima i zanimljivim presnimkama prikazuje se razvoj Compagnie Internationale des Wagons-Lits (Međunarodna tvrtka spavaćih kola), povijest rute, unutrašnjost luksuznih vagona, slavni roman »Ubojstvo u Orient Expressu« autorice Agathe Christie, koja ključnu radnju romana – ubojstvo – smješta u vrijeme prolaska vlaka Strizivojnom, mjestom na ruti od Vinkovaca prema Slavonskom Brodu.

HMT

Najava izložbe u Hrvatskom muzeju turizma

> *Razvoj opatijskog turizma u posljednjoj četvrtini 19. i prvoj polovini 20. stoljeća povezan je sa slavnim vlakom i promidžbom Opatije kao ljetovališta, zimovališta i klimatskog lječilišta koje su odabirali i putnici Orient Expressa*
>
> Nataša Ivančević, ravnateljica HMT-a

Veza s Opatijom

Razvoj opatijskog turizma u posljednjoj četvrtini 19. i prvoj polovini 20. stoljeća povezan je sa slavnim vlakom i promidžbom Opatije kao ljetovališta, zimovališta i klimatskog lječilišta koje su odabirali i putnici Orient Expressa, a poslije Simplon-Orient-Expressa. Iako Orient Express nije imao izravnu liniju do postaje Abbazia-Mattuglie (Opatija-Matulji), postojalo je više načina dolaska u grad za njegove putnike. Tijekom istraživanja otkrili smo do sada nepoznatu vezu s Opatijom. Veza Abbazije i Compagnie Internationale des Wagons-Lits ojačala je potpisivanjem ugovora 1890. godine, kojim su se putnicima vlaka nudili primamljivi turistički aranžmani koje je nudila Međunarodna tvrtka spavaćih kola, vlasnik Orient Expressa i njegovih kasnijih inačica. Poduzetni je vlasnik od 1895. godine u ponudu uključio obilaske gradova (Nica, Opatija, Napulj i druge) izvan rute željezničkih postaja na kojima se vlak zaustavljao (poput današnjih city-break obilazaka), a o privlačnosti vagon restorana govori i podatak da su se neki putnici ukrcavali na vlak i putovali dvije postaje samo kako bi objedovali u luksuznom okruženju. Upravo su predstavnici Compagnie Internationale des Wagons-Lits boravili u Opatiji te s predstavnicima Društva južnih željeznica iz Beča potpisali ugovor o suradnji 1898. godine i zakupu smještajnih kapaciteta opatijskih hotela (hotela Kvarner i Stephanie te vile Angioline, koja je od 2007. godine sjedište Hrvatskog muzeja turizma) - objasnila je Nataša Ivančević, ravnateljica HMT-a, dok je Matea Plišić govorila o najnovijim otkrićima u ovoj priči vezanima uz Opatiju, odnosno Hrvatsku.

Bogat program otvorenja izložbe u četvrtak

- Izložba otkriva ne samo povijest dvaju velikih simbola luksuza već i širi kontekst turizma i putovanja, s posebnim naglaskom na hrvatske krajeve i njihovu ulogu u europskoj priči. Na izložbi se mogu vidjeti brojni eksponati i arhivska građa privatnih kolekcionara te hrvatskih i međunarodnih institucija. Zaronite u uzbudljivu priču o davnim vremenima uz glazbenu kulisu izložbe: Mozartovu Sonatu za klavir br. 11 u A-duru KV 331, poznatiju kao »Turski marš«, koja je svirana prilikom prvoga svečanog polaska vlaka iz Pariza, i tadašnje hitove s rute putovanja - pozvali su iz HMT-a i najavili bogat program otvorenja izložbe u četvrtak, kada će posjetitelji imati priliku uživati u plesnom nastupu inspiriranom »ludim dvadesetima«. Tijekom cijele večeri za glazbeni ugođaj brinut će se DJ Čekada. Hotel Esplanade će počastiti uzvanike svojim glasovitim zapečenim štruklima te kolekcijom atraktivnih slastica iza kojih stoje Esplanadin slastičarski tim i chefica Ana Grgić Tomić.

- Na otvorenju izložbe, uz domaćine, očekuje se pozdravni govor direktora hotela Esplanade Ivice Maxa Krizmanića koji u hotelu radi više od 30 godina, a zanimljivo je i da je njegov otac u Esplanadi radio jednako toliko. Posebnu emociju donosi činjenica da će upravo očeva uniforma vratara biti izložena kao dio postava - najavili su iz HMT-a.

Bez struje

Skrad: naselja Radočaj, Rogi i Buzin od 8 do 14 sati

Izvršitelj oporuke Janet Majnarich

GORANSKI RISOVI URUČILI PLAKETU VILIMU SMILJANIĆU

M. KRMPOTIĆ

Željko Sokol, Vilim Smiljanić, Miljenko Balen i Miljenko Diklić prilikom predaje priznanja

DELNICE Vilim Smiljanić, jedan od izvršitelja oporuke Janet Majnarich, Kanađanke delničkog podrijetla koja je svom i rodnom gradu svojih roditelja oporučno ostavila pozamašnu svotu novaca, jučer je iz ruku Goranskih risova, Kluba 138. brigade HV-a, primio prigodnu plaketu, odnosno priznanje kojom se ova udruga koja okuplja bivše članove postrojbe koja je sudjelovala u najbitnijim vojnim operacijama Domovinskog rata, zahvaljuje Zakladi Janet Majnarich posebno Vilimu Smiljaniću i Tomu Dušević, izvršiteljima oporuke, na dosadašnjoj pomoći i razumijevanju.

Činu predaje priznanja nazočili su brigadni general u mirovini i ratni zapovjednik 138. brigade HV-a Miljenko Balen, predsjednik Kluba Goranskih risova Željko Sokol te članovi rukovodstva Goranskih risova Zdenko Holenko i Miljenko Diklić koji su se biranim riječima zahvalili Smiljaniću koji je istaknuo zadovoljstvo ovim činom i obećao, u okvirima Zaklade, daljnju pomoć i ovom Klubu. (M. K.)

Projekcija u domu u Brod Moravicama

PRIKAZAN DOKUMENTARNI FILM »S OBALA RIJEKE«

D. ARBANAS

Uspješna filmska projekcija u Brod Moravicama

BROD MORAVICE Dokumentarni film »S obala rijeke« prikazan je u vrlo dobro popunjenom Domu kulture u Brod Moravicama. Organizator je bila brodmoravička Etno udruga Turanj koja je na ovaj način dala svoj doprinos obilježavanju Dana Općine Brod Moravice. Spomenuti film snimio je, prije više od deset godina, Josip Grdina za potrebe televizije TV 4 rijeke iz Karlovca, a prikazuje završki krajolik te razgovore s malobrojnim žiteljima toga kraja. Taj film, kao uostalom i drugi filmovi ove vrste, govore, bilježe i čuvaju od zaborava našu baštinu pa je stoga njihova vrijednost za sve Brodmoravičane izuzetna. Tim više što neki od likova koji prolaze kroz ovaj film, nažalost, nisu više među živima. (M. K.)

Radovi na trgovačkom centru u Vrbovskom

ROK ZA IZGRADNJU PIVCA PRODUŽEN ZA TRI MJESECA

VRBOVSKO Rok završetka radova na trgovačkom cetru kojeg u Vrbovskom gradi trgovački lanac Pivac je produžen zbog objektivnih razloga, govori gradonačelnik Vrbovskog Dražen Mufić i pojašnjava:

– Pri izvođenju građevinskih radova radnici su naišli na mekani teren, što je usporilo realizaciju do te mjere da se moralo revidirati projektnu dokumentaciju, odnosno izmjeniti građevinsku dozvolu. Zbog svega toga mi smo u dogovoru s predstavnicima Pivca produžili rok za završetak radova za dodatna tri mjeseca. Vjerujem da će i prije tog za tri mjeseca prologiranog roka radovi biti gotovi te da će do proljeća naredne godine taj trgovački centar biti gotov – rekao je gradonačelnik Vrbovskog Dražen Mufić. (M. K.)

Općinski vijećnici Fužina na svojoj sjednici

OPĆINA FUŽINE **Izglasana značajna promjena u blagajni**

Proračun smanjen za čak 2,1 milijun eura

»Rezanje« sredstava ponajviše je uzrokovano odustajanjem od realizacije kapitalnog projekta energetske obnove zgrade Općine Fužine

Napisao i snimio Marinko KRMPOTIĆ

FUŽINE Prve izmjene i dopune proračuna Općine Fužine bitno su spustile za ovu godinu planiranu svotu pa je tako umjesto početkom godine predviđenih i prihvaćenih sedam milijuna 242.104 eura, novi fužinski proračun pet milijuna i 153.593 eura. To poprilično »rezanje« sredstava ponajviše je uzrokovano odustajanjem od realizacije kapitalnog projekta energetske obnove zgrade Općine Fužine. U te je poslove trebalo biti uloženo 1,3 milijuna eura, od čega je iz državnih sredstava trebalo biti osigurano 782.000 eura, a ostatak bi Općina osigurala dugoročnim kreditom.

Ostvaren višak

Od tog se kreditiranja odustalo (šest protiv, dva za), a to je automatski značilo i da se odustaje od cjelokupnog projekta koji, po mišljenju većine vijećnika, nije potreban jer tolika ulaganja u zgradu Općine Fužine na kojoj je nedavno uređen krov, i nisu potrebna. Uz ta 1,3 milijuna eura namijenjenih tom projektu, u rebalansu proračuna odustalo se i od nekih planiranih projekata za koje sredstva sigurno neće doći pa je zbog svega toga proračun Općine Fužine prvim rebalansom smanjen za značajnih 2,1 milijun eura.

Pri raspravi o polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna rečeno je da je ostvaren višak od 252.072 eura, a Natašu Blažević Starčević (PGS) zanimalo je što s činjenicom da su u prvih šest mjeseci u stopostotnom iznosu potrošena sredstva za turističke manifestacije, odnosno 91 posto sredstava namijenjenih prijevozu srednjoškolaca. Odgovoreno joj je da će sve to biti regulirano kroz rebalans proračuna.

Proširenje groblja

Vijećnička su pitanja uglavnom bila vezana uz postojeće projekte čija će realizacija, sudeći po odgovorima načelnice Ane Merle, doživjeti manje ili veće čekanje. Tako je na pitanje Nataše Blažević Starčević o stanju s prijavama za priključke na novoizgrađeni vodoopskrbni sustav rekla da je za sada stiglo devedesetak prijava, ali će se na realizaciju trebati čekati možda i dvije godine jer to vodi ViK Rijeka. David Bregovac (nezavisni) pitao je hoće li krenuti radovi na prometnici na lokaciji Jama, a načelnica je rekla da se stanje zakompliciralo pa će do izbora izvođača trebati najmanje godinu dana. Na pitanje Slobodana Huša (PGS) o proširenju groblja u Fužinama odgovorila je pročelnica Helena Pavić rekavši da je u tijeku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, pri čemu je jako teško predvidjeti vrijeme rješavanja. Martina Kapetanović (NL Davida Bregovca) pitala je planira li se nastavak uređenja prilično oštećene prometnice od Kraljevog jarka prema Fužinama, a načenica Merle odgovorila joj je da će od Županijske uprave za ceste zatražiti da taj posao uđe u njihov plan rada za narednu godinu.

Odlukom općinskih vijećnika odustaje se od projekta energetske obnove zgrade općinske uprave

Kad će se ići u proširenje groblja u Fužinama, trenutno je neizvjesno

Žitelji Fužina imat će besplatno parkiranje

Od 1. siječnja 2026. godine žitelji koji žive na području općine Fužine bit će oslobođeni plaćanja parkiranja - najavila je na sjednici Općinskog vijeća Fužina načelnica Ana Merle, odgovarajući na pitanje Nataše Starčević Blažević (PGS) o mogućnosti ukidanja te naplate.

– Od stanovnika koji su plaćali godišnju kartu naše je komunalno društvo uprihodilo godišnje 3.000 eura. Od prvog dana naredne godine odustajemo od naplate parkiranja, a za goste Fužina cijena će biti podignuta pa ćemo tako nadoknaditi tih 3.000 eura – najavila je načelnica Ana Merle.

REBALANS

Odlukom fužinskih vijećnika, proračun je rebalansom sa 7.242.104 eura smanjen na 5.153.593 eura

informator

Pripremila Ana Braškić
Kontakt redakcije: informator@novilist.hr

Imate prijedlog događanja koje biste željeli objaviti?
telefon 051/650 011
fax 051/672 114 ili 051/672 118
twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

Izdvojeno

RIJEKA

Novi projekt Petre Hrašćanec »Jednočinka«

Večeras u 20 sati u Hrvatskom kulturnom domu gostuje predstava »Jednočinka«, novi projekt Petre Hrašćanec zamišljen kao duet za plesačicu i glumca. Riječ je o kolaborativnom radu temeljenom na suradnji Petre Hrašćanec i Roka Juričića, koji dolaze iz različitih izvedbenih sredina i različitih umjetničkih područja. »Jednočinka« je predstava inspirirana zlatnim dobom Hollywooda i industrijom zabave u doba krize. »Jednočinkom« se propituje odnos prema smrtnosti i činjenici da je smrt neizbježna. »Jednočinka« je i svojevrsni vid proslave. Trajanje izvedbenog djela ovog istraživačkog projekta predodređeno je unaprijed zadanom i limitiranom formom jednočinke.

Promo

Predstava »Jednočinka«

VIŠKOVO

Obilježavanje Matejne

Obilježavanje Matejne počinje danas ispred Kuće halubajskega zvončara od 10 sati. Dječji vrtić Viškovo predstavit će program Igre naših starih. Kiparska udruga »Mato Tijardović« organizira izložbu radova nastalih na 19. kiparskoj koloniji. Izložba će se održati u prostorijama Kiparske udruge u Srokima u 16 sati. U Kući halubajskega zvončara u 18 sati počinje Škola potresujke, kao i radionice »Parićajmo kopice« i »Zvončarske rožice«, a besplatno stručno vodstvo uz kupljene ulaznice moguće je u 11 i 18 sati.

Arhiva NL

RIJEKA

Prijave za likovne radionice

Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka s veseljem najavljuje ciklus edukativnih likovnih radionica u Galeriji »Juraj Klović«. Prva radionica u nizu vodi nas u svijet tehnike sanguine – crveno-smeđe krede koju su često koristili umjetnici renesanse. Radionicu vodi istaknuti umjetnik Toni Belobrajdić, koji će demonstrirati ovu tehniku te raditi zajedno s polaznicima. Njegovi radovi izrađeni u sanguini upravo su izloženi u galeriji. Radionice će se održati u četvrtak 19. rujna od 17.45 do 19.15, te u subotu 20. rujna od 10.45 do 12.15. Prijave su obavezne na hdlu.rijeka@gmail.com i mob. 095 37 10513

PROMO

Rad Tonija Belobrajdića

Ljekarne

Ljekarna »CENTAR«, Riva 18 (213-101), radi od ponedjeljka do petka od 7 do 20 sati. Radno vrijeme subotom je od 7 do 13 sati. Ljekarna Centar svakog dana obavlja i službu noćnog dežurstva od 20 do 7 sati.

Bibliobus

Gradska knjižnica Rijeka
098/983-24-97 (gradski)
098/983-24-98 (županijski)

KUPJAK (pored škole): 8.15 – 9.00
STARA SUŠICA (pored škole): 9.30 – 10.00
RAVNA GORA (pored vrtića, pored škole, u centru): 10.10 – 10.30 – 12.00 – 13.45

Danas

RIJEKA

Tjelovježba

Danas s početkom u 9 sati na Molo Longu ispred zgrade Terminala počinje javnozdravstvena akcija, šetnja i tjelovježba na Molo Longu. Poziva se građanstvo na tjelovježbu koju vode učenici Medicinske škole u Rijeci, smjer fizioterapeutski tehničar, u pratnji nastavnika strukovnih predmeta iz Medicinske škole Rijeka.

Bryan Bielanski u Klubu mladih

PROMO

Bryan Bielanski

U Klubu mladih večeras od 21 sat nastupa mladi američki glazbenik Bryan Bielanski. Akustični rock pjevač i tekstopisac donosi svoj jedinstveni stil privlačne i zarazne glazbe visoke energije. Ulaz na koncert je besplatan.

Predstavljanje »Šarm oskudice«

Danas u 18 sati u Gradskoj knjižnici Rijeka na I. katu održat će se predstavljanje zanimljive i vrlo kvalitetne nove zbirke putopisa vrsne književnice Biserke Goleš Glasnović »Šarm oskudice«.

Bogati program Vriska

Danas u sklopu književnog festivala Vrisak u 11 sati u Dječjoj kući održat će se Vrisak Junior na kojem će Darko Macan predstaviti »Lisičju lozu«. Moderira Morena Banićević. U 12.30 u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji počinje Brusilica za srednjoškolce na kojoj će Ivana Bodrožić predstaviti »Fikciju«. U 18 sati u V.B.Z. Knjižari, Korzo 9, održat će se Publicistički teleskop s Goranom Bogdanom na temu Književnost i film. Moderira: Marko Pogačar. U Gradskoj knjižnici Rijeka u 18.30 sati počinje program Usta na usta koji predstavlja Gorana Polaka i njegov »Stražarni lopov«. Sudjeluju: Goran Polak, Ivan Šarar, Enver Krivac, Ivanka Mazurkijević. U V.B.Z. Knjižari, Korzo 9, u 19 sati održat će se U fokusu sa Eleanor Shearer sa naslovom »Rijeko, otpjevaj me domu«, a moderira: Matija Prica U istom prostoru u 20 sati počinju Književni mostovi sa SašomIlić: Rt/Ivana Bodrožić: Fikcija, a moderira: Marko Pogačar. U 21 sat u Dnevnom boravku nastavit će se Književni mostovi s Radmilom Petrović: Moja mama zna šta se dešava u gradovima/Lucija Tunković: Pupčana vrpca. Moderira Ena Katarina Haler.

Prijave za World GO Day

Svjetski dan ginekološke onkologije, World GO Day, obilježava se 20. rujna, a Klinika za ginekologiju i porodništvo KBC-a Rijeka u suorganizaciji s Udrugom »Srce za nju« upriličit će ga ranije, 18. rujna 2025. u 17 sati, u predavaonici novog bolničkog kompleksa na Sušaku (5. kat). Programom događanja predviđena su predavanja o ginekološkim malignim bolestima te okrugli stol na temu stigme vezane uz ginekološke karcinome te potrebu podizanja svijesti o ginekološkim malignim bolestima i važnosti odaziva na redovne preglede. Sudionici koje žele biti dio panela svoje mjesto mogu rezervirati pozivom na broj Udruge »Srce za nju« - 095 3912 242, svaki radni dan od 18 do 20 sati.

Izložba »Na putu do Oluje 1991.-1995.«

Povodom 30. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja u Kockici Muzeja grada Rijeke postavljena je izložba naslovljena »Na putu do Oluje 1991.-1995.«. Autori postava su kustos Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka Ivo Mileusnić i kolekcionar militarije Damir Batistić. Posebnost ove izložbe jest i što prati priču riječke ratne industrije. Izložbu se može razgledati do 28. rujna.

Izložba Mirka Ilića u MMSU-u

M. GRAČIN

U Muzeju moderne i suvremene umjetnosti do 26. listopada postavljena je izložba »Time After Time After Time« umjetnika Mirka Ilića. Izložba predstavlja drukčije čitanje opusa istaknutog umjetnika Mirka Ilića i na intrigantne načine povezuje radove s područja grafičkog dizajna, ilustracije i stripa nastale od druge polovice 1970-ih do danas. Oslonjena je na najveću svjetsku muzejsku zbirku njegovih radova u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti i znatno proširena kako recentnijim ostvarenjima, tako i mnogim manje izlaganim djelima iz svih etapa njegove karijere. Muzej radi od utorka do petka od 11 do 19 sati te subotom i nedjeljom od 12 do 17 sati.

Hodočašće južnom Hrvatskom

Povodom 1.100 obljetnice Hrvatskog Kraljevstva organizira se hodočašće pod sloganom »Ecce Mater tua - Evo ti Majke« marijanskim svetištima južne Hrvatske. Od 15. do 18. studenog obići će se svetišta od Nina i Vrpolja te Sinja, Solina i Splita te otoka Brača do Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta u Kninu i Gospino svetište u Skradinu. Sveukupna cijena na temelju dva polu i jednim punim pansionom je 350 eura. Svi se zainteresirani mogu prijaviti radnim danima od 11 do 17 sati na broj 0915592412. U cijenu je uključen prilog za Marijine obroke školske kuhinje sv. Josipa u Zambiji.

CRIKVENICA

Tjedan mobilnosti

Danas počinje Tjedan mobilnosti koji traje do 22. rujna na temu »Mobilnost za sve«. Cilj je promicanje održivih oblika prijevoza, smanjenja zagađenja i poboljšanja kvalitete života.

USTRINE

Predavanje o tunerama

Umirovljeni pomorski kapetan Ivo Saganić danas će u prostoriji »Braščina« s početkom u 19 sati održati predavanje o tunerama, konstrukci-

B. PURIĆ

Ivo Saganić

jama koje su (bile) korištene u ribolovu, za praćenje kretanja jata tuna, te općenito ribarskoj baštini Ustrina, kao dio programa festivala »Losinava - Lošinjskim jedrima oko svijeta«.

CRES

Prijave za besplatne vođene ture

Od sredine rujna do sredine listopada, svake nedjelje održavaju se besplatne vođene ture pod nazivom Cres Hike. Detaljan raspored i informacije dostupni su na službenoj stranici: www.visitcres.hr. Ture su besplatne za sve sudionike, no prijava je obavezna putem e-maila: info@cres-fun.com. Otok Cres, jedan od najočuvanijih i najautentičnijih hrvatskih otoka, očarava tijekom cijele godine, no posebno je prekrasan u jesen, kada netaknuta priroda, blage temperature i bogata flora stvaraju savršene uvjete za aktivnosti na otvorenom.

Kina

RIJEKA

CINESTAR

TOWER CENTER, Janka Polića Kamova 81/A, 060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»DEMON SLAYER: KIMETSU NO YAIBA INFINITY CASTLE«, anime. Redatelj: Haruo Sotozaki, uloge: Natsuki Hanae, Akari Kito, Hiro Shimono, Yoshitsugu Matsuoka, 2D 19.15, 22.15; »RASKID«, premijera, komedija. Redatelj: Michael Angelo Covino, uloge: Dakota Johnson, Adria Arjona, Kyle Marvin, Michael Angelo Covino, 2D 18.00, 20.15; »DUGI HOD«, premijera, triler. Redatelj: Francis Lawrence, uloge: Cooper Hoffman, David Jonsson, Garrett Wareing, Tut Nyuot, Charlie Plummer, Ben Wang, Roman Griffin Davis, Jordan Gonzalez, 2D 19.25, 21.45; »DOWNTON ABBEY 3: VELIKO FINALE«, premijera, drama. Redatelj: Simon Curtis, uloge: Joanne Froggatt, Michelle Dockery, Joely Richardson, 2D 20.00, 22.30; »PRIZIVANJA 4: POSLJEDNJI OBREDI«, horor. Redatelj: Michael Chaves, uloge: Vera Farmiga, Patrick Wilson, Madison Lawlor, Ben Hardy, 2D 16.15, 19.00, 19.45, 22.30, EXTREME 2D 18.00, 20.45; »ČUDOVIŠTA IZ OLOVKE«, obiteljski. Redatelj: Seth Worley, uloge: Tony Hale, D'Arcy Carden, Bianca Belle, Kue Lawrence, 2D 17.30; »TAXI LJUBAV«, drama. Redatelj: Milo Ostović, uloge: Ljubomir Kerekeš, Lara Nekić, Tarik Filipović,Robert Kurbaša,Marko Lasić Nered, 2D 18.00; »RAJ«, triler. Redatelj: Ron Howard, 2D 19.30; »VELIKA UTRKA EUROPE«, animirani. Redatelj: Waldemar Fast, EXTREME 2D 16.00; »UHVAĆEN«, triler. Redatelj: Darren Aronofsky, 2D 17.05; »SPOJ IZ SNOVA«, komedija. Redatelj: Celine Song, 2D 22.05; »KAYARA: AVANTURE U CARSTVU INKA«, animirani. Redatelj: César Zelada, 2D 16.00; »TRENUTAK NESTAJANJA«, horor. Redatelj: Zach Cregger, 2D 22.30; »GOLI PIŠTOLJ«, akcijski. Redatelj: Akiva Schaffer, 2D 17.35; »F1 FILM«, akcijski. Redatelj: Joseph Kosinski, 2D 16.35, 21.45.

ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka; blagajna. (051) 323 261, www.art-kino.org

U 18 »FIUME O MORTE!«, u 20.15 »JUŽINA«.

ALEKSANDAR HEMON Razgovor sa svjetski poznatim piscem, jednim od gla

Kao sredstvo nap jedna od mnogih

Mislim da su zapadne liberalne demokracije izgubile legitimitet, da su neodržive u ovom obliku, da su postale senilne i paralizirane i da ili nisu u stanju izboriti se s fašizmom, ili oni aktivno kolaboriraju, kaže Hemon

Ervin PAVLEKOVIĆ

RIJEKA »Ti si ništa, ti ne znaš ništa, svijet nije cjelina, iako se takvim predstavlja/ (…) Ništa postaje svašta, lažni snovi prelaze u misli, paraju se šavovi priča«, samo su dio pjesme »San bez sna privid je sjećanja« iz nedavno u izdanju VBZ-a objavljene zbirke pjesama Aleksandra Hemona pod nazivom »Bogolov« koju autor kao jedan od glavnih gostiju predstavlja na ovogodišnjem 18. izdanju riječkog sajma knjiga i festivalu autora Vrisak sutra, 17. rujna, u Klubu Palach u 21 sat. Iako je, složit ćemo se, znanje krhko, zaista ništa ne znamo, ništa doista postaje svašta, a priča je mnogo, više smo o tome, o njegovoj zbirci pjesama, demokraciji, težini svakodnevice, pokušali doznati od ovog svjetski poznatog autora, bosansko-američkog pisca, dobitnika brojnih nagrada i sveučilišnog profesora koji govori za naš list.

Na poleđini vaše nove knjige, prve zbirke poezije naslova »Bogolov« istaknuto je kako je »pogonsko gorivo« pjesama zapravo priča, »kakva odavno načuta anegdota, vremenom načeto sjećanje ili suvremena gradska veduta«; kako se nakon proznih djela dogodila ova zbirka pjesama, kako i kojim ritmom su nastajale ove pjesme?

- Kad sam počeo pisati, prije nekoliko desetljeća, prvo sam pisao poeziju, koju čitam i volim još od malih nogu. Bio je period, nakon vojske i s tim vezanim traumama, kad sam napisao oko tisuću pjesama u neke tri godine. Neke sam pjesme i objavio, a neke su služile kao tekstovi za moj tadašnji bend. Prvi prozni napori bili su obilježeni mojom opsjednutošću jezikom i daleko su se više oslanjali na zvuk i sliku, nego na zaplet ili dramu. Kad sam se našao u Americi i počeo pisati na engleskom, koncentrirao sam se na prozu. Pritom sam redovito i intenzivno čitao poeziju, od Shakespearea pa do suvremenih pjesnika. Moj magistarski rad je bio o Robertu Lowellu, američkom pjesniku. U svakom slučaju, u pandemiji se nešto prelomilo i otvorilo, a bilo je i dosta vremena za potrošiti, pa sam se vratio muzici i poeziji.

Atmosfera kao junak

Također u istome tekstu piše i kako je pravi junak atmosfera; jesu li onda s obzirom na to i sami nazivi pjesama – primjerice »Igračke«, »Muzika«, »Zavičaj«, »Rijeka«, »Ispiti«, »Hladnjak« – intencionalno većinski kraći, upućivački, oni kojima upućujete na kakav glavni motiv oko kojega se pojedina pjesma gradi?

- U knjizi ima raznih vrsta naziva. Bez obzira na dužinu, izbjegavam objašnjavanje ili ograničavanje tumačenja pjesme naslovom.

Zašto bas naslov zbirke »Bogolov«, što je ujedno i naziv jedne od pjesama? Objedinjava li na simboličnoj razini taj naslov sve pjesme u zbirci ili je odabran iz kojeg drugog razloga?

- Na engleskom se ova knjiga zove »Godspotting«. Ja sam ateist, ali me fascinira ta ljudska potreba, to iskustvo (koje ja nikad nisam imao, barem do sad), susreta s transcendentalnim. Potraga za transcendentalnim je dio ljudskog iskustva od početka čovječanstva, s obzirom na to da je vjerojatno ugrađena u naš mozak i um. Dakle, ne vjerujem u Boga, ali me fascinira duhovnost zato što zadovoljava neke temeljne potrebe. Postoji nešto u svemu tome što ljudi, uključujući i mnoge koje ja volim i znam, imaju osjećaj da su u nekom kontaktu s transcendentalnim. Je li to Bog ili neka sila, meni je to apsolutno fascinantno. I ta se potraga također često, najčešće, događa u u poeziji i muzici, u molitvi i plesu. Kao ateist i humanist, vjerujem da je korijen tog transcendentalnog iskustva u našoj ljudskosti. Fascinira me kako sklapamo Boga.

Što nam činjenica da, kako u jednoj pjesmi denotirate, »ništa postaje svašta«, pa »lažni snovi prelaze u misli« i »paraju se šavovi priča«, govori o vremenu u kojemu živimo?

- Svaki književni tekst može uvijek govoriti o vremenu u kojem živimo, ali ako govori samo o tom vremenu proći će s njime. Povrh toga, vrijeme u kojem živimo nije odvojeno od vremena u kojem nismo živjeli i vremena u kojem nećemo živjeti - vrijeme je kontinuirano. Vrijeme je, kao što je netko rekao, ono što sprječava da se sve dogodi istovremeno. Na stranu filozofiranje, ovo što ste citirali uglavnom se odnosi na čudo koje se desi kad se nekako u umu ukaže, pa se onda možda i napiše, poezija.

U bačvi Nutelle

Iako se u vašim proznim djelima, kao i nedavno objavljenim pjesmama, osjeća određena doza pesimizma, također nailazimo i na tragikomične trenutke, pa lirski subjekt u jednoj pjesmi kaže »kad me ubije infarkt ili nostalgija, pokopaj me u bačvi guste Nutelle, poprskaj me suzama i sprejom za dezinfekciju«. Je li takvo humorno preobličavanje realnosti obrambeni mehanizam, način na koji se možda nosite sa surovom realnošću?

- Nemoguće je živjeti i preživjeti bez neke radosti i uživanja, što znači da je humor vrlo ozbiljna stvar, kao što i ozbiljnost lako može biti smiješna. Humor je afirmacija života, bez obzira na to kakva je stvarnost. Jedino što ima veću vrijednost kad je stvarnost surova. Mimo toga, ovdje se radi i o mojoj posveti Nutelli, koju ja ne smijem držati u kući, jer se onda usred noći dižem, žlicom je iskopavam iz teglice i jedem Nutelle. Slično je i s tahan halvom.

U istoj se pjesmi također spominje i nostalgija, koja se i osjeća u vašim književnim djelima; za čime ste vi nostalgični?

- Nostalgija je retroaktivna utopija. Na društvenom nivou, jedan je od primarnih simptoma nacionalizma i fašizma, koji uvijek teže obnoviti tu neku isfantaziranu prošlost, ako treba i genocidom. Na osobnom nivou, svatko normalan zna da se ta prošlost ne može vratiti, tako da je takva nostalgija uglavnom stvar intenzivnih sjećanja, što je materijal za književnost. Ako su ta sjećanja bolna ili neizdrživa, onda nešto nije u redu sa sadašnjošću, pa onda predstoji i teška budućnost. Ja izbjegavam nostalgiju, ali često zamišljam da sam u svom prethodnom životu bio više i intenzivnije prisutan. Ako s tim zamišljanjem pretjeram, onda sam manje prisutan u svom sadašnjem životu.

Postjugoslavenska nostalgija

Također, u jednom ste razgovoru spomenuli kako je postjugoslavenska nostalgija – politička, kulturna i osobna – simptom nesposobnosti kolektiva da zamisli alternativnu budućnost; možete li to dodatno pojasniti?

- Jugoslavija je bila komplicirana a i daleko od savršene, ali nije bila nostalgična. Kao društveni projekt, bila je okrenuta boljoj budućnosti, građani su mogli zamisliti da se svi zajedno kreću prema nekom horizontu i da u tome zajedno sudjeluju. Nacionalizam i nacionalne države neizbježno su okrenute prošlosti, ne kreću se prema nikakvom horizontu. Otud jugonostalgija. Skoro nitko ne zamišlja neku budućnost koja je bolja od ove sadašnjosti. A porazno je prihvatiti ovu sadašnjost kao najbolji mogući oblik društva i života.

Je li, zaista, kao što jedna vaša pjesma kaže, knjiga »Blago Sierra Madre« imala utjecaj na vaš život i zašto?

- Ne kao tekst, mada cijenim knjigu, a još više film. Priča ispričana u toj pjesmi je potpuno istinita i strukturirana je oko mog jasnog i intenzivnog sjećanja da sam čitao tu knjigu gledajući na zid barake na kojoj su bili milijuni gusjenica, a sve to događalo se na poligonu za

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

POSEBNI PRILOG NOVOG LISTA

Zajedno

brinemo*čuvamo*djelujemo

SVJETSKI DAN OZONA

Oporavak ozonskog omotača donosi neočekivan utjecaj na klimu

Spašava živote, ali zagrijava planet

40%

više nego što se očekivalo ozon zagrijava Zemlju, ali znanstvenici ističu da je njegova obnova i dalje ispravna odluka

nastavak na str. 3.

ISTOCK

HEP uniri JADROLINIJA JANAF Paket24 BRZA DOSTAVA HRVATSKE POŠTE

Energija koja pokreće Hrvatsku

HEP

Više od struje

nastavak sa str. 1.

Sanda **MILINKOVIĆ FRANK**
*tekst nastao
u suradnji s JANAF-om

IAKO JE MONTREALSKI PROTOKOL IZ 1987. USPJEŠNO ZAUSTAVIO PROIZVODNJU PLINOVA KOJI UNIŠTAVAJU OZON, POPUT CFC-a I HCFC-a, NJEGOVA NEPLANIRANA POSLJEDICA JEST DA OBNOVLJENI OZON ZADRŽAVA VIŠE TOPLINE U ATMOSFERI, PONIŠTAVAJUĆI TAKO DIO KLIMATSKE KORISTI. UNATOČ TOMU, STRUČNJACI NAGLAŠAVAJU DA JE OBNOVA OZONSKOG OMOTAČA I DALJE NUŽNA, JER ŠTITI LJUDE, ŽIVOTINJE I BILJKE OD ŠTETNOG ULTRALJUBIČASTOG ZRAČENJA

Globalni uspjeh u zaštiti ozona

Montrealski protokol, potpisan 16. rujna 1987., međunarodni je sporazum kojim se postupno ukidaju tvari koje oštećuju ozonski omotač, poput CFC-a, halona i HCFC-a. Ugovor propisuje raspored za smanjenje i konačno ukidanje proizvodnje gotovo stotinu kemikalija. Postoji nekoliko iznimaka za esencijalne upotrebe gdje nisu pronađene prihvatljive zamjene, na primjer, u inhalatorima s doziranim udjelom (MDI) koji se obično koriste za liječenje astme i drugih respiratornih problema ili u sustavima za gašenje požara halonima koji se koriste u podmornicama i zrakoplovima.

Zbog njegove primjene koncentracija štetnih plinova globalno je znatno smanjena, a ozonski se omotač polako oporavlja. Godine 1994. UN je 16. rujna proglasio Međunarodnim danom očuvanja ozonskog omotača, a od 2009. Montrealski protokol i Bečka konvencija prvi su međunarodni ugovori u povijesti UN-a s univerzalnom ratifikacijom.

Bečka konvencija

Znanstvena potvrda oštećenja ozonskog omotača potaknula je međunarodnu zajednicu da uspostavi mehanizam za suradnju radi poduzimanja mjera za zaštitu ozonskog omotača, što je formalizirano Bečkom konvencijom o zaštiti ozonskog omotača, koju je 22. ožujka 1985. usvojilo i potpisalo 28 zemalja. U rujnu 1987. to je dovelo do izrade Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač.

Globalni napori na obnovi ozonskog omotača često se ističu kao jedno od najvećih postignuća u zaštiti okoliša. No, novo istraživanje objavljeno u časopisu Atmospheric Chemistry and Physics pokazuje da taj proces ima i neočekivanu nuspojavu -mogao bi pridonijeti globalnom zatopljenju više nego što se mislilo.

Tim Billa Collinsa sa Sveučilišta u Readingu koristio je napredne računalne modele kako bi procijenio utjecaj promjena u ozonu na klimu između 2015. i 2050. godine. U obzir su uzeli vlagu u zraku, obrasce oblaka i refleksiju Sunčeve svjetlosti s površine Zemlje. Rezultati su pokazali da bi obnavljanje ozonskog omotača moglo zagrijati planet i do 40 posto više nego što su to sugerirale ranije procjene. Znanstvenici upozoravaju da bi do 2050. ozon mogao postati drugi najveći uzročnik globalnog zatopljenja, odmah iza ugljikova dioksida. Iako je Montrealski protokol iz 1987. uspješno zaustavio proizvodnju plinova koji uništavaju ozon, poput CFC-a i HCFC-a, njegova neplanirana posljedica jest da obnovljeni ozon zadržava više topline u atmosferi - poništavajući tako dio klimatske koristi.

Unatoč tomu, stručnjaci naglašavaju da je obnova ozonskog omotača i dalje nužna, jer štiti ljude, životinje i biljke od štetnog ultraljubičastog zračenja. Dodatni učinak zagrijavanja moguće je ublažiti smanjenjem onečišćenja zraka koje potiče stvaranje prizemnog ozona, povezanog s prometom i industrijom. Zaključuju kako klimatske politike moraju biti prilagođene ovoj neizbježnoj nuspojavi oporavka ozona.

I koristan, i štetan

Vjerojatno niste nikada računali, ali dnevno udahnete 20 tisuća puta i sa svakim od tih udaha u tijelo unosite kisik. No, uz njega unosite i štetne plinove te čestice iz zraka. Najčešći zagađivači zraka nastaju ljudskim aktivnostima, ponajprije prometom, elektranama i poljoprivredom, ali i iz prirodnih izvora poput vulkanskih erupcija, požara, mineralne prašine, pješčanih oluja i gejzira. Među onečišćivače spadaju i plinovi poput dušikovih oksida i sumporovog dioksida koji nastaju izgaranjem fosilnih goriva. Drugu veliku kategoriju čine čestice sastavljene od prašine, pijeska, pepela, teških metala, mikroplastike ili bioloških komponenata kao što su pelud, spore i bakterije. Što su čestice manje, to dublje prodiru u tijelo kroz pluća i krvotok.

Tu na red stiže i ozon. Smješten visoko u atmosferi, ključan je za život jer nas štiti od štetnih ultraljubičastih sunčevih zraka. Upravo zbog njegove neizmjerne važnosti za život na Zemlji, svake godine ozonu posvećujemo 16. rujna kao njegov dan, uz poruku Antónia Guterresa, glavnog tajnika Ujedinjenih naroda: »Posvetimo se danas tome da sklopimo mir s našim planetom«. Dok ozon visoko u atmosferi štiti život na Zemlji od štetnog UV zračenja, ozon pri tlu postaje opasan zagađivač koji šteti ljudskom zdravlju i okolišu. Značajne količine mogu se stvarati na razini tla uslijed kemijskih reakcija koje potiču sunčeva svjetlost i toplina, uključuju dušične okside i ugljikovodike koje ispuštaju vozila, tvornice i druge izvore.

I opasnost je stvarna. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) izvještava da gotovo svatko na planeti, čak 99 posto svjetske populacije, udiše zrak koji prelazi njihove smjernice za kvalitetu zraka. Posljedice su smrtonosne, s oko sedam milijuna preranih smrti svake godine povezanih sa zagađenim zrakom. Stoga, znati što je u zraku oko nas nije samo korisno, već od vitalne važnosti za zaštitu zdravlja.

Najveća prijetnja

Zagađenje zraka posljednjih se desetljeća u Europi postupno smanjuje, no i dalje ostaje najveća prijetnja zdravlju povezana s okolišem. Utječe na kvalitetu života i uzrokuje tisuće preranih, a time i sprječivih smrti svake godine. Europska unija postavila je standarde kvalitete zraka kako bi smanjila zdravstvene rizike, no unatoč stalnim poboljšanjima u većini europskih zemalja, ti se standardi još uvijek ne poštuju u potpunosti.

Poseban problem predstavljaju fine lebdeće čestice PM2.5 (promjera manjeg od 2,5 mikrometra – otprilike 1/30 širine ljudske vlasi). Nastaju ponajviše pri izgaranju goriva u prometu, industriji i kućnim ložištima. Zbog svoje veličine mogu prodrijeti duboko u pluća, pa čak i u krvotok, što ih čini iznimno opasnima za zdravlje. Iako je od 2011. izloženost urbanog stanovništva PM2.5 smanjena u svim državama članicama, čak 94 posto Europljana koji žive u gradovima i dalje udiše zrak čija koncentracija ovih čestica prelazi granice koje preporučuje Svjetska zdravstvena organizacija (WHO).

Mnoge su lokacije već dosegle razine koje su ispod novih EU standarda za 2030., no prema analizi Europske agencije za okoliš (EEA), za postizanje ciljeva na razini cijelog kontinenta bit će potrebne dodatne mjere, osobito u gradovima, gdje su koncentracije i dalje visoke.

Ključna uloga

Priča o ozonskom omotaču povezana je s jednim od najvažnijih poglavlja u zaštiti okoliša. Ozon je plin koji se nalazi visoko u atmosferi i, iako je prisutan u vrlo malim količinama, njegova uloga za život na Zemlji je ključna. Atmosfera se sastoji od nekoliko slojeva. Najniži sloj, u kojem živimo i dišemo, zove se troposfera i prostire se od površine Zemlje do otprilike 8 do 15 kilometara visine, ovisno o geografskoj širini. Iznad njega nalazi se stratosfera, koja doseže od oko 15 do 50 kilometara iznad tla. Upravo unutar stratosfere smješten je ozonski sloj, područje u kojem se koncentrira molekula ozona (O_3).

Ozon se sastoji od tri atoma kisika (O_3), za razliku od kisika koji udišemo (O_2), i iako ga ima tek u tragovima, njegova je funkcija iznimno važna. Ovaj sloj apsorbira većinu Sunčevog ultraljubičastog (UV) zračenja i time štiti ljude, životinje i biljke od štetnih učinaka, od raka kože do oštećenja usjeva i šumskih ekosustava.

U drugoj polovici 20. stoljeća otkriveno je da ljudska aktivnost, osobito ispuštanje klorofluorougljikovodika (CFC-a), ozbiljno oštećuje taj zaštitni štit. Ovi sintetski spojevi bili su bez mirisa, samozapaljivi i izuzetno stabilni, idealni za korištenje u rashladnim sredstvima, klimauređajima, aerosolu i sredstvima za pjenjenje. Prozivalo ih se modernim čudima i brzo su se širili kroz industrije i domaćinstva širom svijeta, ali ono što se tada nije moglo znati je činjenica da klorofluorougljici imaju potencijal penjati se u stratosferu, razgrađivati pod intenzivnom UV svjetlošću i oslobađati atome klora. Ti atomi klora bili su katalitički, što znači da su mogli uništavati molekule ozona iznova i iznova bez da se potroše, a jedan atom klora mogao je uništiti na desetke tisuća molekula ozona. To je izazvalo globalnu zabrinutost i dovelo do donošenja Montrealskog protokola 1987. godine, međunarodnog sporazuma kojim je postupno zaustavljena proizvodnja tvari koje uništavaju ozon.

Dug put

Izvješće Stanje klime 2024., objavljeno u Biltenu Američkog meteorološkog društva, donijelo je ohrabrujuće vijesti o ozonskom omotaču. Podaci Europske svemirske agencije (ESA) pokazuju da su razine stratosferskog ozona na sjevernoj hemisferi dosegle najvišu vrijednost od početka satelitskog praćenja 1979. godine, a u nekim regijama vratile su se na razine iz 1960-ih. Poboljšanje se bilježi i na južnoj hemisferi, nakon niskih vrijednosti između 2020. i 2022. godine uzrokovanih australskim požarima i vulkanskim erupcijama.

Najveća ozonska rupa zabilježena je 2000. (28,4 milijuna kilometara kvadratnih), no 2024. bila je manja nego godinu ranije i najmanja od 2020. Stručnjaci ističu da je ključan razlog oporavka Montrealski protokol, kojim je postupno ukinuta upotreba tvari štetnih za ozon.

Unatoč pozitivnim vijestima, stručnjaci upozoravaju da je put do potpunog oporavka dug. Prema trenutnim projekcijama, ozonski će se omotač na globalnoj razini vratiti na stanje iz 1980-ih do sredine stoljeća, dok će se na Antarktici to dogoditi tek oko 2066. godine.

iSTOCK

ZELENA ČISTKA
Nacionalna okolišna kampanja koja kao primarni cilj ima promjenu odnosa prema otpadu

Očistimo li Hrvatsku, očistili smo svijet

Lucija **SUČIĆ MUDRIĆ**

SVAKA RUKA I SVAKA VREĆICA OTPADA ČINI RAZLIKU. GLOBALNI DATUM WORLD CLEANUP DAYA OBILJEŽAVA SE SVAKE GODINE 20. RUJNA, DOK SE ZELENA ČISTKA U HRVATSKOJ PROVODI OD OŽUJKA DO LISTOPADA KAKO BI SE OMOGUĆILO ODRŽAVANJE I VIŠE AKCIJA TIJEKOM GODINE. SVAKA NOVA ZELENA ČISTKA DONOSI NE SAMO ČIŠĆI OKOLIŠ, NEGO I SNAŽNU PORUKU O VAŽNOSTI ODGOVORNOG GOSPODARENJA OTPADOM I BRIGE ZA PRIRODU KAO ZAJEDNIČKO DOBRO

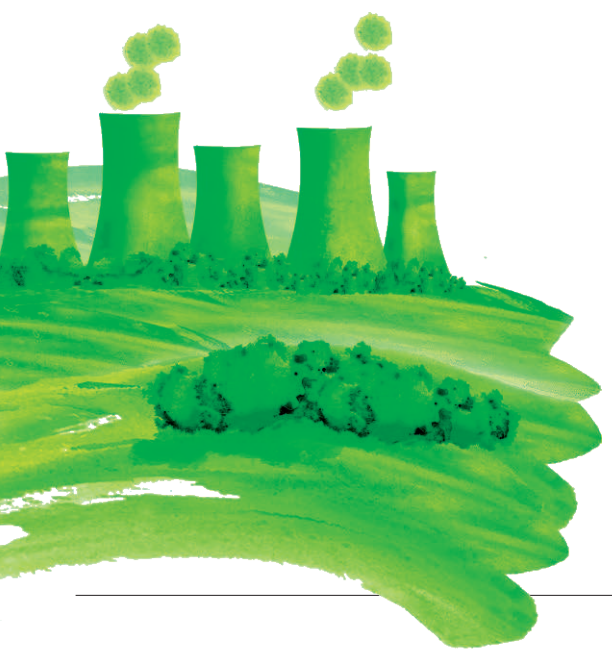

U dobu kada otpada oko nas ima više nego ikad, jedini as u rukavu (p)ostajemo mi sami. Jednom kada osvijestimo da bez čiste vode, nezagađenog okoliša i svježeg zraka nema ni nas, svijet će biti puno ljepše mjesto, a do tada, taj teret na sebe uzimaju između ostalog i brojni pojedinci koji pomoću raznih inicijativa pokušavaju nesebično promijeniti stvari na bolje i graditi bolje i čišće sutra.

Jedna takva hvalevrijedna inicijativa je Zelena čistka, nacionalna okolišna kampanja koja kao primarni cilj ima promjenu odnosa prema otpadu, osvješćivanje o važnosti odgovornog postupanja otpadom i kvalitetnije gospodarenje istog, a provode je volonteri koji zajedničkim snagama čiste divlja odlagališta diljem Hrvatske ne bi li uklonili otpad iz okoliša i prirode.

Čitava priča započela je pod okriljem globalne akcije World Cleanup Day, u kojoj sudjeluje preko 180 zemalja i milijuni vrijednih volontera koji za cilj imaju svijet bez otpada. Još 2008. u Estoniji odvila se prva Let's do it! akcija kada je 50 tisuća volontera u jednom danu, u svega pet sati očistilo deset tisuća tona otpada iz okoliša! Usporedbe radi, gledajući regularne okolnosti, prosječnoj državi bi za takav pothvat trebalo u prosjeku tri godine i više od 22 milijuna eura povezanih troškova.

To je potaklo ljude širom svijeta da slijede njihov primjer s istom ambicioznom formulom »jedna zemlja, jedan dan«. Bio je to početak globalnog pokreta, Let's Do It! World, koji je postao najveći pokret takve vrste na svijetu - ujedinjujući ljude iz svih krajeva svijeta kako bi zajedno očistili planet od smeća ali i podigli globalnu svijest te poduzeli trajne korake za zaustavljanje globalne epidemije otpada.

Zajednički cilj

Nakon velikog uspjeha u svojoj zemlji, Estonci su 2012. pozvali svijet da se pridruži njihovom modelu, a prvo okupljanje volontera na globalnoj razini nije prošlo bez Hrvatske. Ekipa koja se među prvima odazvala pozivu bila je udruga Žmergo, koja je iz svojih »podrumskih« 17 kvadrata, uz partnere, lokalne organizatore, gradove, općine, škole, udruge, tvrtke te veliku podršku jedinica lokalne samouprave, postala nacionalni koordinator i organizator Zelene čistke i postala tako dijelom svjetskog pokreta, priča nam Helena Traub, koordinatorica volontera Udruge.

- Suradnja udruge Žmergo sa slovenskim kolegama iz udruge Ekologi brez meja, koji su

Čišćenje podmorja Krka

ovu akciju proveli 2010. godine u Sloveniji te motivirali 270 tisuća volontera da počiste 15 tisuća tona otpada, inspirirala je i nas te smo ovu pozitivnu i korisnu inicijativu predstavili hrvatskoj javnosti. World Cleanup Day platforma je za nevjerojatna postignuća svih nas, a ljepota leži u suradnji, izgradnji mostova među različitim zajednicama i uključivanju svih segmenata društva - od građana, obrazovnih institucija, privatnog sektora - svi ujedinjeni u ostvarenju zajedničkog cilja, što je čisti okoliš za svakog od nas. Buđenje svijesti o stvaranju i važnosti odgovornog gospodarenja otpadom s ciljem očuvanja okoliša, prirode i planeta Zemlje, koja je naše zajedničko dobro, prvi je korak na tom putu. Promjena neće doći, nju ćemo stvoriti, onda kada se pokrenemo. Način na koji se odnosimo prema nekome ili nečemu je odnos prema nama samima, bez obzira na to radi li se o otpadu, biljci, životinji ili čovjeku. Ovo je inicijativa koja je došla iz naroda, ne tvrtki, ne institucija, ne lobija. Priroda nema granica i zato je ova svjetska akcija toliko zanimljiva i pozitivna.

Okolišna revolucija

Tko sve u može sudjelovati u Zelenoj čistki?

- Sudjelovati mogu baš svi – građani, udruge,

Najteži ekološki problem koji muči Hrvatsku (i svijet) je - čovjek!

Sudovi su preblagi prema zagađivačima, zastare i opomene umjesto kazni samo potiču te nikako ne djeluju korektivno na situaciju. Pored toga, jako je mali postotak aktivnih građana koji zahtijevaju provođenje zakona pa je to odlično tlo za nepoštovanje zakona i korupciju. Velike korporacije nemaju dostojnog oponenta pa su im širom otvorena vrata za uništavanje prirodnih resursa, onečišćenje i slično, a sve pod krinkom rasta i zapošljavanja. Prevladava mišljenje da se ništa ne može i da je sve posao nekog drugoga te da se s velikima ionako bosti ne može. Ali, ako se ujedinimo, onda će se ploča okrenuti. Promjena svijesti je najvažnija stvar u životu čovjeka i ona nas vodi naprijed. Jedino pravo znanje je ono koje se primjeni u praksi. Svi smo išli su u škole. Koliko tog znanja primjenjujemo? S obzirom na situaciju s otpadom – zasigurno ne dovoljno, kaže Traub.

Plava čistka u Vrbniku

Kako brinuti o okolišu i voljeti svoju zemlju? Pojedinačno i sustavno!

Otpad koji stvaramo i bacamo na mjesta koja nisu primjerena direktno utječe na naše zdravlje i kvalitetu života. Zar je problem to prihvatiti i usvojiti obrasce ponašanja koji će nam omogućiti kvalitetniju budućnost? Toliko se govori o klimatskim promjenama, a koliko se promijenilo u načinu življenja, poslovanja? Uvriježeno je mišljenje je da je moć u drugima, u institucijama, državi.

Institucije i država – to smo mi, ljudi. Zakoni mogu biti dobri ili loši, ali mi ih možemo promijeniti. No još važnije od zakona je naše osobno ponašanje. Ne možemo i ne trebamo očekivati od države da očisti ili popravi onoliko koliko mi zaprljamo ili koliko dozvolimo drugima da to čine. Pojedinci koji odbacuju otpad i onečišćuju, ako ih ne zaustavimo, zapravo nam stvaraju troškove koje plaćamo iz našeg vlastitog džepa. Osvijestimo se, jedino sami možemo promijeniti situaciju.

Otpad je najveći okolišni problem u Hrvatskoj i Zelena čistka može pripomoći, ali zasigurno ne riješiti zajednički problem. Ako odvajamo otpad, a cijeli sustav ne funkcionira, nismo postigli ništa. Ponovo se vraćamo na to da i najbolja ideja, ako nije izvediva, ne pomaže. Održivo smatramo nešto što u praksi funkcionira, nešto što je ekološki prihvatljivo te pridonosi društvu, a ne samo pojedincu.

Očekivanja mogu samo stvoriti razočaranje. Mi smo učinili i činimo najbolje što smo mogli i što možemo. Uložili smo vrijeme, energiju, vlastita sredstva, ljubav i još mnogo toga, iz želje da učinimo nešto što će nam svima donijeti bolje sutra. Ideju smo predstavili javnosti. Od tog trena odgovornost je bila na svima. Život je satkan od prava, ali i odgovornosti, a to se često zaboravlja. Jedino zajedno možemo učiniti puno. I danas, i sutra, ističe Traub.

škole, tvrtke, institucije, lokalne zajednice. Svaka ruka i svaka vrećica otpada čini razliku. Globalni datum World Cleanup Daya obilježava se svake godine 20. rujna, dok se Zelena čistka u Hrvatskoj provodi od ožujka do listopada kako bi se omogućilo održavanje i više akcija tijekom godine. Udruga Žmergo je tako ove godine već u proljeće organizirala akciju čišćenja u Iki, a nove akcije slijede 19. rujna u Rijeci te 20. rujna u Opatiji.

Koji su načini uključivanja?

- Moguće je sudjelovati kao pojedinac (pridruživanjem akciji u svom mjestu), kao volonter-organizator (priprema i vođenje lokalne akcije), kroz donacije materijala (vrećice, rukavice, prijevoz) ili kroz institucionalnu podršku.

Koliko već čistki imate iza sebe i kakvi su bili rezultati?

- Zelena čistka se u Hrvatskoj provodi od 2012. godine, a u mnogobrojnim akcijama diljem Hrvatske sudjelovalo je preko 400 tisuća volontera te je iz okoliša i prirode uklonjeno preko 50 tisuća tona otpada. Svaka nova Zelena čistka donosi ne samo čišći okoliš nego i snažnu poruku o važnosti odgovornoga gospodarenja otpadom i brige za prirodu kao zajedničko dobro.

Prema brojkama s terena, smanjuje li se barem malo količina otpada ili ga je sve više?

- Nažalost, divlja odlagališta i dalje nastaju diljem županije, ali i Hrvatske. Međutim, iskustva s terena pokazuju da se u mnogim mjestima gdje su čistke redovite – količina otpada se ipak smanjuje. To potvrđuje važnost kontinuiteta i edukacije.

Koje su ključne faze Zelene čistke?

- Glavne faze su edukativne i promotivne aktivnosti koje se provode tijekom cijele godine, kartiranje divljih odlagališta otpada, organizacija i prijava lokalnih akcija, mobilizacija volontera i partnera, dan akcije - čišćenje terena i analiza i izvještavanje o rezultatima.

Posvajanje odlagališta

Kako funkcionira »posvajanje odlagališta«? Koje korake to uključuje?

- Građani ili organizacije mogu »posvojiti« određeno divlje odlagalište - prijavljuju ga, prate stanje, organiziraju čišćenja i upozoravaju na nova odlaganja. Time preuzimaju odgovornost za taj prostor i pomažu u njegovom očuvanju.

Zašto je kartiranje divljih odlagališta važno, kako to pomaže u cijeloj akciji i na koji način se moguće uključiti?

- Kartiranje omogućuje da se točno zna gdje su odlagališta, koliko ih ima i kolika je količina otpada. Bez toga nema ni učinkovitog planiranja čišćenja. Uključiti se može svatko, jednostavno prijavom lokacije putem službenih kanala akcije.

Koju ulogu imaju škole, obrazovne institucije i lokalne zajednice u podržavanju čistke?

- One su ključni partneri. Djeca i mladi kroz akciju uče o važnosti odgovornog ponašanja, škole i vrtići prenose vrijednosti održivosti.

U čemu vidite rješenje problema otpada na razini pojedinaca, ali i na onoj nešto široj? Kakva rješenja predlažete?

- Na razini pojedinca to bi uključivalo smanjenje potrošnje, pravilno odvajanje korisnog otpada i odgovorno odlaganje nekorisnog na odlagališta. Na široj razini potrebna je bolja infrastruktura, dosljedna provedba zakona i sustavno obrazovanje. Ključ je kombinacija osobne odgovornosti i sustavne podrške. Nitko ne može počistiti toliko koliko se može baciti.

Digitalna čistka

Postoji i takozvana »digitalna čistka«. O čemu je riječ i s kojom svrhom ste provodili ovu akciju?

- U sklopu Zelene čistke provodi se i Digitalna čistka, a odnosi se na brisanje i uklanjanje nepotrebnih digitalnih sadržaja poput starih e-mailova, datoteka i fotografija koje zauzimaju prostor na serverima. Premda se na prvi pogled čini bezazleno, pohrana podataka u »oblaku« troši značajne količine energije, pa time ima i svoj okolišni otisak. Akcija se provodila kako bismo skrenuli pozornost na to da i naš digitalni život utječe na okoliš te da odgovornim korištenjem tehnologije možemo pridonijeti smanjenju potrošnje resursa.

Možete li podijeliti neku inspirativnu priču o utjecaju akcije?

- U mnogim mjestima gdje su ljudi prvi put sudjelovali u čistki, stvorene su nove udruge građana, redovite ekološke akcije i snažnija zajednica. Primjerice, pojedine lokacije koje su nekad bile divlja odlagališta danas su očišćene i pretvorene u šetnice, parkove ili edukativne prostore. Zelena čistka priča je o ustrajnosti. Od skromnih početaka, pa do danas, kada iza te priče stoji 400 tisuća volontera koji su kroz nju promijenili okoliš, društvo - i sebe.

Što biste istaknuli kao glavnu poruku Zelene čistke?

- Da svatko od nas može napraviti razliku. Male promjene u ponašanju, kad ih učinimo zajedno, donose velike rezultate.

Važnost volontiranja

Da volontiranje zaista može »vinuti u nebesa«, potvrđuje priča Kim Matrljan, marketinške stručnjakinje iz Rijeke koju je posao odveo u London. U svom intervju za naš list u kojem je ispričala priču o svojoj impresivnoj karijeri i radu s mnogim poznatim imenima, njezina priča posebna je i zato što Kim izdvaja volontiranje u udruzi Žmergo na kampanji Zelena čistka! Upravo to iskustvo je, kako doznajemo od naše sugovornice, presudilo za njeno dobivanje pozicije u tvrtki Vivien Westwood za koju se uz nju natjecalo nekoliko tisuća konkurenata!

Rezultati Zelene čistke

Broj volontera i količina prikupljenog otpada tijekom Zelene čistke svake godine impresivni su pokazatelji uspješnosti ove inicijative. Primjerice, u prošloj godini (2022.), Zelena čistka je privukla više od pet milijuna volontera širom svijeta. Tijekom volonterskih akcija, prikupljeno je preko deset milijuna kilograma otpada, uključujući plastiku, staklo, papir, te razne druge vrste otpada. Ovi impresivni brojevi svjedoče o masovnom angažmanu ljudi u borbi protiv onečišćenja i o potencijalu zajedničkog djelovanja za očuvanje okoliša. Zelena čistka je primjer kako zajedničko djelovanje može imati pozitivan utjecaj na okoliš i potaknuti promjene u društvu. Svaka mala gesta može pridonijeti većem cilju očuvanja našeg predivnog planeta za buduće generacije.

»

Zelena čistka priča je o ustrajnosti. Od skromnih početaka, pa do danas, kada iza te priče stoji 400 tisuća volontera koji su kroz nju promijenili okoliš, društvo - i sebe

Helena Traub

Impressum: Posebni prilog Novog lista u povodu Svjetskog dana ozona i Svjetskog dana čišćenja okoliša, nakladnik Novi list d.d. Rijeka, za nakladnika direktor Bojan DIVJAK, prokuristica Darija PRŠA, glavna urednica Slavica BAKIĆ, urednica priloga Danijela BAUK, grafičko oblikovanje Tea LILIĆ PRIBANIĆ, marketing Ana FURLAN i Andrea ŽAGAR BAN.

U Rijeci, 16. rujna 2025.

Najbolja veza s otocima!
JADROLINIJA
Kupi karte online i provjeri red plovidbe

FMTU Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu nudi studije usmjerene održivom razvoju

Veza turizma i okoliša je intenzivna i duboka

prof. dr. sc. Marko **PERIĆ**

PO CIJELOJ VERTIKALI, OD PRIJEDIPLOMSKOG STUDIJA MENADŽMENT ODRŽIVOG RAZVOJA, PREKO DIPLOMSKOG STUDIJA ODRŽIVI RAZVOJ TURIZMA, PA DO DOKTORSKOG STUDIJA MENADŽMENT ODRŽIVOG RAZVOJA, FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU UGRADIO JE ODRŽIVI RAZVOJ U OBRAZOVANJE BUDUĆIH MENADŽERA KOJI ĆE NOSITI HRVATSKI TURIZAM U NAREDNIM DESETLJEĆIMA

»

Ekološki osviješteni turisti, koji se i ponašaju u skladu s time, naravno, ne nastaju sami od sebe. Stoga je pred cjelokupnim edukativno-obrazovnim sustavom, od najranije dobi vrtića, do visokoškolskog obrazovanja, izazov kako ove spoznaje uklopiti u svoje nastavne planove i programe rada

prof. dr. sc. Marko Perić

Veza između turizma i okoliša je intenzivna i duboka. Turizam podrazumijeva putovanje i posjet destinacijama, a značajke okoliša poput prekrasnog krajolika, slikovitih staza ili seoske prirode široko su prepoznati kao čimbenici koji snažno utječu na percepciju odabrane destinacije, te doživljaj i zadovoljstvo turista. S druge strane, sama priroda i želja za doživljajem prirode snažne su motivacije za sudjelovanje u turističkim aktivnostima. U tom smislu, prirodni okoliš ključni je resurs kada je riječ o specifičnim vrstama turizma poput turizma temeljenog na prirodi, ekoturizma, ili pak sportskog turizma na otvorenom. Uživanje u prirodi i doživljavanje prirode i okoliša važne su dimenzije prilikom turističkih putovanja.

Dugoročan prosperitet

Budući da je okoliš iznimno osjetljiv, svi dionici moraju biti svjesni njegovog prihvatnog kapaciteta kako bi se zaštitila ta veza turizma i okoliša te omogućio dugoročan prosperitet turizma. To je posebno važno s obzirom na doprinos turizma ukupnom gospodarstvu, kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj ili svjetskoj razini. Sukladno stavu prema okolišu, odnosno orijentaciji na vrijednosti okoliša, potrebno je da svi dionici, a posebno turisti i pružatelji usluga, usmjere svoje napore u sprječavanju negativnih utjecaja turizma na tlo, vodne resurse, vegetaciju i životinjski svijet, kao i na ekonomske i sociokulturne aspekte života. Kada je riječ o pružateljima usluga, oni trebaju promjenu paradigme stvaranja vrijednosti, kako one koja se isporučuje gostu, tako i one koja ostaje unutar poduzeća. To znači da moraju mijenjati svoje poslovne modele i u prvi plan isticati koristi za okoliš i ostale dionike, a manje profit. Inovativni poslovni modeli za održivi turizam koji se sastoje od prijedloga vrijednosti, ključnih resursa, ključnih procesa i zadržavanja vrijednosti bilježe se već i u teoriji i praksi. Tome je svakako pridonijela i snažna digitalizacija poslovnih procesa, iako, u turizmu se neke stvari ne mogu digitalizirati. Trenutno postoje akademske rasprave mogu li virtualni posjeti zamijeniti stvarne posjete nekoj atrakciji ili destinaciji, međutim, opravdane su i kritike takvih promišljanja koje opravdano ukazuju na činjenicu da se virtualnim posjetom ne ostvaruje osnovni preduvjet da bi se nešto zvalo turizmom, a to je putovanje i boravak (noćenje) u destinaciji.

Ravnopravni dionici

Umjesto okoliša koji ima značenje turbulentnog i konkurentnog poslovnog okruženja koje utječe na opstanak poduzeća, i ne odnosi se na prirodno okruženje i njegovu zaštitu, nova paradigma u kontekstu modela održivog poslovanja prepoznaje okoliš i zajednicu kao ravnopravne dionike te stoga posvećuje svoj interes i društvenim i ekološkim dimenzijama održivosti. Drugim riječima, prirodni okoliš ključni je resurs za pružatelje usluga turizma, posebno kada su u pitanju aktivnosti na otvorenom, dok se napore usmjerene na zaštitu okoliša i njegovog prihvatnog kapaciteta treba promatrati kao jedan od ključnih procesa unutar poslovnog modela poduzeća. Dakle, kada je riječ o pružateljima usluga, oni trebaju promatrati održivost kao poslovnu strategiju, u kojoj se poseban naglasak stavlja na zaštitu okoliša.

S druge strane, turisti moraju biti svjesni svojeg (negativnog) utjecaja na okoliš, i nastojati ga minimizirati ukoliko žele da i oni sami u njemu mogu uživati i u budućnosti. Ekološka osviještenost kao pretpostavka, ali i stvarno ponašanje turista u destinaciji, snažno determiniraju taj utjecaj. Ekološki osviješteni turisti, koji se i ponašaju u skladu s time, naravno, ne nastaju sami od sebe. Stoga je pred cjelokupnim edukativno-obrazovnim sustavom, od najranije dobi vrtića, do visokoškolskog obrazovanja, izazov kako ove spoznaje uklopiti u svoje nastavne planove i programe rada. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci nije i ne smije biti iznimka u tome. S ponosom se može reći da je Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta lider visokog obrazovanja kada je riječ o programima usmjerenim na održivost i održivi razvoj. Po cijeloj vertikali, od prijediplomskog studija Menadžment održivog razvoja, preko diplomskog studija Održivi razvoj turizma pa do doktorskog studija Menadžment održivog razvoja, Fakultet je ugradio održivi razvoj u obrazovanje budućih menadžera koji će nositi hrvatski turizam u narednim desetljećima.

Doktorski studij MOR

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji kontinuirano razvija studijske programe, aktivno se uključuje u domaće i međunarodne projekte te doprinosi oblikovanju budućnosti održivog turizma i odgovornog upravljanja resursima. U skladu s potrebama modernog društva i tržišta rada, Fakultet nudi cjelovitu obrazovnu vertikalu iz područja menadžmenta održivog razvoja što se odnosi na prijediplomski, diplomski i doktorski studij. Prijediplomski studij studenti mogu upisati u redovnom i izvanrednom statusu, dok je diplomski studij moguće upisati kao online studij. U vertikali se posebno ističe doktorski studij »Menadžment održivog razvoja«, osmišljen za studente koji žele produbiti svoje teorijsko i praktično razumijevanje međusobne povezanosti ekonomije i ključnih aspekata održivog razvoja.

Doktorski studij traje tri godine te se njegovim završetkom stječe 180 ECTS bodova. Tijekom studija, polaznici prolaze kroz strukturirani program koji uključuje temeljne i izborne kolegije, aktivno sudjelovanje u znanstvenim, nastavnim i stručnim aktivnostima, kao i individualni znanstveno-istraživački rad pod mentorstvom priznatih stručnjaka iz područja društvenih znanosti. Studij završava izradom i javnom obranom doktorskog rada, čime studenti stječu nužne kompetencije za samostalan znanstveno-istraživački rad, kao i mogućnost profesionalnog usmjeravanja u visokom obrazovanju, javnoj upravi, privatnom sektoru te razvojnim agencijama i međunarodnim institucijama koje djeluju u području održivog razvoja.

Magistri Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Paket24
BRZA DOSTAVA
HRVATSKE POŠTE
Najbolje stvari
dolaze u paketu

Na engleskom se ova knjiga zove »Godspotting«. Ja sam ateist, ali me fascinira ta ljudska potreba, to iskustvo (koje ja nikad nisam imao, barem do sad), susreta s transcendentalnim. Potraga za transcendentalnim je dio ljudskog iskustva od početka čovječanstva, s obzirom na to da je vjerojatno ugrađena u naš mozak i um. Dakle, ne vjerujem u Boga, ali me fascinira duhovnost zato što zadovoljava neke temeljne potrebe. Postoji nešto u svemu tome što ljudi, uključujući i mnoge koje ja volim i znam, imaju osjećaj da su u nekom kontaktu s transcendentalnim. Je li to Bog ili neka sila, meni je to apsolutno fascinantno. I ta se potraga također često, najčešće, događa u u poeziji i muzici, u molitvi i plesu, kaže Aleksandar Hemon

avnih gostiju Vriska, koji predstavlja zbirku pjesama »Bogolov«

pretka, umjetnost je liberalnih fantazija

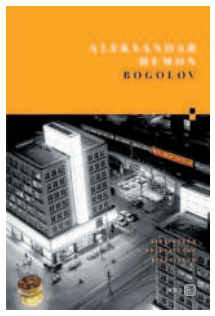

VBZ

kemijsko i biološko oružje, dakle na apokaliptičnoj periferiji svijeta.

Postoje li neka druga djela koja su vam monumentalna? Iako je to i stvar ukusa, koja bi djela, prema vama, svatko trebao pročitati?

- Mislim da treba čitati što više i što raznovrsnije, naročito ako tko ima kakve spisateljske ambicije. Ako je čitanje način komunikacije i sudjelovanja u svijetu, onda je čitanje malog broja knjiga, čak i ako su remek-djela, neka vrsta provincijalizma. Mislim da je Shakespeare monumentalan, ali se lakše povezati s njim i sa svijetom u kojem je djelovao ako se pročita još puno drugih stvari, pri čemu ne mislim samo na knjige o njemu ili iz njegovog vremena. Treba čitati i stripove, i »šund«, i što god ti dođe pod ruku. Ja sam kao dijete (a i sad) uvijek čitao u WC-u, pa bih nekad listao i telefonski imenik, čudio se imenima. Ljudsko je iskustvo pohranjeno u jeziku, a jezik je pohranjen u knjigama, uključujući i telefonski imenik, oblik knjige koji već odavno ne postoji.

Pitanje književnosti

Kako je u jednome razgovoru za naš list kazala sveučilišna profesorica Miranda Levanat-Peričić, »smisao je književnosti i u tome da vraća vjeru u smislenost pobune«, biste li se složili s time? Uz to, zašto je književnost posebno bitna u današnje vrijeme te može li kako pomoći u uspostavljanju nekih izgubljenih ideala?

- Pa ne bih se složio, uz sve poštovanje profesorici, no ne znam kontekst u kojem je to kazano. Fašisti, nacisti, genocidne ubojice, diktatori također čitaju i pišu književnost. Književnost nikoga ne čini automatski boljim, kao ni muzika. Mussolini je gutao knjige. Dobrica Ćosić je bio obavezna lektira kad sam ja odrastao. Nacistička vrhuška se 1944. okupila u Berlinu da sluša Beethovenovu »Devetu simfoniju« - dirigirao je Herbert von Karajan. Nema u povijesti čovječanstva društva bez nekog oblika književnosti i muzike, a to uključuje i genocidna društva. Izrael je jedno od najpismenijih modernih društava. Isto tako, pobuna nije uvijek moralni, etički ili politički napredak. Nacisti i boljševici bili su pobunjenici. Mislim da je umjetnost kao sredstvo napretka jedna od mnogih liberalnih fantazija. Književnost je jednostavno ljudska praksa, polje djelatnosti koje je svima otvoreno za sudjelovanje. Književnost kao polje prakse, ako hoćete, ima neutralnu vrijednost. Može vratiti vjeru u smislenost pobune, a može i pripremiti teren za genocid.

Da vas neki student kreativnog pisanja pita koji je recept za onaj snažan narativ koji odlikuje dobra pisca, što biste mu rekli?

- Nema tu formule. Rekao bih studentu da piše ono što ne može da ne piše, da piše iz potrebe i da se ne boji da tu potrebu prati gdje god da ga ona vodi.

Je li vam, kao što sami kažete, svaki dan novi dan, osim ako nije srijeda?

- Nekad jeste, nekad nije. Bolje je kad se probudiš pa svijet izgleda noviji, akobogda bolji.

Umiremo li, kako kažete, a da ništa ne osjećamo? I, zašto nas, prema vama, ništa neće nasmijati?

- Ako umiremo a da ništa ne osjećamo, onda nas ništa ne može nasmijati. Ali ne mora tako biti.

Migranti – avangarda

Sudeći (i) prema vašim autorskim svjetovima, u kojima je podcrtano pitanje migracija i egzila, mogli bismo ga opisati kao kompleksan i dinamičan proces koji podrazumijeva i pitanje identiteta. Pružajući, između ostalog, i pomalo sumornu sliku nekoga tko je migrant, talijanska politička filozofkinja Donatella Di Cesare kazala bi kako je migrant »bezmjesnik, netko tko ne bi trebao ostati ondje gdje se nalazi«. Kako pak sredina (u vašim književnim djelima) gleda na migranta, egzilanta?

- Ljudska se bića uvijek kreću prema nekom prostoru gdje im se čini da bi mogli imati veću moć djelovanja, gdje bi mogli živjeti dostojanstveno i dati djeci priliku da prežive i da imaju bolju budućnost. Čovječanstvo je nezamislivo bez migracija. Mi smo biološki drukčiji od drugih primata zato što imamo užu zdjelicu pa možemo hodati uspravno i krećemo se preko većih razdaljina. Zbog toga se ljudska djeca rađaju ranije nego kod drugih primata, pa su tako bespomoćnija po rođenju - proporcionalno govoreći, trebala bi ostati u majčinom trbuhu još 2-3 mjeseca. Bez te sposobnosti i mogućnosti kretanja, ne bismo bili takva genetska mješavina i ne bismo toliko bili evolutivno ispred drugih vrsta. Migranti su doslovno avangarda čovječanstva. Neprijateljstvo prema migrantima je ne samo još jedan od simptoma fašizma, nego je apsolutno antihumanistički osjećaj. Oni koji mrze migrante mrze ljude i čovječanstvo. A identitet je uvijek društvena konstrukcija, nema trajnost i ne odražava ničiju ljudsku suštinu. Biološke razlike između rasa ili etniciteta su minimalne i beznačajne. Ljudska suština je kompleksnost - svatko je kozmos koji se preklapa i postoji u kontinuitetu s drugim ljudskim kozmosima. Svaki identitet je reduktivan.

Jedan od vaših protagonista, Jozef Pronek, doima se kao da nije niti ovdje, niti ondje, odnosno ni tamo ni ovamo, a vaš protagonist Rafael Pinto nije građanin niti jedne države, pa mu je stoga i otežana samoidentifikacija; zašto baš za protagoniste birate takve likove čiji identitet karakterizira (i) nepripadnost kojemu društvu, sustavu, kulturi?

Utopija kao jasno definirani, programatski društveni i politički proces ima cijenu u ljudskim životima, jer se oni koji se ne uklapaju u taj program ili projekt moraju eliminirati ili transformirati

- Zato što to oslobađa neke narativne potencijale. Identitet je narativ koji moramo nabubati i onda mislimo je to nešto što objektivno postoji. A ako dovoljan broj ljudi vjeruje u taj narativ, onda on de facto postoji - svijet u Gazi ubijaju zato što (više nego) dovoljan broj Izraelaca vjeruje u svoj narativ. Ako je taj narativ doveden u pitanje ili poništen, onda taj moj lik sudjeluje u narativu koji ne može biti reduciran na bajku o identitetu.

Izbjegličko iskustvo

Reflektira li se ponešto i vaše izbjegličko iskustvo na primjeru života vaših književnih likova?

- Naravno. Svi moji likovi kreću se kroz svijet u kojem ja živim.

Kad već spominjemo identitet kao kompleksnu kategoriju, istovremeno uzimajući u obzir i vaše scenarističko iskustvo za posljednji film u Matrix franšizi, možemo li i Matrix metaforički signalizirati o kakvoj liminalnosti, pozicioniranosti između dvaju svjetova i nepripadnosti?

- Temeljna premisa Matrixa jest da je stvarnost konstrukcija koja nam izgleda kao prirodna i jedina moguća u kojoj je identitet fiksiran i nepromjenljiv. Nije u pitanju nepripadnost kao takva, nego modaliteti veze s drugim ljudima. U kapitalizmu nema ljudskog odnosa koji nije stvar neke profitabilne transakcije. Dakle, ljudi moraju biti korisni za sistem, postojati da nekome/nečemu služe, što im je lakše podnijeti ako vjeruju da su slobodni i da se ta sloboda mjeri kontrolom nad vlastitim identitetom. Matrix predlaže da je ishod takvog sistema apsolutna eksploatacija dok mi sanjamo o vlastitoj slobodi koja se uglavnom prakticira u potrošnji. Ako se probudimo iz tog sna na kojem se zasniva Matrix, onda se probudimo u nedovršenom svijetu, s fluidnim identitetom. U tom slučaju sloboda nije stanje nego proces, koji možda neće nikad biti završen.

Uz to, koliko je teško u slučaju franšize s definiranim univerzumom te očekivanjima fanova i publike prilagoditi ili utišati onaj vlastiti autorski glas?

- Film je uvijek kolektivni, kolaborativni projekt koji zahtijeva da se prihvati uvjet da je pojedinačni autorski izraz, kao u nekim drugim umjetnostima, nemoguć kao takav, čak i ako se iz kulturne navike redatelj određuje kao glavni ili čak jedini autor. Svatko tko je ikad radio na filmu zna da to nije tako. To zahtijeva suspenziju ega i prihvaćanje procesa u kojem na izvjestan način svi zajedno i istovremeno misle.

Jezik i ideja

S obzirom na to da ste i vi migrant, materinski jezik vam je bosanski, a pišete i na engleskome, kako se vi osjećate (i) u tom, nazvat ću ga, međuprostoru jezika?

- To nije međuprostor nego višedimenzionalni prostor. Nije prazan, nego prepun jezika i ideja. To je privilegirana situacija. U dvodimenzionalnom prostoru višedimenzionalni objekti mogu biti predstavljeni samo kao plosnati. Višejezičnost je višedimenzionalnost koja je nevidljiva onima koji govore samo jedan jezik.

Ovo identično pitanje glede utopije i distopije intencionalno pitam različite sugovornika različitih profila, pa me zanima i vaše mišljenje glede toga; naime, u knjizi eseja »Utopijske vizije« autor Edward Rothstein utopiju i distopiju izjednačuje, pa tvrdi da su upravo iz utopijskih ideja proizašli najveći užasi prošloga stoljeća, a svi ti rajevi (utopije), zapravo su varijante pakla. Biste li se složili s time?

- Utopija kao jasno definirani, programatski društveni i politički proces ima cijenu u ljudskim životima, jer se oni koji se ne uklapaju u taj program ili projekt moraju eliminirati ili transformirati. Ali vjera i pogled u neku bolju budućnost neophodni su ne samo za život, nego i za bilo kakav oblik zajednice i društva. Razlika je da taj projekt počinje u glavama male grupe fanatičnih aktivista ili se do njega dođe življenim konsenzusom.

Ne bi li podcrtao problem demokracije, filozof Costica Bradatan ističe kako je ona rijetka i prolazna i teško ju je postići, a na jednak način o njoj, kad kaže da su joj »obrisi fluidni, bit neuhvatljiva i temelj joj je prazan«, u kontekstu migracija govori i filozofkinja Donatella Di Cesare; što je demokracija danas i može li opstati uz sve njezine proturječnosti kojima svjedočimo na lokalnoj i na svjetskoj razini?

- Demokracija nije jedna stvar s jasno definiranom praksom koja je svugdje jednako primjenjiva. Amerika je bila demokracija krajem 18. stoljeća, samo što je isto bila i robovlasničko društvo, žene i muškarci bez imovine nisu imali pravo glasa. Moderna, liberalna demokracija, gdje je pravo glasa masovno, neodvojiva je od postanka nacionalne države, pa su demokratska prava dostupna samo onima koji se smatraju legitimnim pripadnicima nacije. Izrael je demokracija. Do genocida se dobacilo demokratskim konsenzusom. Demokracija teoretski dozvoljava proširenje prava glasa, ali se trenutačno na demokratskom zapadu bave smanjenjem demokratske domene – migranti, nebijele manjine, muslimani, trans osobe itd., rapidno gube prava koja su im nominalno zagarantirana demokratskim ustavima. Demokracija ne prethodi društvenoj praksi, ona je ta društvena praksa. Američki ustav je trenutačno de facto bezvrijedan. Ustav je slovo na papiru. Mislim da su zapadne liberalne demokracije izgubile legitimitet, da su neodržive u ovom obliku, da su postale senilne i paralizirane i da ili nisu u stanju izboriti se s fašizmom, ili oni aktivno kolaboriraju.

Mislim da treba čitati što više i što raznovrsnije

Spas je u radu

I za kraj, kako preživjeti danas, kako ostati optimističan, kako ne izgubiti ideale, kako vjerovati u bolju budućnost, kad smo okruženim zgusnutim informacijskim sivilom, bolje rečeno crnilom, potpuno zasićeni, pa, kako sami u jednoj pjesmi kažete, »izgubljene, nepotrošene misli natiskuju se u mozgu kao djeca pred zaključanom školskom kapijom«?

- Stvaranje. Treba raditi stvari, treba stvarati. To je suprotno od nihilizma. Proći će i ovo, netko će preživjeti. Djeca su uvijek bolja od nas. Još nikad nije bilo da ništa nije bilo.

EMMY **U Peacock Theatreu u Los Angelesu u nedjelju je održana svečana 77. dodjela prizn**

Seriji »The Studio« tri

Veliki pobjednik večeri bila je i serija »Adolescencija« koja je slavila u osam kategorija, a njezina je zvijezda Owen Cooper postao najmlađi muškarac nagrađen Emmyjem. »Pitsburška bolnica« osvojila je pet priznanja

Marko DOBRECOVIĆ
Foto: REUTERS

Ekipa serije »The Studio«

LOS ANGELES ›› Na svečanosti 77. dodjele nagrade Emmy nagrađena su najbolja prošlogodišnja televizijska ostvarenja. U večer su s najvećim brojem nominacija ušle serije »Severance« i »Pingvin«, no u raspletu večeri najzadovoljniji su izašli akteri serija »Pitsburška bolnica«, »The Studio« te »Adolescencija«. Peacock Theatre u Los Angelesu bio je odredište glumaca, redatelja i drugih televizijskih radnika, cjelovečernji program vodio je komičar Nate Bargatze, a nagrade su se dodjeljivale u brojnim kategorijama. Odvojene po predmetu rada i žanrovskim odrednicama, dodjeljivale su se za postignuća u žanrovima dramske, humoristične te mini ili antologijske serije.

Druga strana medalje

Serija »The Studio« u večeri holivudskog glamura osvojila je sretnih trinaest kipića. »The Studio« progovara upravo o svijetu Hollywooda i raskoši prijestolnice filmske industrije te drugoj strani medalje na kojoj se nalaze licemjerje te pad moralnih vrijednosti i slično. Osim u kategoriji najbolje humoristične serije, »The Studio« je slavio i u kategoriji najboljeg glavnog glumca (Seth Rogen), najboljeg gostujućeg glumca u humorističnoj seriji (Bryan Cranston), autori scenarija serije ponijeli su kipić za najbolji scenarij humoristične serije, a serija je osvojila i nagradu za najbolju režiju humoristične serije koju je ponio također Seth Rogen.

Veliki pobjednik večeri bila je i serija »Adolescencija«. Ostvarenje režisera Philipa Baratinija u Los Angelesu se okitilo sa osam Emmyja u kategorijama s predznakom najbolje mini/limitirane ili antologijske serije. »Adolescencija« opominje i ukazuje na pritiske, rizike i unutarnje borbe s kojima se bore mladi tinejdžerskog uzrasta, a priča prati trinaestogodišnjeg Jamieja Millera, optuženog za zločin koji potresa njegovu zajednicu. Uz titulu najbolje serije u svojoj kategoriji, slavili su Stephen Graham kao najbolji glumac te kao scenarist u suradnji s Jackom Thorneom, dok je režiser Barantini dobio nagradu za najbolju režiju serije u svojoj kategoriji. Emmyje su dobili Erin Doherty kao najbolja sporedna glumica te Owen Cooper kao najbolji sporedni glumac, a upravo je ime mladog Owena jedna od najglasovitijih priča večeri. Petnaestogodišnji Britanac za svoje glumačko ostvarenje nagrađen je Emmyjem postavši najmlađi muškarac kojemu je to pošlo za rukom. Mladi Cooper nije skrivao oduševljenje.

Povijesni uspjeh

- Stajati ovdje je jednostavno nadrealno. Kada sam prije nekoliko godina krenuo pohađati satove glume, nisam očekivao da ću uopće biti u SAD-u, a kamoli ovdje. Ovaj večerašnji rezultati dokazuje da ako slušaš, fokusiraš se i izađeš iz svoje zone komfora, onda možeš i postići sve što želiš. Koga briga ako se osramotiš? Sve je moguće. Prije tri godine bio sam nitko i ništa, sada sam ovdje. Možda je moje ime na ovoj nagradi, ali ona zapravo pripada ljudima iza kamere, kaže Britanac.

Mozaik najprominentnijih imena večeri zatvara »Pitsburška bolnica«. Serija je osvojila je pet Emmyja u kategorijama za dramsku seriju. Serija se kroz petnaest epizoda bavi liječničkim timom bolnice u Pittsburghu koji se suočavaju s brojnim temama, između kojih i onim aktualnima poput prava na pobačaj i masovnih ubojstava. Među glavnim nagradama zaslužila je status najbolje dramske serije, a nagrade su ponijeli i glumci – Noah Wyle kao najbolji glumac, Katherine LaNasa kao najbolja sporedna glumica te Shawn Hatosy kao najbolji gostujući glumac u dramskoj seriji. Preostale glavne nagrade dobile su glumice Britt Lower i Merritt Wever te glumac Tramell Tillman za svoje uloge u dramskoj seriji »Severance« te glumice Jean Smart, Hannah Einbinder, Julianne Nicholson za svoja ostvarenja u humorističnoj seriji »Komičari«. Cristin Milioti nagrađena je za ulogu u »Pingvinu«, a Jeff Hiller za ulogu u »Netko negdje«. Najbolji TV film je »Rebel Ridge«, a najbolji animirani program »Arcane«. Za režiju dramske serije nagrađen je Adam Randall za seriju »Slow horses«, dok je za najbolji scenarij dramske serije nagrađen Dan Gilroy za seriju »Andor«.

Prva nominacija

Među nominiranima našao se i poznati glumac Harrison Ford. Nekadašnji Han Solo i Indiana Jones u 84. godini života prvi je put konkurirao za Emmy.

Owen Cooper, zvijezda serije »Adolescencija«

Zaslužni za »Adolescenciju« - Jack Thorne, Philip Barantini i Stephen Graham

Erin Doherty iz »Adolescencije«

LUKY SINGLOM »SRCE OD ZLATA« NAJAVLJUJE NOVI EP

Nakon trinaest godina diskografske pauze splitski se kantautor Luky vratio na glazbenu scenu singlom »Srce od zlata« kojim najavljuje EP koji će biti objavljen u studenom u izdanju Croatia Recordsa. Nova pjesma za koju potpisuje glazbu, stihove, aranžman i produkciju svojevrsni je most koji spaja prepoznatljivi Lukyjev izraz s novim, društveno angažiranim temama, no izraženima suptilno i metaforički te poetski duboko promišljanima. Novo izdanje donijet će njegov pogled na društvo i vrijeme u kojem živimo, ali i potragu za istinom u svijetu laži kojima smo svakodnevno doslovno bombardirani. Singl »Srve od zlata« popraćen je videospotom koji potpisuje PILOTstudio, a koji diskretno otkriva novu fazu Lukyjevog stvaralaštva. Planirana je i koncertna turneja po teatrima ili manjim, komornim prostorima.

anja za najbolja televizijska ostvarenja u protekloj godini

naest nagrada

Zvijezde serije »Pitsburška bolnica«

Tramell Tillman iz serije »Severance«

Britt Lower iz serije »Severance«

Cristin Milioti iz »Pingvina«

Hannah Einbinder i Jean Smart iz serije »Komičari«

Stephen Colbert sa suradnicima

Jeff Hiller iz »Netko negdje«

Upečatljive modne kreacije

Jenna Ortega

Selena Gomez

Sydney Sweeney

Mark Indelicato

Joella

Wendie Malick

LOS ANGELES ›› Na crvenom tepihu Emmyja glumačke zvijezde i celebritiji pokazali su ponajbolje od svog svečanog autfita. Ove godine crvenim tepihom prodefilirale su Cate Blanchett, Jenna Ortega, Sydney Sweeney, Selena Gomez, Chloë Sevingy, Hunter Schafer, Pedro Pascal, Colman Domingo i mnogi drugi. Nama su za oko zapele pojedine kreacije koje su zasigurno obilježile Emmy 2025. Oduševila nas je kreacija Jenne Ortega, koja u doslovnom smislu predstavlja pravi dragulj. Većina glumica odjenula je podosta klasične večernje toalete u duhu »dobrog starog Hollywooda«, no bilo je i onih koje su se odlučile za nešto drukčiji modni izričaj. Kanadska glumica Charlotte Le Bon odlučila se za srebrnu kombinaciju, dok su Sydney Sweeney i Selena Gomez oduševile dio publike crvenim glamuroznim večernjim toaletama. Wendie Malick privukla je pažnju modnim izdanjem koji podsjeća na ono sufražetkinja te skriva i političku, feminističku poruku. Izdanje koje će ostati upamćeno je ono drag kraljice Joelle koja se pojavila kao »inkarnacija« popularne lutkice Labubu.

Kad je riječ o glumcima, bilo je onih koji su se pridržavali elegantnog dresscodea poput Ice T.-ja, ali i onih koji su se odlučili za modno izdanje u boji, kao što je to slučaj s Markom Indelicatom koji se odlučio za žutu boju. Da se zaključiti da je i ovo izdanje crvenog tepiha na dodjeli Emmyja bilo zanimljivo s modnog aspekta.

Sandy URAN

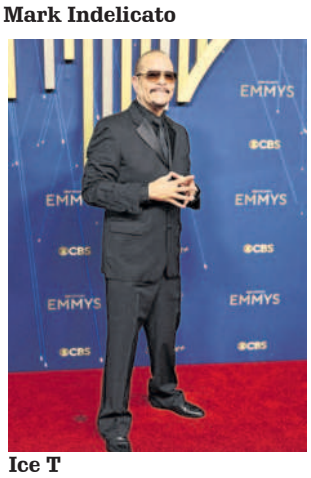

Ice T

Charlotte Le Bon

Rita Ora

PORTO ETNO Najavljeno deveto izdanje riječkog festivala world musica i gastronomije

Novi termin, nova lokacija i besplatan ulaz oba dana

Festival će započeti u petak u 19 sati svečanom paradom koja kreće s Jelačićevog trga, preko Korza do GAT-a na Adamićevom gatu koji će prvi put ugostiti i glazbeni i gastronomski dio programa

Katarina BOŠNJAK

RIJEKA » Ovog će vikenda, točnije u petak i subotu, biti održano deveto izdanje festivala world musica i gastronomije Porto Etno. Ovogodišnje izdanje festivala donosi brojne novosti – novi termin u rujnu, novu lokaciju te besplatan ulaz za sve posjetitelje. Kako je na konferenciji za medije jučer najavio ravnatelj HKD-a na Sušaku Edvin Liverić, Porto Etno će prvi put doploviti u GAT, kompleks na Adamićevom gatu, što ih veseli.

Premijerni nastupi

Sve započinje u petak u 19 sati svečanom paradom koja kreće s Jelačićevog trga, a na kojoj će nastupati pet folklornih društava iz Primorsko-goranske županije, što je rijetka prilika da se u urbanoj sredini vide tradicija i nasljeđe različitih krajeva. Paradu će predvoditi Glazbeno društvo Spinčići, a na smotri folklora na GAT-u nastupit će: FA Zora iz Opatije, FD Poljica iz Krka, KUD Zvir Jelenje, KUD Punat i KD Kornić. Nakon tih nastupa slijedi glazbeni program. Nastupa Unavantaluna iz Italije, ansambl koji svira sicilijansku glazbu u modernom izričaju, a nakon Porto Etno orkestra festivalski dan završit će u Manual klubu DJ setom world musica Asimina Asanofa, odnosno Edina Halitija, na kojem će se skupljati donacije za medicinsku pomoć u Gazi. Sljedećeg jutra odvija se Melting Pot, tradicionalno kuhanje na kojem će se predstaviti čak 15 kuhinja nacionalnih manjina.

Kako je istaknula organizatorica festivala Jelena Tondini, Porto Etno ove godine donosi i glazbu koja će se premijerno izvesti u Hrvatskoj, pa i široj regiji.

– U subotu navečer krećemo s Melinom, grčkom glazbenicom koja je trenutno zvijezda u usponu u world music žanru, a nastupa i Oratnitza iz Bugarske koji sviraju kombinaciju bugarske tradicionalne glazbe, drum 'n' bass i zanimljivih plesnih žanrova, puno elektronike, moćnih vokala i didgeridooa. Ono s čime smo jako zadovoljni da možemo ponuditi publici jest palestinski bend 47SOUL koji će prvi put nastupiti u regiji, a bili su gosti festivala poput Glastonburyja. Oni su začetnici nove vrste glazbe, shamstepa, koji povezuje tradicionalnu arapsku glazbu, suvremenu elektroniku i hip-hop, tako da nas očekuje plesna, ali isto tako i aktivistička priča, kazala je Tondini.

Voices in Etno

Voditelj Porto Etno orkestra Zoran Majstorović istaknuo je kako je opstanak ovog festivala već devet godina iznimno važan za cijelu instrumentalističku scenu na Kvarneru i Istri, a tijekom godina kroz orkestar je prošlo oko 20 glazbenika. Uz vodstvo Zorana Majstorovića (gitara, oud) orkestar čine: Rajko Ergić (bubnjevi), Bojan Skočilić (kontrabas, električni bas), Dorian Cuculić (klavijature), Vanja Vitezić (udaraljke) i Robert Mikuljan (truba). Na programu »Voices in Etno« u sklopu festivala gostovat će etno zbor Čipkice koje će zajedno s kućnim orkestrom izvesti program balkanske glazbe, kao i Ether, odnosno Nikol Ćaćić, mlada glazbenica iz Istre koja će s orkestrom izvoditi većinom svoju autorsku glazbu. To su, kako je Majstorović naglasio, neke nove glazbene suradnje i glazbeni momenti vrijedni pažnje.

David Kristian Wamberger, voditelj GAT-a, poručio je kako je kompleks instaliran upravo da bi se platforma pružila ovakvim projektima te dodao kako im je čast ugostiti nešto ovako originalno i hrabro.

Porto Etno odvija se uz potporu Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije, Ministarstva kulture i medija, Zajednice Talijana Rijeka, Razvojne agencije Porin te Plodina. Više informacija o samom programu dostupno je na web-stranici i društvenim mrežama festivala.

Gastrofešta Melting Pot

U subotu od 11 sati posjetitelji će moći kušati specijalitete iz: Makedonije, Ukrajine, BiH, Italije, Jamajke, Mađarske, Filipina, Slovačke, Albanije, Trinidada i Tobaga, Slovenije, Srbije i Rusije. Nastupit će: Nacionalna zajednica Crnogoraca Rijeka, Makedonsko kulturno društvo Ilinden, Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Udruga naroda BiH, Zajednica Talijana Rijeka i Opatija, Bošnjačka nacionalna zajednica, Riječke Palade, Kulturno društvo Rusina i Ukrajinaca Rušnjak PGŽ, Kulturno umjetničko društvo Sevdah, Demokratska zajednica Mađara Hrvatske – Udruga PGŽ, Matica Slovačka, Zajednica Albanaca PGŽ te Razvojno-integracijskom centar Sveti Vid. Ulaz je besplatan, a cijena bonova za hranu je 4,50 eura.

47SOUL, međunarodni glazbeni kolektiv sa sjedištima u Londonu i Palestini

PRESS

Oratnitza plays STOPAN iz Bugarske

PRESS

Festival su najavili David Kristian Wamberger, Zoran Majstorović, Jelena Tondini i Edvin Liverić

MATEA JURČIĆ

Na Strossmayerovom trgu u Zagrebu preksinoć je održan koncert u čast Gabi Novak, Arsena Dedića i Matije Dedića

Odana počast glazbenim velikanima

ZAGREB » Na Strossmayerovom trgu u Zagrebu preksinoć je održan koncert u čast Gabi Novak, Arsena Dedića i Matije Dedića, neprežaljenih velikana hrvatske kulture. U sklopu jedinstvenog programa održanog pod umjetničkim vodstvom Ante Gele nastupio je čitav niz izvođača koji su pjevali bezvremenske pjesme Gabi Novak, recitirali stihove Arsena Dedića i izvodili jazz kompozicije Matije Dedića.

Strossmayerov trg bio je ispunjen pjesmom, emocijama i sjećanjima na Gabi Novak, Matiju i Arsena Dedića. Više od 60 izvođača – prijatelja, glazbenika i umjetnika – zajedno je s publikom slavilo je život i stvaralaštvo ove jedinstvene obitelji. Na popisu izvođača bili su: Ksenija Erker, Zdenka Kovačiček, Bisera Velentanlić, Tamara Obrovac, Natali Dizdar, Maja Vučić, Darko Rundek, Drago Diklić, Jasna Zlokić, Lea Dekleva, Kristijan Beluhan, Tina Vukov, Ivana Husar, Gita Haydar, Goran Novojec, Ivan Colarić, Renata Sabljak, Vedran Mlikota, Zoran Predin, Goran Matović, Irena Šekez Sestrić, Boilers Quartet, Zagrebački solisti, klapa More, te instrumentalisti među kojima su bili: Kruno Levačić, Davor Križić, Žiga Golob, Vasil Hadžimanov, Saša Mutić, Tonči Grabušić, Henry Radanović i drugi. Bila je to večer puna ljubavi, zahvalnosti i glazbe koja ostaje zauvijek. Zajedno s brojnim građanima u koncertu koji je organizirao Grad Zagreb, uživao je gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević u društvu sa zamjenicima Danijelom Dolenec i Lukom Korlaetom te suradnicima. (NL)

Drago Diklić

MIA ŠLAFHAUZER/PIXSELL

Zdenka Kovačiček

MIA ŠLAFHAUZER/PIXSELL

Gita Haydar

MIA ŠLAFHAUZER/PIXSELL

DNEVNI HOROSKOP

OVAN 21.III. - 21.IV.

Na trenutke ste dosta napeti, uglavnom zbog poslova, ali i problema koji dolaze i izvan posla. Uglavnom ćete to dobro savladavati, ali će vam se zbog toga kvariti raspoloženje. Važno je ići smjerom kojim ste krenuli.

BIK 21.IV. - 21.V.

Pomoć osoba iz neposredne okoline dobro bi vam došla. Pitanje je samo želite li takvu pomoć. Više volite raditi sami i sami donositi odluke, no ponekad to može značiti i pogrešku. Zato bi kroz ovo vrijeme moglo biti i nekih gubitaka i promašaja.

BLIZANCI 22.V. - 21.VI.

Nervoza popušta, a vaš se entuzijazam razbuđuje. Sada se ne treba previše odmarati. Pred vama su poslovi koje treba rješavati jer je moguća i zarada. Što više toga obavite, to će biti bolje. U dobroj poslovnoj situaciji treba se i dosta angažirati.

RAK 22.VI. - 22.VII.

Treba dobro razmisliti o budućim poslovnim potezima. Ne biste se ni sa čim trebali istrčavati, ni o čemu se previše izjašnjavati. Ljubavna situacija se pogoršava, a to će vas dodatno opterećivati. Partneru posvetite pažnju.

LAV 23.VII. - 22.VIII.

Razumno prosuđujete o svemu i zato nemate problema u poslovnoj komunikaciji. Dosta toga uspijevate napraviti. Ne tražite više od onoga što smatrate da zaslužujete. Ne namećete se i radite onako kako smatrate da će biti dobro.

DJEVICA 23.VIII. - 22.IX.

Poslovi idu dobro, ali je potrebno obratiti pažnju na one koji vam možda nisu naklonjeni. Treba se čuvati tračeva, nepovjerenja, na sve treba paziti. Dosta toga sada ovisi o tome kako ćete se postaviti, odnosno ovisi o vašim procjenama.

VAGA 23.IX. - 22.X.

U poslu nailazite na dosta teškoća, a toga će sada biti i u vašem ljubavnom životu. Odnosi sa suradnicima mogli bi se pogoršati, što vam neće koristiti. Ležernost će pomoći. No, pitanje je kako to sada postići.

ŠKORPION 23.X. - 21.XI.

Poslovna situacija nije pretjerano dobra, ali ipak nešto uspijevate napraviti po svojoj želji i u skladu sa svojim planovima. Možda gubite previše vremena na razmišljanja, a trebalo bi se u sve aktivnije uključiti.

STRIJELAC 22.XI. - 21.XII.

Zanima vas sve, ali se u sve ne može ići. Mnoge stvari koje su oko vas željeli bi učiniti boljima. U tome ćete se dosta angažirati, bit ćete puni optimizma, tako da ćete u nečemu i uspjeti. Ljubavna situacija se poboljšava, to će vam donijeti radost.

JARAC 22.XII. - 20.I.

Raspoloženje će vam se poboljšati, no uglavnom zbog onoga što se događa na poslu. Manje je konflikata i zato ste mirniji. Međutim, emocije će vam stvarati probleme i u tome ćete se pokušati što bolje snaći.

VODENJAK 21.I. - 18.II.

Nadate se novim uspjesima jer ste uvjereni kako ste uložili dosta napora, pa zato mora biti i rezultata. No, moguća su i razočaranja, pa i gubitak energije i volje. Toga se treba paziti.

RIBE 19.II. - 20.III.

Dosta ćete raditi premda ćete imati dojam kao da malo toga uspijevate napraviti. Pokušajte se koncentrirati na jedan posao i to dovršiti, a tek kad taj posao dovršite, krenite na nešto drugo.

FENIKSOV SUDOKU

3					7		5	9
6		8	3					
			1				6	
1			8			4	3	
	4	2			3			8
	1				9			
					4	5		2
5	6		2					7

RJEŠENJE

FENIKS ENIGMATSKI MAGAZIN

7	4	9	1	8	2	3	6	5
2	1	5	4	3	6	7	8	9
6	8	3	9	5	7	4	1	2
8	9	6	3	1	5	2	4	7
1	7	2	6	4	9	5	3	8
5	3	4	2	7	8	9	5	1
9	2	7	5	6	4	1	2	3
4	6	8	7	9	3	8	7	6
3	5	1	8	2	1	6	9	4

Dogodilo se na današnji dan

Umrla je operna diva Maria Callas

Wikipedija

Operna pjevačica grčkoga podrijetla, Maria Callas, rođena je New Yorku 2. prosinca 1923. godine, a preminula je u Parizu 16. rujna 1977. godine, zabilježeno je u biografskoj građi. U potonjoj piše da je studirala na konzervatoriju u Ateni i ondje debitirala 1938. godine sa samo petnaest godina. Kao sopran proslavila se kreacijama glavnih uloga u Verdijevim, Donizzettijevim i Puccinijevim operama. Glasom neobičnog opsega i volumena, te izvanrednom vokalnom tehnikom i sposobnošću da se uživi u različite dramske likove i vokalne stilove, ostvarila je mnoštvo jedinstvenih kreacija i potaknula obnovu mnogih zaboravljenih opera. Znamenita primadona druge polovice 20. stoljeća prvi put je snimala još 1949. godine. Snimke arija iz Bellinijeve »Norme« i »Puritanca« i Wagnerove opere »Tristan i Izolda« najavile su svjetsku zvijezdu, premda je njezina atenska karijera bila stara već deset godina. U tim se godinama dospjela proslaviti i s Beethovenovim »Fideliom« i Puccinijevom »Sestra Angelika«, te ulogama u njemačkoj operi i opereti za ratne okupacije Grčke. Mariu Callas su i obožavali i osporavali, a niti jedan njezin javni ili privatni potez nije prošao neprimjećen. Poznata je po svom citatu: »Prvo ću izgubiti težinu, onda ću izgubiti glas, a onda ću izgubiti Onassisa«. Posmrtno je nagrađena nagradom Grammy, piše u materijalima. Redatelj Pablo Larraín u svom filmskom uratku »Maria«, u kojem naslovnu ulogu tumači Angelina Jolie, savršeno je opisao njene posljednje dane života, u kojima se operna diva prisjeća svoje majke i traumatične mladosti, svog prvog muža, te velike nesretne ljubavi Aristotela Onassisa, koji joj je slomio srce oženivši nekadašnju prvu damu SAD-a Jacqueline Kennedy. Film je estetski vrlo dojmljiv, te na osebujan način prepričava život nesretne primadone. (S. U.)

DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

DHMZ www.meteo.hr

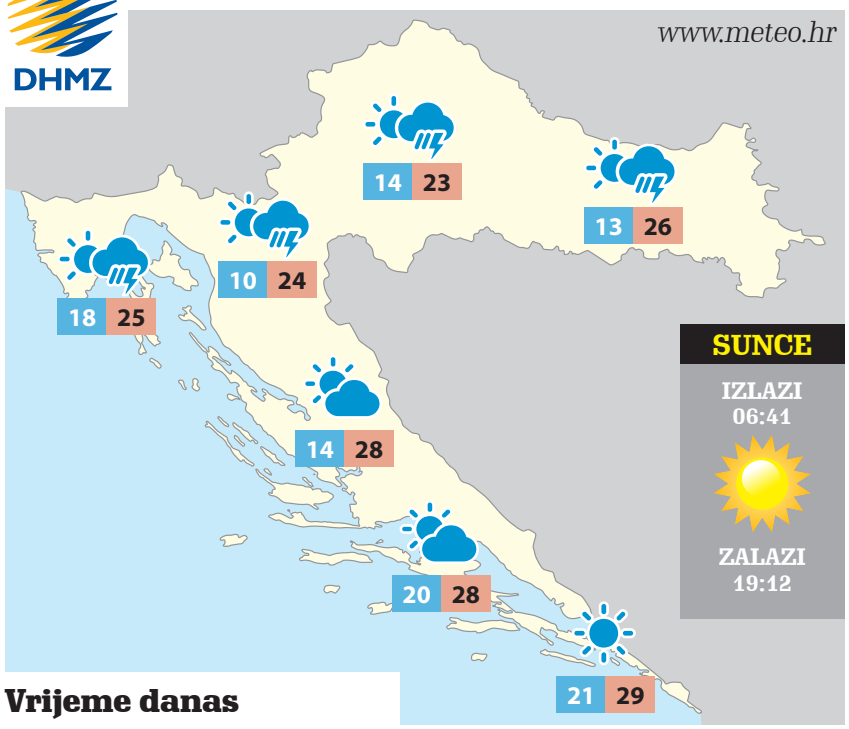

Vrijeme danas

Sa sjevera postupno naoblačenje, uglavnom od sredine dana u unutrašnjosti i na sjevernom Jadranu mjestimice kiša, ponegdje i u obliku izraženih pljuskova s grmljavinom. U Dalmaciji sunčanije i većinom suho. Još ujutro u unutrašnjosti lokalno može biti magle. Vjetar slab do umjeren jugozapadni, poslijepodne će zapuhati prolazno jak sjeverni i sjeveroistočni.

Sljedeća 3 dana

U srijedu djelomice sunčano, još u noći i ujutro s više oblaka, lokalno i malo kiše. Od četvrtka sunčano, ujutro po nizinama ponegdje s maglom. Vjetar u srijedu do umjeren sjeverozapadni, zatim većinom slab. Umjerena i jaka bura, podno Velebita s olujnim udarima postupno će slabjeti te u četvrtak okrenuti na sjeverozapadni vjetar. Dnevna temperatura u porastu, a jutra na kopnu razmjerno svježa.

MJESEČEVE MIJENE

21. 9.	30. 9.	7. 10.	13. 10.
21:54	00:54	04:48	19:13

FENIKSOVA SKANDINAVKA

AUTOR: QUEEN	IZLUČINA ŽLIJEZDA ZNOJNICA	RIJEKA U SREDNJOJ EUROPI (ELBE)	MUŽAR, STUPA	CRTICA U PISANJU	OSIJEK	AMERIČKI REDATELJ, ROBERT ("DESPERADO")	UGAŠENI LITAVSKI NOGOMETNI KLUB	NAŠ BIVŠI TENISAČ, LOVRO	FENIKS	EDWARD NORTON	PRILOG; UISTINU, ZBILJA	TREĆI OD 4 VELIKA STAROZAVJETNA ŽID. PROROKA	NOVOZELANDSKA PTICA ZAKRŽLJALIH KRILA
UREZANA ILI UKLESANA ZLATNA SLOVA U KAMENU									PARADNI KONJ U SINJSKOJ ALKI / UZVIK BOLA				
AMERIČKA HUMORISTIČNA SERIJA S LUCY HALL													
MONGOLSKI NOMAD, AVAR					STABLA / INTERVAL OD 4 DIJATONSKA STUPNJA (GLAZB.)					"ISTOČNOEUROPSKO VRIJEME" / REDATELJ HERZOG			
AMERIČKA GLUMICA NA SLICI ("TELEVIZIJSKA POSLA")													
			ALKOHOLNO PIĆE OD GROŽĐA						MORALIST / AMERIČKA GLUMICA, TERI ("TOOTSIE")				
			NIŽI TURSKI PLEMIĆ					GALAMA, DERNJAVA / ROKER REED					
			BOKSAČ ČAGAJEV								EVA LONGORIA / "OLIMPIJSKE IGRE"		
			TELUR				AURA, NIMBUS, SVETOKRUG / ZAMBIJA						
			NADIMAK TALIJANSKE NOGOMETNE REPREZENTACIJE									UGLJIK	

RJEŠENJA: ZLATOREZ, EDEK, NA VISOKOJ NOZI, OBAR, DRVA, IEV, JANE KRAKOWSKI, VINO, ETIK, AGA, GRAJA, RUSLAN, EL, TE, OREOLA, AZZURRI, C.

MATJAŽ KEK Najtrofejniji trener u povijesti HNK Rijeka i aktualni izbornik Slovenije o aktua

Victor Sanchez sa sobom mirnoću i štih velikih kl

Sanchez je drugačiji tip trenera od Đalovića. Zarazna energija Đalovića nosila je Rijeku prošle sezone. Sanchez je pak s Olimpijom napravio vrhunski posao i osvojio prvenstvo. Na kraju nije došlo do produženja ugovora zbog nekih drugih stvari, a ne onoga što se događalo na igralištu - rekao je Kek

RIJEKU ČEKA ZANIMLJIVO RAZDOBLJE SEZONE - Matjaž Kek

REUTERS

Ivan VOLARIĆ

RIJEKA Prije tjedan dana Matjaž Kek navršio je 64. godine. Na Kantridu je stigao nedugo nakon što je zakoračio u zlatne pedesete, ubrzo je osvojio i prve trofeje, odradio na klupi antologijsku utakmicu protiv Stuttgarta pa u konačnici Bijele odveo do povijesne duple krune. Bilo je to prije osam godina... Vrijeme leti. Možda najtrofejniji trener u povijesti HNK Rijeka više ne ruši rekorde na bicikli kod uspona na Učku, ali još uvijek je kirurški brz i precizan kada treba secirati nogometne teme. Sloveniju, Rijeku, HNL... Kekova Slovenija otvorila je kvalifikacije za SP remijem protiv Švedske i porazom od Švicarske.

- Protiv Švedske je bila dobra utakmica, igrali smo posebno dobro u nastavku iako smo izjednačili tek u 90. minuti. U Baselu smo izgledali loše. Ne brine me toliko rezultat, može se izgubiti u Švicarskoj. Međutim, način na koji smo izgubili nije bio dobar. Skupina je teška. Kosovo je pobijedilo Švedsku, Švicarska je prva nakon dviju domaćih pobjeda. Sada nas u listopadu čeka mjesec istine. Ako budemo izgledali kao protiv Švicarske, onda to ne sluti na dobro - govorio je aktualni slovenski izbornik koji je uoči ovog kvalifikacijskog ciklusa angažirao jednog riječkog stručnjaka. Fausto Budicin postao je pomoćni trener u Kekovu stožeru. To je stara ideja koja se realizirala ovoga ljeta.

- Fausta znam dugo, razgovarali smo nekoliko puta o suradnji, a posebno u trenutku kada je Cesar otišao u Maribor i kada je drugi analitičar otišao u Poljsku. Morali smo reagirati. Neke opcije koje su bile u Sloveniji su bile zauzete. Fausto je svojim radom ranije, posebno u Goztepeu kod Mancea, pa i sadašnjim radom u stožeru opravdao taj angažman iako posljednji rezultati nisu bili OK.

> *Rijeci se dogodilo da su glavni igrači, koji su nosili momčad do duple krune, upali u probleme s manjim ozljedama ili s težim ulaskom u optimalnu formu pa se onda to odrazilo na rezultate*
>
> Matjaž Kek

Victor Sanchez

V. KARUZA

Budicin je svojedobno igrao u Olimpiji pa nije »padobranac« u slovenskom nogometu?

- Bio je kapetan Olimpije. Poznato je ime, ali na kraju krajeva, što danas znače Rijeka ili Ljubljana?

Svake godine isto

Iza Rijeke je sezona koja je idealno završila, a onda je nakon toga došlo do pada ne samo na planu rezultata, već u prvom redu na planu - igre. Nije to od početka ove sezone više bila ona energetski jaka »đalovićevska Rijeka«. Smjena trenera u tom smislu nije iznenađenje. Kako na to gledate?

- Postavili ste pitanje i dali - odgovor. Dogodilo se nešto što je uobičajeno u nogometu, a posebno nakon onako visokoenergetske potrošnje. Rijeka je napravila fantastičan rezultat osvajanjem duple krune, ali na jedan način koji rauba čovjeka. Uslijedila je kratka pauza pa su se pojavili interesi pojedinaca koji su počeli razmišljati kako materijalizirati sve to što su napravili. Meni to nije ništa sporno i čudno. Istina, to je malo teže popratiti za navijače i upravu. Rezultati posljednjeg kola pokazuju da se ništa još nije dogodilo. Zamijenila se struka u klubu. Sanchezu će sigurno trebati vremena da sve to pohvata. Rijeci se dogodilo da su glavni igrači, koji su nosili momčad do duple krune, upali u probleme s manjim ozljedama ili s težim ulaskom u optimalnu formu pa se onda to odrazilo na rezultate.

Đalović se u nekoliko navrata (ne)izravno požalio na dovedene igrače, odnosno na prijelazni rok. Uostalom, velika većina njih je sakupila relativno skromnu minutažu ove sezone?

- Svake godine isto! Dovedeni su igrači za koje je riječka struka procijenila da mogu pomoći. Ne možeš sada reći da je prije dva mjeseca sve bilo OK, a sada nije ništa OK. Neki igrači trebaju više vremena za aklimatizaciju. Po meni veći je problem nositelja igre koji su u visokom postotku ostali, a nisu na razini iz prošle sezone. Opet, meni je to normalno. Sada je završio prijelazni rok i neki osobni interesi za višim i bolji, što je opet normalno, stavit će se na stranu i mislim da će sve to ići na bolje. A tko će se pokazati da je pojačanje, a tko ne, to će pokazati vrijeme. Rijeka teško može pogoditi igrača koji će odmah biti pojačanje i nositelj igre poput Fruka, Radeljića, Petroviča ili Zlomislića. Možda su rezultati, remiji protiv Varaždina ili Lokomotive, malo kritičniji. Opet, u Europi su dosegnuo Konferencijsku ligu što je realna opcija i što si morao napraviti s obzirom na ždrijeb. A u prvenstvu... Vidio sam utakmicu u Splitu gdje je Rijeka opet imala onaj pravi gard. To mi pokazuje da je veći problem bio mentalni nego nešto drugo. Međutim, teško nakon onakve sezone možeš odmah biti optimalan. Sada Rijeku čeka zanimljivo razdoblje sezone. Ne smiješ puno zaostati u domaćem prvenstvu, a Europa je veliki izazov. Mislim da će se sada to smiriti i doći na svoje.

Prilagodba trenera

Imali ste prilike često pratiti utakmice Olimpije i rad novoga trenera Rijeke Victora Sancheza. Prvi dojam je da je u pitanju potpuno drugačiji tip trenera u odnosu na Đalovića?

- Slažem se, Sanchez je drugačiji tip trenera od Đalovića. Zarazna energija Đalovića nosila je Rijeku prošle sezone. Sanchez je pak s Olimpijom napravio vrhunski posao i osvojio prvenstvo. Na kraju nije došlo do produženja ugovora zbog nekih drugih stvari, a ne onoga što se događalo na igralištu. Sigurno da treba vrijeme za prilagodbu trenera na okolinu, ali i okoline na trenera. Teško navijači mogu zaboraviti Đaleta koji je skupa s Upravom i predsjednikom zarazio sve skupa u pozitivnom smislu. Dobro je pritom razvijao igrače. Međutim, život trenera je takav, ne možeš živjeti u prošlosti... Sanchez mora dobro upoznati svoju ekipu. Neće se igrati na sličan način. Ljudi iz struke Rijeke su odabrali Sancheza i sigurno da su do sada puno puta više pogodili nego promašili trenera za Rijeku. Sanchez sobom donosi mirnoću i štih velikih klubova u kojima je igrao i radio, no treba vremena. Europa i prvenstvo će pokazati u kojem smjeru će to ići. Vjerujem da će to sada, kada se završio prijelazni rok, izgledati dobro.

REUTERS

ROONEY KRITIZIRAO AMORIMA

Najbolji strijelac u povijesti Manchester Uniteda Wayne Rooney oštro je kritizirao trenera Rubena Amorima nakon poraza od gradskog rivala Manchester Cityja (3:0), kazavši kako se ne vidi nikakav napredak u igri »Crvenih vragova«.

- Od studenoga slušamo trenera kako govori da ima jasnu ideju o tome kako bi United trebao igrati. Trebao bi priznati da je sada stanje još gore - rekao je Rooney.

Šteta što nismo mogli voziti kako smo htjeli, ali svi imamo pravo na prosvjed. Ljudi koji su prosvjedovali u korist Gaze imaju svoje razloge. Tražili su vidljivost i to razumijem

Jonas Vingegaard

alnom trenutku Bijelih

n donosi lubova

Predsjedniku treba vjerovati

Mislite li da su te višemjesečne priče o promjeni vlasništva u klubu utjecale na izvedbu momčadi na travnjaku kao što je to naslućivao Đalović uoči odlaska s Rujevice?

- Duže vrijeme to već traje, a sada se intenziviralo. To u jednu ruku može značiti samo da se ide na bolje i da će možda biti više ulaganja u ekipu. Klub je tako posložen da ne vjerujem da će promjenom vlasnika doći do nekih drastičnih promjena. E sad, prodaja kluba... Gledam to više na način da se Damir Mišković umorio. Čovjek je 13 godina unutra, puno je tu neprospavanih noći i upitnika, a u nogometu se moraš potvrđivati iz dana u dan. Puno je na ovim prostorima stranih investitora u nogomet koji pokušavaju postaviti neke stvari na mjesta koja nama nisu baš razumljiva. U Sloveniji ima puno klubova sa stranim vlasnicima. Celje je s jedne strane jako lijepa priča s dobrom perspektivom, a onda s druge strane imamo i neka nepotvrđena invesiticijska ulaganja. Miškoviću treba vjerovati da će napraviti sve dobro za svoj klub. Njegove procjene su se puno puta na prvu činile nerazumljive pa su se na kraju pokazale kao logične i razumljive. E sad, može li ta priča »kupi-prodaj« ostaviti traga na igračima? I to bi bilo ljudski. Briga navijača što će biti s našim klubom, naglašavam našim, sigurno može donijeti neku nervozu - rekao je Kek.

Damir Mišković na prijemu u Županiji

PGŽ

Ivica Lukanović, Damir Mišković i Marko Boras Mandić

Primorsko-goranski župan Ivica Lukanović i predsjednik Županijske skupštine Marko Boras Mandić sastali su se s predsjednikom HNK Rijeka Damirom Miškovićem u prostorijama Županije, a susret je protekao u konstruktivnom ozračju, uz teme o aktualnim sportskim rezultatima te budućoj suradnji.

Naglasak je stavljen na podršku razvoju omladinskog pogona kluba, a u svjetlu sezone u kojoj je osvojena dvostruka kruna, župan i predsjednik Skupštine najavili su konkretnu financijsku nagradu kao oblik priznanja za vrhunske sportske rezultate.

Đalović nije dugo čekao na novi posao, pobjedom je debitirao na klupi Maribora?

- Kada napravši dobar posao kao što je on napravio u Rijeci, zajedno sa svojim stožerom, onda se to čuje i vidi. Ne čudi brza reakcija kao što se dogodila od strane Maribora. Maribor je veliki klub u slovenskim okvirima, ali u jednoj tranziciji s vlasnicima. Već su potrošili trenere, jednog uspješnog provjerenog i dva mlada. Đalović treba svoje vrijeme, ali i selekciju igrača koja će moći pratiti tu njegovu energiju. Krenuo je s pobjedom, ali u igri to nije ni izdaleka bilo tako. Treba vremena, bit će uskoro stanka, a Đalovićev način igre traži spremnog i mentalno jakog igrača. U Maribor je došlo puno igrača koji nisu adaptirani na okolinu. To je jedna priča koja će tražiti strpljenja i vremena, a Maribor kao nogometna sredina ne čeka dugo i traži rezultat koji zadnjih godina nije onakav kakav bi svi željeli - poručio je Kek.

Dinamo dobio upozoravajuću pljusku, Gorica zasluženo slavila

S. MIDŽOR/PIXSELL

NEVJERICA - Gabriel Vidović i suigrači nakon velikog kiksa

Hajduk i Fenerbahče modri trenutak istine

Sve je došlo u trenutku kad momčad čeka težak raspored na domaćoj i eurosceni, u subotu igra veliki derbi u Splitu, a već za četiri dana u Zagreb dolazi Fenerbahče na otvaranju Europske lige

RIJEKA Nije trebalo dugo čekati da se dogodi ono što je učinilo prošlu sezonu HNL-a nikad zanimljivijom i izjednačenijom. U šestom kolu nisu pobijedili ni Dinamo, ni Hajduk niti Rijeka, očekivano i glavni favoriti i protagonisti uvijek najpraćenijeg domaćeg loptačkog natjecanja. Hajdukov posrtaj u Varaždinu pritom nije toliko iznenađujući budući da se sastav Nikole Šafarića već sada prometnuo u najvećeg izazivača Velikoj četvorci, a Rijeka proživljava turbulencije nakon »zamjene« trenera i lošeg ulaska u prvenstvo. A Dinamo? Jako veliki kiks već na startu i u predvečerje najvećeg hrvatskog derbija na Poljudu. Jasno da su Splićani sve dočekali sa zadovoljstvom i trljajući ruke, jer obje momčadi na vrhu ljestvice dijeli samo gol-razlika. I Bijelima s Rujevice sigurno odgovara sporiji korak Modrih u novonastaloj situaciji kad Osijek i Rijeka imaju više nego duplo manje bodova na sedmom, odnosno osmom mjestu. No, tek se ulazi u završnicu prve četvrtine prvenstva.

Tragičar

Nakon povijesne, prve pobjede Gorice u Dinamovom dvorištu ostaje pitanje je li to bio samo jedan loš dan Kovačevićevih igrača ili je u pitanju i malo dublji problem. Pogotovo jer je Gorica u potpunosti neutralizirala igru najtrofejnijeg domaćeg kluba, otupila mu oštricu i razbila svaku ideju. Do te mjere da je Dinamo, poglavito u prvom poluvremenu, bio neprepoznatljiv, a onda kad je trebalo »gasiti požar« u ulozi privremenog spasitelja opet se pojavio Sandro Kulenović, nakon čega je Luka Stojković napravio prekršaj zbog kojeg je na kraju i zaplakao. Postao je tragičar u lovu na izjednačenje (62'), a kasnije se ispričao navijačima uz emotikon plavog srca.

- Uspavano smo ušli u utakmicu, a sve što se negativno trebalo dogoditi po nas se i dogodilo. Na kraju se Gorica dobro branila, a kod nas rasla nervoza. Teško je bilo s igračem manje, nažalost nije išlo - ustvrdio je Mario Kovačević dodajući: - Čeka nas Hajduk na Poljudu, najteža utakmica, ali možda i bolje da je tako. Vjerujem svojim igračima.

Pljuska

Dinamo je, dobivši pljusku, zakazao potpuno u svim segmentima, šupljikavo je bilo u obrani, ali izostala je prepoznatljiva energija. Ljubičić, Mišić i Villar su pomalo

D. KOVAČEVIĆ

Sve što se negativno trebalo dogoditi po nas se i dogodilo. Na kraju se Gorica dobro branila, a kod nas rasla nervoza. Teško je bilo s igračem manje, nažalost nije išlo

Mario Kovačević

drijemali, odigrali sporovoznu utakmicu, jednako kao i Lisica i Beljo u napadu. Kulenović je nakratko promijenio krvnu sliku momčadi, ali onda se dogodilo isključenje.

Sve je došlo u trenutku kad momčad čeka jako težak raspored na domaćoj i eurosceni. U subotu je na rasporedu veliki derbi u Splitu (17 sati), a već za četiri dana u Zagreb dolazi Fenerbahče na otvaranju Europske lige. Dinamo je potom domaćin Slaven Belupu pa gostuje kod Maccabija Tel Aviv.

Već nakon prvih dviju utakmice bit će jasniji kurs i pravo stanje modre momčadi. Jer Modrima je neočekivano puno problema stvorila momčad koja deset puta manje vrijedi (7,7/70,45 milijuna eura).

Denis FRANČIŠKOVIĆ

Turopoljci proslavili pobjedu, predsjednik Črnko otišao

Igra izabranika Marija Carevića, među kojima je dosta bivših igrača Šibenika, pobrala je simpatije, prije svega zbog pristupa utakmici, ali i načina na koji su zadali Modrima dva bolna udarca. Nakon utakmice bila je to večer podijeljenih emocija, u svlačionici se slavilo uz neslužbenu himnu »Imamo bekove, imamo halfove, imamo forove, što daju golove! Hoćemo golove, hoćemo pobjede, hoćemo titulu, još ove godine!«

S druge strane dugogodišnji predsjednik kluba Nenad Črnko iznenadio je objavom kako odlazi s te funkcije nakon 30 godina. Pritom je istaknuo kako klub za koji dan postaje sportsko dioničko društvo.

»U svojoj povijesti nikad klub kojem sam bio na čelu nije ispao u niži rang, a uoči utakmice sam konstatirao kako je ovo jedini

Ž. HLADIKA/PIXSELL

Nenad Črnko

veliki klub i stadion u velikih sedam godina HNL-a na kojem nismo ostvarili pobjedu. Netko je to gore čuo i pomogao da napravimo taj posljednjih korak...«, stoji u objavi bivšeg čelnog čovjeka.

HAOK Rijeka prva na turniru u Mostaru

Mia Volarić: graditi pobjednički mentalitet

HAOK RIJEKA

Odbojkašice Rijeke s trenerima Sanjom Popović, Filipom Lavićem i Igorom Lovrinovim

RIJEKA Odbojkašice Rijeke pobjednice su 3. Međunarodnog turnira prijateljstva u Mostaru. Riječanke su do prvog mjesta stigla pobjedama 2:1 nad SOK Mostarom, 2:1 nad Goraždem te na kraju 3:0 nad Albatrosom, prvoligašem iz Crne Gore u čijim je redovima ove sezone i Riječanka Tamara Popić.

Upravo je pobjeda protiv ekipe iz Herceg Novog možda i najvrjednija jer se radi o klubu koji je prošle sezone stigao do polufinala crnogorske Superlige.

- Imale smo dosta naporan uvodni dio priprema, puno smo radile na fizičkoj spremi s našom novom kondicijskom trenericom Milanom Štimac. Tako da nam je dobro došao ovaj turnir jer smo osjetile loptu. Pokazale smo puno dobrih stvari što je važno, ali došle su i do izražaja neke stvari na kojima još moramo poraditi do početka prvenstva. Bitno je da gradimo pobjednički mentalitet od prvog dana priprema - govori kapetanica HAOK Rijeka i libero ekipe Mia Volarić.

Najboljom igračicom turnira proglašena je srednja blokerica Rijeke Barbara Ljubez, a svoje povratničke utakmice u dresu kluba s Trsata odigrala je tehničarka Sara Barać.

Turniru je prisustvovao i Igor Arbutina, izbornik hrvatskih odbojkašica, kojemu je trenerica Rijeke Sanja Popović ujedno asistentica u reprezentaciji. Popović je na ovome turniru imala isključivo ulogu trenerice, iako će ove sezone ponovo »uskakati« i u teren. Prva liga starta 4. listopada, kada će Rijeka ugostiti CRO Team, iako se rezultati s tom ekipom neće računati jer se radi o programu Hrvatskog odbojkaškog saveza namijenjenom razvoju perspektivnih mladih odbojkašica.

U drugom kolu je Rijeka slobodna, pa joj sezona praktički počinje tek 18. listopada kada će na Trsatu ugostiti drugu ekipu Mladosti.

- Sara je veliko pojačanje i u terenu i van njega jer donosi veliku sigurnost u ekipu. Nova sezona? Mislim da svakome tko nosi dres Rijeke imperativ moraju biti pobjede. To nam je cilj ove sezone jer želimo ući u Superligu. Ekipa je spremna, kostur je ostao isti od prošle sezone, a dobili smo pojačanje u vidu Sare Barać. Spremne smo boriti se za Superligu, iako i u Prvoj ligi ima dosta ekipa koje su se pojačale, ali mislim da s ovakvim treninzima i radom bez problema možemo ostvariti svoj cilj - dodaje Volarić.

Sportska direktorica Ivana Miloš Prokopić najavila je i moguća pojačanja prije početka, ali i tijekom sezone.

- Svakako bi nam to dobro došlo, iako mislim da smo već sada puno uigranije u odnosu na prošlu sezonu. Puno se bolje poznajemo - zaključuje Mia Volarić. (K. B.)

UKRATKO

KINEZI NA ZAMETU

RIJEKA Kada već nema ligaških utakmica u Rijeci, rukometaši Zameta večeras gledateljima serviraju onu međunarodnu, igraju sa selekcijom Kine koju vodi dugogodišnje poznato hrvatsko rukometno ime Nenad Zvonarek. Nastavak je to lijepe tradicije po kojoj naš stručnjak dovodi na Zamet kineski sastav.

Zamećani su proslavili pun pogodak na premijerligaškoj premijeri u Osijeku, večerašnja utakmica koja počinje u 19.30 sati je prilika za novo uigravanje momčadi trenera Mladena Prskala koja u idućem kolu gostuje u Metkoviću. (I. D.).

RUKOMETAŠICE KRENULE S PRIPREMAMA

ZAGREB Nakon punih pet mjeseci i susreta dodatnih kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo, hrvatska ženska rukometna reprezentacija ponovno je na okupu kako bi se pripremila za turnir u Češkoj. Okupljanje je bilo u Zagrebu odakle je reprezentacija produžila put do Preloga. Tu će boraviti i trenirati do četvrtka kada putuje u Češku na turnir u Chebu.

- Veselimo se jer imamo pripremni turnir što nismo imale u posljednje vrijeme. Jako mi je žao što nismo kompletne da možemo točno vidjeti gdje smo i što smo. Žao mi je što nam cure ne mogu pomoći, ali vjerujem da će svi koji su tu dati sve od sebe. Dobro je da imamo tu mlade cure da vidimo koliko nam mogu pomoći. Ovo je dobar test da vidimo gdje smo i šta smo, nadam se da ćemo izvući najbolje iz tih utakmica, rezultat nije možda najbitniji, nego forma i struktura - kazala je Dajana Milosavljević.

U petak Hrvatska od 20 sati igra protiv domaćina Češke. Dan kasnije u istom terminu igra se protiv Norveške, a u nedjelju u 13 sati protiv Turske.

LIGA PRVAKA Na programu najelitnijeg klupskog nogometnog nad

Igor Tudor ugošćuje N

Zadovoljstvo je domaćih ljubitelja nogometa da se u velikoj ćakuli uvijek čuju i hrvatski glasovi, u goste Igora Tudora, kormilara Juventusa, sa svojom Borussijom Dortmund dolazi Niko Kovač, u reprizi finala iz 1997. kada su u Žuto-crni s 3:1 torpedirali Juve u Münchenu

REUTERS

MOTIV VIŠE - Igor Tudor

Igor DUVNJAK

RIJEKA Na velikoj nogometnoj pozornici ide se »iz melodije u melodiju«, bolje rečeno iz hita u hit, nakon svakog velikog slijedi onaj još veći. Početak prvenstava u Ligama petice je zagrijavanje, a danas počinje otimanje za uspjehe u Ligi prvaka, najvećem magnetu za ljubitelje nogometa diljem planete. Svaka čast ljetnom Svjetskom klupskom prvenstvu, ali taj odlazak u SAD je klubovima nakon LP-a bio kao poziv na večeru nakon što ih je u svom stilu nezaboravni Ive Bujan i najeo i napio.

Večeras podizanje zastora na velikim nogometnim pozornicama najavljuje raznorazne bombastične izvođače, poslastica je na ovom bogatom nogometnom švedskom stolu za sve gušte, neutralni navijači trljaju ruke, a navijači klubova sudionika strepe i žive u nadi. Vrijedi to za očekivano i za Realove simpatizere, koji vječno moraju biti europski prvaci, nije ih briga što stiže bivši europski prvak Marseille, »Blancosi« priznaju jedino pobjede.

Zadovoljstvo je domaćih ljubitelja nogometa da se u toj velikoj ćakuli uvijek čuju i hrvatski glasovi, nije izuzetak ni ova premijera, konkretno dva hrvatska velikana, u goste Igora Tudora, kormilara Juventusa, sa svojom Borussijom iz Dortmunda dolazi Niko Kovač, u reprizi finala iz davne 1997. godine kada su u Žuto-crni s 3:1 torpedirali Juve u Münchenu.

MINSKO POLJE
Gostima je pak Italija »minsko polje«, tu su izgubili pet od proteklih šest utakmica, posljednju prošle sezone u Bologni (1:2) za jedinu pobjedu Bolonjeza u skupini

David i Bremer

Juventus je s njemačkom momčadi, osim onog nezaboravnog doživio još samo jedan poraz, matirao ih je tri puta više, ali činjenica da mu večeras na Allianz Stadium dolazi još nepobijeđena momčad Bundeslige (dvije pobjede i remi) kojoj za dva boda odmiče samo lider Bayern, dosta govori. Gostima je pak Italija »minsko polje«, tu su izgubili pet od proteklih šest utakmica, posljednju prošle sezone u Bologni (1:2) za jedinu pobjedu Bolonjeza u skupini.

Juve pak doma na startu LP-a ne zna za poraz, u 14 nastupa ostvario je čak 11 pobjeda uz tri remija, ali i gosti znaju startati (3 pobjede, 1 poraz, 0:2 s PSV-om sezone 2023/24.) u ovim najnovijim sezonama. Ne zna se tko je od potencijalnih matadora i onaj pravi, domaćni se tako nadaju nekoj od repriza Jonathana Davida koji je dao sedam golova u zadnjih devet utakmica u Ligi prvaka u prošloj sezoni. No, cipela glavu čuva, u nogometu je to obrana, ona je u bombastičnoj pobjedi nad Interom ipak kapitulirala tri puta. Oči u Staroj dami su stoga uprte u Bremera, komandanta obrane koji se nakon teške ozljede koljena vratio u sastav, naravno da je ime

Raspored

Danas (21): Athletic Club - Arsenal (18.45), PSV - Union Saint-Gilloise (18.45), Benfica - Qarabag, Juventus - Borussia Dortmund, Real Madrid - Marseille, Tottenham - Villarreal.
Srijeda (21): Olympiakos - Pafos (18.45), Slavija Prag - Bodo/Glimt (18.45), Ajax - Inter, Bayern - Chelsea, Liverpool - Atletico Madrid, PSG - Atalanta.
Četvrtak (21): Club Brugge - Monaco (18.45), Kopenhagen - Bayer Leverkusen (18.45), Eintracht Frankfurt - Galatasaray, Manchester City - Napoli, Newcastle - Barcelona, Sporting - Kairat.

Luka Modrić golom za pobjedu Milana nad Bolognom postao najstariji strijelac v

Nadam se da me više neće podsjećati na godine

RIJEKA Luka Modrić, slavni hrvatski as svjetske klase ide doslovno »iz melodije u melodiju«, toliko da je golom za pobjedu Milana nad Bolognom (1:0) u 61. minuti podsjetio na nezaboravnu grupu Ricchi e Poveri, bacio je u trans domaće navijače koji su mu zapjevali »sara perche ti amo« (bit će jer te volim), refren hita iz 1981. godine. Luka je Talijane dodatno vratio u povijest, postavši najstariji strijelac veznjak svih vremena Serie A, znatno stariji no švedski doajen Niels Liedholm. Modrić je poentirao s 40 godina i pet dana,a prethodnik iz slavnog trokuta Gre-No-Li (Green - Nordahl - Liedholm), kasnije trener i Falcaove Rome, 26. ožujka 1961. godine za Milan zabio je Interu s 38 godina i 169 dana na leđima. Modrić je i među šestoricom lige koji su dali gol u četrdesetim godinama života. Najstariji je bio Zlatan Ibrahimović, koji je bio strijelac s 41 godinom i 166 dana za Milan protiv Udinesea u ožujku 2023. godine.

- Bio je ovo odličan način za proslavu, a ja se nadam da me ljudi više neće podsjećati na to koliko imam godina - rekla je hodajuća hrvatska legenda po svom prvijencu za Rossonere.

Prije sedam dana, u 190. nastupu u hrvatskom dresu i pobjedi 4:0 nad Crnom Gorom, Modrić je proslavio 40. rođendan. Estete nogometa se ne prestaju diviti kako neprestalno odigrava »desnom vanjskom« kao zadarski sugrađanin, legendarni Joško Skoblar. Tek za promjenu, sada je zabio »unutarnjom« na sjajnu povratnu loptu belgijskog reprezentativca Alexisa Saelemaekers s ruba šesnaesterca. Gol je vrh te ledene sante, Modrić je, naime, u Milanu kao i u Realum a da o našoj reprezentaciji ne govorimo, »transformator« kroz koji prolaze sve akcije. Ono dijete koje je u danima granatiranja Zadra 1992. godine tiho ušao u svijet nogometa da postane legenda, onako u svom stilu, ne zaboravlja asistenta.

- Bilo je lako zabiti nakon odlične lopte Saelemaekersa, njemu idu zasluge. Najvažnija je ipak pobjeda. Mislim da smo se odlično borili kao momčad. Siguran sam da će nam iz utakmice u utakmicu rasti samopouzdanje. Također, vjerujem da ćemo biti još bolji kad se međusobno budemo više razumjeli na terenu.

Saelemaekers, 26-godišnjak, igra s Lukom i divi mu se.

- Modriću pripadaju sve zasluge za pogodak. Kao klinac sam gledao njegove utakmice, a sad igram s njim u istoj momčadi, to je kao u snu. On je fantastičan nogometaš i još bolja osoba, vrlo je skroman - rekao je Belgijac.

Ode idu od strane La Gazzette delo Sport, koji je San Siro nazvao San Luca, pa sve do trenera Maxa Allegrija.

- Luka je vanserijski igrač, nogometaš savršene tehnike i užitak ga je gledati. I prije

dmetanja danas je šest utakmica

iku Kovača

REUTERS

IZAZOV U PIEMONTU - Niko Kovač

kojem tepaju »najbolji branič na svijetu« Tudorovoj momčadi jako važan. Druga je stvar što je upitan za večeras.

- Dobro je, tijekom reprezentativne pauze radio je i oporavljao se. Idemo polako, odlučivat ćemo iz utakmice u utakmicu - rekao je Tudor o njemu još prije derbija s Interom i sam branič svjetske klase.

Guirassy prijetnja

Conceicao u subotu nije igrao i također je upitan za večeras, a u sredini terena najavljen je Koopmeiners uz sjanog Yildiza, oba će biti iza isturenog Davida, koji je u prednosti pred probuđenim srpskim golgeterom Vlahovićem. Na lijevoj strani se u sastav vraća Cambiaso, na desnoj opet igra Kalulu. Tudor će opet na klupi imati mladu crnogorsku nadu Adžića nadajući se da mu može biti džoker kao protiv Intera.

Serhou Guirassy je ime koje se sa štovanjem i strepnjama spominje u Piemontu, gvinejsko-francuska »špica« ima se čime pohvaliti. U sezoni svog debija u LP-a već je sredinom travnja zabio 13 golova, više od zvijezda poput Raphinhe, Lewandowskog, Kanea, Haalanda ili primjerice Viniciusa i Mbappea.

Kovač navodno planira formaciju 3-4-3 pri čemu Adeyemi ima prednost pred Bellinghamom. Na sredini terena se očekuje duet Gross - Nmecha, na bokovima Couto i Svensson. U obrani pred vratarom Kobelom zaigrat će Anton, Ryerson te Bensebaini.

Ivor Weitzer svojim potezima ukrasio je susjedski derbi na Kantridi

Ne smijemo se vaditi na suđenje

Većina utakmice je korektno odsuđena. I suci griješe. Ne mislim da nas je netko namjerno oštetio - rekao je veznjak Opatije

RIJEKA Ivor Weitzer s nekoliko sebi svojstvenih poteza ukrasio je u nogometnom smislu susjedski derbi na Kantridi koji je za njega završio nakon nešto manje od sata igre kada ga je trener Zoran Bogolin povukao s travnjaka. Šteta što Weitzer više nema u nogama svih 90 minuta. Opatijcima bi itekako dobrodošla njegova imaginacija i znanje u završnih pola sata utakmice kada su krivim dodavanjima ili odlukama uprskali nekoliko obećavajućih kontri.

- Znali smo kako će Orijent igrati i što će tražiti. Na početku utakmice smo izvanredno reagirali u zonama gdje smo znali da možemo oduzeti loptu. Znali smo da kroz oduzetu loptu i tranziciju možemo zabiti što smo i uspjeli. Međutim, kasnije u dosta situacija nismo bili mirni po oduzetoj lopti. Reagirali smo dosta brzopleto pa smo napravili i puno pogrešaka. Samim time je tu bilo puno trke nizašto, pa nam je onda i pala koncentracija, te je došlo do penala... Imamo dosta mladih igrača kojima su ovo prve seniorske minute i njima je to velika škola - govorio je nakon utakmice Weitzer koji nije više bio u igri kada je dosuđen sporni kazneni udarac, ali ga je imao prilike vidjeti na snimci budući je utakmica išla u izravnom TV prijenosu.

Svjesni smo da je bitno u prvom dijelu sakupiti što više bodova jer će onda mladi igrači moći igrati rasterećenije i tako sakupljati neophodno iskustvo

Penal nije bio

- Vidi se da je Blečić prvo izbio loptu Medojeviću. Možda ga je naknadno zakačio po nozi, ali po meni to nije penal. Prvi je došao do lopte, a nije bila ni opasna igra. Međutim, sudac je odlučio drugačije, a nema VAR-a da može ispraviti svoju odluku.

Osim jedanaesterca iz opatijskih redova su se požalili na situaciju s početka nastavka kada je Tadejević zaustavio kontru Opatije tako što je s leđa povukao upravo Weitzera. Kapetan Orijenta već je imao žuti karton...

- Pravila nogometne igre nalažu da se svako povlačenje kažnjava sa žutim kartonom. Ovdje je bila situacija gdje sam se riješio suparničkog igrača i krenuo u kontri direktno na zadnju liniju. Po meni to je drugi žuti karton. Opet, nije dosuđen pa sada možemo svašta pričati. Tenzija se osjetila u zraku što je prirodno kada je riječ o derbiju, ali sama utakmica nije bila nervozna. Sudac je podijelio deset kartona i netko bi pomislio da je utakmica bila ne znam kako gruba ili nervozna, a realno nije bilo tako. Međutim, ne smijemo sada vaditi na suđenje, većina utakmice je korektno odsuđena. I suci griješe. Ne mislim da nas je netko namjerno oštetio.

Mentalna snaga

Opatija je u pripremama izgledala jako dobro, no dolaskom prvenstva zaredale su se ozljede, izostanci i rezultati ispod očekivanja prošlosezonskog vicerpvaka.

- Drugačija smo ekipa. Prošle sezone je bilo puno više karaktera, puno više igrača koji su igrali na višoj razini. Sada imamo puno mladih igrača koji nisu uopće igrali seniorski nogomet ili su igrali vrlo malo. Kada se igra za bodove dolazi do izražaja prava slika. Rekao bih prvo mentalna. Onda vidiš tko se može nositi s pritiskom. Mi tu malo štekamo, a osim toga neke situacije nam ne idu na mlin. Siguran sam da ćemo kroz utakmice rasti, jer vjerujem da će i ti mladi igrači rasti kroz utakmice.

M. GRACIN

MAJSTOR OSTAJE MAJSTOR - Ivor Weitzer

Srijeda donosi gostovanje kod posljednjeg Jaruna.

- Najbolje je da što prije dođe utakmica. Što je više šansi za popraviti ili nadograditi nešto to bolje. Svjesni smo da je bitno u prvom dijelu sakupiti što više bodova jer će onda ti mladi igrači moći igrati rasterećenije i tako sakupljati neophodno iskustvo da bi u konačnici onda ta njihova kvaliteta, koju sigurno imaju, počela što prije dolaziti do izražaja - rekao je Weitzer.

Ivan VOLARIĆ

veznjak u povijesti Serie A

REUTERS

SLAVLJE - Luka Modrić

nego krene, on točno zna kamo će ići lopta. Također, skroman je dečko, kao toliki veliki pobjednici - rekao je Modrićev trener.

I. DUVNJAK

Mario Tadejević, kapetan Orijenta i strijelac protiv Opatije s »kreča«

Nisam reagirao nesportski

Švrljuga i Bagadur znaju gdje pucam. Oni su Davida savjetovali, a ja sam pogodio u drugu stranu. Jedino sam mu rekao da se tamo baci - kaže Tadejević

RIJEKA Zahvaljujući dvojbenom kaznenom udarcu i precizno izvedenom udarcu s bijele točke kapetana Marija Tadejevića nogometaši Orijenta uspjeli su neporaženi napustiti Kantridu poslije prvog ovosezonskog susjedskog prvoligaškog derbija.

- Pravi derbi! Bila je nervozna utakmica, ali to je normalno. Obje ekipe su željele pobjedu - govori je Tadejević nakon utakmice. - Opet smo dobili rani gol i onda smo morali stizati rezultat protiv ekipe koja se dobro brani. Bilo je teško, ali uspjeli smo na neku upornost doći do izjednačenja.

Prvo ime derbija na kraju je bio sudac Lacić. S njegovom arbitražom poslije utakmice bili su nezadovoljni jedni i drugi.

- Ne bih volio komentirati suđenje, ali već nam je sudio i znam da može bolje. Pamtim ga u boljim izdanjima. Međutim, i suci su ljudi, i oni griješe - nastavio je Tadejević koji je nakon što je pogodio s bijele točke za 1:1 odmahnuo rukom prema vratarju Nwolokoru i pritom nešto dobacio. Ta njegova gesta dodatno je podignula temperaturu u završnici utakmice.

V. KARUZA

PRAVI DERBI - Mario Tadejević

- Švrljuga i Bagadur su igrali u Orijentu i znaju otprilike gdje pucam penale. Oni su Davida nešto savjetovali, a ja sam pogodio u drugu stranu. I jedino sam mu rekao da se tamo baci... Samo to i ništa drugo. Nisam ni kao igrači, a kao ni osoba takav da bih reagirao na neki nesportski način. Stavili su mi u usta da sam nešto rekao što nisam i napravio nešto što nisam. Jednostavno nisam takav.

Orijent je tijekom priprema izgledao - sjajno. S dobrim igrama nastavio je i u uvodna dva prvenstvena kola. Međutim, nakon toga uslijedio je pad, poraz od Rudeša, pa remiji s BSK-om i Opatijom. Gdje je nestala ona lepršava i atraktivna igra?

- Mlada smo ekipa i tu vidim razloge oscilacija. Međutim, ne treba se sada osvrtati na ono što je bilo, već dignuti glave i okrenuti se idućem susretu. Već u srijedu nas čekaju Sesvete. Moramo okrenuti novu stranicu.

U posljednja tri kola Krimejčani su osvojili dva boda što jasno sugerira što je neophodno učiniti sutra od 16.30 sati protiv Sesvećana.

- Mi ćemo, kao i u svakoj utakmici, ići na pobjedu i dati sve od sebe za tri boda - poručio je Tadejević.

I. VOLARIĆ

Švedski genij u skoku s motkom briljirao na SP-u u atletici u Tokiju, iznenađenja u još nekoliko disciplina

Svjetski rekord Duplantisa, Pravdica i Farkaš bez finala

TOKIO » Švedski genij u skoku s motkom Armand Duplantis osvojio je na Svjetskom prvenstvu Tokiju svoj treći uzastopni naslov prvaka, oborivši pritom i svjetski rekord sa skokom preko 6.30 metara.

Nakon što je osigurao pobjedu preskočivši 6.15 ispred Grka Emmanouila Karalisa (6.00) i Australca Kurtisa Marschalla (5.95), svjetski rekorder (6.29) zatražio je letvicu na 6.30, centimetar više od osobnog svjetskog rekorda. U prvom pokušaju nije bio blizu, u drugom je bio jako blizu, a u trećem je preskočio, te po 14. put u karijeri postavio svjetski rekord.

Dvadesetpetogodišnji Šveđanin drži rekord od 2020. kada je svrgnuo Francuza Renauda Lavillenieja preskočivši 6.17 metra.

Kanadska atletičarka Camryn Rogers osvojila je zlato u bacanju kladiva i to drugim hicem u povijesti (80.51), dok je Novozelanđanin Geordie Beamish iznenađujuće osvojio naslov u utrci na 3.000 metara zapreke.

Iznenadila je Švicarka Ditaji Kambunji osvojivši zlato u na 100 metara s preponama (12.24).

Hrvatski predstavnici u skoku udalj Roko Farkaš i Filip Pravdica nisu se uspjeli plasirati. Farkaš je doskočio do 7.92 metra i zauzeo 18. mjesto, a Pravdica je sa 7.49 bio 35. u kvalifikacijama.

Filip Pravdica, aktualni hrvatski rekorder, uoči prvenstva je skočio 8.08 metara, no u Tokiju nije pokazao takvu formu. Filip je u prva dva pokušaja prestupio, a u zadnje je doskočio 7.49 metara, daleko od norme 8.15 metara, te prolaza u finale. Pravdica je tako propustio ući u finale velikog natjecanja kao što mu je to uspjelo lani na Olimpijskim igrama u Parizu.

Debitantski nastup imao je Roko Farkaš, svjetski juniorski prvak i aktualni prvak Hrvatske, koji je primarno desetobojac kojem je dalj najbolja disciplina, dvaput je doskočio do 7.71, a u drugom pokušaju 7.92, čime je popravio svoj najbolji skok sezone (7.89 m). Ipak to mu nije bilo dovoljno za finale i samo ga je šest centimetara dijelilo od 12 najboljih.

Najbolji rezultat imao je Jamajčanin Tajay Gayle (8.28).

REUTERS

ZA POVIJEST - Armand Duplantis

Košarka

ŽIVOT NA SJEVERU

RIJEKA » Košarkaši Kvarnera sutra će protiv Dubrave (19.30 sati) u opatijskoj dvorani Marino Cvetković odigrati svoju prvu službenu utakmicu sezone. Opatija je deset dana prije starta Premijer lige domaćin petog izdanja turnira »Liburnia kup«, koji se ove godine igra u sklopu kvalifikacija za ENBL, odnosno Sjevernu ligu. Turnir stoga organizira Društvo za športsku rekreaciju »Marino Cvetković« u suradnji s HKS-om. Ulaz na sve utakmice je besplatan.

Od šest momčadi koje će nastupiti, dvije će izboriti plasman u europsko natjecanje, dok je HKS već odobrio Dubravi sudjelovanje zbog toga što je prva samostalno ušla u pregovore oko ulaska u ligu. Ukoliko Dubrava bude među finalistima, u ENBL ligu ide trećeplasirana momčad.

Skupinu A na turniru čine Kvarner, Alkar i Dubrava, dok su u skupini B Dinamo, Šibenka i Zabok. Najbolje momčadi iz svake skupine izborit će finale. **Raspored: sutra, 17:** Dinamo - Zabok, **19.30:** Kvarner - Dubrava. **Četvrtak, 17:** Zabok - Šibenka, **19.30:** Dubrava - Alkar. **Petak, 17:** Šibenka - Dinamo, **20:** Alkar - Kvarner. **Subota, 20:** finale. (K. B.)

EUROBASKET Svjetski prvaci Nijemci u Rigi osvojili i europsku krunu

Posebna skupina igrača

Kao da smo na izletu. Svi vole doći i igrati. Mi smo zaista momčad, najbolja u kojoj sam ikada igrao. Sjajni dečki i sjajni karakteri - kaže Dennis Schröder, MVP prvenstva

Katarina BLAŽEVIĆ

REUTERS

ZLATNI DEČKI - Reprezentacija Njemačke

RIGA » Finale ovogodišnjeg EuroBasketa ponudilo je najbolje iz košarkaškog svijeta, a vjerojatno je presudilo malo veće iskustvo igranja ovakvih utakmica. Njemačka je povezala titulu svjetskog (2023.) i europskog prvaka, a Dennis Schröder MVP trofeje. Kapetan njemačke vrste protiv Turske je potegnuo kada je najviše trebalo. Praktički ga nije bilo na parketu u prvom poluvremenu, kada nije upisao niti jedan poen iz igre, da bi se probudio u posljednjih 20 minuta, u kojima je ubacio 14 od svojih 16 poena. A na kraju je podijelio i impresivnih 12 asistencija.

Prva petorka

Ne bi bilo nezasluženo niti da je Turska osvojila zlato, Alperen Šengün izabran je u najbolju petorku turnira, ali nagradu je primio smrknutog lica, dok su suze tekle licem izbornika Ergina Atamana. No, Turcima je i ovo srebro, što im je inače drugo srebro i druga medalja uopće, veliki uspjeh i nagovještaj da se ova reprezentacija ponovo diže i kreće u lov na vrh svjetske košarke.

Uz Šengüna, u najbolju petorku izabrani su i MVP Dennis Schröder, Franz Wagner, Giannis Antetokounmpo te Luka Dončić. Slovenski igrač ispao je upravo od Njemačke još u četvrtfinalu turnira, ali u sedam utakmica je u prosjeku upisivao impresivnih 34.7 poena uz 8.6 skokova te 7.1 asistenciju.

Njemačka slavi i jednog heroja s klupe. Alan Ibrahimagić inače je pomoćni trener u reprezentaciji te glavni trener mlađe dobnih njemačkih ekipa, ali zbog zdravstvenih problema Španjolca Alexa Mumbrua u posljednji je trenutak morao uskočiti u »cipele« izbornika.

- Ovo je veliki uspjeh za njemačku košarku. Ja sam trener koji se bori za mlade igrače u Njemačkoj i sada konačno imam argumente koji podržavaju tu borbu. Nadam se da će me ljudi više slušati. Imamo talentirane igrače, a neki tek napreduju. Dennis je inspirirao veliki broj djece da igraju košarku. Alex? Zbog nesretnih okolnosti, ja sam trener, ali Alex Mumbru je glavni trener - rekao je skromni Ibahimagić na konferenciji za medije kada ga je Schröder prekinuo.

- Alan je trener, nosio je cijeli turnir. Napravio je nevjerojatan posao i ostvarili smo savršenih 9-0. Alan je glavni junak svega ovoga, ali sve smo postigli zajedno - dodao je Schröder.

Žal za Parizom

Iako je sada ova njemačka generacija osvojila gotovo sve, odnosno jedino joj ostaje žal s posljednjih Olimpijskih igara (četvrto mjesto), kapetan najavljuje borbu za nove medalje i trofeje.

- Želimo održati ovaj standard i osvojiti još nagrada. Ovo je posebna skupina igrača. Kao da smo na izletu. Svi vole doći i igrati. Dva trijumfa u isto vrijeme su nevjerojatna. Mi smo zaista momčad, najbolja u kojoj sam ikada igrao. Sjajni dečki i sjajni karakteri. Želim to raditi do svoje 40. godine - rekao je Schröder, koji je jučer proslavio 32. rođendan.

Uoči EuroBasketa rekao je kako je svjestan da ga »Njemačka nikada neće voljeti kao što voli Dirka Nowitzkog« zbog boje kože.

- Ja sam Dennis Schröder, a svatko ima svoje nasljeđe - zaključio je MVP ovogodišnjeg EuroBasketa.

Zapažen nastup hrvatske reprezentacije na 31. prvenstvu Mediterana u karateu u španjolskoj Guadalajari

Emi Sgardelli i Ivanu Kvesiću zlatne medalje

ZAGREB » Ema Sgardelli i Ivan Kvesić osvojili su zlatne medalje, dok je Nikolina Golomboš bila brončana na na 31. prvenstvu Mediterana u karateu, održanom u španjolskoj Guadalajari.

Riječanka Ema Sgardelli, članica Championa, ostvarila je minimalnu pobjedu na startu kategorije do 50 kilograma nad Francuskinjom Tiphaine Bonnarde (3:2). U nastavku Sgardelli je ostvarila još tri trijumfa, i to protiv Španjolke Jebari Insaf Bentame-Serroukh (4:0), Albulene Gervalle s Kosova (7:4), te u finalu protiv Talijanke Erminie Perfetto (4:1).

Ivan Kvesić do zlata u teškoj kategoriji (+84 kg) stigao je sa četiri pobjede i bez izgubljenog boda. Svladao je Cipranina Demetriusa Demetriadesa (5:0,) Talijana Mattea Avanzinija (1:0) i Španjolca Samuela Caniza Hurtada (3:0), a u finalu je bio uvjerljiv i u okršaju s Crnogorcem Nemanjom Jovovićem (6:0). Uspješna je bila i Nikolina Golomboš, članica TAD-a, u kategoriji plus 68 kilograma osvojivši brončanu medalju. Nikolina Golomboš zabilježila je pobjede protiv Kosovarke Valeze Gashi (3:1) i Francuskinje Nancy Garcia (6:6), a u trećem kolu upisala je poraz od Kosovarke Dielize Sejdijaj (4:5). U meču za brončano odličje Nikolina je pobijedila Grkinju Ioannu Kondyli.

Stipe Barić i Daniela Topić u parakarateu, u kategoriji K22 za natjecatelje s intelektualnim poteškoćama, osvajači su zlatnih odličja.

Na prvenstvu Mediterana u Guadalajari sudjelovala su ukupno 582 natjecatelja iz 16 zemalja. Najuspješnija je bila reprezentacija Španjolske.

HKS

Nikolina Golomboš, Ema Sgardelli, izbornica Ivana Bebek-Bašić i Ivan Kvesić

PREMIJERA

Omoda i Jaecoo u HR
str. 2. i 3.

TEHNOLOGIJA

Mazda baterije
str. 3.

OTVORENJE

BYD Zagreb
str. 2.

BROJ **1426**
Utorak, 16. rujna 2025.

Auto motoYACHT

PRILOG ZA AUTOMOBILIZAM MOTOCIKLIZAM NAUTIKU

Fantastične brzine ne teškoj stazi

MIROSLAV KRPAN

JEDINSTVENI PRAZNIK AUTOMOBILIZMA - 44. BUZETSKI DANI 2025.

Kolijevka jedinstvenog »Praznika automobilizma« je Buzet, pitoreskni istarski gradić, koji dobro zna što je autosport, što su utrke, što su općenito oktanski sportovi

I ove godine nove doze oktanskih uzbuđenja - Buzet

M. KRPAN

Miroslav KRPAN

U rujnu državna tijela, do danas, još nisu upisala niti jedan dan sinonima »praznik«. Ali takav postoji, postoji već 44 godine i obilježava se sredinom rujna na svojstven i specifičan način. Nabijen adrenalinom, žarom i željom pobjeda, težnjom užitka u savršenstvu prezentera koji imaju za cilj, u nekoliko navrata, tijekom jednog predjesenjeg vikenda, zadanu dionicu proći što brže, atraktivnije, točnije. Uz pomoć tehničkog savršenstva zvanog - automobil.

Kolijevka jedinstvenog »Praznika automobilizma« je Buzet, pitoreskni istarski gradić, smješten u središnjem dijelu sjeverne Istre, poluotoka koji dobro zna što je auto sport, što su utrke, što su općenito oktanski sportovi, u ovom slučaju na četiri, a ne nerijetko i dva kotača. Buzet je, ove godine nešto skraćenom verzijom »Subotine« (zbog naznaka nestabilnih vremenskih pilika), mjesnog blagdana povijesti i prošlosti, najavio kao znani TOP grad – grad tartufa, oktana i piva, onu istinsku završnicu višednevnih programa, 44.Buzetske dane 2025., međunarodnu automobilističku utrku na stazi domicilne dionice Most-Peničići, duge tek metar više od pet kilometara.

1982.
godina prve utrke

MARKO GRACIN

Sve je počelo 1982.

Entuzijasti, zaljubljenici brzina, fanovi automobilizma osmislili su i pripremili za tadašnje okvire malu sportsku priredbu, utrku državnog prvenstva, jednu od sličnih kakve su se do tada odvijale na Avali, Lovćenu, Pohorju, u nekim dalekim krajevima koje je pohodila i rezultatski »poharala« veličanstvena četvorka buzetskog automobilizma (Bauman, Bašić, Bošnjaković i Vivoda). Upravo je posjet utrci na Pohorju, nadomak Mariboru, bila pokretačka snaga zaljubljenicima autosporta da u Buzetu ostvare nešto slično. Od ideje do stvarnosti trebalo je malo, jako malo. Dobili su podršku ma gotovo svakog žitelja Buzeta. Sjetiti se tih ljudi kako su dočekali dolazak najboljih, tada jugoslavenskih vozača, u njihov mali gradić, kako su ih prihvatili i ugostili, kako se tog prvog rujanskog vikenda 1982. godine u Buzetu »živio automobilizam« osobno sam svjedočio i od tada pratio, bilježio i pamtio sve, ma baš sve te buzetske oktanske godine (44) i utrke, sve »Buzetske dane«.

MEĐUNARODNA
utrka duga metar više od pet kilometara

nastavak na stranicama 2. i 3.

IZDVOJENO

RENAULT CLIO

Šesta generacija

Stigla je šesta generacija Renault Clija. To je potpuno novi automobil, iako Renault i dalje koristi istu platformu (CMF-B) kao i Clio pete generacije iz 2019. Bit će dostupan u benzinskoj, LPG (plin) i hibridnoj verziji u rasponu od 115 do 160 KS. Clio iz 2026. dug je 4,12 metara (7 cm duži od prethodnog modela i 41 cm duži od prvog Clija), širok 1,77 metara (4 cm duži) i visok 1,45 metara (1 cm duži). Međuosovinski razmak je gotovo identičan (0,8 cm duži) k tome jedan je od najvećih u klasi..

KGM

Musso EV

KORANDO

KGM Musso EV je električni pickup s dvostrukom kabinom, koji nije povezan s Musso Sportsom s motorom s unutarnjim izgaranjem, jer dijele drugačiju platformu. Dug je 5,16 metara, širok 1,92 metra i visok 1,75 metara. Dostupan je s jednim ili dva motora i jednom veličinom baterije (81 kWh). U najboljem slučaju domet je 420 kilometara. Jedan je od najkorpulentnijih na tržištu, izrazito sposoban i samim time vrlo konkurentan.

44. BUZETSKI DANI - PRAZNIK AUTOMOBILIZMA

PRVI SE POBJEDNICI PAMTE

nastavak sa stranice 1

Buzetski dani, možda tek »sramežljivo«, s bojazni kako će to biti prvi put, nikad potom više nisu bili obična utrka. Prvo izdanje osvanulo je 5. rujna 1982. godine, tada kao jedna od bodovnih utrka u kalendaru automobilističkih priredbi tadašnje države Jugoslavije. Za pokretanje i inicijativu da se u Buzetu organizira utrka kriva je »šačica« junaka, istinskih entuzijasta automobilizma od kojih vrijedi istaknuti tadašnjeg predsjednika AMD Buzet Ivana Prodana, članove predsjedništva Branka Bašića, Miljenka Nikolića i Maria Poropata, te članove sportske komisije Žarka Baumana, Željka Hrena i Damira Rupenu. Presudna je bila odluka iz listopada 1981. godine o prijavi utrke za upis u kalendar brdskog prvenstva.

Sve dalje je – povijest. U godini obilježavanja desete godišnjice djelovanja tadašnjeg Auto moto društva Buzet, spremnost dokazivanja brzinom na tadašnjoj dionici Most-Sv. Sveti, dugoj 4.209 metara, te rujanske nedjelje verificiranim dokumentima izrazilo je čak 105 vozača koji su bili podijeljeni u četiri tadašnje klase automobila, za bodove državnog i republičkog (hrvatskog) prvenstva. Zlatnim su slovima u knjigu povijesti Buzetskih dana (koja u stvarnosti možda i zaživi do 50.utrke !?) upisani prvi pobjednici, prvi uopće iz najmanje klase popularnih »fićeka« do 785 ccm, kasnije, do dan danas legendarni Branko Bašić, vozač domaćeg kluba, potom vozači koji su obilježili povijest automobilizma Užičanin Milun Vesnić (ASK Jugoauto) u klasi 1.150 ccm, čiji sin Milovan ostvaruje vrhunske europske rezultate, a uskoro će i unuk

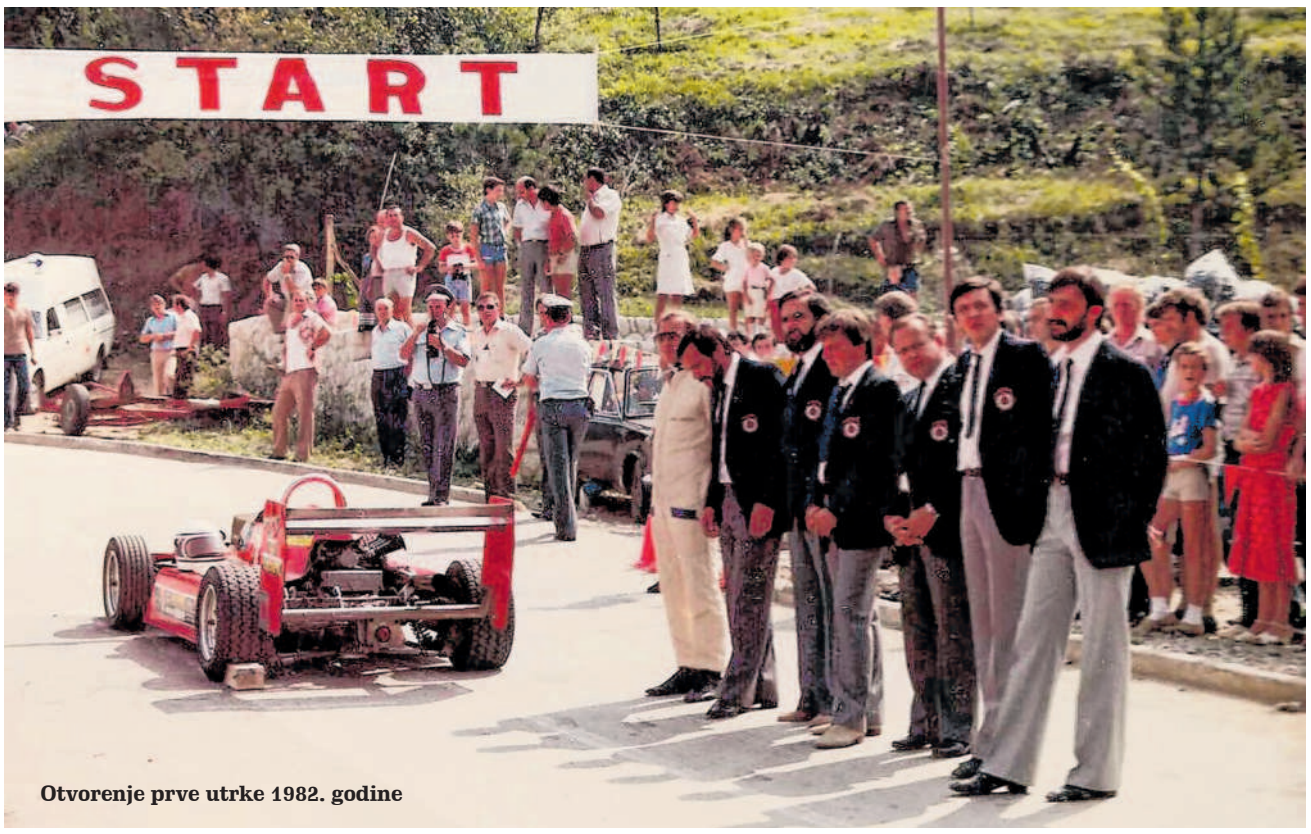

Otvorenje prve utrke 1982. godine

M. KROAN

44. BUZETSKI DANI Više od utrke

Prijestolnica europskog automobilizma - Buzet

M. KRPAN

(po riječima za nedavnog susreta u Ilirskoj Bistrici), legenda s Kvarnera, Kastavac od formata Rajko Vlah (AMD Ina Rijeka) u klasi 1.150 Grupa 2, te slovenski as Silvan Lulik (AK Donit Olimpija Ljubljana), čija je ekipa bila klupski pobjednik. Silvan Lulik i danas aktivan, sada, među ostalim jedan od nositelja projekta brdske utrke pod Nanosom u Sloveniji, piše se prvim rekorderom staze u Buzetu, vozeći Opel Kadet vremenom 2:57,51 minut uz prosjek 85,360 km/sat. U konkurenciji Prvenstva Hrvatske, svaka utrka zasebno bodovana, po dvije pobjede Branka Bašića i Rajka Vlaha, te po jedna Zagrepčana Mirka Mrkše i Renata Vuka.

Buzet i njegovi mještani žive za utrku. Utrku vole, o njoj i njenim junacima pričaju. Kada je o buzetskoj utrci riječ uvijek je prvo na pameti rekord staze. O rekordima se pričalo, imena se pamte. Nijemac slovenskog porijekla Jozef Zajelšnik formulom 2 «BMW» 1987. godine ostvario je rekord staze u vremenu 2.12,47 minuta prosječnom brzinom 114,383 km/sat. Isti je ostao trajni spomen na dionicu dugu 4.209 metara.

Kandidirajući za Europsko prvenstvo 2000. godine staza je produljena na potrebnih 5.001 metar, od Mosta do Peničići. Prvim je rekorderom bio Čeh Jiri Mičanek u vremenu 2:31,251 minuta. Za visoki međunarodni status utrke vrijedilo se izboriti, pa je u Prvenstvo »Starog kontinenta« upisana tek 2003. godine kada Talijan Denny Zardo vozeći prototip «Osella PA 20/S 3000 BMW» ostvaruje rekord u vremenu 2.15,338 minuta prosjekom 133,03 km/sat koji se zadržao sve do 2011.godine. Tada je osam godina star rekord oborio pobjednik i višestruki europski prvak Simone Faggioli vozeći 2:12,209 minuta prosjekom 136,175 km/sat. Godinu kasnije, potom opet 2014. Faggioli popravlja vlastiti rekord, da

UZBUDLJIVO I NA KONTINENTALNOJ RAZINI

ZAVRŠNICA EUROPSKOG PRVENSTVA

Matija Jurišić već je i prije Buzeta osigurao naslov pobjednika FIA Grupe 4, drugu godinu za redom

Opet na vrhu - Matija Jurišić

M. KRPAN

Autor MIROSLAV KRPAN

Buzetski dani 2025. jedanaesta su, posljednja i odlučujuća utrka u i ovogodišnjem Kalendaru FIA - Prvenstva Europe u auto utrkama na brdskim stazama. Rezultati se boduju za Kategoriju I (turistički automobili), Kategoriju II (formule i prototipovi), Povijesna (historic) vozila, FIA CEZ Prvenstvo Srednjoeuropske zone za povijesna i moderna vozila, Prvenstvo Hrvatske svih kategorija, te Prvenstvo Slovenije i Kup AŠ 2005.

Prošlogodišnje Buzetske dane pamtit ćemo po desetoj uzastopnoj pobjedi u jednoj sezoni utrka FIA Grupe 4 kojom je mladi riječki automobilist, tada 21-godišnji Matija Jurišić osvojio naslov prvaka Europe na brdskim stazama ukupnog poretka Kategorije I. Slična sjećanja imamo i na 2013. godinu kada je do naslova europskog prvaka stigao i najbolji automobilist s područja Gorskog kotara Tomislav Muhvić, a sjećanja na uspjehe europskih trijumfa s kraja prošlog na prijelaz u ovo stoljeće, tri godine za redom vežu nas i za legendu, najtrofejnijeg hrvatskog automobilistu, Konavljanina Niku Pulića, koji uz 44. buzetsku utrku bilježi i 44 godine aktivnog sutomobilizma, a »vrti« se i oko jednog jubileja nastupa na buzetskoj stazi. Svu trojicu gledat ćemo i ove godine na stazi.

Matija Jurišić već je i prije Buzeta osigurao naslov pobjednika FIA Grupe 4, drugu godinu za redom, a za onaj laskavi naslov još uvijek postoje matematičke šanse i formule, obzirom da u bruto bodovima (sve utrke) za trenutno vodećim Talijanom Antoninom Migliuolom, koji nastupa pod pseudonimom »O*Play«, zaostaje 19,5 bodova. Talijan je u nešto povoljnijoj situaciji obzirom na snagu automobila (FIA Grupa 3), iskustvo, ali i konačni obračun. Ipak, nikad se ne gubi nada.

Uz O*Playa i Jurišića naslov najboljih u grupama već su osigurali Poljak Karol Krupa (Grupa 2) i Španjolac Luis Antonio Pendo Lopez (Grupa 5), dok će još jedan Poljak Grzegorz Rožalski, usprkos matematičkoj prednosti u troboj s trostrukim prvakom Europe Makedoncem Igorom Stefanovskim i Švicarcom Retom Meiselom.

AUTO HRVATSKA

Otvorenje BYD centra

Auto Hrvatska, jedna od najdugovječnijih i najsnažnijih automobilskih tvrtki u našoj zemlji u četvrtak svečano kreće u prodaju automobila kineske tvrtke BYD. Riječ je o jednom od najznačajnijih kineskih brendova, posebno važnom u segmentu električnih automobila, koji na taj način dodatno pocrtava ozbijnost svog dolaska na hrvatsko tržište. Auto Hrvatska BYD salon otvara u Zagrebu, u Heinzlovoj ulici, dakako s mogućnošću širenja BYD-a i u druge gradove gdje ima svoje salone.

MAZDA POTPISALA UGOVOR O IZGRADNJI pogona za proizvodnju cilindričnih litij-ionskih baterijskih modula s gradom Iwakuni i prefekturom Yamaguchi. Izgradnja pogona započinje u studenom, a početak rada planiran je za 2027. godinu. Pogon Iwakuni bit će prvi Mazdin novi domaći proizvodni pogon od otvaranja pogona Hofu br. 2 1992. godine. Mazda promiče elektrifikaciju kroz pristup s više rješenja, osmišljen kako bi fleksibilno odgovorio na raznolike potrebe kupaca. Pogon Iwakuni bit će ključna osnova ove globalne strategije i pružat će sigurno, pouzdano i ugodno radno okruženje te će doprinijeti lokalnom zapošljavanju i gospodarskom razvoju.

MAZDA

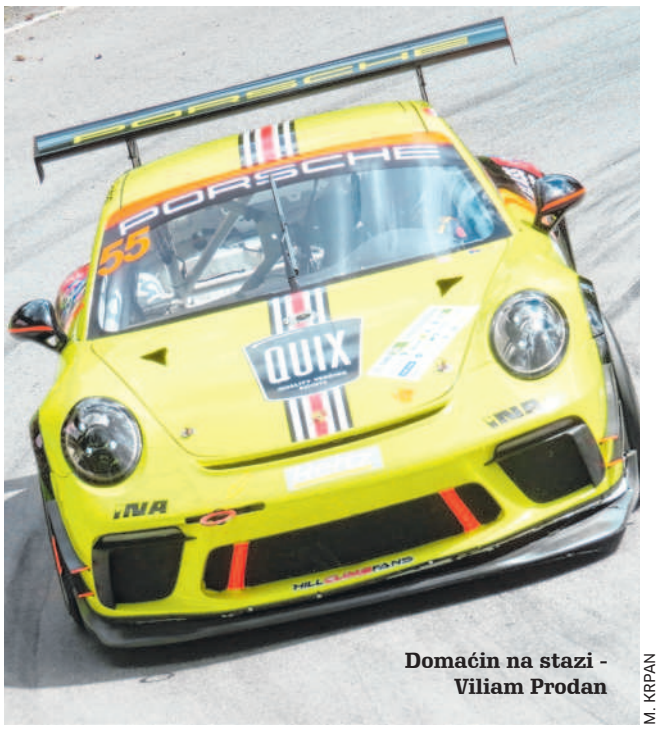

Domaćin na stazi - Viliam Prodan
M. KRPAN

HRVATSKO PRVENSTVO

Buzet uvijek privuče gotovo stotinu hrvatskih vozača. Svi dođu pokloniti se kultu hrvatskog automobilizma, gradu tradicije, stazi snova. Pretposljednja osma utrka sezone može odlučiti štošta, a novi (stari) državni prvak Kategorije I već je poznat. To je Zagrepčanin Dejan Dimitrijević, očekuje se novi sraz s Domagojom Perekovićem koji već nekoliko sezona prioritetno »ganja« rezultat na europskoj sceni, a tu su i Tomislav Muhvić, Niko Pulić, Matija Jurišić, adut domaćeg terena Viliam Prodan, te još poneki koji mogu do završnog postolja sezone uz dva vrhunska rezultata u Buzetu i Dubrovniku. U grupama samo je Dimitrijević osigurao drugi naslov državnog prvaka u istoj sezoni, dok su trenutni lideri prvenstva, uoči Buzeta: grupa 2 Niko Pulić, grupa 3 Marko Pleše, grupa 4 Ante Alduk, grupa 5 Stipe Medić i Marin Božičević (isti broj bodova) i grupa 6 Sandi Peteh. U Kategoriji II Mađaru Laszlu Szasu smiješi se novi naslov, a u ekipnoj konkurenciji AK Dubrovnik Racing ima prednost ispred prvih susjeda AK Župa dubrovačka. U prvenstvu povijesnih automobila sve je otvoreno, a najbolje stoje Dino Barićevac i Armin Mujkanović, svaki u svojoj grupi, dok se ekipni naslov već slavi u redovima AKK Potkoš Fužine.

bi 2017.godine njegov sunarodnjak, danas peterostruki europski prvak, s objektivnim izgledima ove godine za šesti naslov, odvezao ikad najbržu vožnju dionicom 5.001 metar u prototipu »Osella FA 30«, vremenom 2:04,689 km/sat i prosjekom 144,388 km/sat. Vjerovali ili ne, ali taj rekord vrijedi i danas, već osmu godinu.

U Kategoriji I turističkih automobila, od prvog rekorda Silvana Lulika 1982. godine, na kraćoj stazi (4.209 m) deset je puta isti popravljan, da bi trajno ostao upisan onaj iz 1999.godine slovenskog asa Slavka Dekleve u vremenu 2:13,585 minuta. Dekleva je bio i prvim rekorderom Kategorije I na duljoj dionici godinu kasnije (2:43,045 minuta), da bi današnji aktualni rekord slovio od 18. rujna 2022.godine kojeg je vremenom 2:24,811 minuta (prosjek 124,324 km/sat) ostvario, u Fiatu X 1/9, Talijan Manuel Dondi.

124
km/h najbrži prolaz

Temperamentno i oko staze
MARKO_GRACIN

44. BUZETSKI DANI

SPEKTAKL KOJI SE NE PROPUŠTA

MARKO_GRACIN
Legenda traje desetljećima

Autor M. KRPAN

Buzetski »Praznik automobilizma« daleko je više od pukog sportskog nadmetanja, turistički i gospodarski respektabilan »event« kojem se posvećuje dužna pažnja, uz proglašeni status Buzeta »Gradom tartufa« svojevrstan brend ovog istarskog gradića.

I ove nedjelje na dionici prometnice od Buzeta prema Cerovlju, što jednom godišnje na dijelu od »Mosta« do »Peničići« koji je već poodavno ušao u legendu, posluži za automobilističku stazu, mjesto nadmetanja najboljih europskih vozača, »pilota« vrhunskih bolida, mjesto odluke prvaka »starog kontinenta« buzetska će utrka biti u elitnom »klubu 11« zemalja i gradova koji imaju čast i obvezu biti domaćinima Prvenstva Europe na brdskim stazama. Buzetska je utrka nešto nezaboravno, ne samo događanjima i nadmetanjima na stazi gdje se s tisućinkama sekundi »bore« vozači, već iz godine u godinu sve većem broju ovisnika dolaska i stalnog povratka upravo u Buzet gdje se »živi automobilizam«.

»In« je biti posjetiteljem, gledateljem, navijačem u Buzetu. Već je znana zona Komuščice, najuzbudljivijeg zavoja hrvatskog automobilizma u kojoj se okuplja, u pravom smislu riječi, najvatrenija publika oktanskih zbivanja starog kontinenta. Veličanstvenije publike u oktanskim događanjima nema do buzetske. Upravo je publika dio spektakla. Zabrujat će ponovo motori, očekivanih 200-tinjak sportskih vozila starog kontinenta ispred legendarne i kultne gostionice (danas konobe) Most.

JEDNA UTRKA - VIŠE LEGENDI

33 GODINE DIREKTOROVANJA BRANKA BAŠIĆA

Direktorsku funkciju u kontinuitetu od 1995.,godine obavlja Branko Bašić, bilježeći hrvatski rekord na takvoj funkciji

Buzetska osovina - gradonačelnik Kajin i direktor Bašić
M. KRPAN

Autor MIROSLAV KRPAN

Puno entuzijazma, ljubavi, volje, htijenja, upornosti i vremena mnogi, mnogi su uložili u uspjeh manifestacije. Ipak vanja priznati da je najteže bilo najodgovornijima za sportski program, pa ih se vrijedi sjetiti kroz samo dvije funkcije, direktora utrke i tajnika utrke. S ovim 44. izdanjem direktorom utrke Buzetski dani bilo je šest istaknutih sportskih djelatnika: pokojni Brativoje Antić (od 1982. do 1986. godine), Slavko Peračković (1987.), Aleksander Maksimović (1988. i 1989.), Arsen Ulčar (1990. i 1991.) i Ljerka Bauman (1992. do 1994.).

Direktorsku funkciju u kontinuitetu od 1995., sada već 33 godine obavlja Branko Bašić, prvi pobjednik prve buzetske utrke 1982. i nekada legenda sa staza bilježeći svojevrsni hrvatski rekord na najodgovornijoj funkciji. Osim što je prvi pobjednik prve buzetske utrke četiri je puta pobjeđivao u bodovanju prvenstva Jugoslavije, a čak 14 u konkurenciji Prvenstva Hrvatske.

Tajnici utrke bili su: Željko Hren (1982. do 1984.), Damir Rupena (1985.), Arsen Ulčar (1986. do 1989.) i Slavko Peračković (1995.). No, jedan od prvih Bašićević suradnika je Marinko Krbavčić u funkciji tajnika koju obavlja od 1990. godine već 35. puta (uz jedan prekid 1995.godine).

Dodajmo da se uz sportske vožnje od 19. do 21.rujna (subota treninzi, nedjelja utrke) očekuje i prateći program, dijelom u glavnom šatoru na prostoru Mašimove škuje, obnovljenu kultnu Večer dobrodošlice za vozače, DJ glazbeni program i nastupe Dražena Turine Šajete, prezentacije Formule Student i novih tehnologija, promo vožnje Porsche Cluba Croatia, izleti za prateće ekipe vozača i goste do Huma i okolice, vožnje na posebnim dionicama uz trofejnog Jurja Šebalja u automobilu kojim je do cilja stigao na Dakar rallyju, dok se prvog dana u poslijepodnevnim satima, u POU Augustin Vivoda, upriličuje konferencija »Žene za sportskim volanom - priča koja putuje« u organizaciji Komisije za žene Hrvatskog auto i karting saveza.

GLAMUROZNI ZAGREBAČKI PARTI OZNAČIO DOLAZAK JOŠ JEDNOG KINESKOG BRENDA

OMODA I JAECOO I SLUŽBENO U HRVATSKOJ

Luksuz, tehnologija i sigurnost po dostupnijim iznosima

Edi PRODAN

OMODA

Ambicionzni planovi - Omoda i Jaeco

Službeni početak prodaje Omoda & Jaecoo automobila obilježen je glamuroznim eventom u zagrebačkom Mozaik centru, kojim su ovi globalni brendovi i službeno ušli na hrvatsko tržište. Događaj, produciran u skladu s najvišim standardima, dočarao je srž brenda: inovaciju, naprednu tehnologiju, sofisticiran dizajn i iskustvo vožnje podignuto na novu razinu.

Inspirirani filozofijom »Usudi se tražiti više«, Omoda & Jaecoo predstavljaju automobile koji pomiču granice, dok luksuz i sigurnost nisu privilegij premium klase, već su dostupni u osnovnim verzijama.

Omoda & Jaecoo dio su Chery grupacije, vodećeg kineskog izvoznika vozila već 22 godine zaredom. Sa snažnom prisutnošću u više od stotinu zemalja i milijunima isporučenih vozila godišnje, Chery je i prvi kineski proizvođač s vlastitom tvornicom u Europi, u Barceloni. Potvrda snage stigla je i s nedavne Fortune Global 500 liste, na kojoj se Chery nalazi na visokom 233. mjestu.

- Ulazak Omoda & Jaecoo brenda i naših automobila na hrvatsko i slovensko tržište označava ključni korak u našoj regionalnoj strategiji. Naši kupci od danas imaju priliku uživati u vrhunskim automobilskim standardima, sigurnosti i inovacijama koje postavljaju nova mjerila u segmentu SUV vozila, izjavio je Igor Dejanović, glavni direktor Omoda & Jaecoo za Hrvatsku i Sloveniju.

Omoda donosi urbani stil i vrhunsku tehnologiju. Model Omoda 5 pokreće 1.6 TGDI turbobenzinski motor sa 145 KS i automatskim 7DCT mjenjačem po cijeni od 24.990 eura, dok električna verzija Omoda 5 EV nudi doseg od 400 km, brzo DC punjenje i luksuzne detalje poput digitalnog kokpita, ventiliranih sjedala i ambijentalne rasvjete po cijeni od 31.990 eura. Za prve kupce modela Omoda 5, do kraja rujna, osiguran je promotivni popust u iznosu od tisuću eura.

Jaecoo ide korak dalje, redefinirajući SUV kao »drugi dom na kotačima«. Jaecoo 7 s 1.6 TGDI motorom i pogonom na sve kotače nudi robustan karakter te luksuznu unutrašnjost s velikim panoramskim krovom i Sony premium ozvučenjem po cijeni od 32.900 eura, dok je verzija s prednjim pogonom dostupna za 29.900 eura. Jaecoo 7 SHS prelazi do 90 km na struju, a u kombinaciji s 1.5 turbobenzinskim motorom i do 1.200 km ukupno - kombinirajući ekonomičnost i snagu za dulja putovanja.

Modeli standardno dolaze s najvišim sigurnosnim paketima i 5 Euro NCAP zvjezdica, potvrđujući da luksuz, sigurnost i tehnologija mogu biti dostupni svima po cijeni od 35.900 eura.

Za prve kupce modela Jaecoo 7 i Jaecoo 7 SHS do kraja rujna osigurana je besplatna metalik boja. Na eventu u Zagrebu premijerno su predstavljeni i nadolazeći modeli Omoda 9, Jaecoo 5 i Jaecoo 5 EV, koji će hrvatskim kupcima biti dostupni do kraja ove godine. Omoda 9 je luksuzni SUV, »flagship model« te donosi vrhunsku udobnost, prostranost i najnapredniju tehnologiju unutar brenda, postavljajući nova mjerila u premium SUV segmentu. Jaecoo 5 je opak kompaktni SUV robustnog karaktera, osmišljen za svakodnevnu upotrebu u urbanim i zahtjevnijim uvjetima, s naglaskom na praktičnost i moderan dizajn.

I na kraju Jaecoo 5 EV - potpuno električna verzija, koja spaja održivost s naprednim tehnološkim rješenjima i konkurentnim dosegom, pružajući ekološki prihvatljivu, ali uzbudljivu vožnju. Ovi modeli zaokružuju ponudu Omoda & Jaecoo brendova u Hrvatskoj, otvarajući kupcima još širi izbor u segmentu modernih i inovativnih SUV vozila. U prvoj fazi prodaja će se odvijati kroz osam salona u Hrvatskoj, u potpunosti usklađenih s globalnim standardima brenda. Kupci imaju 7 godina jamstva ili 150.000 km te 24-satnu asistenciju u cijeloj Europskoj uniji. Centralno skladište rezervnih dijelova u Novom Mestu u Sloveniji jamči brzu i pouzdanu servisnu podršku.

JAECOO

Visoka kvaliteta izrade

VIJESTI

JAECOO

OMODA & JAECOO U HRVATSKU ne donose samo inovativne automobile, već i snažnu podršku lokalnim brendovima, kreativcima i inicijativama. Partnerstvo s renomiranim modnim dvojcem eNVy room te suradnja s udrugom Maritimo Recycling iz Dubrovnika, koja izrađuje sunčane naočale od 100 posto reciklirane plastike iz Jadranskog mora, jasno pokazuju predanost održivosti i povezanosti s lokalnom zajednicom. Ovo su tek prvi primjeri partnerstava koja prate dolazak brendova na hrvatsko tržište, a sve novosti i nove suradnje bit će premijerno predstavljene na nadolazećem Weekend Media Festivalu u Rovinju, od 18. do 21. rujna.

LEXUS LBX

DANIEL REINHARDT

EKSKLUZIVNA PONUDA

Lexus nudi model LBX kroz posebnu ponudu koja vrijedi na ograničenu količinu vozila. U ponudi je LBX 1.5 HEV Elegant 136 K po cijeni od 34.990 eura, uz do 10 godina Lexus Relax jamstva i do 10 godina jamstva na hibridnu bateriju. Lexus LBX nije samo automobil, on je partner u svakodnevnom životu. Dizajniran za osjećaj luksuza u svakom trenutku, s njim svaki izlazak iz kuće postaje prilika za novo iskustvo.

TOYOTA BZ4X ELEKTRIČNI SUV

SNAŽNIJI I SPREMAN ZA DUŽE VOŽNJE

Najveći domet sada doseže do 573 kilometra i to po strogom WLTP sustavu

Kada je 2022. godine predstavila bZ4X, Toyota je označila novu eru, svoj prvi potpuno električni model, zamišljen kao most između dugogodišnje stručnosti u hibridnim tehnologijama i budućnosti u kojoj će električna vožnja postati standard. Danas, bZ4X ulazi u novu fazu razvoja: prolazi kroz prvo veliko unaprjeđenje koje ga čini snažnijim, agilnijim i još prilagođenijim potrebama različitih vozača. Nova verzija donosi dva kapaciteta baterije, 57,7 kWh i 73,1 kWh, što kupcima daje mogućnost da odaberu između optimalnog omjera cijene i dometa, ili maksimalne izdržljivosti na dugim putovanjima. Najveći domet sada doseže do 573 km (WLTP), čime bZ4X postaje pouzdan partner i za duge relacije. Snaga i agilnost također su podignuti na novu razinu. Zahvaljujući unaprijeđenim eAxle sustavima, model nudi do 343 KS u izvedbi s pogonom na sve kotače, što ga svrstava među najsnažnije Toyote u Europi, odmah iza sportskih GR modela. Pogon na sve kotače pritom nije samo estetski dodatak - osigurava sigurnost i stabilnost na zahtjevnim terenima te povećava vučnu sposobnost na 1.500 kg. Unutrašnjost je potpuno redizajnirana kako bi se naglasila udobnost i intuitivna vožnja. Novi kokpit s digitalnim instrumentima i 14-inčnim multimedijskim zaslonom standard je, dok optimizirane postavke ovjesa i karoserije donose niže razine buke i vibracija.

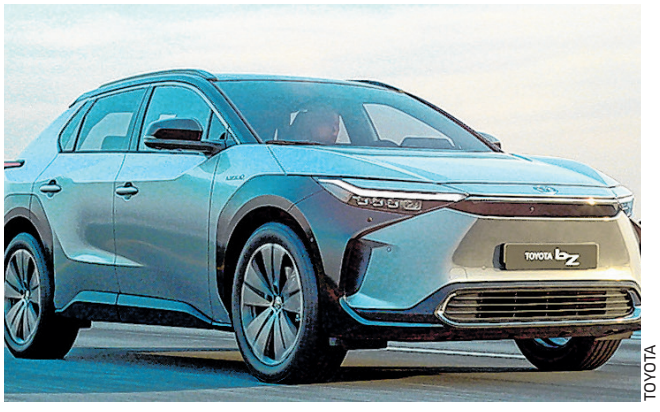

TOYOTA

Toyota bZ4X

TOYOTA BZ4X

TOYOTA

PAMETNA RJEŠENJA

Novi bZ4X također uvodi pametna rješenja za svakodnevni život: baterija se sada može unaprijed kondicionirati kako bi punjenje bilo brže i učinkovitije, a BEV navigacija vodi vozača prema optimalnim stanicama za punjenje, uzimajući u obzir stanje baterije i preostali domet. SUV, bZ4X je i za obiteljske vozače kao i za naprednu električnu vožnju.

OBAVIJESTI O SMRTI

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je 13.9.2025. u 76. godini života iznenada napustila naša draga supruga i mama

VAZMICA SINDIČIĆ

rod. Valle

Posljednji ispraćaj drage nam pokojnice bit će u četvrtak 18.9.2025. godine u 14.30 na gradskom groblju u Kozala.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: suprug VINKO, djeca ROBERT, ANNA-MARIA i IVA s obiteljima

181551

S velikom tugom obavještavamo rodbinu, prijatelje i znance da nas je napustila dana 5.9.2025. voljena

dr. MAURA BUIĆ TIBLJAŠ

Posljednji ispraćaj je bio u krugu obitelji.

Sin IVAN s familijom

181462

Va veloj žaloste javljamo semu rodu, prijateljon i poznaten da nas je nenadano napustil va 51. lete naš dragi i voljeni sin, brat, barba, kunjado, neput, kujin

DARKO RUMAC

BUCO

Zadnji put ćemo se od njega oprostit petak 19.9.2025. na tri ure zapolne na cimitere va Poljanah.

Za njin žaluju: mama IVANKA, brat DRAGAN, kunjada MARIJANA, neputi MELANI i DENI i ostala tugujuća familija

181525

Javljamo tužnu vijest svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 88. godini života zauvijek napustio naš dragi otac, brat, djed i pradjed

IVAN PLEIĆ

Posljednji ispraćaj dragog nam pokojnika bit će u petak 19.9.2025. u 12.30 na novom groblju Drenova.

Neizmjerno mu hvala za svu brigu i ljubav koju nam je za života pružio.

Počivao u miru.

Ožalošćeni: sin VERON, kćeri SVJETLANA i OLIVERA, braća JURE, STIPE i BORO, unuci i praunuci

181579

Obavještavamo svu rodbinu, prijatelje i znance da nas je 13. 9. 2025. iznenada napustio naš voljeni suprug i otac

KAŽIMIR DUKIĆ

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u utorak 16.9.2025. u 16.30 na groblju Sv. Duh u Omišlju.

Ožalošćeni: supruga ANKICA i kćerke MATILDA, ANA, PETRA i MARIJA

181423

S tugom u srcu javljamo rodbini, prijateljima i znancima da nas je 13. 9. 2025. u 84. godini života napustila naša voljena supruga, majka, baka i prabaka

MARIJA BUTORAC

rođ. TOMLJANOVIĆ

Posljednji ispraćaj drage nam pokojnice bit će 17.9.2025. u 16 sati na groblju Bakar.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: suprug MILE, sinovi ZORAN i DRAŽEN, nevjeste SANDRA i JASMINA, unučad ANAMARIJA, BRUNO i KARLO, praunučad JURAJ i MARGARETA, brat MLADEN s obitelji te ostala tugujuća rodbina

181472

Tužna srca javljamo rodbini i prijateljima da je u 92. godini života zauvijek sklopila svoje oči naša draga mama i nona

MARIJA GRŽINČIĆ

Pogreb naše voljene pokojnice bit će u srijedu 17.9.2025. u 17 sati na groblju u Klani.

Sin MARIN i unuk MARKO

181584

S tugom u srcima javljamo obitelji, rodbini i prijateljima da nas je 13. 9. 2025. napustio naš

MARIJAN KRAJINA

Sprovod dragog nam pokojnika održat će se u utorak 16.9.2025. u 16 sati na mjesnom groblju Cernik - Čavle.

Počivao u miru Božjem.

Čuvali ga anđeli.

Ožalošćeni brat ROBERT, šogorica LJILJANA, nećaci SILVIA i IVAN

181517

Javljamo tužnu vijest da nas je dana 12. 9. 2025. godine u 84. godini napustio naš dragi i voljeni suprug, otac, dida i tast

ANTON RUKAVINA

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u utorak, 16. 9. 2025. godine u 15 sati na groblju Sv. Juraj.

Počivao u miru Božjem.

OŽALOŠĆENA OBITELJ

181466

Javljamo tužnu vijest svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 35. godini života zauvijek napustila naša voljena mama, kćer, sestra, tetka

VESNA TERZIĆ BRDARIĆ

Posljednji ispraćaj drage nam pokojne bit će u utorak 16.9.2025. godine. u 13.30 na gradskom groblju Drenova.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: mama RADOJKA, tata ENES, kćer TIA, sinovi IVAN i TEO, sestre JASNA i DALIBORKA s obitelji

181533

S velikom tugom obavještavamo rodbinu, prijatelje i znance da nas je dana 13. 9. 2025. u 84. godini zauvijek napustio naš suprug i otac

ZVONKO ZUBOVIĆ

Ispraćaj će bit u utorak 16.9.2025. u 12.30 na groblju Drenova.

Pokop je isti dan na mjesnom groblju Zubovići (Pag) u 17 sati.

Ožalošćene: supruga MATIJA i kćer ANĐELKA

181523

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest da je u subotu 13.9.2025. godine u 79. godini preminuo naš dragi otac, dida, svekar i tast

MATE KRULJAC

Sahrana dragog pokojnika bit će 17. 9. 2025. godine u 14.30 sati na mjesnom groblju Sveti Kuzam.

Ožalošćeni: kćerka ANITA, sin DALIBOR, nevjesta ARIJANA, zet DAVOR, unuci LORENA, LAURA i FILIP

181457

Javljamo tužnu vijest svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 78. godini života zauvijek napustio naš dragi suprug, otac, nonić i barba

NIKOLA ALAFETIĆ

Posljednji ispraćaj dragog nam pokojnika bit će u srijedu 17. 9. 2025. u 15 sati na gradskom groblju u Crikvenici.

Počivao u miru Božjem.

Molimo za tihu sućut.

Ožalošćeni: supruga NEDA, sin ROLAND s MARIJOM i JULIOM, kćer MAJA s DANKOM te ostala tugujuća rodbina

181243

Javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 81. godini napustio naš voljeni suprug i tata

MILJENKO VARGA

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u srijedu 17.9.2025. u 17 sati na gradskom groblju Kraljevica.

Ožalošćeni: supruga JOSIPA, kćer IDA, šogorice LJILJANA i MIRA s obitelji i ostala tugujuća rodbina

181562

U dubokoj boli javljamo tužnu vijest da nas je dana 13.9.2025. u 85. godini života napustio naš dragi otac i nono

GIUSEPPE KASTELIC

PINO

Posljednji ispraćaj će se održati na groblju Klana, srijedu 17.9.2025. godine u 16 sati.

Ožalošćeni: kćer KLAUDIA, unuci IWANA i DANNY

181511

POZDRAVI

Posljednji pozdrav

BUCI

dragom zaposleniku, kolegi i prijatelju.

Počivao u miru Božjem.

MILAN, KRISTINA, DANIJEL, BRANKO, SOBOL, PAVE, LARI, MANUEL, MARKO, MATEJ, MARIO, MIRO, RONI, ŠIME, PATRICK, ŽELJO, ALEN i SANJA

181506

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

ALCEU FRANKU

Od DORIS i ILIJE

181554

Zadnji pozdrav dragemu i dobremu susedu

ALCEO FRANK

Familija PIVOTTI

181574

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

ALCEU FRANKU

Obitelji iskrena sućut.

JOSIP BURŠIĆ, IVICA FRANOLIĆ, VLADIMIR ŠEPČIĆ

181508

Posljednji pozdrav nonotu našeg prijatelja Angela

ALCEU FRANKU

IVOR, TOMI, VANA, FILIP, TINA i LOVRO

181575

Tužno zbogom našem dragom direktoru, suradniku i prijatelju

ALCEU FRANKU

Naučili ste nas kako u zahtjevnom poslovnom svijetu biti odgovoran i uspješan, ali iznad svega dostojanstveno i s ponosom predstavljati naš »3. MAJ«.

Vaši trećemajci: BRANKO SUŠANJ, SANJIN KAJBA, VLADIMIR BIZJAK, BLAŽENKO ŠIROLA, NEVENKA BALEN, FINA SUŠANJ, RADOJKA RIMANIĆ, MIRELA BUNETA, ZDENKO JURČIĆ, ZDENKO MARČELJA

181441

S tugom se opraštamo od našeg dragog direktora

ALCEA FRANKA

Ponosne što smo imale privilegij raditi uz Vas. Bili ste nam uzor, istinski erudit, velik čovjek, ali i prijatelj. Ostajete čvrsto zagrljeni našim toplim sjećanjem...

Vaše: BRUNA, TATJANA i ANICA

181445

Tužan je ovaj rastanak. Zauvijek ćeš biti u našim srcima.

ALCEO

Hvala za sve,

LIVIA i MARKO s obitelji

181449

Posljednji pozdrav cijenjenom

ALCEU FRANKU

Njegova predanost, profesionalnost i ljudskost ostat će trajno zapamćeni među svima koji su s njim surađivali.

Obitelji i prijateljima izražavamo iskrenu sućut.

ZOROVIC MARITIME SERVICES

181454

Posljednji pozdrav dragom

PINU

Izgubili smo dragocjenog čovjeka - punog dobrote, topline i iskrenosti. Uvijek si bio uz nas, spreman pomoći, dati savjet, poslušati…

Pravi prijatelj i oslonac naše obitelji.

Zauvijek ćeš ostati i meni u srcu,

ŽIŽI

181528

Dragi nono

PINO

svijet je tužnije mjesto od kada si nas napustio.

Neka te čuvaju anđeli kako si ti čuvao nas.

IWANA i DANNY

181512

Dragi tata

PINO

premalo je riječi a previše tuge da ti kažem koliko te volim i koliko mi nedostaješ.

KLAUDIA

181515

Posljednji pozdrav

PINU

Od brata BRUNOTA s obitelji KASTELIC i ČERNJAR

181524

Posljednji pozdrav dragemu kunjadotu i barbe

PINOTU

LENKA s familijun

181577

Posljednji pozdrav

PINOTU KASTELIC

ANTONIO, MARICA, DIANA i ADRIANO KASTELIC

181564

Posljednji pozdrav supruzi našeg kolege Harija Longina

KORALJKI LONGIN

Obitelji izražavamo najiskreniju sućut.

Djelatnici tvrtke

EUROMODUL d.o.o.

181553

Posljednji pozdrav članu Županijske skupštine Primorsko-goranske županije i predsjedniku Komisije za gospodarstvo u razdoblju 1998.-2001. godine, poštovanom gospodinu,

ALCEU FRANKU

Obitelji upućujemo iskrene izraze sućuti.

Župan IVICA LUKANOVIĆ sa suradnicima

181555

Posljednji pozdrav voljenoj supruzi

VAZMICI

U očima suze, na srcu teška bol i tuga.
S tobom odlazi i dio mene.
Tvoj neutješni suprug VINKO

181559

Posljednji pozdrav dragoj mami

VAZMICI

Teško je živjeti s ranom u duši, vidjeti te svuda, a nigdje te ne naći.
S ljubavlju koju smrt ne prekida živjet ćeš vječno, mama, u srcima našim.
Tvoje kćeri ANNA-MARIA i IVA s DRAŽENOM

181560

Posljednji pozdrav dragoj mami

VAZMICI

Ljubav ne prestaje odlaskom,
ni sjećanje s vremenom.
Tvoj sin ROBERT s TIMOM

181556

Posljednji pozdrav našoj voljenoj noni

VAZMICI

Sjećat ćemo se tvoje dobrote i ljubavi zauvijek.
Hvala ti na svim trenucima koje smo proveli zajedno.
Počivaj u vječnom miru.
Tvoji unuci
KALI, ALBA i NIKKO

181561

Posljednji pozdrav dragoj noni i pranoni

VAZMICI

Zauvijek u našim mislima i srcima, voljena nona i pranona.
Unuk DAVID s MARTINOM i praunuci ALEKSANDAR i MATEO

181557

Posljednji pozdrav majci moje nevjeste

VAZMICI

Počivala u miru Božjem.
GEA SRDOČ

181563

Posljednji pozdrav dragoj teti

VAZMICI

Počivala u miru.
Od nećaka DARKA i ANKICE s djecom

181581

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

VAZMICI SINDIČIĆ

Obitelji iskrena sućut.
Stanari zgrade KUMIČIĆEVA 3 B

181558

S tugom se opraštamo od našeg člana, gospodina

DAVORA CARA

Bio je vrstan plivač i trener.
Zadržat ćemo ga u trajnoj uspomeni.
Sućut obitelji.
ŠPORTSKO DRUŠTVO PRIMORJE '08

181547

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

DAVORU

od ekipe iz teretane: DAVOR, IVAN, JASMIN, KLAUDIJO, LOVRO, SAŠA i SINIŠA

181383

Posljednji pozdrav dragom šogoru i tetku

ANTI RUKAVINI

Pamtit ćemo Vas po dobrome.
Neka Vas čuvaju anđeli.
Počivao u miru Božjem.
Obiteji iskrena sućut.
Vaši: RUŽA, DUŠKO, MARICA, DAVOR, ANDREA, IVOR

181546

Posljednji pozdrav ocu naše kolegice Koraljke

ANTON RUKAVINA

DJELATNICI POREZNE UPRAVE, PODRUČNOG UREDA RIJEKA

181550

Posljednji pozdrav dragom barba

ANTI

Familija POŠĆIĆ

181468

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

DARKO GRŽAC

Hvala ti za lijepe trenutke koje si nesebično podijelio s nama.
Maturanti GTŠ Rijeka generacija 71./72.

181500

Tužni pozdrav dragom

DARKU

Čuvali te anđeli.
TONICA s familijun

181518

Posljednji pozdrav dragoj prijateljici

DIANI KARDUM

Prijatelj VINKO

181448

Posljednji pozdrav sestri naše kolegice Silvije

DIANA KARDUM

DJELATNICI POREZNE UPRAVE, PODRUČNOG UREDA RIJEKA

181548

Posljednji pozdrav sestri naše prijateljice Suzane, dragoj

DIANI KARDUM

Obitelji: KATALINIĆ, LEDINSKI, NEKIĆ, MEDANIĆ, MEDIĆ, PERIĆ, POMAZAN

181456

Posljednji pozdrav dragoj

DIANI

Počivala u miru Božjem.
Obitelj JURIĆ

181531

Tužni pozdrav našoj miloj

DIANI KARDUM

Od susjeda s obiteljima:
MARAČ, BALOG, M.KRTICA, JUSTIĆ, LINČIĆ, BARIČEVIĆ, ŽIC, UNKOVIĆ DINKA ALIS ALEN i IRENA, ŽBURIN i RATIN

181540

Posljednji pozdrav dragoj prijateljici

DIANI

DORIS i RENATA s obitelji

181478

Draga

DIANA

Ovo nije posljednji pozdrav, ovo je samo vidimo se kasnije!
»Ja sam uskrsnuće i život; tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će.«
(IV 11, 25)
TOMISLAV

181507

Posljednji pozdrav našoj dragoj

DIANI KARDUM

Počivaj u miru.
Sućut obitelji.
TAMARA i MARIZA

181433

Posljednji pozdrav

DIDI MATI

Unuci LORENA, LAURA i FILIP

181458

Posljednji pozdrav dragom

MATI

Od IVANKE ZUBOVIĆ, obitelji KALAC i GRGURIĆ

181459

Posljednji tužni pozdrav dragom šogoru i tetku

MATI KRULJCU

Počivao u miru.
ŠIME, KATICA i SANDRA s obitelji

181460

Posljednji pozdrav dragom susjedu

MATI KRULJCU

Susjedi: BAŽDARIĆ J., BAŽDARIĆ E., GRUBIŠIĆ, BECIĆ, ŠIPUŠ, ČEBUHAR, ŠARIĆ, VULETA, GRDAKOVIĆ, LENAC, GLAVIČIĆ

181461

Posljednji pozdrav dragoj šogorici i ujni

KATARINI BLAŽEVIĆ

Sjećanja na trenutke provedene zajedno uvijek će biti s nama.
Šogorica MIRA, nećakinja INES sa suprugom IVOM i djecom IVANOM, IZABELOM i INGRID s obiteljima

181429

Posljednji sportski pozdrav nekadašnjem igraču našega kluba

KAŽIMIRU DUKIĆU

Duki

Obitelji iskrena sućut.
Uprava, treneri i igrači
NK KRK

181406

Posljednji pozdrav dragoj

KSENIJI

(SENKI)

S osjećajem tuge i poštovanja izražavamo sućut cijeloj obitelji.
Neka vam uspomene na zajedničke trenutke budu utjeha.
MARIN s obitelji

181571

Posljednji pozdrav dragoj gospođi

KSENIJI STJEPANOVIĆ

(SENKI)

mami naše školske kolegice Nataše.
Od 8.c razreda generacija 1989./90.
OŠ GORNJA VEŽICA

181465

Posljednji pozdrav dragoj gospođi

SENKI

Obitelji izražavamo iskrenu sućut uz najdublje poštovanje.
DAMIR s obitelji

181573

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

KSENIJI STJEPANOVIĆ

Obitelji iskrena sućut.
Stanari zgrade ŠET. IVANA GORANA KOVAČIĆA 30

181539

Posljednji pozdrav kunjadi i teti

MARIJI

Počivala u miru Božjem
MILENA, BRANKA I ZORAN s obiteljima

181585

Posljednji tužni pozdrav dragi susidi

MARIJI GRŽINČIĆ

Počivala va miru Božjin.
SVETOROČANI

181586

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

PINU KASTELIC

Od KUČIĆ BRANKE i DALIBORA s obitelji i MRŠIĆ MIRELE s obitelji

181484

Posljednji tužni pozdrav dragom prijatelju

MARIJANU KRAJINA

Od prijatelja DAMIRA Š. s BOBOM

181545

Posljednji pozdrav

MARIJANU

ANTONIO i KLARA s familijama

181566

Posljednji pozdrav dragom nećaku

MARIJANU

MILJENKA i VIKTOR

181569

Posljednji pozdrav dragom bratiću

MARIJANU

HRVOJE i BOJAN s familijama

181568

Posljednji pozdrav mami naše Sanje, gospođi

SMILJI ŠUKALO

Počivala u miru.

Obitelj KAJBA

181396

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

SMILJANI

Obitelji: MARIĆ, IVANKOVIĆ, KAMENAR, BISTRIČIĆ, KOSANOVIĆ, POPIĆ, MARTA, PETRA, DRAŽEN, ERVIN, VESNA i GORAN

181437

Posljednji pozdrav voljenoj majci

MARIJA BUTORAC

Kraljice, riječima je teško opisati koliko ćeš nam faliti. Tvoja ljubav i brižnost ostat će zauvijek urezana u našim srcima.

Bila si najbolja mama, vole te

Tvoji ZORAN i DRAŽEN

181477

Posljednji pozdrav voljenoj supruzi

MARIJA BUTORAC

Mare, hvala ti za sve što si mi dala, ljubav, osmijehe, toplinu, snagu.

Zauvijek ćeš ostati u mom srcu.

Voli te tvoj MILE

181480

Posljednji pozdrav dragoj teti

MARIJI

Od SANJE

181489

Mojoj voljenoj

MARIJI

Bakice, kraljice moja... Hvala ti na svoj ljubavi i svim lijepim trenucima koje smo provele zajedno, koje ću pamtiti do kraja života.

Hvala ti što si bila baš moja bakica i što smo imale ono nešto što samo mi znamo. Volim te najviše na svijetu.

Tvoja ANE

181488

Posljednji pozdrav voljenoj tetki

MARIJI BUTORAC

rod. TOMLJANOVIĆ

Draga tetka, ovo nije oproštaj, to je samo pozdrav.

Ono što je lijepo nikad ne prođe, jer u srcu nam ostavlja sjećanje i tvoj osmijeh.

Počivaj u miru Božjem.

Tvoji MARIO, MLADEN, JURAJ, ANTONIA i VIKTORIJA

181501

Našoj voljenoj

MARIJI

Primjer i vedrina, ljubav i toplina, to si nam bila bako.

Vole te tvoji

JURAJ, MARGARETA, ANAMARIJA i IGOR

181483

Samo da znaš

MARIJA

Bake ne odlaze, one zauvijek ostaju u pričama koje čuvamo u srcima.

Vole te tvoji unuci

ANAMARIJA, BRUNO i KARLO

181498

Posljednji pozdrav mojoj dragoj sestri

MARIJI BUTORAC

rod. TOMLJANOVIĆ

Bila si velika potpora u životu mom i jedini cvijet koji je sada nestao.

Za njim tuguje brat MLADEN

181499

Posljednji pozdrav dragoj svekrvi

MARIJI

Uvijek ću vas se sjećati i po snažnom duhu pamtiti.

Počivali u miru Božjem.

Nevjesta SANDRA

181490

Dragoj baki posljednji pozdrav

MARIJA BUTORAC

Hvala ti što sam imao takvu legendicu i prijateljicu pored sebe.

Voli te BRUNO

181495

Našoj voljenoj

MARIJI BUTORAC

Ovo nije oproštaj, to je samo pozdrav. Ono što je lijepo nikad ne prođe, jer u srcu nam ostavlja sjećanja.

JASMINA, KARLO i PATRICIA

181494

Pored svih svojih briga i problema za mene ste imala osmijeh, iskren savjet i lijepu riječ, draga

MARIJA

Uvijek ću vas se sjećati.

Vaša ILONKA

181491

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

MARIJI BUTORAC

od familija BRKOVIĆ, BUTERIN, HEPPLWHITE, MARKOTIĆ, JAKOVLJEVIĆ, BARIĆ

181520

Posljednji pozdrav našem voljenom suprugu i tati

MILJENKU

Počivao u miru Božjem.

Tvoje SEKA i IDICA

181565

Posljednji pozdrav dragom prijatelju

VARGI

Počivao u miru Božjem.

PERE i MIRJAN s obitelji

181567

Posljednji pozdrav dragom šogoru

MILJU

Počivao u miru Božjem.

LJILJANA

181570

Posljednji pozdrav

MILJENKU

Upućuju obitelji HERCEG i ROBOTIĆ

181576

Posljednji pozdrav dragom susjedu

MILJENKO VARGA

Počivao u miru.

Obitelj FARKAŠ

181583

Posljednji pozdrav dragoj tetki

MARIJI BUTORAC

rod. TOMLJANOVIĆ

Nedostajat ćeš nam jako, počivaj u miru Božjem.

Nećakinja ALENA s obitelji

181503

Posljednji pozdrav dragoj kćeri

VESNI

Tvoj odlazak donio je tugu, ali uspomena na tebe ostaje vječna.

Vole te MAMA i TATA

181542

Posljednji pozdrav dragoj sestri

VESNI

Ostat ćeš zauvijek u našim srcima.

Čuvali te anđeli.

Sestra DALIBORKA, šogor JOSIP, nećaci ANDREJ i LUKAS

181541

Posljednji pozdrav dragom i dobrom

WALTERU ČERNEKA

Počivao u miru.

Obitelji RAKOCIJA i MIŠKULIN

181435

Posljednji pozdrav dragom prijatelju i susjedu

ZVONKU ZUBOVIĆU

Počivao u miru.

Obitelj ZEKIĆ

181552

Sis moja

VESNA

prerano, golubice bijela.

Čuvat ću tvoj osmijeh, tvoje pozitivne riječi i svaku tvoju pjesmu.

Hvala ti sis na ljubavi koju si dijelila.

Voli te tvoja sekica JASNA

181544

Voljena

VESNA

Hvala ti za svaki trenutak, za svaku riječ i svu ljubav.

Zauvijek ćeš biti u našim srcima.

Počivaj u miru.

Tvoja sestra JASNA, šogor MILAN i NEĆAKINJE LARA i ANA

181543

Posljednji pozdrav ocu naše djelatnice

ZVONKU ZUBOVIĆU

DJELATNICI KLINIKE ZA ANESTEZIOLOGIJU, INTENZIVNU MEDICINU I LIJEČENJE BOLI

181578

Posljednji pozdrav ocu naše kolegice Anđelke, gospodinu

ZVONKU ZUBOVIĆU

Počivao u miru Božjem.

Obitelji iskrena sućut.

ANESTEZIOLOŠKE SESTRE SUŠAK

181582

SJEĆANJA

MARICA BATINICA

16.9.2020.

Tvoja dobrota i ljubav ostaju s nama.

Vrijeme ne briše tugu ni sjećanje.

Zauvijek u srcima svojih najmilijih.

180401

Sjećanje na našu dragu

MARIJU BUTORAC

MARICU

16.9.2023. - 16.9.2025.

Snivaj mirno svoj vječni san, u sjećanju i srcima našim si svaki dan.

Vole te tvoji: BRACO, DARIJO, MARIJANA, RAUL, LIDIJA, MICHELLE, CHIARA, CORINNA, PABLO, EMILY i VAL

181493

Tužno sjećanje na voljenu mamu, baku, prabaku, punicu i svekrvu

MARIJA JURČIĆ

14.9.2024. - 14.9.2025.

Živiš u našim srcima.

Tvoji sin MILAN i kćerka ZORA s obiteljima

181526

OGLASNI RIJEKA
RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)
SUBOTOM ZATVORENO
NEDJELJOM I PRAZNICIMA
13 - 18 SATI
tel: 051 212 102

DOK. DANA

DOKUMENTARAC HRT1 20.15

Dobro došli u šumu: Pazite na razmak

Svi volimo šume. U njima čovjek nalazi mir i nadahnuće, opskrbljuje se drvnom građom, one skladište vodu i reguliraju klimu. Dom su tisuća biljaka i životinja i jednostavno su prelijepe!

No možemo li naše šume nazvati divljinom? U drugoj epizodi redatelj filmova o prirodi Jan Haft kreće u potragu za dokazima. Osobno nastoji otkriti kako bi šuma trebala izgledati da bi bila zavičaj najveće raznolikosti životinja, biljaka i gljiva.

SERIJA HRT2 22.40

Na nišanu

Nakon tragičnih događaja Jo svi smatraju junakinjom, a ona osjeća prezir prema samoj sebi. Hoće li se moći nositi s vlastitom krivnjom i optužbama prijatelja kako bi mogla krenuti dalje?

SERIJA HRT1 21.10

Put u svemir

Novinari se obrušavaju na obiteljske živote astronauta. Shepard i Gordo muče se pred očima javnosti dok Glenn uživa. Glenn osigurava ugovor s časopisom Life koji daje ekskluzivan pristup svoj sedmorici astronauta u zamjenu za naknadu koja im može promijeniti život. Do trenutka kada astronauti stignu u Floridu kako bi započeli raditi, čak je i Shepard shvatio koliko su sada moćni.

Nacionalni programi

HRT 1

06.45 Dobro jutro, Hrvatska
07.00 Vijesti
07.10 Dobro jutro, Hrvatska
08.00 Vijesti
08.10 Dobro jutro, Hrvatska
09.00 Vijesti
09.10 Dobro jutro, Hrvatska
10.00 Zlatna liga
10.30 Večere Mary Berry: Nepogrešivi recepti (1), doku. serija (2/6)
11.00 Dr. Beck: Doktor Internet
11.40 TV kalendar
12.00 Dnevnik 1
12.15 Sport
12.18 Vrijeme
12.25 Cacau (1), telenovela (139/146)
13.20 La Promesa (4), serija (25/250)
14.25 Kićo, doku. film
15.20 Čvijeće Saše Šekoranje, dokumentarna reportaža
15.30 Dobro došli u šumu: Zagonetka zvana život, doku. serija (1/3)
16.20 HAK - promet info
16.30 Vijesti
16.50 Regionalni dnevnik
17.20 Kod nas doma
18.10 Potjera, kviz
18.59 Vrijeme
19.00 Dnevnik 2
20.15 Dobro došli u šumu: Pazite na razmak, doku. serija (2/3)
21.10 Put u svemir, serija (2/8)
22.00 Otvoreno
22.35 Dnevnik 3
22.54 Vijesti iz kulture
23.05 Tajne u pijesku, doku. serija (4/6)
23.50 Kićo, doku. film
00.50 Potjera, kviz
01.35 La Promesa (4), serija (25/250)
02.35 Put u svemir, serija (2/8)
03.20 Vrijeme ljubavi, telenovela (87/90)
04.05 Templari i Ivanovci u Slavoniji, doku. film

HRT 2

06.55 Čudesni svijet dizajna - Ujedinjeno Kraljevstvo (22), doku. serija (1/6)
07.45 Rick Stein i njegov Cornwall (1), doku. serija (2/15)
08.15 Spašavatelji vrtova (8) (32/35)
09.05 Jamiejeva hrana za dušu, doku. serija (2/6)
09.55 Novi početak s Benom Fogleom (1), doku. serija (1/4)
10.45 Lokacija, lokacija, lokacija (27), doku. serija (2/15)
11.35 Čudesni svijet dizajna - Ujedinjeno Kraljevstvo (22), doku. serija (1/6)
12.30 Tokio: Svjetsko prvenstvo u atletici
15.35 Rick Stein i njegov Cornwall (1), doku. serija (2/15)
16.05 TV kalendar
16.20 Priče iz Hrvatske
16.55 Njuške s diplomom, doku. film
17.47 Dom na kvadrat
18.20 Glas domovine
18.50 turizam.hrt
19.20 Hit dana
19.25 Novi početak s Benom Fogleom (1), doku. serija (1/4)
20.15 Ubojstva u Londonu (1), serija (4/5)
21.05 Svečana dodjela nagrada Emmy, skraćena snimka
22.40 Na nišanu, serija (4/4)
23.30 Inspektor Lynley (1), serija (4/4)
01.05 Zarobljeni (1), humoristična serija (18) (6/6)
01.35 Ubojstva u Londonu (1), serija (4/5)
02.20 Animatik
03.15 Noćni glazbeni program - spotovi

HRT 3

06.35 Juhuhu - program za djecu
12.31 Najgora vještica (1), serija za djecu (11/13)
13.00 Sol života: Putovi soli, doku. serija (2005.) (2/5)
13.30 Nacionalni parkovi: Paklenica (1. dio) (2/6)
14.00 Američka ludost, am. film
15.15 ART
15.50 Izvan formata: Živjeti miran život
16.20 Knjiga ili život: Dragan Jurak i Andrija Škare
16.50 Svijet klasike: Madama Butterfly
17.20 Svijet jazza: Jazz Continuo - Glazba za Boška Petrovića
17.55 Charles: kralj i čovjek, doku. film
18.55 Vrijeme je za jazz: Nenad Vasilić i Jazz orkestar HRT-a
20.10 Animatik: Nezavisni animirani film i nezavisna kina
21.05 Clint Eastwood, posljednja holivudska legenda, doku. film
22.00 Vječni ciklus komedije: Naivčina, francusko-talijansko-španjolski film
23.50 Izabrani (3), serija (2/4)
01.32 Garaža: Jurica Pađen i Aerodrom (2015.)
02.01 Akvarij, britansko-nizozemski film (15)
04.00 Svijet jazza: Jazz Continuo - Glazba za Boška Petrovića
04.34 Izvan formata: Živjeti miran život
05.04 Knjiga ili život: Dragan Jurak i Andrija Škare

RTL

06.45 RTL Direkt, informativna emisija
07.20 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E66)
08.35 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E67)
10.00 Dr. House, serija, drama, misterij (S7E14)
11.00 TV prodaja - Telestar
11.15 Blago nama, serija, humoristična serija (S2E57)
12.20 To je Voyo
12.25 Sjene prošlosti - nova sezona, serija, drama (S2E11)
13.25 RTL Danas, informativna emisija (S1E169)
13.40 Večera za 5 - nove epizode, serija, kulinarski (S10E26)
14.50 Život na vagi - nova sezona, serija, reality (S9E11)
16.30 RTL Danas, informativna emisija
16.55 Doći, pogodi, osvoji, serija, game show (S3E93)
17.45 Večera za 5 - nove epizode, serija, kulinarski (S10E27)
19.00 RTL Danas, informativna emisija
20.15 Sjene prošlosti - nova sezona, serija, drama (S2E12)
21.20 Život na vagi - nova sezona, serija, reality (S9E12)
22.45 RTL Direkt, informativna emisija
23.20 Lucifer, serija, kriminalistički, drama, fantazija, drama (S4E2) (15)
00.25 Lucifer, serija, kriminalistički, drama, fantazija, drama (S4E3) (15)
01.30 To je Voyo
01.35 Obiteljske tajne - nova serija, serija, drama (S1E64)
02.55 RTL Danas, informativna emisija

RTL 2

07.20 InDizajn s Mirjanom Mikulec, serija, lifestyle emisija (S27E1)
07.55 Sudnica, serija, drama (S1E20)
09.05 K.T. 2, serija, kriminalistički (S1E7)
10.30 Krv nije voda, serija, drama (S3E8)
12.45 To je Voyo
13.10 Skriveno u raju, serija, drama, romansa (S1E12)
14.00 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S1E5)
15.35 Mućke, serija, humoristična serija (S7E10)
16.45 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E13)
17.30 Kosti, serija, drama, kriminalistički, misterij (S5E8)
18.20 Hitna: Chicago, serija, drama (S5E1)
20.05 Dr. House, serija, drama, misterij (S7E15)
20.50 Prijatelji, serija, humoristična serija (S5E8)
21.35 Teorija velikog praska, serija, humoristična serija (S11E7)
22.20 Dva i pol muškarca, serija, humoristična serija (S12E9)
23.10 Mućke, serija, humoristična serija (S7E12)
00.10 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S1E5)
01.45 To je Voyo
01.50 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S4E13)
02.35 Dvorac: Sam svoj majstor, lifestyle emisija, reality (S4E3)
03.20 Prava žena, serija, drama (S1E47)
04.05 K.T. 2, serija, kriminalistički (S1E6)

HRT1 10.30

VEČERE MARY BERRY
Mary će se sastati s prijateljicom C. Winkleman i pokazati joj jednostavna jela idealna za opuštene vikende.

HRT2 21.05

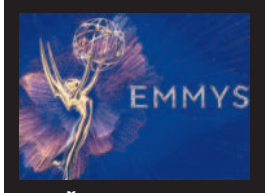

SVEČANA DODJELA NAGRADA EMMY
Skraćena snimka 77. dodjele Emmyja, najpoznatije nagrade za televizijska ostvarenja.

HRT3 22.00

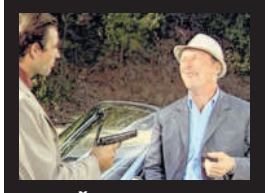

NAIVČINA
Lukav momak gangstere koji ga žele iskoristiti navlači za nos. Problemi počinju u Parizu

RTL 20.15

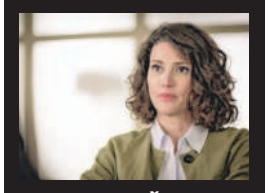

SJENE PROŠLOSTI
Olga odluči uzeti stvari u svoje ruke. Nakon što otkrije tko je Martina veza, Olga je ucjenom pritišće da povuče prijavu.

RTL2 20.05

DR. HOUSE
Cuddy je primljena u bolnicu sa simptomima koji bi joj mogli ugroziti život, a House se mora suočiti s istinom...

Filmski i dokumentarni programi

HBO

07.25 Lisac i zečica spašavaju šumu **08.40** Planet majmuna: Postanak **10.25** Brzi i žestoki 10 **12.45** Pregled proteklog tjedna s Johnom Oliverom XII, ep.22 **13.25** Nemoguća misija: Odmazda **16.05** Planet majmuna: Revolucija **18.15** Srebrna zvijezda **20.00** Pitsburška bolnica, ep.6 **20.50** Ovaj je grad naš, ep.7 **21.50** Još sam ovdje **00.05** Mjesto tišine **01.35** Mjesto tišine 2 **03.10** Srebrna zvijezda

HBO 2

06.20 Zmajevi: Dar noćnog bijesa **06.40** Saturday Night **08.25** Hollywood: Na snimanju XXII, ep.37 **08.50** Harry Potter i odaja tajni **11.25** Iz II, ep.10 **12.20** Ruby: Tinejdžerica Kraken **13.45** Priča završava s nama **15.50** Kralj Charles III. **17.20** Živjeti **19.00** Prilagođavanje **20.45** Junfer u četrdesetoj **22.40** Susjedi iz pakla **00.10** Susjedi iz pakla 2 **01.40** Smiješak

CINEMAX

08.05 Čovjek magnet **09.35** Sretne okolnosti **11.15** Electra **11.45** Šale i cigarete **13.40** Mlijeko **15.20** Znamen **16.55** Čovjek magnet **18.25** Živi i mrtvi u Winsfordu **20.00** Prijelomni čas **22.05** Skriveno **00.05** Kraljičina igra **02.05** Seneka: O nastanku potresa **03.55** Zaleđe

CINEMAX 2

07.35 Gabyna brda **08.00** Pad **10.00** Utihnuli **10.25** Kazna **11.50** Noćni mir **13.15** Više te ne volim **15.10** Djevojčica iz budućnosti **16.50** Pad **18.50** Rocky 3 **20.30** Pod opsadom **22.15** Poltergeist 3 **23.50** Egzorcizam Emily Rose **01.50** Njezina druga šansa **03.15** Utihnuli **03.40** Više te ne volim

NATIONAL GEOGRAPHIC

12.00 Nemogući popravci **13.00** Istrage zrakoplovnih nesreća **14.00** Osiguranje zračne luke: Rim **15.00** Tucci u Italiji **16.00** Dekodirani Stonehenge **16.45** Remiks desetljeća **17.00** Nacističke megagrađevine **18.00** Auto SOS **19.00** Istraživač **20.00** Istrage zrakoplovnih nesreća **21.00** Hitler: Izgubljene vrpce Trećeg Reicha **23.00** Mariana Van Zeller: U raljama crnog tržišta

CINESTAR TV

08.20 Ta luda vjenčanja 3 **10.15** Sapphires **12.10** Posljednji lovac na vještice **14.10** Što ljubav ima s tim? **16.15** Taxi 5 **18.15** Klub zadovoljnih žena **20.15** Sjećanja ubojice **22.20** Seinfeld VIII, ep. 5 **22.50** Seinfeld VIII, ep. 6 **23.20** Do posljednjeg daha

CINESTAR TV ACTION

09.55 Nestale **11.40** Doušnik **13.45** Lockout **15.35** Fukushima **17.55** Terminator 3 **20.00** Detektiv Knight: Iskupljenje **21.55** Jako mi je stalo

CINESTAR TV FANTASY

10.55 Apsolutna nula **12.40** Replike **14.30** Vremenski policajac **16.20** Nacrt **18.25** Umobolnica na osami **20.30** Stranac **22.35** Duhovi prošlosti

CINESTAR TV COMEDY

10.40 Lacyn beskrajni Božić **12.15** Tajni život mačaka **13.55** Ljubav je u zraku **15.35** Frances Ha **17.05** Seinfeld VIII, ep. 5 **17.30** Seinfeld VIII, ep. 6 **17.55** Ispunjenje želje **19.45** Kada je Hitler ukrao ružičastog zeca **21.45** Nepodnošljiva težina golemog talenta **23.30** Put promjene

CINESTAR TV PREMIERE 1

09.40 Arthur i Maltazardova osveta **11.20** Duh u oklopu **13.15** Borderlands **15.05** Društvo za književnost i pitu od krumpira s Guernseyja **17.15** Zagonetka vatre **19.15** Kronike Shannare I **20.00** William Tell, akcijski **22.20** Osveta desne ruke

CINESTAR TV PREMIERE 2

08.25 Jobs **10.40** Moja čudovišna obitelj 2 **12.30** Ezra **14.20** Sve o jednoj djevojci **16.05** Spencer **18.10** Svjetlo između oceana **20.30** Vrana **22.25** Oni koji će umrijeti I **23.25** Kolovoz u okrugu Osage

KLASIK TV

06.50 Vratit će se rode (E11) **07.45** Samac u braku (S01E04) **08.40** Vratit će se rode (E12) **09.30** Bitka na Neretvi, ratni + Balkanska špijunaža: Bitka na Neretvi **12.25** Majstori, majstori, komedija **14.00** Opasni trag, krimi **15.20** Bitka na Neretvi, ratni + Balkanska špijunaža: Bitka na Neretvi **18.15** Samac u braku (S01E04) **19.10** Vratit će se rode (E12) **20.00** Osveta, drama **21.30** Virdžina, drama **23.15** GOSTI IZ INOZEMSTVA Detektiv i dama, triler **01.00** Maškarada (15), erotska drama

STAR Channel

06.25 Hawaii Five-0 **07.15** Navy CIS: Izvori **08.05** Malcolm u sredini **08.55** Teorija velikog praska **09.55** Dva i pol muškarca **10.50** Kosti **13.35** Watson **14.30** CSI: Miami **15.20** Mornarički specijalci 4 **17.10** FBI: Najtraženiji **18.05** Hawaii Five-0 **19.00** Navy CIS: Izvori **20.00** Teorija velikog praska **21.00** Dva i pol muškarca **22.00** NCIS: Sydney **22.55** CSI: Miami **23.50** Kosti **02.25** Mornarički specijalci 4 **03.55** FBI: Najtraženiji **04.45** Malcolm u sredini

STAR Movies

06.40 Chuck, sada možete poljubiti Larryja **09.00** Umijeće laganja **11.00** The Matrix Reloaded **13.45** Odmetnuta porota **16.20** Štrumpfovi: Skriveno selo **18.15** Mame u večernjem izlasku **20.00** Nemoguća misija II **22.35** Ledeni ubojica **00.30** Majka i dijete **03.10** Posljednji put viđena živa **05.15** Walker

NOVA TV

06.20 Tom i Jerry priče, animirana serija S1 E3/13
06.45 Tom i Jerry priče, animirana serija S1 E4/13
07.10 Nad lipom 35, igrana serija
08.10 IN magazin, zabavni program R
08.50 Zauvijek susjedi, igrana serija S2 E64/80
09.20 TV izlog, razno
09.35 Zauvijek susjedi, igrana serija S2 E65/80
10.15 TV izlog, razno
10.30 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E3/70
11.30 Skrivena sudbina, igrana serija S1 E15 R
12.30 Masterchef, zabavni program S8 E1 R
14.00 Vijesti Nove TV, informativni program
14.10 Masterchef, zabavni program S8 E1 R
14.45 U dobru i zlu, igrana serija S2 E1 R
15.55 Kumovi, igrana serija S5 E87 R
17.00 Vijesti Nove TV, informativni program
17.30 IN magazin, zabavni program
18.10 Skrivena sudbina, igrana serija S1 E16
19.00 Dnevnik Nove TV, informativni program
20.20 Kumovi, igrana serija S5 E88
21.20 U dobru i zlu, igrana serija S2 E2
22.25 Masterchef, zabavni program S8 E2
00.30 Večernje vijesti, informativni program
00.55 Djedica pušten s lanca, igrani film (15)
02.50 Profesionalci u akciji, igrani film (15) R
04.30 Astro savjetnik, show (18)

NOVATV 21.20

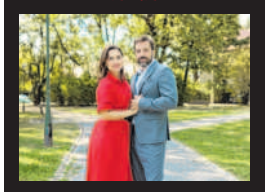

U DOBRU I ZLU
Drago, Sanja i Jakov izvan sebe su od brige za Lorenu, ali ih iznenadi dolazak Gabrijele.

DOMA TV

07.15 Najbolje godine, igrana serija S2 E121/166
08.05 Najbolje godine, igrana serija S2 E122/166
08.50 Hamburg 112, igrana serija S10 E24/29 R
09.35 TV izlog, razno
09.50 Hamburg 112, igrana serija S10 E25/29 R
10.40 TV izlog, razno
10.55 Gorski liječnik, igrana serija S8 E8/16 R
11.50 TV izlog, razno
12.05 Gorski spašavatelji, igrana serija S15 E11/12 R
13.00 TV izlog, razno
13.15 Betty i njezine dijagnoze, igrana serija S5 E15/29 R
14.10 Hamburg 112, igrana serija S10 E26/29
15.00 Hamburg 112, igrana serija S10 E27/29
15.45 Gorski liječnik, igrana serija S8 E9/16
16.30 Laži mi, igrana serija S2 E20/22
17.20 Laži mi, igrana serija S2 E21/22
18.10 Navy CIS LA, igrana serija S2 E24/24
19.05 Navy CIS LA, igrana serija S3 E1/24
19.55 Navy CIS, igrana serija S20 E22/22
20.45 FBI, igrana serija S2 E3/19
21.30 FBI, igrana serija S2 E4/19
22.20 Laži mi, igrana serija S2 E20/22 R
23.05 Laži mi, igrana serija S2 E21/22 R
23.50 Zaboravljeni slučaj, igrana serija S4 E12/24
00.35 Blue Bloods, igrana serija S6 E14/22
01.15 Navy CIS, igrana serija S20 E21/22 R
02.15 Navy CIS New Orleans, igrana serija S7 E6/16
03.00 Navy CIS New Orleans, igrana serija S2 E23/24
03.45 Hamburg 112, igrana serija S10 E25/29 R

DOMATV 21.30

FBI
Predsjednička kandidatkinja Valerie Caldwell postane meta bombaškog napada na automobil...

TV PREPORUKA

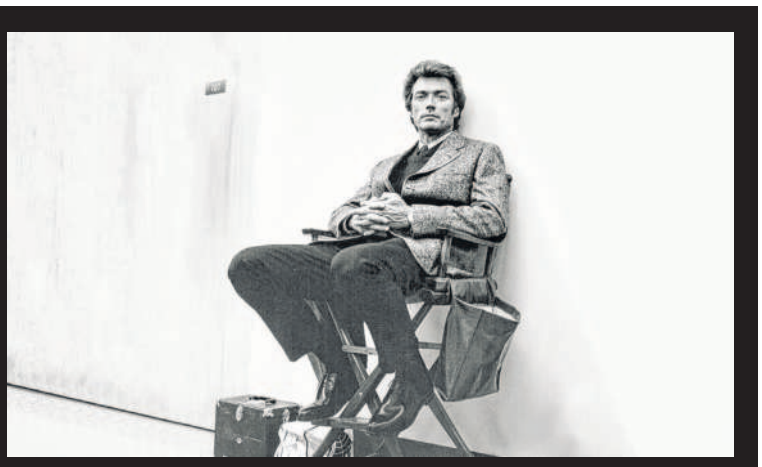

DOKUMENTARAC **HRT3 21.05**

Clint Eastwood, posljednja holivudska legenda

Karijera Clinta Eastwooda, rođenog 1930. godine, počinje pedesetih godina 20. stoljeća i pokriva 70 godina povijesti kinematografije. Tijekom više desetljeća utjelovio je niz kultnih likova koji obuhvaćaju sve žanrove i koji su ga pretvorili u mit.
Njegov profesionalni put išao je od televizijskog glumca do ciničnog kauboja špageti vesterna, od namrštenog inspektora Harryja do cijenjenog filmaša, od popularnog heroja do zvijezde koju preziru elite, od spomenika američke kinematografije do starca radoholičara. U to lice kao da se zahvaljujući jedinstvenim borama vrlo brzo utisnula prava epopeja. One su mu dale slavan osmijeh prepoznatljiv među tisuću namrštenih lica. Danas to svima nezaboravno lice kao da je uklesano u stijenu i kao da je oduvijek tu, kao da je prošlo cijelu povijest Amerike poput neke zemlje. Zemlje čija je on posljednja legenda.
U ritmu romantične sage dokumentarni film prati Eastwoodovu karijeru nalik na rijeku ne zaboravljajući sve njezine zamke. U tog mladog debitanta pedesetih godina 20. stoljeća u Hollywoodu nitko nije vjerovao.

SERIJA **HRT2 20.15**

Ubojstva u Londonu

U Temzi pronađu tijelo Ginny Morrell, djevojke Harryja Shelstona. Detektivi odlaze k njemu, no i njega pronalaze mrtvog. Je li Harry ubio Ginny u seksualnoj igrici koja je pošla po zlu i potom si oduzeo život?
Istražitelji otkrivaju da je Harry bio prevarant koji je skrivenom kamerom snimao žene tijekom seksa i namještene pljačke. Istraga pokaže da je Ginny ubijena slučajno kad se prestrašila i nasrnula na lopova. No tko je ubio Harryja?
Billie se suočava s Amber, i to s tragičnim posljedicama.

DOKUMENTARAC **HRT2 15.35**

Rick Stein i njegov Cornwall

Duboko u ruralnoj unutrašnjosti Cornwalla, Rick Stein upoznaje nas sa izvanrednom obitelji koja proizvodi jednu od najboljih gauda u Britaniji. Rick zatim priprema tortilje s karameliziranim jabukama, lukom i kornvolskom gaudom. U ribarskom mjestašcu Mevagisseyju otkriva kako su nastale mornarske pjesme te kako su se nekoć lovile srdele, kad su njihova jata bila tako velika da su privlačila čak i kitove ubojice.

Talijanski

RAI 1

07.00 TG1 **07.10** UnoMattina News **08.00** TG1 **08.30** Che tempo fa **08.35** UnoMattina **08.55** Rai Parlamento Telegiornale **09.00** TG 1 L.I.S. **09.03** UnoMattina **09.50** Storie italiane **11.55** E' sempre mezzogiorno **13.30** TELEGIORNALE **14.05** La volta buona **16.00** Il Paradiso delle Signore 10 **16.53** Che tempo fa **16.55** TG 1 **17.05** Vita in Diretta **18.40** Reazione a catena **20.00** TELEGIORNALE **20.30** Affari tuoi **21.30** Il Commissario Montalbano **23.40** Porta a Porta **23.55** TG1 Sera

RAI 2

07.02 On Ari - Il primo giorno di scuola **07.05** I Puffi Robot Puffo Sitter **07.16** On Ari - Il primo giorno di scuola **07.20** Winx Club Il regno delle Lumen **07.42** On Ari - Il primo giorno di scuola **07.45** Heartland Il grande muro rosso **08.30** TG2 **08.45** Radio2 Social Club 2 **10.00** TG2 Italia Europa **10.55** TG2 Flash **11.00** TG Sport Giorno **11.10** La Nave dei Sogni Los Angeles **13.00** TG2 - GIORNO **13.30** Tokyo 2025 **15.25** Italia - Belgio **17.00** 70x70 Vol. 2 **17.10** S.W.A.T. **18.00** Rai Parlamento Telegiornale **18.10** TG2 L.I.S. **18.15** TG2 **18.35** TG Sport Sera 2 **19.00** The Rookie **19.40** N.C.I.S. **20.30** TG2 - **20.30 21.00** TG2 Post **21.20** Freeze **23.30** Pet Anatomy La notte di Lucky

RAI 3

08.00 Agorŕ **09.45** Re Start **10.50** Elisir 3 **12.00** TG3 **12.25** TG3 Fuori TG **12.50** Quante storie **13.20** Passato e Presente **14.00** TG Regione **14.19** TG Regione Meteo **14.20** TG3 3 **14.50** PIAZZA AFFARI **15.00** TG3 LIS **15.05** TGR Puliamo il mondo **15.20** Rai Parlamento Telegiornale **15.25** Francesco Crispi: Fare gli italiani **16.20** Aspettando Geo **17.00** Geo **19.00** TG3 **19.30** TG Regione **19.51** TG Regione Meteo **20.00** Blob **20.15** Riserva Indiana **20.40** Il Cavallo e la Torre **20.50** Un posto al sole **21.20** Il coraggio di Blanche **23.10** Dottori In Corsia - Ospedale Pediatrico

CANALE 5

07.55 Traffico **07.58** TG5 **08.44** Mattino Cinque News **10.54** Tg5 ore 10 **10.57** Forum **13.00** TG5 **13.39** Beautiful **14.10** Forbidden Fruit **15.30** La forza di una donna **16.44** Dentro la notizia **18.45** Avanti un altro **19.42** Tg5 anticipazione **19.57** Tg5 Prima Pagina **20.00** TG5 **20.38** La ruota della fortuna **21.20** Io canto family

ITALIA 1

07.44 Super Car **08.40** Chicago Med **10.32** FBI: Most Wanted **12.25** Studio Aperto **13.04** Sport Mediaset **13.43** Sport Mediaset Extra **13.47** Paperissima Sprint **14.45** I Simpson **15.36** NCIS: New Orleans **17.29** The Mentalist **18.18** Studio Aperto Live **18.30** Studio Aperto **18.56** Studio Aperto Mag **19.27** C.S.I. Miami **20.31** NCIS - Unita' Anticrimine **21.20** Shark - Il primo squalo **23.34** Hurricane - Allerta uragano

RETE 4

08.03 La promessa **08.50** My Home My Destiny **10.43** Tempesta d'amore **11.55** Tg4 **12.24** La signora in giallo **14.00** Lo sportello di forum - **15.34** Tg4 - Diario del giorno (Anteprima) **15.42** Diario del giorno **16.46** Tom horn **18.58** Tg4 **19.32** 10 minuti **19.47** La promessa **20.29** 4 di sera **21.33** E' sempre Cartabianca

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR
»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A
p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr
UPRAVA
Bojan **DIVJAK** - predsjednik
Renato **IVANUŠ** - član
PROKURISTICA
Darija **PRŠA**
GLAVNA UREDNICA
Slavica **BAKIĆ**
GLAVNA UREDNICA SUPERDESKA
Dijana **PAVLOVIĆ**
UREDNIK DIGITALNIH IZDANJA
Damir **KUNDIĆ**
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen **HERLJEVIĆ**
POMOĆNICI GLAVNE UREDNICE
Tihana **TOMIČIĆ** – ZAGREB
Nenad **HLAČA** – NOVOSTI i SVIJET
Helena **FOGAS** – RIJEKA
Boris **PEROVIĆ** – REGIJA
Zlatko **HORVAT** – SPORT
UREDNIČKI KOLEGIJ
Kim **CUCULIĆ** – KULTURA i MEDITERAN
Ivana **KOCIJAN** – MOZAIK
FOTO SLUŽBA
Vedran **KARUZA**
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea **LILIĆ PRIBANIĆ**
TAJNICA REDAKCIJE
Branka **VRABEC**
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija **GERC VODOPIJA**
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
Web: http://oglasni.novilist.hr
PRETPLATA
Telefon: 051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopise i materijale ne vraćamo.

HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika
07.30 Servisne informacije
08.00 Najava događaja
08.15 Puntapet
08.30 Kamo danas
08.45 Vrijeme za vrijeme
09.00 Vijesti Radio Rijeke
09.15 Druga liga
10.00 Vijesti Radio Rijeke
10.30 Notiziario
11.00 Vijesti Radio Rijeke
11.30 Ah, ta divna stvorenja
12.00 Vijesti Radio Rijeke
12.30 Notiziario
13.00 Vijesti Radio Rijeke
13.15 Zovi doktora
14.00 Vijesti Radio Rijeke
14.45 Vrijeme za vrijeme
15.00 Danas aktualno
16.00 Giornale Radio
16.30 Kamo danas 2
16.35 Kolone, kolone
17.00 Vijesti Radio Rijeke
17.05 Leksikon
18.00 Vijesti Radio Rijeke
18.05 Cyber utorak
18.15 Caffe Europa
19.15 Servisne informacije
19.30 Crna rupa
22.00 Kronika dana

Ostali programi

KANAL RI

07.00 DNEVNIK **07.25** Planet Ri, mozaična emisija (r) **08.20** Glazbeni kanal **10.00** PGŽ – tjedna konferencija za novinare **10.20** Glazbeni kanal/Tv prodaja **12.30** Planet Ri, mozaična emisija (r) **13.20** Rotor, emisija o oktanskim i ekstremnim sportovima **14.10** Glazbeni kanal/TV prodaja **15.00** Emisija o filmu **15.15** Art caffe, emisija o kulturi (r) **16.10** TV prodaja **16.30** Bijele udovice – iz arhive Kanala Ri, zabavna emisija (r) **17.30** Zeleno plava razglednica – iz arhive Kanala Ri, reportaža (r) **17.50** Jeste li znali? **18.00** DNEVNIK **18.25** Tv prodaja **18.50** Željko Marušić i gosti, talk show **19.40** Glazbeni kanal **20.00** Kratki rezovi, emisija o filmu (r) **20.30** VA BANK, sportska emisija **21.00** Ča skalica, čakavska glazbena emisija (r) **22.00** DNEVNIK (r) **22.25** Glazbeni kanal **23.00** Zapisano u zvijezdama, astro show (18)

TV NOVA

10.30 TV Prodaja **11.45** Telegiornale **12.00** Vijesti Istre i Kvarnera **12.30** TV Prodaja **13.45** Odaberi zdravlje **14.45** TV Prodaja **16.00** Trajnaninenaj **17.00** Kronika Grada Pazina **17.30** N1 Pregled dana **18.10** Art Club **18.45** Telegiornale **19.00** Novi milenij **19.30** Forum 1 **20.00** Vijesti Istre i Kvarnera **20.30** Zapadna strana **21.00** Artistra, emisija o kulturi **21.30** Indeks, emisija o studiranju u Istri **22.00** Energetska medicina **22.30** Novi milenij **23.10** Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

HRT 4

17.13 Vrijeme RH danas **17.14** Vrijeme Europa danas **17.16** Vrijeme svijet danas **17.20** Studio 4: Jutarnji intervju **17.40** Poslovne vijesti **17.45** Studio 4: Sport **18.00** Studio 4: Sportske minute **18.20** Studio 4: Znanost **18.30** Regionalni dnevnik **18.53** Vrijeme RH sutra **18.54** Vrijeme Europa sutra **18.55** Vrijeme svijet sutra **19.00** Dnevnik 2 **19.53** Vrijeme RH sutra **19.54** Vrijeme Europa sutra **19.55** Vrijeme svijet sutra **20.00** HAK - promet info **20.01** #REPORTAŽE: Posjet **20.05** Romano Bolković - 1 na 1: Nina Obuljen Koržinek, talk show **21.00** Pregled dana **21.45** DW: U dobroj formi **22.18** Pula: More **22.45** Studio 4: Sportske minute **23.10** Vijesti na engleskom jeziku **23.20** Vijesti na španjolskom jeziku **23.30** Studio 4: Jutarnji intervju **23.50** #REPORTAŽE: Pulski dramci **00.10** Vijesti iz kulture **00.17** Glas domovine **00.42** Regionalni dnevnik **01.05** Dnevnik 2

Jabuka TV

07.30 Serbus Zagreb **08.00** Zagrebancija **08.30** Svakodnevica **10.15** Ritam Zagrebačke županije **10.45** Fio Show **13.00** Hrana i vino **13.30** Moda XL **14.30** Moda XL **15.30** Odaberi zdravlje **17.00** Sport specijal **17.30** Inkluzivni puls **18.00** Odaberi zdravlje **18.30** Serbus Zagreb **19.00** Zagrebancija **20.05** Svakodnevica **21.00** Minute bijele kute **21.30** Backstage, ep. 11 **22.00** Manje je više **22.50** Na kraju dana **23.00** Zlatna zora (18)

CMC

08.00 24 sata vijesti **08.05** 100% hitovi **09.00** Libar **10.00** Vijesti **10.15** 100% hitovi **11.00** Top 40 (lista prodaje domaćih albuma) **11.45** CMC Mix **12.00** Dobar dan **13.00** 100% hitovi **14.00** CMC Mix **15.00** 100% hitovi **16.00** Rock **17.00** 100% hitovi **18.00** Top 40 (lista prodaje stranih izdanja) **18.45** CMC Mix **19.00** Vijesti **19.15** 100% hitovi **19.30** CMC Mix **20.00** CMC Večer **21.00** 24 sata vijesti **21.05** DALIBOR PETKO SHOW: CMC 200 Slavonija Fest 2025 **00.00** Vijesti **00.15** 100% hitovi **01.00** 24 sata vijesti **01.05** CMC jazz **02.00** Noćna straža **04.00** Top 40 (lista prodaje stranih albuma) **04.45** Noćna straža

www.novilist.hr
NL 125 GODINA TRADICIJE
UTORAK
16. RUJNA 2025.

Prvo, dobar kosir treba imet, drugo, dobru kosu. Kosu treba nasadit, provat, nakjepat, nabrusit i onda se re kosit. Po tradiciji su kosci imeli trliž, robene brageše i belu stomanju, a na glavi su imeli facolić na četiri kantuni ili rumbicu. Kosci su imeli mazalo, vodu i brus va kemu je moralo bit malo octa, on se je stavjal da se brus boje lovi kose. Kosilo se je od četire jutro do desete

Josip Sušanj Jože

Najbolji kosci - Momčilo Bojić, Željko Ćiković i Dušan Dmitrović sa simboličnim nagradama

Tako se to dela

TRADICIJA **Kosci i žetelice iz Viškova prikazali starinsku vještinu košnje kosom i srpom**

Kako se kosilo i želo na Halubju

Šestorica spremnih kosaca i vrijedne žetelice na lokalitetu Nuntarovo u Gornjim Srokima pokazali su kako se trava kosila i žela po nekadajnu, kada se svaka pokošena travčica spremala za zimsku prehranu blaga

Filip BRNELIĆ
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Zahvaljujući njima starinska vještina još je živa

VIŠKOVO Mirna ruka, oštra kosa, pravi mot – to je ono što treba imati svaki dobar kosac ako misli prikupiti dovoljno sijena za prehranu svoga blaga. No iako se štale s blagom više ne nalaze uz kuće, i iako njihova spremišta ne treba puniti ljeti kako bi se imalo što jesti zimi, tradicija košnje kosom i žetve srpom i dalje se održava u Viškovu, točnije lokalitetu Nuntarovo u Gornjim Srokima, gdje se kosci i žetelice dugi niz godina okupljaju oko ove starinske vještine.

Devetnaesti put

U organizaciji Delavske katedre pri Ustanovi »Ivan Matetić Ronjgov«, a u sklopu ovogodišnjeg obilježavanja Matejne, po starinsku se kosilo i žnjelo i ovog rujna, devetnaestu godinu zaredom, a kako se nekada pripremalo za košnju, objasnio je Josip Sušanj Jože, znan kao Ferenčić.

- Prvo, dobar kosir treba imet, drugo, dobru kosu. Kosu treba nasadit, provat, nakjepat, nabrusit i onda se re kosit. A ako mu to ni dobro, onda se more poć doma. Po tradiciji su kosci imeli trliž, robene brageše i belu stomanju, a na glavi su imeli facolić na četiri kantuni ili rumbicu ča su znali s Francuske prinest. Kosci su imeli mazalo, vodu i brus va kemu je moralo bit malo octa, on se je stavjal da se brus boje lovi kose. Kosilo se je od četire jutro do desete, pa se je trava rastepla, malo se je počinulo i potli obeda opet šlo kosit. Večer se je prigrabilo na kup za drugi dan. To su detalji ki nikamo ne moreš pročitat, veli Jože, dok nam žetelice govore kako očuvanje ove vještine nije samo stvar tradicije, nego i zdravlja životinja.

Čuvarice tradicije

- S kosun se nij moglo pokosit se okol grmi i stablićih ki su rasli, a tu travu pustit je bila škoda, pa su žet šle ženske kad su doma obavile delo. To se je nosilo uglavnom kravan, a judi su imeli i koze. Očuvat ovu tradiciju je jako bitno, aš kad se kosi na kosu, ta trava ima potpuno drugačiji miris i kvalitete. Tu se znalo nabrat i sakakovih rožic, pa i ljekovitih, ča je blago jilo. Sad kad se kosi z motorići, koza neće jist ni friško aš njoj trava smrdi po dimu i benzinu. Krava takovo seno, ako njoj jedna travčica ne paše, hiti ispod jasal i gre dalje. Trava potli trimera ostane suha i trda, a blago mora bit jako lačno da bi takovo ča pojilo, podučavaju one.

Nakon posla - marenda

Susret je po običaju protekao i u natjecateljskom duhu, pa je tako šest spremnih kosaca bivalo ocjenjivano po pet kategorija – kako je kosa nakjepana, brušenje kosi, dužina i širina otkosa, visina otkosa i vrijeme košnje, uz dodatne bodove za kosca koji je ostavio najtradicionalniji dojam.

Nakon proučavanja pokošene livade koju su detaljno prostudirali suci Jože Sušanj i Josip Jardas, predsjednik Delavske katedre Rajko Srok najboljim je koscima proglasio Dušana Dmitrovića, Željka Ćikovića i Momčila Bojića, koji su za svoje uspjehe iz ruku zamjenika načelnice Viškova Denisa Mladenića simbolično nagrađeni prekrasnim drvenim pršutom, još ljepšom drvenom pancetom i pravim i – još važnije – punim bocunićem.

A nakon obavljenog posla, snagu i energiju trebalo je i vratiti. Vrijedne kuharice Anka i Neda tako su donesle marendu za sve delavce i delavice, pa i za nedela (a malo ih nije bilo) koja su košnju i žetvu po starinsku samo sa strane gledala. Kuhani konpir, režnji, tj. debelo narezana panceta, salata i kakov žmujić razveselili su čuvarice i čuvare tradicije koji će po nekadajnu kositi i dogodine i sve dok kosu bude imao tko držati u rukama.

PET KATEGORIJA

Ocjenjivalo se kako je kosa nakjepana, brušenje kosi, dužina i širina otkosa, visina otkosa i vrijeme košnje, uz dodatne bodove za kosca koji je ostavio najtradicionalniji dojam

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 181
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 16.09.2025.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,836500	1,817500	1,765900	1,714200	1,695200	1,765900
CAD	1	1,691200	1,673700	1,626200	1,578600	1,561100	1,626200
CZK	1	25,373000	25,038500	24,327000	23,615400	23,280900	24,327000
DKK	1		7,682900	7,464600	7,246200		7,464600
HUF	1	406,696900	401,335400	389,930000	378,524500	373,163000	389,930000
JPY	1	180,835300	178,451300	173,380000	168,308600	165,924600	173,380000
NOK	1		11,894500	11,556500	11,218400		11,556500
SEK	1		11,230600	10,911500	10,592300		10,911500
CHF	1	0,972700	0,962600	0,935300	0,907900	0,897800	0,935300
GBP	1	0,898600	0,889300	0,864100	0,838800	0,829500	0,864100
USD	1	1,223600	1,211000	1,176600	1,142100	1,129500	1,176600
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,900500	1,879500	1,955830
PLN	1	4,433200	4,374800	4,250500	4,126100	4,067700	4,250500